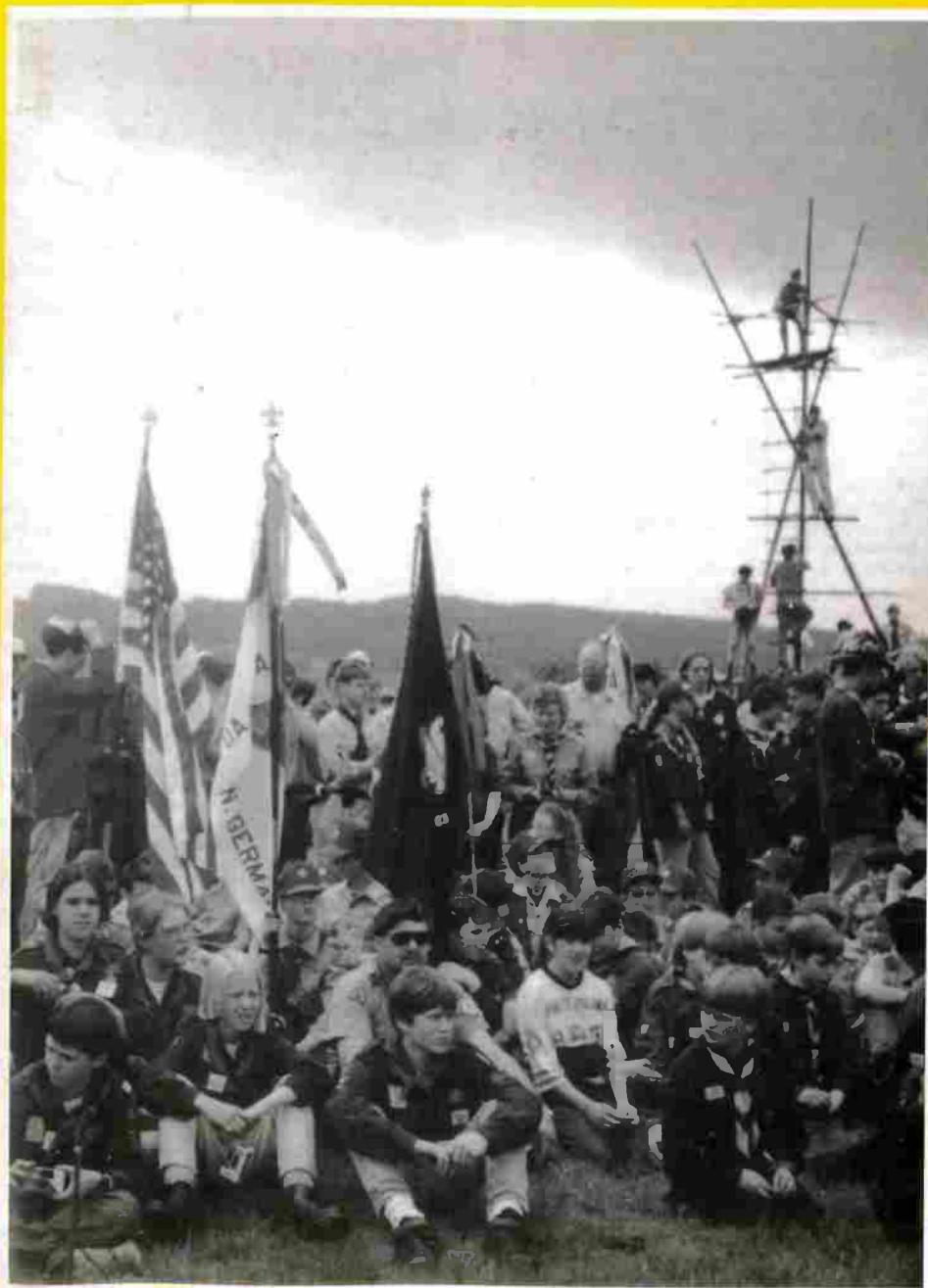

SKAUTING

ROČNÍK 32 ČERVEN – SRPEN 1994

10-11

Z OBSAHU:

INTERCAMP 94

NAVIGAMUS

V. SNĚM
SLOVENSKÉHO
SKAUTINGU

JUNÁK A WOMAN

VELKÝ
SKAUTSKÝ ČIN

TÁBOROVÝ
INSPIROMAT

ČERVNOVÁ
VÝROČÍ JUNÁKA

Krátce od Vás pro Vás	2
Z redakce	2
INTERCAMP u nás	3
Jaký vlastně byl NAVIGAMUS 94	4
VI. snem Slovenského Skautingu	5
Velký skautský čin	5
Junák a WOSM	6
Slovo náčelníka	6
President IFOFSAG v Praze	7
Dohoda Junáka s Ymkou	7
SEN – krátce „Švýcarák“	8-9
Vlčata a světlušky	10-11
Jak připravovat Tábory vlčat (a světlušek)	
Kde jsou? (stezky)	
Soubor denních cviků pro vlčata	
Řezbářem snadno, ale pomalu 3.	12
Jára Cimrman – bratr spoluzakladatel	12
R&R	13
Dokážeš obhájit svoji roverskou šňůru?	
Vzpomínka na Eurofolk 93	
Vůdcům a vůdkyním	14-17
Učme se skautsky myslet 10.	
Skautské výlety a výpravy V.	
Nápady, nápady, nápady...	
Měj v úctě každé uctívání Velkého Ducha	
Šnečku, šnečku, vystrč růžky...	
Nástroje a nářadí na táboře	
Inspiromat – tábory	18-19
Kde hledat inspiraci na tábory?	
Umiťte určit světové strany podle slunce?	
11 otázek před táborem	20
Státní vlajka a skauti	20
Zelené deníky – příloha	21-28
Inspiromat – tábory	29
Stavebnice univerzálního stolu	
s lavicemi pro klubovnu i táboremou jídelnu	30-31
Láska prochází žaludkem aneb Táborová kuchyně	32-34
Táborová kamna	
Potřeby pro kuchyň	
Variace pro světlušky, vlčata, a mlsné jazyky	
Prožít taky takový tábor!	35
Z dopisů – Diskuse – Názory – Kritika – Ad	35-39
Piši o nás – Kouzlo dobrého skutku	
Skautské ohlédnutí do r. 1945	
Stínadla aneb Pražská asanace	
Ad: první skautský oddíl na Slovensku	
Proč jsem byl a proč až do smrti zůstanu skautem!	
Ze zprávy o projednání stanov Junáka	
Vranice – přátelství bez hranic	
Přátelství rozrůzněných	
Všem lidem dobré vůle...	
Setkání zpravodajů OS v Rokycanech	
Jak slavila OS MO Brno svátek Sv. Jiří	
Oddíl Velená Fanderlika	
Setkání oblastních a okresních zpravodajů OS	
Je nám JUN Praha drahý?	40
SLOVJUN hlásí	
Nové knihy	40-42
Inger Christensenová o projektu Dánsko – Zambie	43
Z uprchlických táborů na tábory skautské II.	43
Jsou skauti také občany?	44-45
Za občanskou společnost, demokracii a humanismus	
Demokratická tolerance, protitotalitní odpor	
a jejich odraz ve výchově	
Červnová kulatá výročí	45-46
Otevíráme archiv	46
Zprávy	47

PŘÍLOHY: Slovníček pro skauty v 8 jazycích
Rejstřík 32. ročníku

Fotografie na obálce: Milan Skácel – Intercamp 94 (1. strana)
 Anna Cuhrová (4. strana)

75 let skautingu v Havičkově Brodě

Havičkovobrodští skauti v letošním roce slaví **75. výročí založení skautingu** ve svém městě. Při této příležitosti bude v sále staré radnice instalována výstava mapující historii od roku 1919 až do dnešních dnů, která se uskuteční ve dnech 24. 8. - 7. 9. 1994. K tomu významnému výročí budou vydány dva odznaky, almanach, pamětní razítka a pohlednice. Objeďnávky je možno zasílat na adresu: Jiří Večeřa - Rolf, Čechova 633, 580 01 Havičkův Brod

Další nabídku akcí najdete na straně 47.

Z REDAKCE...

PŘEDPLATILI JSTE SI 33. ROČNÍK SKAUTINGU?

Časopis Skauting potřebuje nutně zvýšit počet předplatitelů. Prosím, pomozte i Vy! Ukažte Skauting starším členům v oddílech, roverům a rangers, mladým vedoucím. Propagujte ho na Lesních školách, kursech a setkáních. Potřebujete-li složenky s návodem na předplatně, napište si co nejdříve na adresu redakce nebo na Ústředí Junáka, Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1, heslo SKAUTING. Redakce nabízí starší čísla časopisu Skauting (roč. 29 - 31) za poloviční cenu! (Až do vyčerpání zásob). Informace v SICU.

Skautské písničky

S téměř ročním zdržením se konečně sešla porota muzikantů-skautů, aby vyhodnotila příspěvky, došlé do redakce na výzvu v loňském ročníku Skautingu.

Soutěže se zúčastnilo celkem 6 autorů s 15 původními skladbami, velmi různorodými jak tématikou, tak hudební a textovou úrovní. Porota vybrala devět, z nichž největší úspěch sklidila Strašidlácká z pera bratra Zdeňka Laura - Baľua z Vlašimi. S ní i dalšími vybranými se budete moci seznámit v příštím ročníku Skautingu.

red

Anketa Skautingu

Anketu, která byla otištěna v 8. čísle v příloze Junák hlásí, zaslalo do 15. května celkem 63 čtenářů.

Je zajímavé, že o žádné rubrice se nedá říci, že by byla výrazně méně čtena; z hodnocení naopak vyplývá, že většina článků se čte vždy nebo alespoň někdy. Přesto v oblíbenosti vítězí stránky určené vůdcům, vedoucím vlčat a světlušek, inspiromat, nové knihy, zprávy a oznámení (str. 2 a 23), Junák hlásí...

Nespokojenost čtenářů se týká především pozdních dodávek časopisu. Po stránce obsahové je většina čtenářů spokojena. Postrádané zájmové okruhy byly natolik různorodé, že z toho vyplývá, že není na světě člověk ten - potažmo: není ve Skautingu článek ten, aby se zavděčil lidem všem. Přesto se v příštím ročníku budeme snažit našim přáním vyhovět.

A kdo nám vyplněnou anketu poslal? Přibližně polovina odpovědí došla z Čech, čtvrtina z Moravy a další čtvrtina ze Slezska. Od loňska se věk čtenářů výrazně snížil (viz č. 4, roč. 32, str. 2), takže nad 50 let bylo jen 27% odpovídajících, do 50 let 36%, do 30 let 21% a do 20 let 16% čtenářů.

Děkujeme všem, kteří nelitovali času a odpověděli nám. Jejich názory, i když jsou velmi malým vzorkem čtenářů, se bude zabývat nejbližší redakční rada při přípravě příštího ročníku Skautingu.

Michala Rocmanová - Káča, šéfredaktorka Skautingu

P.S. Tím, že zde nacházíte stručné shrnutí výsledků ankety, zdáleka nekončí možnost vašeho vlivu na obsah a vzhled časopisu. Pokud nám chcete zaslat vaše názory, učiňte tak kdykoliv; na další anketní listky čekáme do konce prázdnin.

Redakce děkuje svým čtenářům za trpělivost a přízeň a přeje všem pěkné prázdniny a bezvadné tábory!

O přípravách této akce jsme již psali ve Skautingu č. 3 (str. 21), č. 5 (str. 21) a č. 9 (str. 23). K organizační stránce setkání se vrátíme na podzim, proto vám nyní nabízíme jen několik postřehů a fotografií.

INTER CAMP U NÁS

- **NEJdůležitější** na letošním Intercampu bylo, že se konal v České republice.
- Byl **NEJpočetnější** skautskou akcí u nás od roku 1931. Sešlo se zde 1858 účastníků z osmi zemí světa.
- **NEJvětším** kladem IC byla možnost navázání přátelství.
- **NEJnepříjemnější** zkušeností byla jazyková bariéra, která mezi členy štábu působila nemalé potíže, mezi dětmi však se naštěstí neprojevovala.
- **NEJvětší** atrakcí, zvláště pro zahraniční účastníky, byla výprava parní mašinkou do Domažlic.
- **NEJmilejším** překvapením byl nenačítaný příjezd starosty Junáka, bratra Jiřího Navrátila, přesně na začátek zahajovacího nástupu.
- **NEJúspěšnějším** vystoupením u sobotního táborového ohně bylo lasování pardubických bratří Netopýra a Chády, a závěrečné indiánské tance Bílého Wampumu (LLM).
- **NEJoblíbenější** aktivitou, vedle vyřezávání z kůry, pečení hadů, batikování, odlévání plovoucích barevných svíček, malování kamínek...bylo opět lasování.

- **NEJméně** oblíbenou aktivitou českých vůdců byla večerní posezení ve Scouters Clubu (za což jim budíž čest a chvála).
- **NEJvětší** překážkou úspěchu připravených her a aktivit byla z velké míry jiná mentalita až netečnost některých zahraničních vedoucích, jiné herní zkušenosti, ale i jiné bezpečnostní předpisy.
- **NEJkrásnější** byla duha nad zmoklými skauty při polední mši, kterou sloužil světicí biskup pražský, bratr František Lobkowicz.
- **NEJpovzbudivější** byly nadšené a dychtivé dětské tváře, bez rozdílu národnosti.
- **NEJsmutnější** bylo, jako vždy, loučení. Zase za rok...
- **NEJvětší** podíl na úspěchu celého IC 94 měli všichni, kteří se zasloužili o to, že vůbec mohl být.

Poděkování patří především starostovi Stráže p. Kouklovi a správci Sycheráku p. Radovi i celému personálu kempu za veškerou péči; Krufasovi a Šnekovi, na kterých spočívalo celé materiální a organizační zabezpečení a velení service

teamu (a kteří, když nebylo komu velet, makali sami, až se z nich kouřilo); bratru Lišákovi a jeho středisku z Boru u Tachova, kteří zajistili spoustu potřebných věcí, stavebním dřívím počínaje a úpravami tábořiště konče; Elišce, Obému a Lidě, bez jejichž exilové mnohojazyčnosti by mnohá nedorozumění asi nemohla být vyřešena; Martinovi, kterému aspoň držím palce, aby kvůli náročným přípravám stěžejně hry IC nepropadl u zkoušek; Markovi, který se uvolil (už to jistě nikdy neudělá) hlídat finance, abychom se vešli do rozpočtu; Minewakanovi, který plnil žaludky service teamu skvělými a typicky českými jidly, Fredovi, Pietovi, Trevorovi, Norbertovi z mezinárodní rady IC, bez nichž by nebyl Intercamp Intercampem; a spoustě dalších, kteří byli ochotni shánět, připravovat, nespát, organizovat, hlídat, stavět (a bourat), vysvětlovat a kdovíco ještě...všem našim i cizím bratrům a sestram moc a moc děkuje

Káča

Pár dní před definitivní odevzdávkou Skautingu jsem si uvědomila, že napsat článek o největší vodácké akci v dějinách českého skautování nebude legrace, když si budu muset veškeré informace vycucat z prstu. Nakonec jsem se na Velký Vír vypravila s naději, že se mi přece jen podaří do časopisu horké novinky vpašovat, aniž tím utrpí termín vydání.

Motto:
My plujem dál
a dál...

Jaký vlastně byl NAVIGAMUS

94

První můj dojem byl laděný do modra - kam oko pohlédlo, modralo se námořnickými bluzami se širokými límci nebo aspoň košilemi vodních skautů a skautek. Po pestrobarevnosti Intercampu a pro oko suchozemské „blátošlapky“ docela příjemná změna.

Dojem druhý: fascinoval mne, jak Vezír v modrém saku a bílé kapitánské čepici neustále někde zdánlivě bezcílně měnil pomalým krokem pobřeží Orlického jezera, občas zpovídán novináři. Teprve později jsem odhalila úlohu hochů s vysílačkou, který se mu neustále pohyboval nablízku.

Za nejdůležitější funkci Navigamu považuji (Velkovezír v.v. promíne) „táborového chlácholitele“. Byl jim stále usměvavý človíček, šéfkuchař Jarýnek, po kterém byla v krizových chvílích největší shánka.

Druhý nejdůležitější v pořadí byl docela určitě plyšový maskot Navigamu, tlustý chlupatý bobr, který bydlel v chatičce vrchního velení. Účastníci si ho mohli pohlídat za zvláštní zásluhy, vedení si na něm klidilo pocuchané nervy.

Kuriozitou setkání bylo počasí. První noc - ze čtvrtka na pátek - se domlula bouře s vichřicí, že pokácejí něco okolních lesů. Odkolíkvaly také část stanů a pokoušely se táboráky odfouknout. Ač byly dvě hodiny s půlnoci, vyskákali čile spáči ze spacáků a poletující stany donutili k poslušnosti. Na závěr srazu zase, chvíli po slavnostním nástupu se z nebe začaly řínout proudy vody, které splachovaly tábořiště...

Největším zážitkem pro mne byla Benátská noc. Když jsem se stmíváním mezi posledními nastupovala na palubu pamíčku pro ty, kteří neměli s sebou vlastní plavidlo, vládl ještě na pobřeží docela slušný ruch a zmatek. Pak jsme vypluli a otevřel se nám pohled na hladinu jezera. Po ní, tiše štěbetajíce, pluly desítky lodí - kanoí, pramic, člunů i plachetnic, žluté

zářících lampiony a světýlky na palubách. Těžko popisovat, lépe zažít. Bylo to úžasné.

Káča

K Navigamu se vrátíme ještě v několika podzimních číslech Skautingu, ať už s názory a dojmy účastníků, či zasvěcenými postřehy a rozborů organizátorů. Na závěr ještě trocha oficiálních informací:

Celostátní setkání vodních skautů a skautek Navigamus 94

753 účastníků, včetně hostů z Holandska, Rakouska a Slovenska
Pět tábořišť setkání neslo názvy pobřežních úseků operace Overlord, invaze, jejíž padesáté výročí uplynulo právě v těchto dnech. A tak jména SWORD, GOLD, UTAH, OMAHA a JUNO měly všem účastníkům připomenout, že před půlstoletím bojovali a umírali mladí lidé v jedné z největších bitev za svobodu národů Evropy.

Pořadatel: Hlavní kapitanát vodních skautů a skautek

Protektor: Dr. Karel Schwarzenberg

Od pátku 27. 5. se začalo s přípravami na tábořištích. Ve čtvrtek 2. 6. dorazil na Orlik hlavní nápor účastníků s veškerým vybavením, a nastalo horečné budování jednotlivých táborů a příprava lodí na závody. Následoval bez větších změn předem připravený program:

pátek 3. 6. 94

slavnostní zahájení NAVIGAMUS 94, vztyčení vlajek; odjezd na putovní trasy - Otava: Sušice - Horažďovice; Lužnice: Tábor - Dobronice; I odní doprava: Orlik - Zvíkov s prohlídkou, Orlik - hráz s exkurzí; večer ukázky skautských a vodáckých dovedností, stavby, aktivity, setkání oddílů a kapitanů, výměna zkušeností

sobota 4. 6. 94

dopoledne kotorský závod „Ranův memoriál“; po celý den rozjíždějí regaty třídy „Oskar P 520“; hra vícat a žabiček „Ostrov pokladů“; vodácký orientační závod „Poklad kapitána Kida“; průběžné prohlídky zámku Orlik po skupinách; večer Benátská noc

neděle 5. 6. 94

invaze posádek všech plavidel v pěti vlnách do prostoru kempu; nástup, vyhlášení výsledků soutěží, sejmутí vlajek, ukončení; odjezd účastníků

Během pondělka 6. 6. zaházení stop.

Hlavní kapitanát vodních skautů děkuje

všem, kteří se podíleli na přípravách a organizaci akce. Za zvláštní zmínku stojí: kapitan štábu Vezír (vrchní velitel Velkého víru v.v.), dále organizátoři jednotlivých úseků: Oskar (organizace), Miloš (radiosponen), Taote (finance), Pony (program), Amateur (ceremoniář), Wahú (služby a motor. lodě), a ještě dva, bez kterých by se to vůbec neobešlo - Myšák II. (doprava) a Grizzly (stravování).

Nelze zapomenout ani na vedoucí hlavních programů: zájezdy na Lužnici a Otavu organizoval Myšák II., Ranův memoriál Agir, Poklad kapitána Kida Banán, Regatu třídy „Oskar P 520“ Flint, a Benátskou noc Lenka s Čajochem. Tábořištím velel Kajman, Meloun, Lady, Motejl a Flint.

Jack a Vlasta

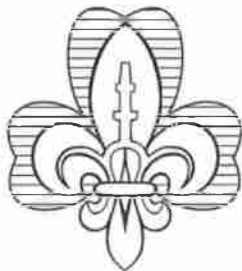
VI. SNEM SLOVENSKÉHO SKAUTINGU

V dňoch 23. – 24. apríla – na deň sv. Juraja konal sa v Bratislave VI. Snem Slovenského skautingu. Náčelník Slovenského skautingu br. Václav Rubes – Akela otvoril Snem tradičným spôsobom – zatnutím sekery do pňa. Kmeňový vodca chlapčenského kmeňa br. Jozef Petříček – Runco Snem moderoval a privítal prítomných. Zástupca prezidentskej kancelárie pozdravil snemovanie a prečítal pozdravný list prezidenta SR Michala Kováča. Snem pozdravil aj hostia: br. Vladimír Kopřiva z Čiech, náčelník poľských harcerov Ryszard Paclawski, Jean Pierre Izbendijan, zástupca WOSM, z Holandska Gerard Waardijk, z Maďarska Emil Paap a zástupca maďarských skautov na Slovensku Gyula Hodossy. Snem pozdravil aj Vlado Balejka, slovenský skaut žijúci v Kalifornii a listom br. Cipo Grandtner.

Po odovzdávaní vyznamenaní „Tri pruhy bratstva“, „Za skautskú lásku“ a „Za vernosť“, odišla delegácia náčelníctva na audienciu k prezidentovi Slovenskej republiky Michalovi Kováčovi. Pán prezident ocenil prínos hnutia a potvrdil záujem a podporu skautingu u nás.

Delegáti Snemu pokračovali v práci. Prekovali stanovy Slovenského skautingu a schválili nové stanovy.

24. apríla na deň sv. Juraja si delegáti zvolili nové náčelníctvo. Náčelníkom sa stal Marian Schmidt, miestonáčelníkom Peter Janota a miestonáčelníčkou Dana Šindlerová. Vodcom chlapčenského kmeňa sa stal Vladimír Barlok, vodkyňou

dievčenského kmeňa Anna Trelová. Náčelníctvo bolo celkovo omladené. V jednej časti snemu hovoril býv. kmeňový náčelník Petříček – „*Skauting nemá problém starých a mladých, ale ochotných a neochotných pracovať pre spoločnú vec*“.

Snem prebiehal pokojne a dôstojne. Na Sneme sme postrehli radosť zo stretnutia sestier a bratov z celej krajiny, staré a nové priateľstvá, bratské a sesterské stisky rúk, milé úsmevy a v tom všetkom dobrý skautský duch.

Z prejavu br. náčelníka Akelu:

„*Sestry a bratia, končí sa obdobie volebného orgánu. Veľká časť nás starších odchádza zo svojich postov, aby uvoľnila miesta mladším sestram a bratom. Netajíme sa tým, že zodpovedne vykonávaná práca členov náčelníctva a kmeňových rád je veľmi náročná a vyžaduje veľa, veľa, času...*“ Brat Akela zhodnotil dvojročnú prácu náčelníctva a kmeňových rád, a končil slovami: „*Prerokuje-*

me naše problémy a budeme sa vracáť do svojich oddielov, medzi svojich najbližších a budeme ešte radostnejšie roznášať pravdu, lásku, priateľstvo a šťastie medzi ostatných. Zakladateľ skautingu nám odkázal:

„Nezabúdame, že najlepší spôsob, ako dosiahnuť šťastie, je šíriť ho okolo seba“.

Sestry a bratia, aj to majme dnes a zajtra na pamäti.

Budme pripravení.“

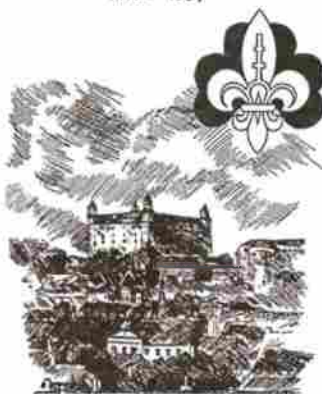
Nora Janotová

VI. SKAUTSKÝ SNEM

BRATISLAVA

APRÍL 1994

VEĽKÝ SKAUTSKÝ ČIN

Možná si vzpomenete na článok se stejným názvom (v 1. čísle roč. 29/1990) o daru exilových skautů našemu hnutí do začátku.

Tehdy se z tohoto článku měla odvinout nepravdivá rubrika o těch, kteří pro hnutí dělají velké věci a nestojí o zveřejňování, oceňování, omedailování... a tak o jejich ČINECH ani nikdo neví.

Po čtyřech letech se tedy k tomuto titulu vracím.

Proč?

Protože skautských metálů bylo za ty čtyři roky rozdáno dost a dost, a přece...

Posuďte sami.

Znáte člověka na této fotografii? Je to nenápadný a skromný muž, který je hroz-

ně nerad, když ho někdo chválí, když se o něm píše, a vůbec.

Je to Miloš Zapletal.

Vášnivý sběratel her, autor známé Encyklopedie her – čtyř silných svazků nabýbých nápady, a mnoha dalších hemích příruček. Překladatel díla E. T. Setona. Autor nemá knih z oddílového prostředí, které si nezadají s foglarovkami (Sedmička, Ostrov Přátelství, Stezka odvahy a další).

V roce 1990 to byl právě on, kdo dal z čistého nadšení (a bez honoráře) dohromady nultá čísla Junáka a Skautingu, a tím odstartoval jejich vydávání. Psal i nedokončený román na pokračování Příběhy starého vlka, propojený s kresleným seriálem na poslední straně. Taký si myslíte, že by stál za dokončení?

Když si s Milošem povídáte, srší nápady a energii. Letos se například vrhl po hlavě do příprav souběžného lesního kursu pro R&R. Spisovatel a zoolog Mila Nevrlý o něm napsal:

„*Má ducha průkopníků čili pionýrů z dob a krajů, v nichž se to slovo píše pioneer. Je schopen třeba sám vydávat celý časopis a v jednašedesáti letech spoluzaložit skautské nakladatelství. Vedle Miloše si člověk musí připadat jako snivý a neužitečný zajordánský povaleč.*“ (Skauting 4, roč. 30, leden 1992)

A ten velký čin?

Miloš Zapletal je člověk, který sám vydává edici SKAUTSKÉ PRAMENY (nakladatelství Skauting, Liberec). Většinu knih – a už jich vyšlo za necelé tři roky dvanáct – i sám píše, shání a vybírá tex-

ty, překládá. Sám dělá korektury, jedná s autory i tiskárnami atd. S rozesilkou mu občas pomáhají liberecké oddíly, ale spousta knih roznáší na vlastním hříbetě a ve vlastní krosně. To vše bez koruny honoráře, bez zisku – jen aby knihy byly co nejlevnější.

Miloši, díky!

M.R.

Junák a WOSM

Už jsem o tom ve Skautingu psal. V roce 1990, v bývalé České a Slovenské republice nebylo jiné řešení. Pokud se Junák chtěl po čtyřicetileté přestávce opět stát členem Světové organizace skautského hnutí – WOSM, bylo třeba vytvořit formálně federální organizaci Československý skauting, kterou Světová konference v roce 1990 přijala za členu – s rychlostí, kterou lze označit za ojedinělý úspěch. Z devadesáti procent to byl úspěch Junáka. Nicméně, když pak federální stanovy pozbyly smysl, bylo třeba přímo stanovy Junáka přizpůsobit stanovám WOSM. Často se užívala ne správně tvrzení, že WOSM stanoví pro přijetí jakési podmínky. Tak to samozřejmě není, žádá jen, aby stanovy členských organizací byly v souladu s jeho ústavou. I ta se v době, kdy jsme se světového dění nemohli účastnit, rodila těžce a dlouho. Nechopitelně: musí vyhovovat skautům celého světa – bílým, černým i žlutým a všem bez rozdílu náboženského vyznání – křesťanství, islámu, buddhismu a všem ostatním.

Hlásili jsme se k ní, věděli jsme, k čemu všechny bez rozdílu zavazuje – a mohli jsme se demokraticky rozhodnout, zda s tím souhlasíme, nebo ne. Tím to končí. Klášť z naší strany nějaké výhrady a podmínky sice odpovídá typicky české představě, že jsme něco extra, ale světové hnutí kvůli nám svou těžce dohodnutou ústavu nezmění.

O tom, že po rozpadu státu obě nástupnické organizace chtějí v členství WOSM pokračovat, nebylo žádných pochyb, Junák to také WOSM písemně oznámil a světové ústředí s tím písemně souhlasilo. Schvalování nových stanov, které měly být přijaty takjakk (ty z roku 1990 byly přecejn šty poněkud horkou jehlou), se protáhlo čistě a jen naší vinou. Vzdor tomu jsou vztahy mezi Junákem a WOSM tradičně dobré, normální, příjemné a v pořádku. Světové ústředí dokonce poskytl grant, aby se Junák mohl zúčastnit Světové konference v Bangkoku 1993, a jeho představitel nás pravidelně navštěvují. Tak jak tomu bylo od samého vzniku Junáka v roce 1939.

I tehdejší vedoucí představitelé nově vzniklé organizace – bývalý starosta svazu skautů prof. dr. J. Charvát a pak pplk. genšt. Vlček, V. Koseová, prof. Řehák, dr. Plajner, dr. Martinovský a další průběžně informovali tehdejší Mezinárodní ústředí v Londýně o vývoji v době po Mnichovské dohodě – prostřednictvím Mezinárodního červeného kříže s ním byli ve styku ještě i po okupaci zbytku Československa 15. 3. 1939. To v lednu 1939 organizační přeměnu českého skautingu prostě vzalo na vědomí a Junák se stal členem světového hnutí na místě Svazu junáků skautů a skautek RCS.

Také za války, když dr. V. Fanderlík utvořil znovu Junáka ve Velké Británii (viz. výnos ministerstva vnitra ČSR v Londýně č. j. 2191/2/41 ze dne 23. května

1941), učinil tak za podpory Mezinárodního skautského ústředí.

I po válce, vzdor tomu, že jsme byli odsouzeni do sovětské sféry vlivu, členství Junáka ve světovém hnutí pokračovalo. V roce 1946 to výslovně potvrdilo jednání delegace Junáka pod vedením starosty dr. V. Fanderlíka s International Scout Bureau v Londýně (Záslužná medaile – medal of Merit, kterou tu obdržel, byla počtou pro celé české skautské hnutí). Náčelní ses. V. Koseová se stala místopředsedkyní WAGGGS. Československo navštívila i světová náčelní lady Olave Baden-Powell a obyvatelé všech měst, kam zavítala, její návštěvu změnili v manifestace česko-britského přátelství (sám jsem to zažil v Poděbradech a Hradci Králové). Skautský snad ještě větší význam měla inspekční cesta nástupce lorda R. Baden-Powell a ředitele International Scout Bureau J. S. Wilsona v květnu 1947. Ve své obšírné zprávě hovoří o vysoké kvalitě českého skautingu a předpovídá mu skvělou („splendidi“) budoucnost. Kéž by se jeho předpověď splnila. Starosta Junáka br. V. Fanderlík se stal členem mezinárodního výboru skautů a byl jím až do roku 1951(!). V téže roce se početná výprava Junáka pod vedením dr. K. Průchy zúčastnila světového „Jamboree míru“ ve Francii.

Nám však mir nebyl souzen. V únoru 1948 obsadila ústředí Junáka hrstka samozvanců a komunisty utvořený akční výbor, který už se skautským hnutím neměl nic společného, napsal mezinárodnímu ústředí, že Junák ze světového hnutí vystupuje. To však již bylo o skutečném stavu věci informováno z několika stran. Starosta dr. V. Fanderlík pak s ním nadále spolupracoval.

Teprve v červenci 1990 mohli čeští a slovenští skauti opět zaujmout své místo ve světovém bratrství.

Jiří Navrátil
starosta Junáka

SLOVO NÁČELNÍKA

Kdo chce rozbít kmen dospělých? Kmen dospělých má být zlikvidován! Poplašná zpráva se šíří rychlostí epidemie českými luhy a háji. Co je jejím zárodkem?

Víme, že stanovisko WOSM k otázce členství dospělých ve skautském hnutí je do jisté míry nekompromisní: o výchově mládeže nechť rozhodují ti, kteří ji přímo realizují (vůdci, jejich zástupci), a jimi zvolení aktivní činovníci vyšších orgánů. Ostatní dospělí, oldskauti, nechť podporují a pomáhají, jak jim skautský zákon a slib ukládají, ale ať si nevymáhají práva rozhodovat a vládnout nad touto výchovou. – Mám dojem, že toto stanovisko WOSM je pro naše poměry velmi často více než opodstatněné.

Víme dále, že stanovisko divčích a chlapeckého kmene (nemíním tím pouze náčelnictva kmenů, ale i lid skautský) se stanovisku WOSM blíží. Mnozí, především mladší aktivní výchovní pracovníci se neradi smiřují s mnohdy konzervativ-

ním a velmi často autoritářským či mentorským přístupem a vystupováním starších. Co jiného totiž znamenají ony časté projevy „ti mladí na to nemají“, „tém mladým chybí ten pravý skautský duch“ atd. Jak nerado se slyší, že právě mladí to byli, kteří před roky přišli s progresivním projektem SICu (projekt „zabit“, mladí otráveni, dnes se s potěží mluví o SICu znovu); že mladí jsou schopni vydávat svůj vynikající časopis FONS; že rozjeli svou vizi „rodinného skautingu“; že právě oni prosadili a vzorně provedli akci pro Jugoslávii; že právě oni organizují Intercamp; expedici Polar Flare a další a další... Přes to všechno to však neznamena, že ČHK nebo DK někdy nějak usilovali o likvidaci kmene dospělých (OS), naopak: jeho existenci a poslání nejen plně uznávají, ale i obhajují. Máme důvod jim nevěřit? Co tedy ohrožuje existenci nebo postavení kmene OS?

Čím dál více docházím k poznání, že největším ohrožením existence kmene OS jsou oldskauti sami. Nebo alespoň ti z nich, kteří pojem „oldskaut“ nedovedou pochopit jinak než jako synonymum pro „činovník“, kterým oldskauting znamená „činovníkování“. Nedovedou se smířit s představou, že by se hnutí obělo bez jejich osoby v nějaké činovnícké (= rozhodovací) funkci. „Buď budu činovník, nebo tuhle práci nedělám“ – zaznělo před časem z úst člena ústředního orgánu. A tak tedy výhradně ve „funkci“ činovníka bude bratr – tělocvikař ochoten zkoušet odborku atletu, bratr lékař přednášet rádcům na rádcovském kursu, bratr X věst střediskovou kroniku, jen jako „činovník“ bude bratr Y pořizovat fotodokumentaci... Zkrátka, buď mi bude jako dospělému členu hnutí přiznáno právo rozhodovat, řídit, přikazovat, zakazovat, nebo zde pro mou osobu nenalézám „uplatnění“ a ideu, sestry a bratři! Nejezte ochní uznávat mou osobnost, není zde pro mne jiného místa!

Kde zůstalo ono vytváření, naplňování a prožívání vlastního zralého skautského života, vlastního a světybného skautského životního stylu? Naplňování onoho „jednou skautem – skautem navždy“, které znamená navždy hledat, poznávat, zdokonalovat sebe sama a hledat cesty k druhým. Naplňovat svým dospělým životem duchovní a mravní ideály skautingu. Stát na vlastních nohách, umět žít vlastním hodnotným životem. – Jen to může vytvářet a přinášet přirozenou autoritu oldskauta, k níž se pak dobrovolně a spontánně obracejí ti, kteří ji rozpoznají a uznávají.

Zamysleme, se bratři a sestry, jaké je v tomto ohledu postavení každého z nás! Zda a jak neadegujeme svou autoritu stařeckým hašteřením namísto tolerance, dovoláváním se svých zásluh namísto projevu skutečné moudrosti, nedůvěrou či podceňováním, autoritativním prosazováním svého „jedine správného“ neomylného názoru.

Kde mizí velmi často závazek nezištné „služby“, kam se ztratila osobní skromnost a narůstá pocit „nevědů“? Vtrá se mi stále častěji přirovnání, jakoby rodiče nastěhování v domácnosti dospělých syna či dcery je chtěli dále vodit za ručičku, rozhodovat (mluvit jim do toho),

jak si mají vymalovat byt, v jakých šatech (krojích) mají chodit, co vařit k večeři, na co se dívat v televizi a jak přivádět na svět a jak vychovávat děti. To vše tím právem, že jde přece o pokračování a tedy „zodpovědnost“ za rod a „čistotu“ rodinných tradic.

Takže, bratři oldskauti, vraťme se ve svých myslích o řadu let zpátky, kdy jsme (snad) dovedli být k sobě samým kritičtější a kdy jsme sami sebe poměřovali mravními hodnotami svých ideálů. Neosobujeme si nárok na poslání a „práva“ doživotních činovníků. Naplňujeme skautské principy a ideu světového bratrství sami v sobě. Stůjme připraveni pomoci a poradit, je-li naše přirozená autorita pro druhé důvodem, že se na nás o pomoc či o radu obrátí. Budme nároční nikoliv vůči druhým – ale sami vůči sobě, a skromní vůči druhým. Jen tak má kmen dospělých oprávnění.

Vladimír Kopriva – Vlk
náčelník OS

29. 4. 1994

President IFOFSAG Paulli Martin v Praze

Ve dnech 26. – 31. května navštívil Prahu a Bratislavu současný prezident světové organizace oldskautů Paulli Martin. Zeptali jsme se ho:

Odkud pocházíte?

Jsem z Dánska, ale nepředstavujte si hned Kodaň, jsem z venkova, z nížin Duitandu.

A odkdy skautujete?

Od osmi let, kdy jsem se stal víceťem. Dotáhl jsem to až na vůdce, ale ve třiceti jsem začal mít dojem, že už jsem starší než je třeba, a přestoupil jsem k oldskautům, do St. Georg Guilds of Danemark.

V čem vidíte své poslání v IFOFSAG?

Baden Powell cítil známé „jednou skautem – vždycky skautem“ příliš duchovně. Já jsem cítil, že skauting těch mladších musím nějak reálně podporovat. Skrze hnutí dospělých. Jak? Jde to všelijak: ekonomicky, pomáhat opravovat klubovny, pořádat skautské archivy, mít na starost hospodaření oddílů nebo střediska, kuchyní nebo občerstvení na táboře... aby oni měli víc času na skautování. Ale v žádném případě nepoučujeme, nementorujeme, nevychováme! Nezučastňujeme se činnosti mladších přímo – výchovou. Jsme nezávislé hnutí.

Co očekáváte od své návštěvy u nás?

Praha byla vybrána pro konferenci Evropského regionu IFOFSAG v r. 1995, kterou je třeba naplánovat a zorganizovat. A pak je tu seminář pro OS, kde bych rád vysvětlil, jaký je rozdíl mezi skautem a dospělým skautem.

Jaké je vlastně postavení IFOFSAG ve světovém skautském hnutí?

WOSM, WAGGGS a IFOFSAG jsou jedna rodina. V našem světovém výboru jsou zástupci obou těchto hnutí a výborné s námi spolupracují. Co se týče Evropského regionu, mají sídlo všechny tři organizace v Bruselu a doufáme, že se nám podaří všechny tři propojit.

V kolika zemích IFOFSAG funguje a kolik má členů?

Máme asi 100 000 členů, ale víme, že mnoho bývalých nebo starších skautů se neregistruje, takže je nás vlastně mnohem víc. Zatím máme 37 členských zemí, například vůbec nejsme v Africe, velmi málo v Jižní Americe, ale už se chystají propagační materiály...

Jak jste se vzdálenějšími zeměmi propojení?

Existuje prvním rokem útlý, čtyřstránkový věstník WORLDGAZETTE, který dostávají všechny země. Býval Bulletin, ale to byl časopis jen pro předplatitele.

Mají oldskauti něco jako Jamboree nebo Moot?

Ne. Ve světovém měřítku máme jenom Světovou konferenci, což ovšem není podnik jen pro oficiální delegace, ale i pro další návštěvníky. Součástí těchto setkání jsou různé semináře. Pak jsou to regionální shromáždění, gatherings, kde je daleko víc aktivit a zábavy.

Odkdy vlastně IFOFSAG pracuje?

Založen byl v r. 1953, 23. října, na den Spojených národů. V tento den slaví oldskauti svátek – Fellowshipday, tak jako skauti mají svátek sv. Jiří a skautky Thinking day.

Chtěl bys něco vzkázat čtenářům Skautingu?

Bylo mi skutečně velkým potěšením, že jsem navštívil vaše ústředí Junáka v Praze a hovořil s vaším starostou a dalšími členy vašeho hnutí. Je radostné slyšet o vašich úspěších a vidět, jak se skauting ve vaší zemi rozvíjí. Přejí vám mnoho zdaru ve vaší práci. A když přijde ten den, kdy se naplní váš čas v roveringu, nebo v aktivní práci vedoucího, je mou upřímnou nadějí, že váš krok povede do společnosti dospělých skautů a skautek, abychom mohli společně podporovat skautské hnutí a společně rozvíjet skautský duch ve svém životě. M.R.

Mezi důležité kroky, které učinilo ústředí naší organizace v poslední době, patří dne 2. května 1994 uzavření

DOHODA JUNÁKA S YMKOU

Dohoda o spolupráci Junáka s Křesťanským sdružením mladých lidí YMCA v České Republice schválená Ústřední radou Junáka dne 15. ledna 1994 a Ústředním výborem YMCA dne 9. dubna 1994.

Junák – svaz skautů a skautek a YMCA se při setkání svých zástupců dne 8. listopadu 1993 v Praze rozhodli uzavřít dohodu o vzájemné spolupráci.

Vycházejí z dosavadních styků obou organizací v rámci Sekupení. Přejí si vyjádřit ochotu k bližším kontaktům a vytváření vzájemně prospěšných vztahů.

Spolupráce se bude rozvíjet v těchto oblastech:

1) vzdělávání skautských vůdců – nabídka volných míst na školeních, seminářích a kurzech členů druhé organizace, dle možnosti i zahraničních;

- 2) výměna informací, metodik skautských oborů, materiálů, překladů a příruček pro rozvoj skautské práce;
- 3) možnost publikování v časopisech druhé organizace;
- 4) úzká spolupráce v duchovních oblastech výchovy;
- 5) společný postup při prosazování zájmů mládeže.

Obě strany se zavazují, že se budou snažit uvést v život a prohlubovat uvedené způsoby spolupráce a zároveň budou hledat další. Dále se zavazují, že budou cílevědomě odstraňovat všechny překážky, které by narušovaly vztahy mezi organizacemi, a budou rozvíjet přednostně vztahy na úrovni členských základny.

Tato dohoda vstupuje v platnost dnem podepsání ústředními orgány obou stran.

Za Junák:

Michael Otřisal,
zastupující místopředseda

Pavel Tůma,
generální sekretář

Za Junák:

JUDr. Jiří Navrátil,
starosta

MUDr. Jan Pisko,
místostarosta

YMCA v České republice
ÚSTŘEDNÍ VÝBOR
PČ 110 001 PRAHA 1, Na poříčí 12

SEN – Skauti, Ekologie a Novohradsko – krátce „Švýcarák“

Projekt tohoto názvu zpracovaný 4. střediskem „Vavěha“, České Budějovice uspěl ve výběrovém řízení MŠMT ČR pro rok 1991 a od té doby vlastně pokračuje dodnes. O podobných projektech uvnitř naší organizace se ví velice málo, a to je škoda. Ostatně posuďte sami. Z několika hlavními realizátory projektu jsme si povídali a část z rozhovoru uveřejňujeme.

A: Pták (35 let) – „projektant“ Švýcaráku, vedoucí smečky včát

B: Mauglí (31 let) – stavbyvedoucí Švýcaráku, zástupce vedoucího smečky včát

C: Baghéra (36 let) – vůdce střediska, nyní i předseda ORJ, správce Švýcaráku

D: Riki (41 let) – člen NCHK, zajišťování přísunu financí a veškerých „papírů“ kolem stavby a projektu

Jak to všechno začalo?

A: Tak jako většina našich akcí už řadu let. Na začátku je úplně ztřeštěný nápad, v legraci plácnutý, kterého se někdo chytí, zblbne ostatní a znáte to, z rozjetého vlaku se už špatně vystupuje.

B: Tenkrát koncem roku 1990 přišla sestra Karla Paukerová s tím, že se někdo někde strašně diví, proč my, skauti, nechceme „Švýcarský dům“ v Terčíno údolí u Nových Hradů jako svoji základnu. Tenkrát sloužil jako rekreační zařízení KNV a kraje se rušily.

C: Malinko na vysvětlenou: „Švýcarák“ (Švýcarský dům) je v našem středisku pojem. Na něm se odbyval první vícedenní výlet v poslední květnový víkend roku 1968. A Švýcarák byl naším útočištěm po roce 1970. Ale to byl jiný Švýcarák u Rožmberku nad Vltavou. Vzhledově a stavebně to jsou ale dvojčata.

D: Vyznali jsme s Mauglím na obhlídku a přestože byl listopad, po vylezení před chatu se nás zmocnil pocit, jako každého, kdo před ním poprvé stojí a bylo to jasné. Šli jsme do toho. Musel být náš.

Jak jste chatu vlastně získali?

A: Papíry, žádosti, finance, taktika, co a kde, kdy a jak, to je většinou parketa Rikiho. Sepsal žádosti (nežádali jsme jen o „Švýcarák“) a podnikl za přispění dalších dobrých duší potřebné kroky a vyšlo to. Švýcarák jsme dostali bezplatně.

B: Samozřejmě jsme nebyli sami, kdo měl o Švýcarák zájem. Zájem měl ČSPO, soukromníci i Městský úřad v Nových Hradech. Střet byl ze začátku velice ostrý a byli jsme nuceni se často hájit i v městském zastupitelstvu. Jedním z argumentů, proti kterému se velice těžko bojovalo byl, že objekt nebude sloužit dětem, ale několika skautským funkcionářům, především z Prahy.

C: Ustavičné zdůvodňování potřebnosti a použitelnosti chaty s celoročním provozem pro výchovu dětí bylo vlastně základem pozdějšího projektu. Projektu, který pasoval chatu na základnu pro praktickou výchovu dětí, k lásce a ku pomoci přírodě a hlavně v přírodě. Terčíno údolí je státem chráněné. Druhým důvodem pro vypracování projektu byly samozřejmě finance.

D: Na štěstí začal Městský úřad s obnovou zámeckého parku, a to byla naše první šance ukázat se. Do Nových Hradů najížděly na práce v parku skautské oddíly. Zvláště ohromné zaujetí a nadšení těch nejmladších, včát a světlušek, obrousilo ty nejostřejší hroty pro nás nepříznivého veřejného mínění.

Od kdy vlastně objekt slouží?

A: Od května 1991. Je třeba ale říci, že byl předchozím majitelem užíván pro rodinnou rekreaci (každá rodina měla svůj pokoj, svou kuchyň, své WC) a naše představa byla úplně jiná – jeden oddíl, společné vaření, jídelna, společná ložnice, samostatná místnost pro vedoucí. Tenkrát skoro každý ve středisku maloval své představy úprav.

C: Celá chata byla zařízena na elektřiku. Při propočtu roční spotřeby jsme nad částkou zhruba 30 tis. Kč málem omdle-

li a okamžitě začali dělat změny – centrální topení v kotli na dřevo, kombinovaný bojler, topení v kuchyni na sporáku na dřevo. Elektrika je jen pro případ ztroskotání.

B: Provozně byla představa též jasná. Každý oddíl za možnost pobytu část času věnoval přidělené práci, na základně či v jejím okolí – jako součást projektu jsme začali upravovat blízkou alej, uklízet les a upravovat místo pro sezení u ohně.

D: První zatěžkávací zkouškou byl dnes už tradiční týdenní pobyt včácké smečky v prvním týdnu prázdnin. To byl i vlastní start stavebních úprav. Čemu se všichni smějete?

A: Tomu zahajovacímu týdnu totiž předcházela bouřlivá středisková rada, na které se dohadoval postup prací tak, aby chata bylo možno v průběhu úprav stále užívat. Byla to bouřlivá debata, ale dohodli jsme se.

C: Týden před prázdninami, a tudíž před zahájením prací, tam ještě honem jel 8. oddíl. Přijel v pátek večer a k svému zděšení zjistil, že místnost, ve které mají vařit, kde je veškeré nádobí a část zásob, je zamčená a klíče, které nafasoval, klič od zamčených dveří neobsahuji.

B: Nevím, jak by se kdo zachoval, ale vedoucí oddílu Ben nezaváhal. Došel si do stodoly pro krumpáč a před zraky svých zkomplých včát a skautů vyboural dveře i se zárubní. Ben byl totiž samozřejmě také na střediskové radě a ta příčka byla určena ke zbourání.

D: No jo, to je fakt, ale neřekl jsi, že až ve 2. etapě. Takže Ben odstartoval zcela jiný postup prací než jsme se dohodli. Ke škodě věci to ale nebylo, spíš nás popohnal.

Jak je to s využíváním chaty?

C: Chata je v provozu prakticky každý víkend a prázdniny. Má v přízemí kuchyň, jednu velkou „šmakovnu“, 3 záchody a v patře společnou ložnici, „vůdcák“ (ložnice vedoucích) a „roverovnu“ to je místnost se samostatným vchodem, využívaná našimi rovery a stavebníky. Takže jeby souběžný provoz prakticky neruší ubytovaný oddíl. Chata má ústřední vytápění a přívod pitné vody.

B: Poněkud slabší využití je pouze během velkých prázdnin, kdy jsou oddíly na táborech. Asi by tu mohly v případě nouze najít útočiště oddíly těch nejmenších světlušek či včát cca 20ti členná, které nemohou z nějakého důvodu na tábor pod stany. Nebo jako základna pro vyražení na kole do okolí (včetně Rakouska), jak ji využíváme týden s našimi včáty.

Jak je to, má-li někdo zájem?

C: Obrátí se na mne (ing. Zdeněk Urban – Baghéra, Ledenická 61, 370 06 České Budějovice, tel. zam. 038 570 01 kl. 38 nebo domů 038 319 75) a dohodneme se především na termínu a dalších organizačních věcech – předání klíčů apod. Můžu říci, že zatím jsme nikomu neodmítli. Spacáky s sebou.

B: Zatím se vybírá 10 Kč/os/den s tím, že schodek vloni hradilo středisko.

A: Možná ale, že to je chyba, protože každý se tam nechová jako skaut. Nejen k okolí, ale i k vlastní chatě a jejímu zařízení. Nevěříte? Například není vyjím-

nak dotažení veškerých papírů po zápis do katastru nemovitostí nám trvalo téměř dva roky. Hrůza.

D: Jestli můžu, já bych ještě něco málo k té aleji. V určité části vlastně neexistovala. Při obnově vlastní cesty pomohla technika, ale podél bylo nutno vysázet nové stromy. A ty se sázely vloni k mým 40-tým narozeninám. No řekněte, kdo dostal k narozeninám alej?

B: Moc se nenaparuji, část je i Bédi, ten měl taky 40 a středisko mělo 25-tiny, ale fakt je, že to byla správná oslava. Jako dárek se přivázely určené druhy stromků, zbytek sazenic se po dohodě se zástupcem ČSOP a MÚ vyzvedával v zámeckém parku.

A: Co je na tom to hlavní, že všichni měli možnost zasadit si svůj vlastní strom. Ti nejmenší udělali ohromný kus práce. Třeba světlušky ze 7. dívčího oddílu. A to nevyšlo počasí, takže si umíte představit, jak vypadaly. Vodácký kluci zase byli zvědaví a už se byli letos na stromky podívat. Jen tři se neujaly.

D: Je bezva, že každý utíká k tomu svému stromku. Já tam mám taky svůj – javor klen a chytl se. A stejně až někoho budu provádět za 10 let aleji, budu říkat, že jsem jí dostal k narozeninám.

Chcete ještě něco dodat?

B: Já bych se chtěl zmínit o jedné věci, na kterou občas přijde řeč. Do dnešního dne jdou odpracované hodiny do tisíců a finance do statisíců. Do dnešního dne naše ústředí o Švýcaráku snad ani neví a nešla přes něj zatím ani koruna. Přesto dle současných stanov i nového návrhu o něm ústředí rozhoduje. Je to správné?

C: Když jsem se podíval do posledních hospodářských směrnic a viděl odpisy, tak jsme naopak pravděpodobně pomohli přikrýt zhruba 85 tis. Kč dotačních, určených na opravy, přičemž náš okres nedostal od Prahy ani korunu.

A: Je pravdou, že známe střediska, kde tuto otázku řeší po svém a kromě majetku z dotací nemají žádný společný majetek. Vše je pořízováno přes fyzické osoby, které to pak středisku zapůjčují. Ta střediska nevěří ve vlastní řady a orgány a jsou vlastně stále připravena k odchodu. Hospodářská politika ÚR umožňuje snášet do hnízdečka, ale s vynášením je to horší. Je to výchovné?

D: Moment, pánové, sklouzáváme ke stanovám, nesmyslnému dělení na věci výchovné a nevýchovné atd. To si ponechme na diskusi kolem stanov a na sněm. Je evidentní, že pokud řešení ve

stanovách nebude rozumné, tj. nebude odpovídat potřebám hnutí bude samozřejmě mít negativní dopad. Nejdůležitější u všeho je přeci prevence. Ale nechme to, uvidíme po sněmu.

B: A taky si myslím, že bychom si uměli poradit i při katastrofickém scénáři.

A jak dál se Švýcarákem?

C: Samozřejmě udržet provoz a zvelebovat.

B: Co nejrychleji dokončit stavbu a uvolnit si ruce pro další činnost. Málokdo si umí představit to zatížení a dřinu, ty lapálie a nervy s realizací. Vše se dělá většinou svépomocí, pomáhají i rodiče. Bohužel je nás málo a spíše nás ubývá.

D: To dokončení je hodně závislé na penězích a chuti oddílů do práce. Letos to asi nebude.

A: Pokud to nedostavíme letos, tak třeba příští rok. Pánové, hlavně klidke.

Povídalo se toho ještě hodně o vlčatech, která kopala základy, betonovala je a mezitím vyjžděla na výlety na kole, o rádčích, kteří při rádcovském kurzu pobíjeli střechu, o účastnících JLS, kteří přišli také pomoci. O tom, že při společné práci se nejlépe pozná, co v kom je. A vy, pokud budete courat někde na jihu v Novohradských horách, máte možnost se na Švýcarák povídat osobně.

Karla

kou, že někteří přímo v kuchyni štípají a sekají dřevo do kamen, často s vůdcovským odznakem na košili. Pořádný úklid při odchodu z chaty dělá také potíže.

D: Díky podobnému chování se středisko stává jakýmsi servisem těch „rádoby“ skautů, jimž stará poučka, že místo táboření opouštíme v lepším stavu než jsme přišli, nic neřká. Tento stav je ve středisku silně kritizován a budeme jej muset nějak rozumně řešit. Nahrává totiž hlasům, že pod tíhou toho, co jsme si nabrali, padneme.

B: Možná jsme si toho nabrali moc, ale je to přece pro děti. I pro ty, které teprve přijdou. Když se ohlédnu na ty tři těžké roky ... šel bych do toho znovu.

Co to tam vzadu stavíte?

B: To bylo hospodářské stavení, které funkčně patřilo k vlastnímu Švýcarskému domku. Bohužel však ne, když jsme ho získali my. Bylo v zoufalém stavu a patřilo obci Horní Stropnice spolu s polovinou pozemku, na kterém stojí. Druhá polovina byla státního statku.

C: Možná, že by se naše zkušenost mohla někomu hodit, protože my jsme od obce stavení a část pozemku koupili bez toho, abychom měli peníze. Začali jsme jednat se starostou, v radě a skončili v zastupitelstvu, které nakonec souhlasilo s prodejem za odhadní cenu.

D: V podstatě si musíme koupit cenu stanovenou soudním odhadem odpracovat. Dohodil jsem na taxu 10 Kč/hod bez rozlišení věku dětí. Jako nevhodné jsme odmítli uklizení náměstí apod. a dohodli se na renovaci jedné aleje navazující bezprostředně na Tereziino údolí. Ta renovace vlastně perfektně zapadá i do celého našeho projektu.

A: Termín, který máme i v kupní smlouvě je konec volebního období, tj. podzim letošního roku. Co se týká hodin, máme splněno, ale alej dokončená není a samozřejmě budeme na ní pokračovat. Ji-

Ažkoliv se v následujícím článku nikde o světluškách nemluví, jsou zásady pro tábory mladších dětí obecné a platí pro kluky i holčičky.

Jak připravovat TÁBORY VLČAT (a světlušek)

Tábor vlčat v přípravě i v průběhu je velmi podobný táboru junáckému. Přesto však je potřeba si uvědomit, že ten vlčáček má svoji specifiku. Musíme si uvědomit, o jakou věkovou skupinu jde. Jsou to chlapi ve věku 6 – 11 let. Proto veškerá činnost na táboře tomu musí být podřízena.

Vlčata sama nemohou tábor stavět ani jej likvidovat. Rovněž nemohou zcela sama vykonávat některé činnosti (vaření, donášení vody, nošení těžkých břemen, samostatné noční hlídky apod.). Něco mohou dělat jen částečně (otop pro kuchyni, některé pomocné práce v kuchyni, pomoc při táborových stavbách apod.). To vše musí zvlášt' vůdce vlčácké smečky, chce-li pro ni uspořádat samostatný tábor.

Musi proto sehnat na takové práce, jako je vaření, stavba a likvidace tábora apod., pomocníky. Doporučujeme pro zabezpečení stravování kuchaře nebo kuchařku (jejich případnou finanční odměnu zaplánovat do táborového rozpočtu), který by byl přítomen po celou dobu tábora. Stavba tábora a jeho likvidace by měla být jistěna rovery, oldskauty z junáckého střediska a rodiči členů smečky.

Osvědčuje se mít na vlčáckém táboře samostatnou družinu rovenů, kteří budou vykonávat ty činnosti, na které ještě vlčata svými duševními ani fyzickými schopnostmi nestačí. Je však vhodné, aby vlčata byla do nich rozumně začleňována a tak pomalu získávala zkušenosti a návyky – ale nepřehánět! Děti ve věku našich vlčat se přihlásí na jakoukoli činnost, na jakoukoli práci – ale! – málokdy ji dokončí. Jejich zájem je krátkodobý, jejich pozornost velmi brzo upadá. Je potřeba také zvážit účast vlčat při nákupu potravin a jejich dopravě do tábora. To bude záviset na tom, zda prodejna potravin je v blízkosti tábořiště, jaká je přístupová cesta a zda je k dispozici nějaký přepravní prostředek (dvoukolák apod.). Samozřejmě, že s nimi půjde vždy některý ze starších účastníků tábora (junák, rover).

Přítomnost starších junáků nebo rovenů je nutná i z dalších důvodů, např. při celodenních výpravách, táborových hrách, nočních hlídkách a dalších činnostech, které nemůže svojí stálou osobní přítomností zajišťovat vůdce smečky. Funkce vůdce tábora mu zabere příliš mnoho času a proto musí konkrétními úkoly pověřovat své pomocníky zástupce, junáky a rovery, případně i oldskauty ze střediska, kteří budou účastníky tábora. Kdo, co a jak bude na táboře vykonávat, musí mít vůdce smečky projednáno se svými zástupci a pomocníky již dávno před tábořem – v přípravném období. Veškeré přípravné práce pak musí pravidelně kontrolovat a hledat řešení v případě, že úkoly nejsou plněny.

Na včasné a kvalitní přípravě tábora je závislý jeho celkový průběh. Na táboře samém se již mnoho napravovat nedá. Proto se vyplácí důslednost a svědomi-

tost všech již v přípravném období.

V přípravě tábora pamatujeme i na přípravu „náhradního programu“ v případě nepříznivého počasí. Program samotný pak musí vycházet z věkových zvláštností 6 – 11 letých vlčat a celková činnost se tomu musí přizpůsobit. V režimu dne potom nesmíme zapomenout, že děti ve věku 6 – 11 let mají spát 9 – 10 hodin v noci a po obědě mají mít 1 – 2 hodiny spánku nebo odpolední klid. Pokud budeme plánovat pro vlčata výpravy nebo výlety, je třeba si uvědomit, že v pěši turistice bychom neměli překročit následující zátěž v km/hod.

věk	podle trénovanosti	km/hod.
	zákl. rozšíř. výběr.	
6 – 7 r.	7 8 9 2,5	
8 – 9 r.	8 19 12 3	
10 – 11 r.	10 12 14 3	

Na co nezapomenout při přípravě programu tábora vlčat:

- program tábora promyslet, propracovat a připravit (i v detailech) již v přípravném období doma,

- měl by obsahovat co nejvíce her, soutěží, ale i těch disciplín, které jsme nemohli splnit během roku,

- nezapomínat, že vlčata budou trávit na táboře téměř polovinu svých prázdnin. Tábor by měl pomoci splnit nejen naše výchovné cíle a záměry, ale i rekreaci dětí (hlavně městských),

- od tábora očekáváme další pokroky ve výchově charakterů, získávání a upevňování dovedností, návyků a znalostí,

- pokud nebudeme mít samostatný vlčácký tábor a budeme tábořit společně s junáky – pak je ale nutné, aby vlčata měla svůj vlastní vlčácký program, i když některé jeho části (zvláště hry) mohou být společné pro oba tábory. Vlčata by měla mít svůj tábor odděleně, v určité části tábořiště nebo v blízkém sousedství,

- na táboře má vůdce smečky nejlepší příležitost své svěřence co nejlépe poznat. Tak vlčata poznají svého Akelu, který jim právě zde bude nejlepším přítelem, ochráncem a největším vzorem. Proto vůdce smečky musí být stále v dobré náladě, plný elánu, úsměvu a vždy tam, kde jej vlčata potřebují,

- program a plnění povinností táborníka musí přispět k vzornému plnění úkolů, podřízení se smečce, k růstu samostatnosti a důvěry ve vlastní síly každého vlčete,

- táborový program (tak jako každá schůzka nebo výprava) musí mít gradaci a vyvrcholení,

- v rámci režimu dne – největší zátěž (fyzickou i psychickou) při sestavování programu – pokládáme do dopoledních hodin a do období po poledním klidu. Naopak večerní program by měl být „útlumový“ – písničky, básničky, vyprávění, hry spíše klidové, aby se vlčata před večerkou uklidnila,

- dodržujeme, upevňujeme a rozšiřujeme všechny dobré návyky (mytí, cvičení, čištění zubů), které si vlčata přináší z domova,

- ranní cvičení je přípravou na nastávající den, proto „rozcvička“ trvá krátce a cviky jsou takové, aby se vlčata „probudila“ a ne aby po ranní rozcvičce byla zchvácena a vyčerpaná,

- využíváme každé příležitosti k rozmluvám s vlčaty abychom o nich věděli co nejvíce. Ale nevzdykejme na nich různými „základními“ dotazy,

- vůdce smečky, jeho zástupci, roveři a další spolupracovníci se musí „obmítnout“ trpělivostí, nekřičet, nepoužívat silných slov, snažit se působit osobním příkladem, dobrým slovem a domluvou. Přitom ovšem musíme být přísní, spravedliví a důslední. Pochválit vždy, kdy je pochvala na místě, ale ani to nepřehánět,

- vůdce, roveři, zástupci – vždy musí někdo z nich být u svých vlčat. Není možné si myslet, že se jedu na tábor rekreovat a nebo si „užít“! Přitom nebudeme vlčatům cestičky zamezat a odstraňovat všechny překážky z cesty – ale budeme je vést k překonávání překážek a k samostatné činnosti,

- velmi přísně musíme dbát na hygienu každého vlčete ale i na hygienu kolektivní. Dbáme na pravidelnou výměnu spodního prádla za čisté, provádíme kontroly uložených osobních věcí ve stanech, ranní bodování stanů,

- nedopustíme strašení dětí, naopak vychováváme je k tomu, aby se nebály tmy, samoty v lese a pod.,

- dbáme na to, aby vlčata pravidelně (nejméně 5 x denně) jedla. Jídelníček je samozřejmě přizpůsoben dětskému organismu (žádné „dábelské“ guláše, zbojnické či mexické tousty a pod.), spíše strava lehčí a co nejvíce ovoce a zeleniny,

- kontrolujeme zda vlčata spí v tepláčkách (nebo pyžamu), které mají na spaní (pozor na noční pomočování!), a ne v tom, co nosila přes den.

Jistě je mnoho dalších věcí a záležitostí, které je nutné znát, ale myslíme si, že vůdcové smeček se jistě se zásadami táboření již seznámili a plně je využijí pro sestavení programu.

Nechceme dávat návody, jak by měl vlčácký tábor vypadat. Příprava na tábory je v plném proudu a tak jsme chtěli jen některé zásady připomenout, hlavně začínajícím vůdcům smeček. Ty zkušené naopak chceme požádat, aby nám své zkušenosti, ověřené praxi napsali a předali je tak ostatním.

Chceme, aby tábory vlčat patřily mezi nejlepší. Aby zážitky vlčat na táborech byly motivací pro úspěšnou činnost nejen ve vlčáckých smečkách, ale hlavně později ve skautských oddílech.

Dovolím si citovat jedno staré přísloví: „Co do sudu první vložíš, tím je citit napořád!“

Ať se nám tábory vlčat povedou. Hodně úspěchů a krásných zážitků vlčatům i vůdcům.

„Dobrý lov!“

Jan Kríž
Odbor vlčat NCHK

Naše „vlčácká“ veřejnost, junácká střediska, ale i pracovníci Junu se jistě ptají: „Co je se Stezkami včítat?“, „Jak to, že nejsou?“, „Co to Ústředí dělá?“ – a další, asi ne příliš lichotivá slova se ožívají na téma – Stezka včítat.

Chceme vás proto informovat, jak to se Stezkami včítat je.

KDE JSOU?

To, že se chystá vydání nových Stezek včítat, jistě všichni víte. S obsahem nových Stezek – Stupňů zdatnosti včítat – jste prostřednictvím Skautingu čis. 1 (zář.) 1993 byli seznámeni a měli jste také možnost se k obsahu nových Stezek vyjádřit.

Je pravda, že mnoho připomínek k obsahu stupňů zdatnosti včítat Odbor včítat NCHK nedostal. Přece však připomínky byly, byly projednány a převážně využity. Obsah stupňů zdatnosti včítat (Stezka) navazuje na stupně zdatnosti skautů. To se nám ve spolupráci se skauty podařilo. „Nová“ Stezka včítat se od „staré“ Stezky včítat bude lišit. Bude se lišit především uspořádáním, formátem i obsahem.

Uspořádání: rozdělení na Nováčkovskou zkoušku, Stříbrou a Zlatou stopu zůstává. Tyto jednotlivé stupně jsou však členěny vždy na 8 oddílů (1. – Idea, 2. – Občanství, 3. – Životní prostředí, 4. – Zdraví, 5. – Skautské znalosti, 6. – Skautské dovednosti, 7. – Kultura a sport a 8. – Doplnky). V jednotlivých podmínkách je potom stanoven obsah požadovaných znalostí a dovedností. Grafická úprava

je podobná jako ve Stezce „staré“ (současné).

Formát: Chceme, aby formát Stezky byl menší (aby se vešla do kapsy) při zachování dobré čitelnosti. Snad se podaří prosadit úprava obalu, který by byl trvanlivější, laminovaný, tvrdší.

Obsah: Jak vyplývá ze zveřejněného obsahu Stezky ve Skautingu čis. 1/1993, jde o změny především v tom, že v oddílech 3. – Životní prostředí, 6. – Skautské dovednosti, 7. – Kultura a sport, jsou uvedeny volitelné podmínky. Z volitelných podmínek, za pomoci vůdců smeček, si budou moci včítata vybrat ty podmínky, které sama budou chtít a budou se jim líbit. Navíc mohou uplatnit vůdcové smeček „své“ specifické podmínky, které jsou ve smečkách mnohde již tradiční – tedy podmínky „své smečky“. Chceme ještě připomenout, že **Stezka včítat není dogma**. Je zapotřebí s ní umět pracovat. Konečné slovo při plnění podmínek má vždy vůdce vlčácké smečky. Stezka včítat má pouze jednotící charakter. Dává určité mantinely, odkud až kam a co vlastně chceme včítata naučit. Mnohokrát již bylo řečeno – vlčáctví, to je příprava na skautování, příprava na život ve skautském oddíle.

Příprava promyšlená a důsledná. Není možné abychom byli hodnými „strýčky“ a včítatům „darovali“ splnění podmínek svým podpisem do Stezky. Na druhé straně nebudeme zkoušet včítata při plnění podmínek jako ve škole. Tedy žádné extrémní. Věříme, že vůdcové vlčáckých smeček jsou ti nejlepší. Na nich totiž záleží, na jejich práci s včítaty, jaký budou mít včítata vztah ke skautingu.

Tolik k „novým“ Stezkám včítat.

Několik slov ke Stezkám včítat současným (starým) a k jejich nedostatku.

Odbor včítat byl vyzván, aby dal návrh na dotisk současných Stezek. Byly provedeny nejdůležitější úpravy a Stezka byla dána k dotisku (náklad 5.000 ks). Na návrh Odboru včítat byl dotisk odvolán a stažen z tiskárny. Myslíme si, že by bylo škoda vyrobit 5.000 ks Stezek a hned na to vydat Stezky nové. Asi by nás nikdo za šetřnost a hospodárnost nepochválil.

Pokud vůdcové smeček již staré Stezky nemají a k dostání již nejsou, mohou plnit podmínky v rozsahu zveřejněných stupňů zdatnosti ve Skautingu čis. 1/1993. Splnění podmínek pak dodatečně zaznamenají do nových Stezek. Doufáme, že se nám podaří v červnu (červenci) 1994 nové Stezky vydat. Potom by měly být v červenci (srpnu) 1994 k dispozici a v prodeji v Junu.

Není nutné staré Stezky včítatům vyměňovat za nové. Vůdce smečky, tam, kde to uzná za vhodné, může rozdílné podmínky doplnit do staré Stezky a potvrdit do ní splnění podmínek.

Prosíme „vlčáckou“ veřejnost, junácká střediska i pracovníky JUNU, aby ještě vydrželi. Moc vám všem děkujeme. Někdy není v silách Odboru včítat zabezpečit vše tak, jak bychom chtěli. Ale to je jiná záležitost.

Věříme, že převážná část vůdců a včítkyň včítat i včítata sama přijmou novou Stezku za svoji.

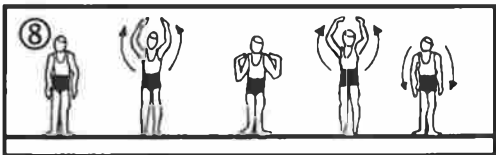
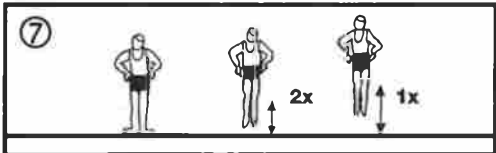
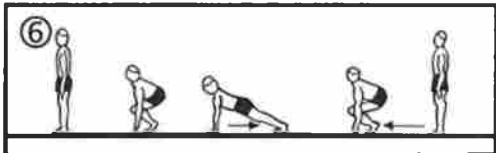
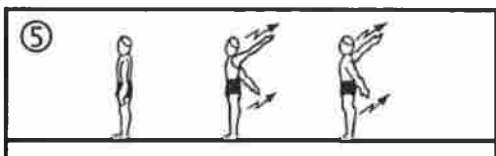
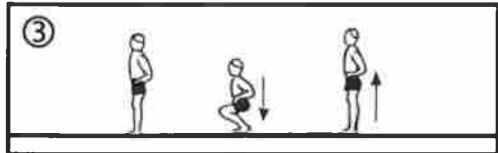
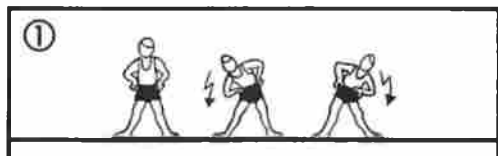
Jan Kříž
Odbor včítat NCHK

SOUBOR DENNÍCH CVIKŮ PRO VLČATA

Cviky provádíme v uvedeném pořadí. Včítata mohou tento soubor cviků využívat při denním cvičení a zaznamenávat si do „ZELENÉ STEZKY“. Lze jej využít při rozcvičkách na táborech nebo na výpravách. Počet (opakování) cviků je možné upravit. Doporučujeme, aby se celková doba cvičení pohybovala v rozmezí 8 – 10 minut.

J. Toncar, J. Kříž

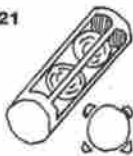
ŘEZBÁŘEM snadno, ale pomalu

(Dokončení z čísel 8 a 9)

21) Pokračováním náročnosti je další výrobek, něco jako **nevymatelný „ježek v kleci“**, z 3 – 4 cm silné větve, délky asi 15 cm. Asi 1 cm od konců tohoto „válce“ upravíme střední část do tvaru čtyřbokého hranolu se zaoblenými hranami s ponechanými úzkými proužky kůry. V hmotě této části máme vyřezat aspoň jednu (může jich být i více) kouli o průměru shodném se silou přípravného hranolu. Koule bude volně pohyblivá mezi čtyřmi hranami útvaru, který má být zachován, ale nesmí vypadnout. 22) Předposledním úkolem je vyřezání

21

22

svazku klíčů z jednoho kusu dřeva. Musíme si představit „kroužek“ na klíče ve střední části používaného dřeva a od něho na obě strany – jak jsou „léta“ – uložené vždy tři klíče. Více se jich obvykle nevejde, protože řezané „přes léta“ by popraskaly. Nejprve se uvolní část, pak celý kroužek a pak postupně od něho oka a další části jednotlivých klíčů.

23) Z nejtěžších je řetěz z jednoho kusu dřeva. Vyřezává se ze čtyřbokého hranolu se čtvercovým průřezem, na němž si musíme předem naznačit průběh a zaklesnutí jednotlivých ok řetězu do sebe. Oka jsou „uložena“ vždy v uhlopříčném směru průřezu hranolku. Napoprvé jest vyřezat aspoň 5 článků na hranolku o straně čtverce 2,5 cm. Poslední – mistrovský – kousek bude 12 článků spojených dokola – vše z jednoho kusu.

(Použitě dřevo: buk. Lipa je nevhodná – vlákná se trhají a je pravděpodobná možnost lomu; fotografie klíčů a řetězu v č. 8.) Řezbář může zkusit – má-li dost trpělivosti a dřeva – zhotovit celou šachovnou hru (černé figury možno rychle opálit plamenem svářečky), tři koule v sobě nebo i ten totem.

K řezbářským pracem patří ovšem i **využívání přírodního materiálu vůbec**. Řezání vzorů do březové kůry nalepované na dřevěnou krabičku, výroba korálků z dutých větviček pámelníku, ozdob z napříč řezaných „černých ořechů“ nebo broskvových pecek. Z nich se dají vyrobit košíčky, amfory, rybičky či profily obličejů, ale viděl jsem i klec na „ježka v kleci“.

Krásné brože nebo přívěsky vzniknou opracováním „kazů“ na větvích zanebraných ovocných i lesních stromů, nebo na tmavou podložku nalepených koleček ze smrkových větvíček různé síly.

Hledáme-li náměty k vyřezávání, najdeme je často v národopisných museích, kostelech.

Plátek
černého
ořechu
na březové
placce

Nakonec však jedna rada: snaž se vyrobit předměty v tom pořadí za sebou, jak je popsáno. Ty náročné hned nedokážeš, až po předchozí přípravě. Ale až je uděláš, budeš mít odborku zaslouženou!

Jir

Tento materiál vycházel na pokračování v Pošumavském hlasateli (pozn. red).

P.S.

Do zápisníku je důležité zanést i poznámky o **barvení dřeva přírodními barvivy**. Rozlišujeme A – barvení povrchové a B – barvení celkové:

A – na žluto – šťávou vlašovičnicku; **světležluto** – kůrou jasanu; **zeleně** – listy černého bezu; **na růžovo** – plody malin; **tmavozeleně až hnědě** – kůrou či listy ořešáku, nejlépe kůrou z plodů. B – na žluto – odvar ze slupek cibule nebo kávy; **na růžovo** – plody dřšťálu; **na zeleno** – vodou ze špenátu; **na červeně** – odvarem z třezalky; **na tmavohnědo** – vroucí odvar ze zelených vlašských ořechů; **na žluto** – odvarem z kousků kořene jasanu; **na modro** – po obarvení kořenem jasanu vlož do odvaru z bezinky; **na černě** – barvení kořenem jasanu, kam se přidají kousky železa.

Výrobky i kresby autor

Nepotřebujete pomoc, slečno?

Jára Cimrman – bratr spoluzakladatel

Hysterická sekce při ORJ Třebíč při svém bádání ve skautském dávnověku položila několik otázek přednímu českému cimrmanologovi dr. Zdeňku Svěrákovi. Tykaly se pochopitelně osobnosti dosud nedoceněného génia a spoluzakladatele skautingu Járy Cimrmana.

Jaký byl vztah mezi Cimrmanem a Svojsíkem?

Jak asi víte, nevíme přesně, kdy se Cimrman narodil.

Podle důvěrného tónu, v jakém je vedena korespondence mezi ním a A. B. Svojsíkem, lze však usuzovat, že to byli vrstevníci, a to oba. Z těchto dopisů také vysvítá, že v roce 1912, kdy vyšel Svojsíkův Český skaut, měla vyjít také Cimrmanova Česká skautka, ale nevyšla. Snad proto, že se tu autor pouštěl do přílišných podrobností pokud jde o kraj, zejména spodní.

Měl Cimrman skautskou přezdívku?

Zřejmě ano. V několika posledních dopisech ho Svojsík nazývá „Škudlilem s velkým Š“. Kdyby nešlo o přezdívku, jistě by byl velké písmeno nezdůrazňoval.

Je pravda, že Cimrman vypracoval návrh skautského kroje, který se pak záhadně ztratil?

To je docela možné. Co je však téměř

jisté, to je Cimrmanův přínos do českého skautského názvosloví. Aby se včítala sdružovala do smeček a světlušky do rojů, byl prý jeho nápad. Jiná jeho idea, aby staří skauti – veteráni tvořili hejna, se neujala, neboť v oněch dobách ještě žádní staří skauti nebyli. Bylo to krásné, tzv. první pionýrské období skautingu. Druhé, méně krásné, pionýrské období přišlo v r. 1950.

Dana a Ježek

Převzato ze střed. časopisu Abahoa

Váš vůdce hned přijde – jen si dodělá svůj denní dobrý skutek.

2x ze zahraničního humoru

DOKÁŽEŠ OBHÁJIT SVOJI ROVERSKOU ŠŤŮRU?

Rovere, rangers – to je pro tebe!

Složili jste kmenový slib a byla vám předána roverská červená šňůra. Každého skauta tvoje šňůra bude tiše upozorňovat na to, že jsi již rover, rangers. Mnoho pro tebe mění. Stojíš v čele našeho skautského snažení!

Představ si sám sebe v první řadě jižních rytířů, kteří se rozhodli hájit čest svých barev. Svorní v jednom šiku jsou železnou hradbou, věrní svému rytířskému stavu.

Ty jako rover sám a spolu s ostatními druhy jsi těmto rytířům podoben. Byla ti dána do vinku přenesená myšlenka rytířské služby. Čest, sláva, odhodlání, šlechtnost, skromnost. Tvoji roverskou zbrojí bude důslednost, přesnost, dochvilnost, pohotovost. Tvoji snahou bude vyhledávání Služby. Roverská „stavovská“ čest ti nedovolí konat dílo služby za úplatu. Je to odkaz našeho dávného rytíře Jana, i tvým heslem je „Ich dien – sloužím“.

Mysleme však i na dobu, až se členové v zaběhnutých roverských kmenech a oddílech rangers dostanou do stádia „vánočních nálad“. Půjde o obdobný jev, jaký známe u dospívajících členů skautských oddílů. Povadně docházka i plnění úkolů. Mnozí tito členové nenajdou sílu se sami rozloučit a vystoupit řádně z roverského kmene. Příkladem mizí, jsou však stále registrovanými členy.

Pro tento případ je dobré, když roverská jednotka má zavedenou „obhajobu roverské šňůry“ nebo její obdobu a to nejlépe vždy po roce činnosti – například k datu sv. Jiří, nebo na podzim. Co to je?

Jde o osobní kontrolu každého člena kmene prováděnou jím samotným. Zavedení úkon nutí ke kvalitní práci jednotlivce i všechny členy dohromady. Znamená to nic neodbývat, s rozmyslem plánovat, vyhledávat Službu, připomínat si svoji roverskou příslušnost. Každý člen kmene by měl pocítit osobní zodpovědnost za činnost kmene a případně jeho i svoje selhání.

Při posezení s programem obhajoby svého roverství každý člen zdůvodňuje a obhajuje před celým kmenem svoje činy a svoji roční činnost. Ti, kteří neměli během uplynulého roku dostatečnou docházku a selhávali, mají samozřejmě smůlu, těm by roverská šňůra neměla patřit jako prvním. Mohou to být i ti, kteří v minulém roce obhájili a byli ještě dobrými rovery a rangers. Každý nový člen je hned v začátcích seznámen, že je ve kmeni „obhajoba roverské šňůry“ zavedena. Vlastní obhajobu lze rozdělit na tři základní body:

- a) přesvědčit všechny přítomné o své odevzdanosti roverské myšlenky
 - b) obhájit svůj program od poslední obhajoby
 - c) přednesení svého osobního programu na příští roverské období
- Této proceduře se podrobuje každý příslušník kmene.

Každý si připraví:

- a) podrobný písemný rozbor své činnosti, o který se bude při ústní obhajobě opírat
- b) konkrétní výkaz své dosavadní činnosti
- c) plán své činnosti do budoucna s daty Při nesplnění základních podmínek obhajoby se roverská šňůra odmítá. Je předpoklad, že pro člena přijatého mezi rovery, se mění dobrovolnost vykonávat Službu v povinnost. Nikde však není stanoven způsob, jak naložit s roverem, který tuto povinnost Služby (myslí se tím i základní činnost a program kmene RS) zanedbává. „Obhajoba roverské šňůry“ se může stát jakousi prevencí.

Dnes se u nás začíná s roveringem ve většině případů od začátku. Přejme si, aby se roverská šňůra opět stala výrazem a oceněním plné důvěry. Aby to byla meta, pro kterou je dobré neodcházet z našeho hnutí po patnáctém roce věku.

Působení člena v roverském kmeni nebo působení rovera-samotáře, by mělo být dobou plného nasazení, a když takovouto přísnější činnost nemůže člen obhájit a zajistit, měl by čestně z kmene odejít.

Ať nadále rovering zůstane speciální činností pro vyzrálé skauty a skautky. Každý se o tuto činnost může pokusit. Není to věda, jen kus důslednosti a přísnosti k sobě samému. Ti, kteří neuspějí, mohou působit dál, třeba jako pomocníci u oddílů, a ti ještě starší se uplatní v našich OS klubech.

Petr Jeschke – Derviš

Všichni, kdo se chtějí účastnit akcí pro R&R, pořádaných sekci ústředí pro rovery a rangers, čtete Junáka hlásí v tomto čísle • Rover z Pardubic mistrem republiky! Nalistujte si stranu 471 • Pro cestování vlakem do zahraničí (tedy i na Slovensko) nabízí ČD výrazné slevy na jízdenky EURO MINI GROUPE. Podrobnosti v Junák hlásí!

Vzpomínka na EUROFOLK 93

Vraťme se ve vzpomínkách do loňských prázdnin.

Tehdy se pět našich roverů a stejně tolik rangers dostalo na tuto mezinárodní akci do Rakouska. Chtěla bych dojmů z ní ilustrovat několika málo útržky z předlohu dopisu jedné z účastnic.

...pak nás vysypali před největší halou v areálu jakéhosi hřiště a my se začali rozhlížet, co dál. Okamžitě se nás ujal skaut se svítivě žlutým šátkem s emblémem Eurofolku v čipu, a tak jsme vytušili, že kanárkově žluté šátky jsou naše záchrana...

...první dojem, jen co jsme se trochu rozkoukali, byl: Kam jsem se to dostala? Takový kousek z nádraží a oni nás vezli autem, v hale byla v plném proudu diskotéka, výjimkou nebyli lidé zapalující jednu cigaretu od druhé nebo i držící láhev piva v ruce. Svět jde kupředu, ale v tomhle bychom ho snad dohánět nemuseli...

Rozdělili nás – kluci byli zařazeni do Euroklanu Kalkalpen, my do skupiny Donau...

...Druhý den jsme se vydali na putování podle Dunaje. Euroklan tvořilo asi padesát lidí, a tak jsme se začali ve vlaku ofukávat...

Bylo horko a cesta do kopců nekoneč-

ná. Jak jsme se včera s děvčaty neprozřetelně domnívaly, že to nebude stát za nic, protože nás budou všude vozit a všechno za nás udělají...

V jabloněm sadu jsme shodily batohy a než jsme si stačily odpočinout, už se odcházelo na prohlídku koncentračního tábora Mauthausenu. Kromě nás byli v Donau španělé, Turci, Estonky, Portugalci, Italové ze Sardinie, Angličanky a Němci, takže každá skupina obdržela magnetofon s výkladem ve své mateřštině...

...Další cesta vedla do jakéhosi skanzenu Mittelkirche, kde byly domečky a zařízení, rekonstruující dobu Halštatskou, a dál na hrad Klam. Byl to jediný den, kdy vytrvale přšelo. Na mokré louce pod hradem jsme postavili ještě mokřejší stany. Nevím, jestli to bylo v plánu, nebo zda ten báječný nápad vznikl až později, ale šli jsme na večerní do restaurace. Venku přšelo a byli bychom celý večer zalezli ve stanech, kdežto takhle jsme se po jídle sesedli kolem stolů a pustili se do debatování. Byli jsme na tom se znalostí jazyků všichni stejně – ještě, že má člověk 2 ruce a 2 nohy...

Ráno na louce stála voda, a kdyby na louce, ona stála i ve stanu. Ale už nepřišlo, a to nám zvedlo náladu. Sešli jsme do městečka Greinu, a tam se nalodili na jednu velkou loď. Po nejvrchnější palubě jsme rozložili všechny mokré věci...

...Celé sobotní dopoledne jsme strávili ve speciálním skautu přepaném vlakem do St. Georgenu. Každý obdržel jedno číslo táborových novin – byly ve třech řečech.

Konečně jsme se setkali s našimi hošany. V dalších dnech jsme absolvovali spoustu nejrůznějších aktivit, např. Challenge Walley, cestu s mnoha překážkami, které bylo možno překonat jen ve skupině, nebo Workshopy, kde jsme si mohli vyzkoušet všechno možné, od divadla až po malování a rukodělné práce, pak zase probíhala akce Všichni vaří...

Loučení bylo těžké...ale je skvělé, že mám přátele, byť bych je už nikdy neměla spatřit – i ten pocit, že existují, je sám o sobě nádherný...

Ajvi

Naposled za námi přichází bratr Petr Hájek – Balů se svým Čtením pro naše činovníky a rovery, aby se s námi podělil o závěrečné povídání o skautském zákonu.

Skaut je čistý v myšlenkách, slovech i skutcích

Tvá trpělivost Tě dovedla až na závěr naší cesty. Někdy se zdá, že ten poslední bod zákona by tu vlastně ani být nemusel – vždyť shrnuje všechno, co bylo řečeno v devíti předchozích. Je to pravda, ale zbývá něco dodat.

Pozoruj zase chvíli stromy a přírodu. Ta dokonale naplňuje tenhle nejvyšší a největší závazek skautů. Všecko živé, co

v přírodě potkáváš, je čisté. Příroda, pokud člověk nazpívoval její tvář, dýchá klidnou pohodu mravní čistoty v každou roční dobu.

Čistotou voní první květy jara, tajemný květen zasnub i tichý barevný podzim stejně jako zářivé léto, až všechno přikryje mrazivý příkrov zimy.

Proto budeš chodit se svými bratry tak často Boží přírodou, aby Tě uprostřed její krásy osvitila i její čistota.

Naučíš se žít v řadě a každou svou myšlenku, slovo i skutek měřit jednoduchou mírou: řekl a udělal bych to, kdyby vedle mne stál celý náš oddíl a pozoroval mne? Je můj úmysl v souladu s řádem

přírody, ve které je vše čisté?

Je čas se rozloučit s čtením o našem zákonu. Jak tedy jinak, než rozloučením se stromy, které nás provázely na cestě plné úvah jako alej myšlenek: Kvetoucí stromy, obrazy života, dědictví po předcích, láska a budoucnosti!

Připomeňte všem svým bratřím od tábořného ohně, že jsme stále tady, že musíme s vašimi větvemi, listy a květy zpívat píseň lásky a úcty člověka k člověku, že musíme jako vaše kořeny přilnout k zemi, která je naší společnou matkou.

Stromy, strážci země, dejte nám svou čistotu, věnost a milčlivou oddanost!

Skautské výlety a výpravy – V.

Konec jara a léto

Délku pochodu co nejvíce zkracujeme a většinu času věnujeme programu na tábořišti, skautské praxi a sportování. Dbejme, aby výcvik vždy prováděly celé družiny a ne pouze jednotlivci.

V červnu již můžeme přenocovat pod stanem. Jakmile to počasí dovolí, organizujeme pravidelné výpravy s přenocováním – jsou přípravou pro tábor. Výpravy s přenocováním jsou vhodné pro slibové ohně.

Letní prázdniny by neměly znamenat přerušeni naší činnosti. Výpravy nebo lépe řečeno výlety konáme i na táboře. Po návratu z tábora bychom měli pokračovat ve výpravách s těmi, kteří o prázdninách zůstávají doma.

Po prázdninách pravidelný výcvik stupňujeme – hoši jsou oproti jaru vyspělejší (hlavně ti, co byli na táboře), program musí být náročný, aby upoutal.

Kreslení na výpravách a v přírodě
Při všech našich hrách, výpravách a pozorováních přírody je kreslení dobrou a důležitou pomůckou, neboť kresbou či náčrtem můžeme svá pozorování zachytit rychleji a názorněji než slovním popisem. Skauti i skautky by se měli naučit kreslit tak, aby mohli do svých zápisníků zachytit vše, co si chtějí ze svých objevů v přírodě zaznamenat. Kreslit pro praktickou potřebu se může naučit každý.

Pro kreslení je nejvhodnější měkká tužka a šicák formátu A4. Při kreslení náčrtník držíme co nejdále od očí, abychom přehlédlí celou kreslicí plochu. Kreslit můžeme v různých pozicích podle povahy kresleného předmětu. Než vůbec začneme kreslit, musíme si nalézt správné místo s dostatečným odstupem od kresleného objektu. Bylo by chybou postavit se ke kreslenému předmětu příliš blízko, protože pak nemáme přehled a nemůžeme dobře porovnat rozměry.

V počátcích vynecháme vše vedlejší a podřadné, podrobnosti podřídníme celku. Kresbu začínáme od shora a nejprve si tenkými čarami uděláme rozvrh – vyznačíme hlavní osu, největší šířku a výšku i ostatní hlavní rozměry. Kreslení v přírodě je spojeno s jejím neustálým poznáváním. Z počátku volme jednoduché motivy.

Co na výpravách kreslit?

Kresby stop. Snadno nakreslíme jednoduchý sled zvířecích stop. Chceme-li se naučit v nich číst, budeme si vybírat složitější situace – kráčení stop, odpočívání zvířete a podobně. Do náčrtu tak zachytíme nejen samotnou stopu, ale i významné věci z jejího okolí a také okolní terén (potok, pššina, pelech atd.). V zimě při dostatečném sněhové pokrývce můžeme nakreslit při jediné výpravě desítky stop. Snih nám i umožňuje sledovat stopu třeba celé hodiny.

Kreslení zvířat, ptáků, brouků. Vyžaduje již určitou zručnost a zkušenost, neboť objekty našeho zájmu můžeme většinou pozorovat jen krátce a navíc ještě v pohybu. Kresleme v jednoduchých čarách, hlavně obrysy. Naše kresba musí být co nejjednodušší a nejrychlejší.

Kresby přírodnin. Rostliny kreslíme jednak celé a jednak detaily listů, květů, plodů. Pravidelným sledováním určité rostliny můžeme ve svých kresbách zachytit její vývoj a život. Blíží se táboři nám nabízejí nepřeberné množství. Vyzkoušejte pozorovací čtverce – družiny či dvojice nebo trojice si v okolí tábora vyberou zajímavé místo, které v rámci táborového programu navštíví v různých denních dobách (od svítání po stmívání) a svá pozorování nejen popíší, ale mohou i zachytit do svého náčrtníku. Svým světcům tak nabídnete nezapomenutelné zážitky.

Panoramatický náčrt krajiny. Je průpravou ke kreslení krajiny. Náčrt je nejvhodnější tvořit přes mřížku, která velice kreslení usnadňuje. Panoramatický náčrt má zachytit významné body, objekty a komunikace v krajině. V náčrtku vyznačíme šipkou sever. Je vhodné používat ho při terénních hrách a skautském výcviku. Je názornější než plánek či mapka a může napomoci orientaci v neznámé krajině.

Kreslení lidských postav. Na výpravách máme plno možností sledovat a studovat pohyb, který je u postavy tím nejdůležitějším a kresbám dává zdání života. Tyto kresby však patří k nejtěžším. Abychom mohli tělo kreslit v pohybu, musíme se seznámit s jeho proporcemi. Pro začátečníky je vhodné zakreslovat si v rozvrhu kresby hlavu elipsou a tělo v čarách a teprve když najdou správný tvar, definitivně kresbu dokončíme. Není nutné prokreslovat obličej, soustředíme se hlavně na správné zachycení pohybu a proporci.

Ze svých výprav a výletů určitě máte také dostatek postřehů a zkušeností, podělte se o ně s ostatními. V nadcházejícím létu a prázdninách využijte každé volné chvíle k výpravám do bližšího i vzdálenějšího okolí za poznáním krás naší přírody. Suchou stezku a jasnou oblohu vám přeje

Roll

NÁPADY, NÁPADY, NÁPADY...

Slavnost letního slunovratu

Svého času jsem napsal do časopisu Junák zprávu o tom, jak náš oddíl oslavil „zimní slunovrat“ u pravěkého menhiru v Dolních Chabrech na severním okraji Prahy. Ozval se jeden hlas, který poukázal na to, že tím obnovujeme jakési pohanské zvyky, jenže to bylo pouhé nepochopení smyslu akce, jímž bylo jednak připomenout tento astronomický úkaz, jednak jeho význam pro kulturní představy pravěkých a starověkých lidí. V naší dávné historii najdeme totiž mnoho námětů, které si nijak nezadají s dobrodružnými předlohami z amerického Divokého západu, navíc jsou to předlohy naše, jejichž dějiště je nám lépe dosažitelné než pouště Texasu či Anžony.

Kresba Jiří Walker, z deníku 1916

Spolu s litoměřickými skauty oslavila Trináctka již v roce 1992 letní slunovrat znamenitou akcí: nočním výstupem na nejvyšší horu Českého Středoohoří MILEŠOVKU spojeným s pozorováním východu slunce právě v den letního slunovratu. Posledním nočním vlakem jsme se dostali do stanice Chotiměř, odkud je to na vrchol Milešovky zhruba pět kilometrů, ovšem s převýšením kolem šesti set metrů! Kouzelná noc s měsícem, svízelný pochod po kamenité stezce s hlubokými divokými lesy, to vše dodávalo zvláštní náladu této pozoruhodné akce. Na úpatí pod vlastním vrcholem bylo posezení u malého táboráku (u něhož ty slabší povahy houfně usínaly), pak při úsvitu závěrečný výstup po ostrém svahu na vrchol do výšky 837 metrů. Vrchol byl kdysi slavným poutním místem s restaurací, z které zbyly dnes zchátralé stavby, je to meteorologická stanice a hlavně skvostná vyhlídka široko daleko do kraje. Za dobré viditelnosti lze vidět například okraje Prahy, nehledě na spoustu jiných cílů, mezi nimiž vynikají vznosné kuzely sopkových hor Českého Středoohoří. Slunce mělo toho dne vyjít kolem páté hodiny, ale vzhledem k míznému oparu (který má pravděpodobně mnoho společného s tradičním smogem severočeského regionu) se ruďá koule objevuje o dobré čtvrt hodiny později. Skvělý okamžik byl oslaven postavami v dlouhých bílých řízách (starověci „žreci“ a jejich družina), kteří se zdviženými rukama uctívali životadámě SLUNCE a pak k jeho počtě obětovali jedno vlčce, které bylo „stato“ plastickým mečem. Legrace to byla náramná, tkvělo v ní však i poučení, napodobení nálady skutečných starověkých oslav slunovratu, jak o nich svědčí archeologické objevy.

Vladimír Stárka – Wabi
13. oddíl Junáka Praha

Skautský receptář

Na výpravách, kdy vše nosíme na vlastních zádech, je každý kousek místa i váhy dobrý. Tak se osvědčily **kolíky** ke stanům z drátů od kola motorky. Jeden konec se stočí do oka a druhý (se závitů) obrousí do špičky. Je výhodné do oka navléknout kousek barevné bužířky, aby se kolík pak lépe v trávě našel. Při balení dobré kolíky spočítat! „Kotevní“ kolíky stanových lanek od hřebenu mohou být ovšem o širší ploše. Zde je výhodné, aby hlavice kolíku měla otvor, do kterého uzavazujeme praktický „kolíkový“ uzel (na principu škotového uzlu). **Pod podlážku stanu** je výhodné podkládat ještě stejné velký igelit nebo starý nepropustný ubrus. Nemusíme pak mít obavy z uspinění stanu na hlinitém či jinak nečistém místě. A ten kousek igelitu se už unese i snadno očistí. Při očekávaných deštích je velkou ochranou **tropiko** (zvláště ocení vodáci). Má přesahovat plátno postaveného stanu na všech stranách asi o 15 cm a nedotýkat se hřebenu stanu, ledať podložené igelitem. Na cipy jsou uvázány provázky délky asi 50 cm, za které se také tropiko vypíná. Na prostředku všech stran našijeme krátká poutka, do nichž se zase uzavazují pomocné provázky na vypínání. Nad vchodem do stanu a vzadu je

lépe mít tato poutka dvě asi 20 cm od sebe. Těmi se (opět provázkem) upravuje „stříška“ tropika. Pak i v dešti pod ním sbalíme stan suchý, tropiko vyždímáme a uschováme do igelitového pytlíku. Vysušíme jej pak příležitostně. Stan – áčko – bude pevnější ve větru a zvýší se i vnitřní prostor, když na střed bočních plátů přišijeme úchytky na lanko a stan vypneme do stran, třeba i přes dva klacky, tyče či pádla. Ve stanu – áčku – je výhodné mít i **věšák**. K oběma tyčím podpirajícím stan buď vážeme pod hřebenem stanu provázek nebo používáme jednoho dlouhého lanka od jednoho „kotevního“ kolíku před vchodem až k zadnímu, kdy střed je právě tím „věšákem“. Tady je však nutné pod oba vrcholy stanu na lanko uvázat krátké špalíčky, které jsou uvnitř stanu a napomáhají k jeho vypnutí, aniž by se napínal věšák.

Jir Čermák

Mapa

Dnes již není problém sehnat mapu libovolného území České republiky. Většinou se prodávají mapy v měřítku 1 : 100 000, s vyznačenými turistickými cestami. Ale například na táboře je lepší mít mapu přesnější, alespoň 1:25 000 nebo 1:10 000. Ty, kdo tyto mapy znají, nepřekvapí, že to funguje – na mapě je znázorněna každá skalka, většina cest, každá zátoka řeky, každý meandr potoka. Kdo zatím nevyzkoušel, ať neváhá. Prodej map z území příslušného kraje zajišťují prodejny map (mapová služba) při katastrálních úřadech.

Prodejny map:

Břyskova 1061, 198 00 **Praha 9 Černý Most** tel. 02/864 754; Po-Čt 8-13
Lidická 11, 370 86 **České Budějovice** tel. 038/87791-spoji.; Po-Pá 8-13
Radobyčická 12, 303 39 **Plzeň** (pro okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň, Rokycany, Tachov) tel. 019/355 34-8, linka 266; Po-Pá 8-13
Sokolovská 167, 360 05 **Karlovy Vary** (pro okresy Cheb, Karlovy Vary, Sokolov) tel. 017/417; Po a St 8-11,30 12,30-17,00
Křtínova 797/2, 400 07 **Ústí nad Labem** tel. 047/47246-7-spoji.; Po-St a Pá 8-11,30 12-13,30
Havlíčková 1000, 530 02 **Pardubice** tel. 040/511 665; Po-Pá 8-11 12-14
Malinovského nám.3, 601 51 **Brno** tel. 05/42213034; Po-Pá 8-12
Praskova 11, 746 55 **Opava** tel. 0653/214 360 linka 222; Po-Čt 8-14,30 Pá 8-12
Pokud si chcete koupit mapu, musíte vědět, jakou přesně chcete. Nejjednodušší je dojit do nejbližší prodejny a tam si nechat poradit. Abyste našli přesně tu, kterou potřebujete, je dobré vědět, jak se mapy číslují. Podívejte se do Táborské encyklopedie M. Vosátky na stranu 39. Měnitko mapy poznáte snadno podle čísla mapového listu 1:10 000 to je XX – XX – XX př. 24-11-22 1:25 000 to je XX – XXX a název př. 24-113 Nové Město na M.

Výtisky mapy jsou lichoběžníky o základně 47 – 50 cm a výšce 38 cm. Klad listů základní mapy 1:10000

Zkuste si koupit alespoň jeden výtisk. Brzy se do prodejny vrátíte. Mapy jsou krásné. V prodejnách jsou ochotní, příjemní, a rádi vám poradí.

Pavel

Novohradský poutník

Je název projektu, který za dotační pomoci MŠMT ČR realizuje 4. středisko „VAVÉHA“ Č. Budějovice a navazuje na projekt „SEN“. Jedná se o jakýsi oblastní odznak. Zájemci o jeho plnění nejen ze skautských řad si mohou za 10 Kč na adrese: Jan Šmajkl, Mokré 63, 370 01 Č. Budějovice objednat brožurku (záznamník), obsahující mimo podrobných podmínek plnění odznaku ukázky z pověstí Novohradská, střípky z jeho historie, stručné popisy zajímavých míst apod. Odznak je určen pro ty, kteří chtějí Novohradsko lépe poznat a pomoci jeho přírodě. Splnění odznaku však není lehké. Je rozděleno do tří oblastí – poznavací, pobytové a pomocí přírodě. Po splnění podmínek a zaslání záznamníku na uvedenou adresu obdrží uchazeč zpět potvrzený záznamník a zdarma velice zdařilou výšivku. Výšivku, která jinak není prodejná. Považujte Novohradského poutníka za bratrance „Šumavského vlka“ a nápad hodný následování.

Riki NCHK

INSPIROMAT A TÁBORY '94

V tomto dvojčísle najdete inspiraci pro činnost na táborech také na str. 10–11, 12, 16, 17, 18–19, 20, 29, 30–31, 32–34, 35

Sdělení všem činovníkům!

Okresní rady počátkem června obdržely materiál k návrhu nových stanov pro všechna střediska okresu a okresní radu. Je nutné, aby ihned předaly každému středisku jedno vyhotovení návrhu stanov s charakteristikami a anketním listem. Povinností středisek je uspořádat střediskový sněm k volbě doporučené varianty tak, aby do 3. října 1994 vrátily vyplněný anketní listek na adresu ÚŘ:

Ústřední rada Junáka,
Senovážné nám. 24,
116 47 Praha 1.

Připomeňme si vzácná slova
E. T. Setona

Měj v úctě každé uctívání Velkého Ducha

Pro věřícího má aktivní účast na nedělních a svátečních bohoslužbách nesmírnou duchovní cenu. Stejně denní modlitba znamená pro věřícího důležité a nenahraditelné duchovní spojení se Stvořitelem. Proto lze jen snažně prosit vůdce a vůdkyni, aby věřícím členům svého oddílu umožnili důstojně a plně se v určitém čase věnovat těmto duchovním záležitostem. Věřící děti žijí dnes ve společnosti z velké části nevěřících kamarádů a kamarádek. Nemají s ohledem na svůj věk a na okolnost, že náboženské vyznávání bylo za dřívějšího režimu zahránko od jakéhosi ghetta, většinou tolik odvahu a síly, aby sami požádali o umožnění vykonávat své duchovní potřeby a povinnosti. V prostředí ostatních se neodhodlají k jejich skuteč-

ňování. Ostýchají se, bojí se ironizování a výsměchu druhých. Přitom žijí v určitém duševním rozporu, protože vědomě, byť i nedobrovolně porušují své vnitřní přesvědčení a své duchovní zásady. Žijí pak v jakési rozdrovené morálce. To se však naprosto nesrovnává se zásadami skautské výchovy charakteru.

Bylo by velmi záslužné a čestné, kdyby vůdcové oddílů přihlédl k těmto okolnostem a upraviteli podle toho činnost a program. V praxi to znamená:

1. Při pobytu na táboře, či vicedenním výletu zahrnujícím neděli, poskytnout věřícím členům čas pro návštěvu bohoslužeb v místě. Předtím však také dovolit, aby si tito členové mohli zjistit dobu konání těchto bohoslužeb. Přitom je třeba považovat za samozřejmé, že se děti mohou bohoslužeb zúčastnit ve svém junáckém kroji. Požadavky některých vůdců, aby děti šly na bohoslužby v civilních šatech, nutno ze zásady odmítnout jako projev diskriminační a dokazující, že tito vůdcové se před veřejností stydí za své věřící skauty a skautky.

2. Na táboře nebude věřícím dětem přidělována služba, nebo účast na programu v době konání bohoslužeb.

3. Bylo by žádoucí, aby vůdce, či vůdkyně jak na táboře, tak i na vicedenním výletu, se dohodli s věřícími členy oddílu a vyhradili jim určitý čas v programu pro ranní a večerní modlitbu. Poslali by je někým do ústraní, kde by se v tichu bez rušení mohli soustředit na tento úkol. Ostatně nebylo by mamé, kdyby v tutéž dobu byla zorganizována „chvilka ticha a soustředění“, ve které by ostatní členové oddílu „hovořili se svým svědomím“ a ujasnili si, zda plní úsilí být stále lepším ve svém chování a hlavně v poměru k druhým.

Po krátkém vůdcově navození úvahy by „chvilka ticha“ a přemýšlení o samotě mohly mít velký mravní výchovný význam, o který v Junáku usilujeme.

4. Věřícím byla již před lety dána možnost nahradit páteční půst od masa jiným způsobem postu. Některak by však neškodilo, kdyby na pátečním tábořovém jídelním lístku se maso a masité polévky nevyskytovaly. Uvědoměly půst je výborným cvičením vůle.

5. Je žádoucí, aby vedoucí nepřidělovali o nedělích a svátcích členům oddílu větší manuální práce.

Václav Zatloukal, Brno

ŠNEČKU, šnečku, vystrč růžky... aneb zamyšlení nad propagací skautingu

Představte si šnečí ulitu posazenou v trávě. Je-li v ní život či nikoli, nevíme. Dá se to zjistit? Samozřejmě, že ano. Máme v podstatě dvě možnosti. Buď ulitu otočíme a podíváme se dovnitř, nebo počkáme, až se hlemýžď předvede, ukáže, prezentuje, či zviditelní sám.

Tak je to i s námi. Mnohokrát jsme zalezli v ulitě skautské klubovny a čekáme, až se nám někdo podívá pod stříšku, místo toho abychom vystrčili své růžky a předvedli celou svou krásu po tažmo své schopnosti, znalosti, umí i sami sebe.

Již v našich prvních stanovách se praví „Junák – český skaut“... Zřízen jest na zavádění, řízení, prohlubování a studium i propagaci junácké výchovy české mládeže obojího pohlaví... .

Ano, i propagaci. Již v roce 1914 považovali naši předchůdci tuto oblast za tak důležitou, že ji svou pozorností věnovali v základním organizačním ustanovení. A samozřejmě nezástala jenom na papíře. Čile se přednášelo, konaly se ukázkové tábory, pochody, vydávaly propagační letáky. Trochu se zdá, jakoby nám

tato aktivita vymizela či skončila pouze ve slepém napodobování toho, co se odehrávalo před či po válce.

Je však více než jisté, že doba se značně změnila. Na umění zviditelnit se pracují firmy po celém světě, význačné od tohoto oboru vstoupila masmédia. Jsme zavaleni množstvím reklamy, propagačních akcí, letáků apod.

Jakou formu máme tedy zvolit my, kteří si, řečeno P. F. Druckerem „nekládeme za cíl poskytovat výrobky nebo služby, ale naším produktem je změněná lidská bytost“?

V první řadě je nutné si uvědomit, na koho budeme směřovat svou propagační činnost a proč.

1) na děti, jelikož

- bez nich bychom těžko naplnili cíle skautingu a čím více jich zlákáme pro náš program, tím snad lépe pro svět;
- 2) na rodiče, jelikož

- přes ně, lépe řečeno jejich příbuzné a známé se dají získat další děti;

- oni jsou Ti, na jejichž bedrech hlavně leží výchova dětí a vhodná spolupráce může být této činnosti velmi nápomocná;

- mezi nimi se nachází mnoho našich potenciálních pomocníků;

- bez jejich pochopení těžko dosáhneme 100% docházky;
- oni rozšiřují obraz o našem hnutí;

- se mezi nimi nachází mnoho podnikatelů, kteří nám mohou pomoci získat finanční prostředky pro činnost;
- 3) na veřejnost, jelikož

- ona tvoří mínění o nás – oddílech či střediscích a tím i o celém hnutí;
- ona nás musí přijmout do podvědomí, neboť to je základ pro jakoukoli pomoc z jejich strany;

- 4) na seskupení či instituce, jelikož

- v nich se nachází mnoho lidí, které potřebujeme získat pro svou věc (např. učitelé či vychovatelé);
- je zde mnoho skupin, se kterými je dobré spojit své síly, neboť máme možnost spolu tvořit něco prospěšného, využít jejich znalostí, schopností a zkušeností.

Tolik na úvod. Je jisté, že výčet odpovědí na otázku „proč?“ není úplný, mnoho věcí se překrývá a splývá. Věním však, že na ukázkou to stačí a zbytek si jistě doplníte a dáte do souvislosti sami.

Pokusili jsme se zmapovat „terén“, což je základ pro zamyšlení nad formou naší prezentace. Jelikož rozsah tohoto článku neumožňuje věnovat se podrobněji všem oblastem, zaměřím se pouze na tu první a na ty další snad později.

Pokusím se vybrat pár nápadů, upozornit na to, co dle mého názoru již není ta pravá návnada a snad tím popíchnu i vás, k napsání zkušenosti.

Většina oddílů hořekuje nad malým množstvím členů. Ta tam je doba nadešení po roce 1989, kdy se k nám hmulily davy. Proto je nutné, aby nás bylo víc „vidět“. Jak?

1) Přímo:

- náborovými plakáty – zde je velmi nízká pravděpodobnost, že se něco uchytí a ta navíc uměle roste s počtem obyvatel v místě. V menších městech je možnost dát do kina, před film, diapositiv s textem. V těchto chvílích se většínou děti nudí, nemá je co rozptylit a spíše si toho všimnou,
- pochody či průvody – většinou u dětí vzbuzují spíše posměch, k čemuž bohužel přispívá i náš nepřítel moderní kroj;

- nástěnkou – zde je situace lepší, dokážeme-li podat věci lákavě, barevně, napínavě, s příděchem tajemna, pak se snad nějaké semínko může uchytit,

- návštěvou ve škole – obejít třídy, ukázat zajímavé fotografie, poutavé povprávě, nadchnout. Důležité je věc naukovnout a nedopovědět, to vzbudí zájem,
- akci pro děti – my jsme několik let úspěšně pořádali náborový podnik s názvem „terénní krůta“ – což byly terénní závody na kolech. Je samozřejmě, že pečlivá příprava a zajímavá náplň takového podniku je podmínkou. Nyní máme v hlavě také softballové odpoledne, které by též snad mohlo splnit svůj účel,

– osobní dopis – tou nejlepší propagací je ta, která je cílena na určitou osobu, jistě ji znáte z dopisů typu „jenom pro vás“, který pak dostala celá rodina. Znamená to zjistit si adresy těch, kteří by připadli v úvahu, vymyslet přitažlivý text a spíše než uvést kam mají přijít, hraje zde totiž velkou roli ostych, dát kontakt na spolužáky, na které se mohou obrátit.

2) Nepřímě:

– povídání – děti ve škole povídají co zažily, jaké to bylo ap., toto je nutné velmi podporovat a samozřejmě jim k tomu poskytovat množství zážitků, – když jdou děti ze školy, a skaut se zastaví u nástěnky, pak budou-li na něj chtít ostatní čekat, zastaví se taky, – velkým magnetem pro děti je móda. Dáme-li našim členům něco přitažlivého v tomto směru, co ale nikdo jiný mít nemůže, pak je to velký propagační moment pro všechny okolo. Sportovní klub v našem městě toto pochopil již před pár lety. Začal společnými kulichy, pak přelšel k velmi hezkým svetrům. Na všech těchto věcech byl našitý znak klubu, což vedlo ke klukovské závisti a samozřejmě i obdivu. Nechejme natisknout oddilová trička – budou-li pěkná, stanou se předmětem záj-

mu. A což teprve velmi oblíbené baseballové čepice s výšitým oddilovým znakem. Nám k nim pomohla firma Antrex*. A abych řekl pravdu, moc se těším až v nich kluci budou řídit to softballové propagační odpoledne, věřím, že to pomůže jeho úspěšnosti. Přišlo-li vám toto celé povídání trochu jako obchod, vězte, že tomu tak nutné musí být. Nebojte se občas nahlédnout do nějaké příručky o marketingu, je tam pro nás mnoho zajímavého. A nečekejte na to, až někdo někdy přijde a dětským hláskem spustí: „Šnečku, šnečku, vystrč růžky...“

Bobo

* Antrex, Prokopova 2, Praha 3 – Žižkov, tel. 02/272492 – výšivky na čepice a oděv, nášivky, automatická a strojní výšivka, výroba vlaječek a praporek výšivkou nebo aplikací.

Ilustrace 2x ze zahraničního humoru

Motto: Pořádek dá práci, ale nepořádek větší!

NÁSTROJE A NÁŘADÍ NA TÁBOŘE

Při přípravě tábora je samozřejmě, že se kontroluje vybavení, které je bezpodmínečně nutné. Stany (opravy, impregnace), nádobí (pečlivé mytí za lepších podmínek, než jsou na táboře – přičemž písek by měl mít přednost před saponáty!).

Je třeba věnovat zvýšenou pozornost nástrojům a nářadí, neboť jeho dobrá připravenost a účinnost pomůže při stavbě tábora, jeho průběhu i bouřání. Jde tedy především o výběr:

– nevozit zbytečnosti, ale pozdní lítost (to bychom potřebovali.... zapomnělo se doma... to se mělo koupit nebo vypůjčit...) je málo platná,

– rozhodnout, co je nezbytně nutné – a je i použitelné po celý rok (vicedenní výpravy, úpravy klubovny, brigády)

– jednodušší – jen pro tábor (a pak se vyplatí zapůjčit od rodičů chatařů či chalupářů. Což ovšem vyžaduje jednak dobré zacházení jednak důvěru oddílů, že nebude poškozeno či zničeno).

Při dnešních cenách nástrojů a nářadí nutno zvážit, co tedy koupit a co půjčit... Na to ovšem navazuje péče o tento materiál v průběhu roku, nejvíce však před a po táboře.

Nenabroušená sekera (dláto, nůž mačetá – prostě fezné, bodné a sečné nástroje) způsobí mimo větší fyzické námahy i horší úraz, než nástroj ostrý. To jistě víte ze zdravotnického kurzu.

Zlomené nebo uvolněné topůrko udělá mozoly – v horším případě může Tobě či ostatním sekera, palice či kladivo přistát na hlavě!

Takže – dřívě než vyjedete:

– prohlédnout, zda vše, co má být ostré, je nabroušeno.

– co má být nasazeno, je na správné násadě, zaklinováno. U lopat, hrábí atd. pak vrut v otvoru, který je pro to určen (hřebík v tvrdé násadě nedrží, vrut – šroub nutno předvrtat, aby se neulomil). Klínky raději z tvrdého dřeva, nebo kované. Plechovky jsou nanič! Násada musí správně a vyváženě sedět!

Pokud vezete kosu, pak již předem by měla být naklepána a nabroušena. Pokud to neumíte, pak raději požádejte někoho doma nebo na vesnici. Ostří se

dá moc rychle zvlnit a pak už je kosa dobrá právě do sběru. Ostří zvláště při přepravě důkladně zabalte do hadru!

Uložení nástrojů a nářadí –

vše by mělo mít v klubovně své místo. Běžné, po celý rok používané nářadí (kladivo, kleště, dláto atp.) vždy po ruce, ostatní tak, aby nepřekáželo. Vše ukládejte čistě (lopaty bez hlíny, hrábě bez trávy), poškozené ihned opravte. Pokud prostor dovoří, zavěšené, nakonzervované – na což stačí olejový hadr, nebo jakákoliv vazelina. Opět zdůrazňuji pozornost nasadám!

Na táboře je dobře v hospodářském stanu nářadí určit zvláštní místo (i tu věnovat ošetření a čistotě pozornost). Bednička na drobné nástroje a nářadí se vyplatí! Nelze mít kleště mezi hřebíky a na tom stojí kola, zakliněná do vozíku! Uvědomte si, že na kilo ich je pár a stojí dnes i 18,- Kč! Je třeba s nimi šetřit – jednak z důvodů finančních, jednak proto, že jeden dobře a rozumně umístěný hřebík, správné délky a síly udrží víc, než 3 krátke nebo jeden, co čouhá skrz a nejde ohnout...

Hřebíky při práci mějte v krabici nebo plechovce a zároveň doporučuji krabici, kam se dávají ohnuté (dají se pak i narovnat!). Ten upadnutý se musí najít a sebrat! Lépe chvíli hledat, než potom někoho ošetrovat. Nepořádnosti můžete bráškově či sestře zkazit tábor, protože nemůže jít na puták, běhat a pod. – jen po vřazeném hřebíku. Stačí, jak si „šikulové“ ublíží sami...

Doporučuji péči o nástroje a nářadí pověřit odpovědného člověka – oddíl, rádce, podrádce – případně, kdo k tomu má vztah či blíže (truhlář, zámečnick aj.) který by měl na starosti místo uložení a pořádek v hospodářském stanu. Má mít seznam, co se přivezlo i odváží domů! Hřebíky, skoby, závěsy – dát roztříděné do bedny či kufru, v nejhorším případě do lisek od ovoce. Nenechávat stát na zemi bez podlázeček, zakrýt starou plachtou... (Pod igelitem se sráží vlhkost.)

Dodatkem – dřevěná palice se dá udělat a je na práci s dlátem lepší. A lze použít i na fyziky...

– využívat co nejvíce vazeb dřev (i když provaz je nyní také drahý)

– ošetření se samozřejmě netýká jenom nářadí a nástrojů, ale i ostatního vybavení tábora – vozíků, jízdních kol, či vzduchovek...

– zlomené nebo uvolněné topůrko udělá mozoly, v horším případě může Tobě či ostatním sekera, palice nebo kladivo přistát na hlavě!

Ada Socher-Dolfi

Nástroje a nářadí na tábor
(předpoklad pro 25 – 30 lidí)

Doporučené množství

Nutné – Vhodné – nebo družina

Nářadí:			
lopata na písek	1	2	
krumpáč	1		
lopátka polní	1	2	1x
palice nasaz (3 – 5 kg)	1		
sekera velká (1 – 1,5 kg)	1	2	
ryč – nejlépe špičatý	1		
ryč sakavák (úzký, dlouhý)	1	(půjčit?)	
kosa kompletní	1	(půjčit?)	
hrábě 10 – 12 hrotů	1	2	
Nástroje:			
kleště štípací větší	2	3	1x
kombinačky	1		
plochý, špičatý		1	
kladivo velké 700 – 1000 gr	1		
menší 350 – 600 gr	1	2	
šroubováky malé, větší, velký á	1	2	
metr dřevěný	2	3	1x
rašple (půjčit?) (-), 0 půlkulatá	1		
pišník (-), 0 půlkulatý	1		
pišník trihranný na broušení pil	1		
nebozezy do dřeva 3 mm	1	2	
5 mm	1	2	
8 – 10 mm	1	2	
palice dřevěná	1	(že udělá!)	
pila obloukovka 800 – 900 mm	1	2	
pilka malá (ocaska, zlodějka)	1		
pilka na kov (stačí listy) 2/2	2	3	
dláto na dřevo 8 mm	1	2	
12 mm	1	2	
18 – 20 mm	1	2	
sekáč na kov (mázák) 250-300 mm	1	2	
„S“ hák na vytahování hřebíků	1		
brousek na kosu	1		
i ostat. nástroje			
osobní sekerky jsou snad		3	
samozřejmosti			
olej, vazelina a dostatek starých hadrů na očištění nářadí a zabalení ostří!			

Kde hledat inspiraci na tábory?

Kromě běžných příruček, nových i starších, skautských i neskautských, doporučujeme Vaši pozornost:

z nové kolekce Skautských pramenů Miloše Zapletala **Skautský tábor**, a příslušné statě z knih téže edice **Rádce, Skautský oddíl I., II.**, dále Jiří Herzán – **Abeceda tábořiště** (1989) a **Táborové doplňky** (1990), Zachariáš – Janík – **Tábory 91** (Junácká edice).

Zalistujte si také ve **starších ročnících Skautingu**, najdete tam např.:

ročník 29, 1990 – 91

č. 8: **Pioneering** – aneb vázané stavby str. 4 + obr. v celém čísle

Tábomická moudrost (J. Foglar) str. 13–14

č. 9: **Oddílová praxe** str. 5 + obrázky v celém čísle

Tábomická moudrost (J. Foglar) str. 13

č. 10: **Tábor bez hřebíků (-rak-)** str. 5

Tábomická moudrost (J. Foglar) str. 18–19 roč. 30, 1991 – 92

č. 9: **Stany a kamna z „Vočka“** str. 5

č. 10: **Tábor trochu jinak** (Číksika) str. 4

Poznámky k táborové hygieně nejmenších str. 7

Ekologická zařízení na táborech str. 14–15 roč. 31, 1992 – 93

č. 8: **Kuchařský den a Zvonový stan** str. 11

Inspiromat str. 13

č. 9: **Inspiromat** str. 11

č. 10: **Oheň (Balů)** str. 8

Inspiromat str. 12

a přílohy: **Skautské letní tábory** v č. 9

Připravujeme letní tábory aneb komentář k hygienickým předpisům v č. 7

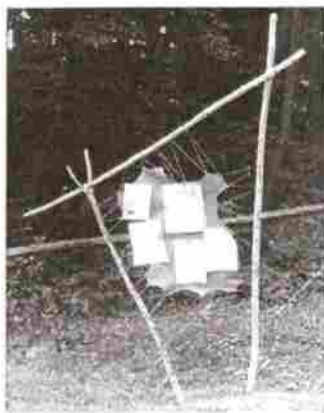
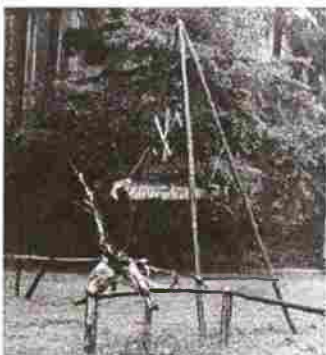

Foto 10x František Bobek
1x Ludmila Jiroušová

Jak může vypadat...

Vstup do tábora a oznamovatel

INSPIROMAT INSPIROMAT INSPIROMAT

Umíte opravdu určit světové strany podle slunce?

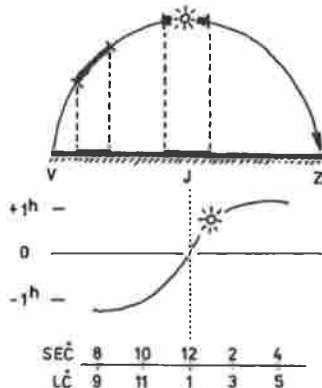
Na tuhle otázku jsou možné 2 odpovědi: klasická a moderní. Tou klasickou je dotčeně-udivený kukuč s poznámkou, že tohle přece umí každé vlčce. Moderní spočívá v povytažení levého rukávu, čímž vyniknou hodinky s číslicovou displejí – nezbyvá, než si nakreslit kroužek a na něm vyznačit dvanáctku a příslušnou hodinu. Dále tedy budeme předpokládat, že máme hodinky s osvětlenými, práce se neštítícími ručičkami.

Kdybychom měli hodiny se staročeským, 24-hodinovým číselníkem, půlení úhlu mezi dvanáctkou a hodinovou ručičkou by odpadlo. Při namíření dvanáctky na jih by hodinová ručička ukazovala pořadí k Slunci. S polovičním počtem hodin (12) na číselníku máme jejich úhly dvojnásobné a následkem toho se ohlížíme po nějakém stéble, abychom je mohli rozpůlit. Potud zjednodušená teorie.

Určitě jste to nejednou zkusili. Taký jste si výsledek ověřili kompasem? Nejspíš jste zjistili, že ne vždy to tak docela souhlasí. Pro názornost úlohu obrátíme, výsledky budou nápadnější: jde-li určovat světové strany podle hodinek, musí jít i určovat kolik je hodin podle kompasu. Např. v 6 hodin je Sluníčko na východě, musí být 6 hodin. Postupuje pořad napravo a nedbá na ty, kdo nevědí, že za každou hodinu se posune o 15° obloukových stupňů. Úvaha je nepochybně správná a funguje do té doby, než se sejdou hodinky s kompasem.

Podle směru Slunce, zaměřeného buzolou, je 8 hodin ráno. Hodinky neústupně ukazují skoro půl desáté. A naopak, při hledání jihu podle hodinek může být také zřetelný rozdíl.

Pokud byl někdo takový šfoura (jako já), že tohle porovnávání opakoval celý den každou hodinu, došel k zajímavému výsledku: Sluníčko je náramný ospalec: ráno se vystrachá ze spacáku pozdě a dopoledne má zpoždění skoro půl druhé hodiny – přesněji (na 50° s. š.) asi 1^h 20^m. Kolem poledne to dohoní a je správně na jihu. Odpoledne se o stejnou dobu předbíhá a pospíchá zas do pelechů.

Kdo tohle ví, přičiní opravu opačným směrem: při odhadování hodin podle buzoly dopoledne přičteme, odpoledne odečteme; kolem poledne se rozdíl vyrovnává. Při hledání jihu podle hodinek naopak dopoledne uберeme a odpoled-

ne přidáme. Teprve pak půlíme pověstným stéblem úhel mezi opravenou hodinou a dvanáctkou. Jen roztržitý při tom zapomene na případný letní čas (v létě je podle přírody o hodinu míň).

Pokud někoho zajímá důvod sluneční ospalosti a našeho čarování, může si představit skautika, který zabloudil na severní pól a rozhlíží se: sluníčko se kutálí vodorovně, rovnoběžně s obzorem. Hodiny a směry souhlasí. Na rovníku zas se sluníčko odlepí od obzoru a kolmo od něj stoupá svisle vzhůru. Co s tím?

Zůstaneme-li ve Střední Evropě, na půl cestě mezi pólem, kde to funguje bezvadně, a rovníkem, kde to nejde vůbec, výsledek je taky polovičatý – jde to, ale s popsanou chybou.

Vysvětlení vidíme v horní části obrázku; dokud se Slunce pohybuje šikmo k obzoru, úseky na jeho dráze se promítají na obzor, na němž měříme, jako kratší. Nezávisle na tom všem je ještě nejmíň jedna další chyba, ale protože nepřesáhne jen asi 1/4 hodiny, dá se na ni zapomenout.

Fandové si mohou pohrát i s určováním světových stran podle Měsíce. Je to složitější a protože, pokud mraky dovolí vidět Měsíc, vidíme také aspoň nejjasnější hvězdy (nebo Slunce), je jednodušší spoolehnot se na ně – což umí také každé Vlčce.

Zbývá odhadování hodin podle hvězd. V tom jsem dělal chyby mezi 1/4 – 1 hodinou.

Zájemci o takovéto zábavy se mohou někde v knihovně podívat po útlé knížce: Perelman J. I., Zajímavá astronomie (Mladá fronta 1955).

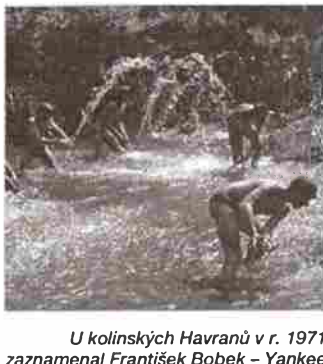
Zdeněk Frühbauer-Chroust

Jeden táborový den

Jak to všechno začalo
vrcholilo a
a končilo

U kolinských Havranů v r. 1971
zaznamenal František Bobek – Yankee

11 otázek před táborem

Když jsem na setkání činovníků a roverů v Trebiči sledoval úvahu Martina Klusáčka o obecných otázkách přípravy výchovného programu, inspirovala mne k následující úvaze. Tábory se kvapem blíží (věřte, že jsou to již páté po obnove), bude opět mnoho shonu. Jistě máte v hlavě a snad i na papíře táborový program. Zkusme se na něj podívat v obecnější rovině a položíme si 11 otázek. Cílem je přispět k zavedení jistého řádu do našich myslí a tím také do našeho jednání a výchovného usilování.

1) Kdo? Povedu tábor a ptám se kdo jsem, co umím a co ne, jaké situace zvládám bez nesenáží a kdy selhávám, na co se musím připravit, co na sobě pozorovat apod. Jinak řečeno – musím sám sebe znát (alespoň trochu), uvědomovat si své slabiny i přednosti a vyvodit z toho důsledky.

2) Koho? Kolik bude na táboře dětí, jak staré, s jakými zkušenostmi, dovednostmi a postoji. Na koho se mohu spolehnout, kdo je samostatný, koho podpořit, o koho se více starat apod. Jáci jsou moji zástupci, jak si rozdělíme práci, v čem můžeme jeden druhého zastoupit a v čem nikoliv.

3) Co? Jaké cíle si pro tábor stanovím. Uvažuji o celém táboře, o družinách, o jednotlivcích, kam chci dospět s rádci, kam s nováčky. Budu pracovat s celým oddílem či bude větší důraz na samostatnost družin? Jaké dovednosti chci vytvářet, které vlastnosti (a u koho) podporovat, kolik prvních či druhých stupňů by mělo být splněno a pod.

4) Proč? Stanovil jsem si cíle, ale musím vědět, proč je volím. Proč podporuji větší aktivitu družin – třeba tím chci podpořit samostatnost, jistotu tvořivost, posílit vztahy mezi dětmi v družině. Či naopak: nemám příliš zkušené rádce a družiny nejsou příliš pevné a proto v první části tábora pracuji s celým oddílem a teprve později budu klást důraz na samostat-

nost družin. Podobných otázek se může vynořit celá řada.

5) Jak? Tato otázka bude asi nejširší a nejobsaáhlejší. Stanovené cíle samy o sobě mi nepomohou, pokud nedomyslím, jak je převádět do každodenního táborového života. Znamená to nyní zopsat si vše do jednotlivých dnů, uvážít s čím začínat, co zařadit až ke konci tábora, kdy budou táborové ohně, kdy velká hra, zda zařadím samostatný program pro rádce atd. A vždy si znovu kladu otázku proč právě tento bod programu a co si od toho slibuji.

6) Čím? Uvažuji o jednotlivých postupech. Jak budu bodovat, jak připravím mladší na 1. stupeň, jak podpořím ekologické myšlení, jaké hry zvolím, jak budu posilovat vztahy mezi dětmi (hrou, spoluprací, oceněním vzájemné pomoci a dobrých skutků), jaký smysl bude mít noční hra atd.

7) Kdy? V této chvíli zvážím časový rozvrh tábora, sled programů v jednotlivých dnech – čili celková dramaturgie tábora.

8) Co, když? Vždy musím uvažovat o různých formách a změnách v programu. Co, když bude přšet, když se nepovede nějaká hra, když se ukáže, že některá družina selhává. (Některé varianty si mohu připravit („mokrý program“), jiné přijdou neočekávané a musím být schopen improvizovat (tady se vrací otázka č. 1: Umím improvizovat a přizpůsobit se změněným podmínkám či dodržuji za každou cenu svůj plán, i když se hroší?))

9) Jak jinak? Tento bod souvisí s předcházející otázkou. Některá hra se zdaří a chlapci ji chtějí opakovat. Mohu na to přistoupit, ale trochu změním pravidla. Větší hru mohu vyhlásit vždy trochu jinak – někdy předem oznámím, kdy bude, jindy ji vyhlásím neočekávané, jindy nechám čas na rozmyšlenou, jindy dám poněkud „rozmazané instrukce“ a družiny musí samy něco domyslet a pod. Budu dělat ranní prohlídku vždy stejně nebo ji každý den poněkud obměním? Totéž při rozcvičce – bude stejná či proměnlivá a pod.

10) Proč ne? Některým věcem se chci v každém případě na táboře vyhnout,

ale musím vědět proč. Zakázali-li něco, musím to dětem vysvětlit. Záměrně si některé body programu nechávám až na poslední týden, ale musí být zřejmé, proč se jím vyhýbám na začátku tábora.

11) Co z toho? Tábořem nic nekončí a již v jeho průběhu uvažuji, co dále, ale také, co se osvědčilo, co selhalo, co jsem pokazil a co jsem nově objevil – na sobě i na dětech. Nechám po táboře družiny ve stejném složení, vyhledávám na táboře nové rádce, přejde někdo k roverům – a jak já sám povedu oddíl v příštím roce?

Je toho hodně, ale výchova není příjemná a jednoduchá procházka kvetoucí loukou. Co k tomu potřebuješ asi nejvíce: Duševní rovnováhu, celkovou pohodu, dobrou mysl a tým spolupracovníků (být i třeba jen s jedním či dvěma zástupci). A dále: vůdcovský zápisník, jinak ti mnohé zkušenosti uniknou, a vědomě pozorovat děti – o tom se dočteš kromě jiného i ve Skautském oddíle I, str. 150 – 160. Hodně radosti do léta 1994!

Václav Bricháček

Ilustrační foto František Bobek

Státní vlajka a skauti

Vztah člověka – občana – k vlajce je takový, jaké přijal k tomuto symbolu informace. Může se mu takjich pohnutím, ale může ji zapálit, cítí-li v ní symbol osobních útrap. Také může s vlajkou vysoko zdviženou jít s holýma rukama proti tankům.

Viděl jsem vztyčování vlajky na jednom letním táboře. Pod monstrózním stožárem měly stát děti v pozoru. Ve změní různých výčnělků se vlajka zadržovala, lanka zaplétala. „Vlajko leť“ se změnilo v delší operaci, komáři kousali, děti se škrábaly. Vedoucí dělal grimasy, jako že velel pozor.

Později se ukázalo, že děti vnímaly vlajku jako textil 2:3 a že je státní. Nic více jim nebylo dopřáno.

Jistý Brit mi vtačoval do paměti, jako to nejdůležitější na světě, který prožek na Union Jack patří Angličanům, který Skotům a který Irům a proč. Stojí-li tři Britové, každý odjinud, před vlajkou, vnímá

každý z nich jen ten svůj symbol. Má k němu bytostný vztah.

Francouzské dítě, jakmile chápe pojmy „Bleu, blanche, rouge“, dozví se od rodičů jejich význam a má to na celý život. Podobně národ od národa, stát od státu. Vlajka česká má historii dávnou, romantickou až pohádkovou i nedávnou tragickou a konfliktní, heroickou i depresivní. Sama nabízí vyprávění putavé, vnitřně, posilující. Nedostatek vnitřního citění, morálního vztahu či posvátné emotivity, narážují někteří vůdci prostředky vnějšími. Řečeno ústy materialistických myslitelů – hmotnými. Pod mohutným stožárem jsou řazeny dětské postavičky do vyrovnaných tvarů, zni povely.

Kategorický příkaz „pozor, k vlajce hled!“ Konečný imperativ „pohov!“ je podvědomě chápán: „Konec úcty – teď!“ Vnější dojem může být dokonalejší, fotografie jsou dokumentující. Avšak co se děje v dětském srdíčku? Všechny ty nucené zbytečnosti vyprchají, citu ne-

bylo dopřáno, zbude prázdné. Krásný junácký vztah k vlajce z předválečných let je na celý život. Prvním skautským stožárem byla – to není žert – junácká hůl. Později nějaká rovná souška, vysoká „tak akorát“. Čím silnější byl cit, tím méně bylo zapotřebí hmoty. Hmoty překážela, povely také.

Skauti, stojící před stany v uspořádání kruhovité, podkovovité, či jiném, hleděli do středu tábora ke stoupající vlajce, protože k ní hledět chtěli. Měli z ní radost, věděli co znamená. A vůdce? Ten cítil totéž, povely nevydával, byly by nadbytečné. Skauting býval v této disciplíně před školou, převážně i před rodinou.

Současný český skaut je a bude vystaven různým nejistotám, plynoucím z nehotovosti Evropy i českého státu. Domnívám se, že naléhavým úkolem old-a very old- skautů, jako možných pamětníků národního myšlení, je toto myšlení v sobě oživit a neúnavně šířit.

Sekula

Měsíc červen je v pranostikách pln vody a deště. Stačí si jen připamatovat 8. června. *Medardova kápě, čtyřicet dní kape,* nebo 9. června: *Prší-li na svatého Ger-vaze a Protaze, po čtyřicet dní se dešti-vé počasí ukáže,* a do třetice: 29. června, *O Petru-li prší třicet dní, dešť se vy-prší.* Krátce, celý měsíc deštivý a vodorů-vě vše s vlhkem plno. Ale pro naše pozorování přírody to má tu výhodu, že se podíváme do mokrého světa.

Seton má jedno své Mistrovství, to je odborná zkouška pojmenovaná „Watutka“ – „Přítel malých bratříků“. A tentokrát těmi našimi malými bratříčky jsou naši měkkýši. Podivní tvorečkové co mají doslova oči na šlopkách, svůj domeček si nosí na zádech, pohybují se bez nožiček a dokonce to umějí po ostří břitvy (o nůž se zraní) a jsou vůbec trochu „tajemní“. Podíváme se nejdříve na dnes velmi vzácné a pomalu mizející slímáky. Nemají „domeček“, najdeme je nejspíše pod klobouky hub, jsou rezaví, oranžoví, načervenalí. Zahradkáři nadávají na slímáka sítkového, který jim ošárá saláty a jinou zeleninu. Slímák žiháný je lezec za vlhka po stromech a slímák žlutý je houbař a požírač lišejníků. Pokuste se v době tábora najít aspoň jednoho ze slímáků a pozorujte jeho počínání. Mnohem větší a jiného zbarvení jsou plzáci. Pro běžného stopaře v přírodě je důležité znát biotop a způsob

života. Je to plž typický pro Evropu. Žije nejvíce v listnatých lesích. Až ho najdete třeba „spícího“ všimněte si jeho stažení do „hromádky“, připomínající slizký kopeček zbarvený od ořazové rozmanitých odstínů či barvy zralého pomeranče, světle červené, hnědočervené, tmavohnědé až do černé. Chodidlo je šedé a lem chodidla je vždy červený s příčnými

mi tmavými čárkami. Je to požírač rostlinné potraviny.

Chtěl bych připomenout, že ten, kdo si pozorně prohlédne publikaci: *V. Pfeffer – Měkkýši*, vydané Artii v roce 1988, bude překvapen, kolik tvarové rozmanitosti i krásy je ukryto na „domečcích“ těchto malých bratříků.

A kdo si dal čas, aby je pozoroval, potvrdí, že jsou to neobyčejně zajímaví tvorečkové, že čas u nich nejsou peníze, ale drží se hesla „jen žádný kvál – však tam dolezem“.

Slímáci jsou bez domečků, ale hlemýžď zahradní, nebo-li „šnek“ má docela slušnou chalupu, kterou táhne na svých zádech. Ač je tento měkkýš chráněn státem – čili zákonem, se nezákonně a tím hojněji sbírá, zavaňuje do konserv a vyváží jako pochoutku zejména do Francie. Zvláště jami šneci prý jsou velmi chutní, jelikož v těle hlemýžďů není tolik vápníku, jako na podzim a tento vápník, prý dává trochu natrpklou chuť nevyhovující labužníkům.

Hlemýždi jsou zajímaví také tím, že mohou dovést pracně vyhloubit důlek do hlíny, do kterého pak snášejí vajíčka velikosti hrachu. Z nich se pak líhnou malí šnečkové. Trvá to chudinkovi dlouho, než to svou „nohou“ vykrouží do patřičné hloubky. A co když se vám pak po ruce začínají rozlézat čerstvě vyhlíhlí šnečkové, jejichž ulitky jsou sotva větší

Červen

Začátek léta máme spojený s nejdelším dnem v roce, se svatojánskou nocí, kdy sbíráme devatero kvítí, s vůněmi a loukami v plném květu. Ale kde je kvítí z mezí, úvozových cest? I louky se nám pod tlakem co největšího užítu proměnily v zelenou plochu bez rozmanitosti všech těch libezných, vonavých, hmyz lákajících květů. Oč méně květů, o to méně motýlů, včel, čmeláků a všeho ostatního hmyzu. Není-li hmyz, nejsou ptáci a tak dále, jako v pohádkách, kde se v souvislostech kruh uzavírá. Ale snad pod tlakem úzkosti těch chybějících článků kruhu souvislosti nám zase i naše louky brzy rozkvetou. Na Krkonoších se nám po létech, kdy se teď o louku pečuje, objevil nádherný oranžový jestřábník horský, ač jsme si mysleli, že je tam na věky ztracen. Zatím bychom alespoň na zahradách měli pěstovat medonosné květiny a nečit hnízda vos a čmeláků.

Rangers a rovery by měly přilákat rozkvetlé stráně a skály vápencových hor. Tam je právě teď ten nejkrásnější čas, kdy můžeme obdivovat všechny ty rozrasy, prvosenky, lomikameny, hvozdíky, hořce, dryádky.

Nezapomeňme na botanické zahrady, kde najdeme mnoho poučení. Ale máme i mnoho krásně koncipovaných zahrad a parků, kde se přesvědčíme, že znalci a milovníci přírody dovedou spolu s architekty vytvořit uslechlité „umělé“ pří-

rodní prostředí. Hledejme tu inspiraci pro zkrášlení třeba i zcela malých ploch našich obcí a měst.

Příchod léta oslavíme společnou noční vycházkou svatojánskou, natrhejme devatero drobných květů. Usušený svazček nám třeba opravdu splní naše přání, ale rozhodně připomene všechny zvuky a vůně společně prožité teplé noci.

Končí škola, chystáme se na tábory, kde budeme přírodu vnímat ve dne v noci všemi svými smysly.

Končí i letošní příloha věnovaná přírodě. Sledovali jsme její proměny, radovali se z jejich krás, poučovali se o důmyslnostech života na naší planetě a nahlédli do složitosti problematiky životního prostředí. Provázeli nás různí autoři, kteří nás oslovili svými myšlenkami i krásným slovem. Tím vším jsme chtěli potvrdit, že naše duše potřebuje být ve styku s přírodou, má-li se plně vyvinout, a že role člověka musí být provázena soustředěným úsilím o poznání, zodpovědností a úctou ke všemu živému.

K závěrečnému čtení jsme vybrali myšlenky o výchově indického básníka a spisovatele Rabindranátha Thákura (1861 – 1941), nositele Nobelovy ceny. Sám se výchovou intenzivně zabýval, založil soukromou školu v Šantiniketanu, kde zdůrazňoval přínos přírody ve výchovném procesu a nezbytnost vzájemného dorozumění mezi všemi státy světa. Druhým příspěvkem je úvaha Lewise Thomase (1913), významného vědce z oboru imunologie a znamenitého

esejisty z jeho knížky „Myšlenky pozdě v noci při poslechu Mahlerovy Deváté symfonie“.

Janka

Rabindranáth Thákur: Problémy výchovy

Mravní poučky nemůžeme na člověka navěsit jako ozdoby, mravnosti má být proniknuta celá jeho bytost. Proto není třeba v raných letech, kdy se utvářejí duševní i charakterové vlastnosti, o mravnosti kázat. Nejdůležitější jsou příznivé podmínky a vhodný řád. Lidé potřebují, aby jim příroda pomohla při výchově a růstu. Křtiny, stromy, květinové číra obloha, volný prostor, čistá voda a krásný výhled nejsou méně důležité než lavičky, tabule, knihy a zkoušky. Pravá výchova nás vede k tomu, abychom viděli celý svět – oheň, vzduch, vodu i zemi – naplněný duchem světa. Domnívám se, že ani lidé činu nemohou tak docela popřít, že děti pro svůj správný duševní a tělesný rozvoj přece jen nutně potřebují přírodu, čistý vzduch a volnou oblohu. Až vyrostou a nastoupí do úřadu, až strženy davem vykročí do života, až začnou jejich duši rozptylovat rozmanité žádosti – pak bude do značné míry přerušeno přímé spojení jejich srdce s přírodou. Ať se však dříve dobře seznámí s vodou, zemí, vzduchem i oblohou, v jejichž klíně se zrodily, ať sají jejich nektar jako ma-

než zmka čočky. Nehlučně, tiše, le-
hounce se rozlézá nový rod hlemýžďů
a vy se jen díváte na ty vláskové šfopí-
čky jejich očí, na drobounké nohy, na
kterých sedí miniaturní „domečky“. To
jistě nelitujete času, který jste věnovali
pozorování.

Pozorovat není nikdy ztráta času, je to vždy
velké poučení a poznání neznámého.

Máme i suchomilné šnečky, které naj-
deme na vápencových stepích.

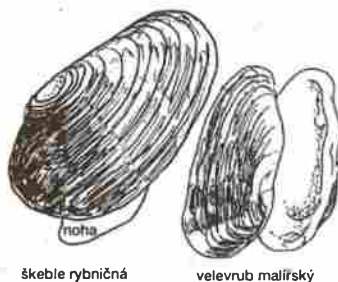
Když vápenitý podklad, velké balvany,
štěrk je sluncem rozpálený, že se po
něm nedá lézt, vylezou na suchá stébla
trav. Jeden vedle druhého, čekají do
večera až se žár zmírní, pak pomalu
slézají na zem a počnou shánět potravu
tam, kde rostou řasy. Páskovka žihaná
je šneček s neobyčejně rozmanitě zbar-
venou ulitou. Základní barva je písková
a na ní jsou tmavohnědé pruhy různého
počtu i šíře. Sám šneček je tmavěšedý,
velice jemný a elegantní.

Jsou i vodní šnečkové. Viděli jste někdy
okružáka, jak pluje po vodě, zavěšen na
její hladinu s ulitou visící do hloubky?
Pohybuje se, aniž by „přídí“ rozrážel
vlny, aniž by bylo vidět nějaká „vesla“
a on se přece pohybuje po hladině, jako
zavěšený.

Pak je tu takový bahno milující druh, ono
to prozrazuje i jeho jméno – bahenka
živorodá. Rodí živá mláďata. Nosí si na
vláknec zavěšené víčko k uzavření
„chaloupky“. To když je nucena přežít
pokles vodní hladiny, vysychání tůň, či
v jiných kritických situacích. Plovatka
bahenní má do ostrého komoutu stoče-
nou ulitu. To jsou tři naši nejznámější
zástupci vodních šnečků.

Jsou i jiné druhy, např. velevrub maliř-
ský, škeble rybníčná. Jděte jednou po-
zorně podle rybníka, ve kterém snížili
hladinu vody a v pásích obnažených
pokleslou hladinou najdete tyto vodní
měkkýše. Jsou-li živí, to značí, když je

vezmete do ruky, že jsou těžší a ulity
pevně sevřené, pak je hodte do hloub-
ky. Když budou obě části „škeble“ otev-
řeny, pak jsou mrtví. Maliřský se říká
velevrubu proto, že dříve malíři používali
škeble k rozšiřování barev.

Vcelku jsou šnečkové tvorové neznámi,
tajemní, a velmi ohrožení změnou příro-
dy, do které člověk zasahuje stále suro-
věji a bezcitněji ve snaze všechno zpe-
něžit a měřit vše podle toho, kolik to
vynesle jemu, a vůbec nemyslí, že každý
živý tvor má právo na život, jaký si přis-
vojuje sobecky člověk.

Pozorujte šnečky na výletech, na tábo-
ře, je jich mnoho druhů a jsou to pozo-
rování velmi zajímavá.

Výše uvedená publikace má krásné bar-
vé fotografie a zaslíbený doprovodný
text, který vám pomůže poznávat
tyto svérázné „watušky“.

Onehda jsem v televizi viděl pořad za-
bývající se prací jednoho anglického
„šnekaře“, který se pokouší zachránit
jednoho měkkýše. Má všehovšudy osm
kousků v laboratoři. Neobyčejně pracně
a trpělivě se mu podařilo tento počet
osmi jedinců rozmnožit na třicet a poda-
řilo se mu vytvořit umělé prostředí, které
šnečkům vyhovuje tak, že se počali
množit a tím vzniká naděje, že tento nej-
více ohrožený tvoreček na zemi bude
zachráněn.

Pokuste se zjistit, jací „šnečkové“ se
vyskytují v okolí vaší klubovny, tábora.
Najděte si nějaký kousek lesa, stráně
jako ochranné laboratoře a snažte se

teřské mléko, ať vyslechnou vznešené
poselství přírody. Pak bude jejich vý-
chova úplná. Dokud mají ještě děti čisté
srdce, jasné, neotupené zvědavosti, ne-
chte je, aby si hráli pod volnou oblohou,
kde plují oblaka a svítí slunce. Ať je den
co den probouzí vycházející slunce leh-
kým dotekem svých paprsků a na sklonku
dne ať je tiše uspává klidný
večer zářící hvězdami. Dovolet jim, aby
v divadle přírody zhlédli v hudebním
dramatu o šesti dějstvích šest pestrých
ročních období. Ať pod stromy vyhlížíjí,
jak se blíží nový rok, obtěžený temnými
dešťovými mraky, jako právě korunova-
ný princ, jak se nad lesy, toulébně oče-
kávajícími vláhu, stahují stíny a zaznívá
dunění hromu. A na podzim ať vidí, jak
se dozrálá rýže týpí rosnými kapkami,
jak se vlní ve větru, září pestrými barva-
mi, jak je celý kraj zaplaven bohatou
úrodou.

Když se lidská duše vyvíjí, potřebuje
mnoho volnosti, a té se jí dostane v pří-
rodě. V příznivých ročních obdobích se
budou žáci učit pod velkými stinnými
stromy. Někdy si vyjdou společně s uč-
iteli na vycházku do stromováří. I to bu-
de součástí vyučování. Ve večerním vol-
nu budou zpívat, poslouchat staré po-
věsti a příběhy z dějin.

Zvykli bychom si sedat na zemi, nosit
proste šaty, jíst jednoduchá jídla, udělat
i nejskromnějšími prostředky co nejvíce
práce. Nejsou to právě špatné návyky
a měli bychom je pěstovat. Spontán-

nost, prostota a přirozenost – to jsou
rysy pravé civilizace. Zmatené shromaž-
ďování věcí je známkou barbarství. Děti
by se měly od malíčka učit, že chybějí-li
člověku některé hmotné prostředky, je-
ho důslednost tím neutrpí, spíše na-
opak, nejčastěji začne zářit vnitřním
světlem.

Lewis Thomas: Myšlenky pozdě v noci

Na většinu z nás právě počíná doléhat
vědomí, do jaké míry jsme odpovědní za
kontrolu života na Zemi, a pro lidské
myšlení je to další revoluce. Revoluce to
nebude snadná.

Nejstarší a nejstrávilnější idea byla, že
Země je člověčí osobní vlastnictví, že je
jakousi kombinací zahrady, zoo, ban-
kovního trezoru a energetického zdroje,
to vše k naší čtění dispozici, abychom
to konzumovali, zdobili nebo cupovali
na kousky podle libosti. Za několik pos-
ledních let jsme byli z tohoto názorové-
ho podnoží bolestivě vytrženi a dospěli
jsme jakéhosi obecného souhlasu, že
jsme se mylili. Nejsme pány přírody
v tom starém slova smyslu; jsme na os-
tátku života stejně závislí jako listoví,
jako kornáři, jako ryby. Jsme částí sou-
stavy. Nejsme ani vlastníky ani operáto-
ry; přinejlepším se můžeme pokládat za
pohyblivou tkáň specializovanou na přij-
ím a shromažďování informací – fun-
gující možná, a byl by to asi ten vůbec

nejlepší možný svět, jako nervový sys-
tém celé té bytosti.

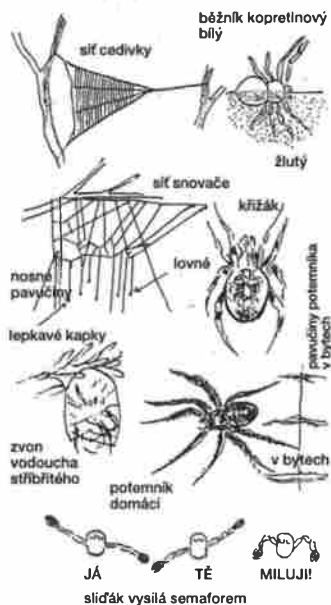
Pro některé z nás je v tomto pohledu
příliš mnoho odvislosti: Tito jednotlivci
proto dávají přednost tomu, pokládat
nás za separátní, odlišný a speciální
druh, druh nepodobný všem ostatním
životním formám, vzdor všemu tomu uni-
verzálnímu sdílení genů, enzymů a ústroj-
ků buněk. Tak či tak, je tu pořád ta
základní idea, že nemůžeme mít vlast-
ního života bez starosti o ekosystém,
ve kterém žijeme, ať už ve vši majes-
tátnosti nebo bez ní. Tato idea byla
sdostatek silná, aby podnítila nová hnutí
pro zachování divočiny, pro ochranu
divokých zvířat, pro rušení nenasyt-
ných technologií, pro konzervaci „celé
Země“.

Ale teď, zrovna když se zdá, že nový
pohled získal půdu, jsme vystaveni no-
vému bolestivému vymknutí a je to ten-
tokrát více zářející a zneklidňující než
kdykoli předtím. V jistém smyslu bude-
me nuceni se zase vrátit, věcně sice dál
v nový způsob, ale fakty života spoutání
do starého. A může být už pozdě, jak se
ukazuje. Jsme skutečně pány, ať se to
líbí nebo nelíbí. Je to výhled nepřítis-
nadějný. Tady jsme, prakticky lidstvo
21. věku, překypujeme svým novým chá-
pením blízkosti se vši čeledí života, a ta-
dy jsme, pořád ještě lidé 19. století, krá-
čející v okovaných botách po nechrá-
něné pleti přírody, pokoující ji a civilizující
ji. A nemůžeme s tím ovládáním přestat,
protože bychom sami zmizeli pod tím

zachránit biotop, který šnečkové potřebují. Braňte sběru hlemýžďů v přírodě. Pozor, velkosběratelé dobře vědí, že je to protizákonné a proto na tuto práci vysílají nezletilé děti, které nemají občanský průkaz a nejsou proto zjištělné. Nebojte se jim odebrat úlovky a pohrozit pokutou, kterou by jim vyměřila ochrana přírody. Odebrané hlemýžďe rozmístěte do širokého prostoru a střežte, dokud „lovci“ nevyzradí z rayonu, kde hlemýžďe sbírali. Hlaste případ stráží chráněného území, nebo na referátu životního prostředí, který je nejbližší místu, kde jste narazili na „lovce hlemýžďů“. Bylo by dobré udělat inventarisaci všech druhů na všech místech vašeho působení. Nakreslit mapu, vyznačit druhy a místa kde byly nalezeny. Některé druhy se zdržují jen na přísně vymezeném prostoru, někdy pouze na jednom místě, které jim vyhovuje jako životní prostředí speciálně pro ně výhodné. Některé jsou rozšířeny na větším prostoru, nejsou tak závislé na typickém prostředí. To vše zvažte, vyhledejte nějakého místního znalce měkkýšů a společně se pusťte do ochrany, která je nyní v dvanácté hodině naší přírody velice, velice nutná. Nezapomínejte na šestý bod skautského desatera. Dnes je tato ochrana víc potřeba než kdy jindy.

Jinými takovými „watutkami“ jsou pavouci. Brrrr, udělá někdo, pabouk, pavouk, zašlápnout, dělá to pavučiny a vůbec, pryč s tím z domácnosti a přírody.

Jenže, holenkové, nebýt pavouků, tak nás ostatní hmyz zejména mušičího národa doslova sežere. Pavouci jsou naši ochránci a spojenci v boji proti „protivnému hmyzu“. Ty pavučiny, co natahají pavouk v rozích místností, jsou jen vizitkou: „my jsme tu a mouchy třešle se!“.

Muší stopař ví, že není pavučina jako pavučina. Že pavučina je stavba z vláken, řeklo by se „nosných a závesných“, tvořících konstrukci „lovného zařízení“. Tato pavučina je opatřena lepkavými kapkami, které brání lapenému hmyzu se „odtrhnout“. Mnoho druhů pavouků staví pro svůj druh typickou a žádnému jinému druhu nepodobnou pavučinu.

Pavučina není jen „lovné zařízení“, ale i dopravní prostředek. Znáte výraz „babí léto“? Na podzim jsou malí pavoučkové, pomoci pavučinového „letadla“ odnášeni dál od svého domova. Já jsem jednou na Babě v Praze chytil takového vzduchoplavce, potměnka rudého, který se nachází jen na Českém krasu, čili zaletěl pěkně daleko.

Jednou jsem jel v Jugoslávii na kajaku po řece Ljubljanice, proti proudu. Najednou jsem zpozoroval, jak vedle burtu lodí se pohybuje větší pavouk. Od nožiček mu stříkají drobounké a tenoučké paprsky vody a dokonce se pohybuje rychleji než já, aniž by pohnul nohama – a to jsme oba pluli proti toku řeky. Když jsem ze stínu keřů na břehu vyjel na sluncem ozářenou hladinu, viděl jsem, jak má asi půl metru před sebou ve vzduchu plachetku z pavučiny, do které se opíral vítr. Zařízení tedy sloužilo jako plachta na plachetnici a tažná lana – pavučinová vlákna vedl pavouk od svých snovacích otvorů pod sebou a řídil je předními nohama. Dlouho jsme tak jeli vedle sebe, až když křoví sahlo

kopcem. Je-li tu něco jako mysl světa, pak by pod tímto poznáním měla praskat. Pravda je, že jsme ještě hlouběji zapleteni, než se nám kdykoliv snilo. Fakt, že tu tak posedáváme a tak vážně se trudíme nad cestami ochrany života na Zemi, je sám v sobě nejjasnější mírou našeho zápletení. Tímto směrem nás nestrhlá lidská arogance, ale událost nejpřírodnější ze všech přírodních událostí. Tímto směrem jsme se prostě vyvinuli, tímto směrem jsme vyrůstali, jsme takovým živočišným druhem. Vrostli jsme všude, rozprostírajíce se jako nová, hbitě rostoucí tkáň po celém povrchu, dotýkající se všech ostatních druhů života, ovlivňující sami sebe. Jsme teď dominujícím jevem v našem vlastním prostředí. Lidé, tito velcí mnohobuněční tvorové, pohánění energií mikrobiálních systémů veštvacích do jejich buněk, instruuji páskami nukleových kyselin, které se táhnou zpátky k nejčasnějším membránám života, žijíce ze Slunce, tito lidé jsou teď odpovědní, řídí v dobrém či ve zlém celý ten vlak.

Je to skutečně tak, nebo jinak? Mohlo by to být i naopak. Mohlo by se ukázat, že žijeme ve speciální fázi zemské morfogeneze, kdy je nutno tady mít něco, jako jsme my, aby to shromažďovalo a nosilo energii, hledalo nová symbiotická uspořádání, skladovalo pro nějaké budoucí období informace, trochu to tu ozdobilo, možná i rozneslo semena po sluneční soustavě. Předpokládalo by to, že uděláme některé základní změny ve

svém přístupu k druhým lidem, pokud bychom se skutečně pokládali za nepostradatelné prvky přírody. Určitě bychom byli sami tím prostředím, o něž bychom se museli nejvíc starat. Sami v sobě bychom odhalili prameny obdivuhodnosti a prameny radosti, jaké jsme dosud nacházeli ve všech jiných projevech přírody. Kdovi, možná bychom připustili i křehkost a zranitelnost, která v biologii vždy provází vysokou specializaci, a možná by se rozvinula hnutí na ochranu lidí jako druhu cenného a ohroženého. Mohli bychom na tom jen získat.

Slovníček

Areál – Prostor zeměpisného rozšíření druhu (obr.)

Kosmopolitní areál – Druh je rozšířen po celém světě. Kosmopolitní areál má např.

Příklad: areál kosodřeviny v Evropě

myš domácí, moucha domácí nebo člověk.

Endemit – Druh, který se vyskytuje pouze na velmi malém území (t.j. má velmi malý areál). Endemity žijí hlavně v horách (např. Krkonoše, Alpy, Kavkaz) nebo na ostrovech (Galapágy, Madagaskar).

Relikt – Druh obývající reliktní – zbytkový areál. Z původně velkého areálu zůstal malý zbytek, původní areál zanikl, nebo se přesunul do jiné oblasti.

Příkladem mohou být glaciální relikt žijící v našich horách např. ostružník moruška – V době ledové rostly na celém našem území, dnes přežívají pouze ve vyšších polohách Krkonoš (= reliktní areál), centrum rozšíření většiny těchto druhů je dnes za polárním kruhem (= přesun areálu ze střední Evropy).

Bioindikátor – druh, jehož přítomnost či nepřítomnost v dané oblasti signalizuje nějakou vlastnost prostředí.

Příklady bioindikátorů:

Lišejníky jsou indikátory čistoty ovzduší. Některé druhy snášejí mimě znečištěné ovzduší, jiné rostou jen ve zcela čistém vzduchu. Podle druhového zastoupení lišejníků je tedy možné orientačně stanovit kvalitu vzduchu.

Kopřiva a bez černý jsou indikátory vysokého obsahu dusíku v půdě. Rostou-li tyto druhy např. v lese, je pravděpodobné, že tento les vyrástl na místě původního pole nebo obydli, protože hnůj na poli a odpady z domácnosti dávají do půdy velké množství dusíku.

až do vody, pavouk se mezi větvemi ztratil. Ale byl to stopařský zážitek pro celý život.

Víte, že běžník kopretinový dovede měnit barvu? Buď je citronově žlutý, když sedí na žlutém terči květu kopretiny, nebo je bílý, když sedí na květech bílých. Tedy jakýsi pavoučí chameleon.

Jednou jsem na mé skalce pozoroval slíďáka, mával makadly, že jsem myslel, že nacvičuje vysílání semaforu nebo morseovky. On však svými zvětšenými makadly jen vysílal vyznání lásky k samičce. Ta to opětovala po chvíli, ale docela jiným způsobem a tak účinně, že milý semaforista raději utekl, ale po chvíli se vrátil a vysílání začalo znovu.

Máme i pavouka horolezce, který když skočí, je zajištěn dobře přilepeným lanem. Dopadne, nebo zůstane viset ve vzduchu a rychle se po laně vrací na výchozí postavení. Tento horolezec na laně dovede tančovat jakýsi pavoučí odzemek, když se dvíří své samičce.

Pavouci mají i jednoho „potápěče“. Je jím vodouch stříbitý, který mezi vodními rostlinami uplete jakýsi zvon z pavučiny. Pak vyplouvá na vzduch, nabere bublinu vzduchu do ochlupení, které pokrývá jeho tělo, vrátí se pod zvon. Bublina vzduchu skartáčuje pomocí nohou a vyplouvá pro nový vzduch, až má zvon dokonale ovzdušený, že v něm může spokojeně přežít.

Pavouci používají řadu technických patentů při stavbě svých pavučin. Pokuste

se je nalézt. Budete se divit co pavouci dovedou. Jejich určování však není nic lehkého. Přesto uvádím: F. Millere: *Řád pavouci* v edici Klič zvířeny ČSSR. IV. svazek, ČSAV, 1971, populární je čtení v knize: J. Crompton: *Život pavouka*, Orbis 1975, nebo klasická publikace J. Baum: *V říši pavouka*, Vesmír, Praha 1938.

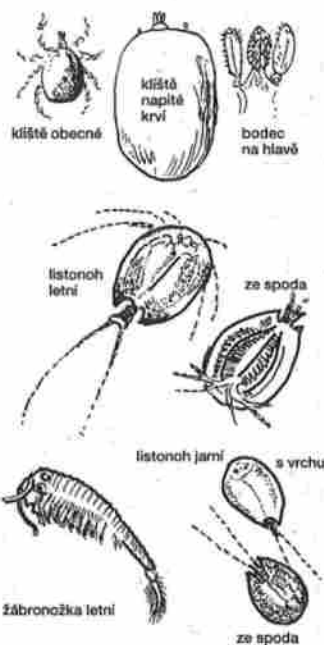
Zoologové řadí za pavouky jednoho ne příliš vítaného tvora. Zejména jeho samičky a nymfy potřebují lidskou krev jako bájní upíři.

Je to klišť obecné, které dává přednost listnatým porostům a vysoké trávě před jehličnatým lesem. Na stéblech trav a listech stromů vyčkává, až kolem jde člověk, pustí se a pak na těle vyhledá místa s jemnou pokožkou, jako je pod paždí, pod koleny, kolem pasu, v rozkroku, kde se usadí, zavrtá svůj zpětnými háčky opatřený sosák, zabodne, vypustí slinu, která dráždí okolí a přivádí přítok krve. Klišť samička se dovede neuvěřitelně nacucat, že se zvětší několikrát oproti původní velikosti. Klišť je velmi nebezpečný přenašeč zánětlivých mozkových blan. Proto pozor při jamích výletech, vyhýbejte se listnatým porostům, v létě vysoké trávy.

Další velmi nepříjemná infekce vzniká, když se člověk potírní výkaly klišťe, tak zvaná lymfická horečka, infekce velmi těžko a svízelně léčitelná, nebezpečná pro nepředvídané následky. Takže klišť je opravdu nepřítel číslo

jedna na každém pobytu v přírodě a táboře.

Sice doba jamích vycházek zmizela, ale přesto je možno objevit něco zajímavého. Z jara, když roztaje sníh a zanechá

Vodní živočichové (např. ploštěnky, korýši, larvy hmyzu) jsou indikátory znečištění vod.

Sukcese, Klimax. – Sukcese je postupný vývoj společenstva (ekosystému). Každé společenstvo se samovolně vyvíjí (tj. mění se zastoupení druhů, hustota porostu apod.) ke konečnému stavu, který nejlépe odpovídá přírodním podmínkám na stanovišti. Tento konečný stav vývoje společenstva se nazývá klimax (klimaxové společenstvo). U nás je klimaxovým společenstvem nejčastěji smíšený listnatý les.

Př. sukcese: Zorané a dále neobdělávané pole pomalu zarůstá bylinami a travou, ty jsou postupně nahrazovány křovinami (např. tmokou, hlohem), ve křovinách se uchycují první stromy, po čase začnou stromy převažovat a společenstvo se mění v les. Celý tento vývoj trvá několik desítek (i více než 100) let.

Časopisy

SISYFOS je nejvýznamnější časopis, týkající se výchovy mládeže, vydávaný ekologickými iniciativami. Najdete v něm články o činnosti ochranného hnutí u nás i ve světě, náměty na výchovnou práci (ekologické hry, náměty na činnosti, odkazy na literaturu). Sisyfos informuje rovněž o kurzech určených všem zájemcům o ekologickou výchovu mládeže. Vychází měsíčně, vydává jej nadace EVA. Zpravodaj je možno objednat na adrese: *Ekocen-*

trum – TASK Klub, Štolbova 2565, 530 02 Pardubice
Predplatné 30,- Kč

Zpravodaj Koniklece = Zpravodaj Agentury Koniklece, která je zaměřena zejména na poskytování informací a služeb pro nevládní organizace, zabývající se ekologickou výchovou. Agentura např. vydává a distribuuje propagační materiály (plakáty, brožury apod.), poskytuje informační (a podle možnosti) i odborný servis organizacím, rozšiřuje ochrannářskou literaturu, nabízí půjčování videokazet s ekofilmy atd.

Zpravodaj vychází jako občanský, informuje o aktuálním dění a o nabídkách agentury. Adresa: *Agentura Koniklece, pošt. schránka 24, 130 00 Praha 3*

Stav životního prostředí v ČR

V Příloze zpravodaje MŽP 94/2 je uveden souhrnný přehled stavu a vývoje životního prostředí v České republice. Zajímavé údaje vybíráme:

* V roce 1987 vypustilo bývalé Československo 22,4 t SO₂ na každých km² svého území. V Severočeském kraji tato hodnota přesahovala 100 t. km⁻².r⁻¹.

* V osmdesátých letech nebyla v ČSSR v trvalém provozu žádná zařízení na odstraňování SO₂ a oxidů dusíku z kouřových plynů. V roce 1989 dosahovaly nadměrné emise na jednoho obyvatele republiky 177 kg SO₂ a 60,7 kg NO_x.

* Maximální průměrné denní koncentrace SO₂ dosáhly v lednu 1982 v Praze 3193 µg/m³, v Litvínově 2977 µg/m³, v Oseku pod Krušnými horami 2440 µg/m³. Maximální přípustné koncentrace tak byly překročeny 20 x.

* Absolutní hodnoty emisí SO₂ se v letech 1989 – 1992 snížily o 23 %, emise NO_x o 24,2 % a emise tuhých látek o 25,6 %.

* Imise hlavních sledovaných škodlivin (SO₂, NO_x a polétavého prachu) měly v postižených oblastech mimě klesající tendenci s výjimkou NO_x v Praze. K signifikantnímu snížení znečištění ovzduší ve sledovaných oblastech však dosud nedošlo.

* Na kvalitu přízemní vrstvy ovzduší mají rozhodující vliv systémy lokálního vytápění. V lokalitách, které byly plynofikovány, se projevily pozitivní efekty (např. v Děčíně).

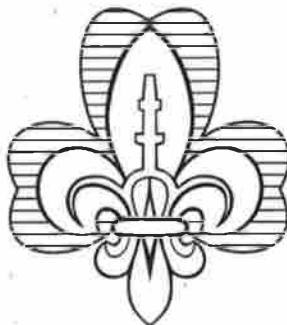
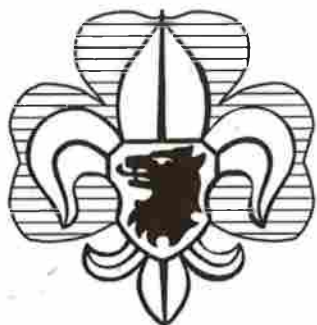
* V r. 1992 bylo v celé ČR dokončeno 41 ČOV – čistíren odpadních vod (s kapacitou nad 5000 ekvivalentních obyvatel) a rozestavěno 68. Jejich vliv na zlepšení jakosti vod v tocích je možné očekávat po r. 1995. V r. 1989 bylo v ČOV zachyceno cca 45 % z celkového množství znečištění (vyjádřeno podle BSK₅), v r. 1992 dosahoval čistící efekt 69,4 %. Předpokládá se, že po uvedení nových ČOV do provozu v r. 1995 se tato hodnota zvýší na 75 %. Největším současným problémem je nedostatek finančních prostředků.

MĚSÍČNÍK PRO SKAUTSKOU VÝCHOVU

SKAUTING

ROČNÍK 32

ZÁŘÍ 1993 – SRPEN 1994

VYDÁVÁ JUNÁCKÁ EDICE, SPOL. S R.O. PRO JUNÁK A SLOVENSKÝ SKAUTING

ŠÉFREDAKTOR A GRAFICKÁ ÚPRAVA MICHALA ROCMANOVÁ

PRAHA 1994

Zprávy Junáka:

- 2/3 Jamboree Miru 1947 – 1993 – J.Švábenský
- 2/5 Starosti starosti – J.Navrátíl
- 2/5 Jaký bude Skaut – Junák 1994? – M.Husák
- 2/10 Historická hájenka Orlový u Lipnice patří skautům – MR
- 2/22 „Budou žít!“ a „SOS Sarajevo“ – I.Macková a T.Řehák
- 3/10 Jaký byl Svojsíkův závod 1993 – K.Švehla
- 3/23 Spolupráce dívčího a chlapeckého náčelnictva
- 4/3 Skauti mají mlýn, ale nebudou v něm mlít! – Luděk
- 4/22 Betlémské světélko – J.Svoboda
- 5/3 Podzemní kongresy 94 – P.Ženatý a Zd.Hájek
- 5/15 Štafetový oheň sesterství a bratrství – Windy (pokr. 6/2, 8/2, 9/2)
- 6/21 Evropské jamboree; Intercamp 94; Navigamus 94
- 6/23 Něco málo ještě ke kongresům – Zd.Hájek
- 7/4 Byli jste taky na Brdech? – Windy
- 8/3 Tortuga – mezinárodní skautské středisko Nymburk – O.Randák
- 9/15 Zařazení vodních skautů v našem hnutí – Oskar + Jack
- 9/21 Thinking day 94 v Praze – Zd.Wittmayerová
- 10-11/7 Dohoda Junáka s Ymkou
- 10-11/8 Švýcarák – Riki
- 10-11/37 Ze zprávy o projednávání stanov Junáka – Šerif
- 10-11/40 Je nám JUN Praha drahý?
- 10-11/40 Slovjun hlásí

Mezinárodní skauting, Ze světa (WOSM a WAGGGS):

- 1/3 Co nám přinesly 33.světová konference WOSM a 28. světová konference WAGGGS – J.Navrátíl a H.Bouzková
- 1/15 Návštěva z Anglie – P.Písková
- 1/23 Neočekávaná smrt Gill Andreyevové; Zemřela CIGOG-NE – V.I.Macková
- 2/23 Mírové snahy WAGGGS – Mezinárodní organizace skautek
- 3/20 Evropské a světové jamboree; Navigamus; Intercamp 94
- 3/20 Odznak mezinárodního přátelství – O.Vanke
- 4/20 K.I.S.C (Kadnersteg International Scout Centre) – V.Liba
- 4/21 Jak na Jamboree? (1.evropské a 18.světové) – O.Vanke
- 5/20 Esperanto – mezinárodní jazyk porozumění a přátelství – Ko Hammer; Kladenští Kolumbové tábořili pod sopkou Puy de Dôme – Eiffel; Skolto 93 – MK
- 5/21 Intercamp 94 – Káča a Kruřas
- 5/21 Jaká bude delegace českého skautingu na 18.jamboree – M.Šťastný
- 5/21 Návštěva holandských skautských vůdců z oddílů s postiženými dětmi – R.Tománek
- 5/23 Journée Nationales 93 Scout de France v Jambville 27.-30.8.1993 – R.Tománek
- 6/3 Náš příspěvek pro mír – D.Rienhm, J.Holt
- 6/3 Armida Remy – zástupkyně WAGGGS v UNESCO – V.I.Macková
- 6/20 Guiding ve Velké Británii – H.Řehořová (pokr. 7/20)
- 6/21 Evropské jamboree; Intercamp 94; Navigamus 94
- 9/10 Škoda, že nepoznaly... – Š. Petříková
- 9/20 Evropa je tu pro Tebe – V.Liba

- 10-11/3 Intercamp 94 – Káča
 10-11/5 V. sněm Slovenského skautingu – Nora Janotová
 10-11/6 Junák a WOSM – J.Navrátíl
 10-11/7 President IFOFSAG Paulli Martin v Praze – M.Rocmanová
 10-11/13 Vzpomínka na Eurofolk 93 – Ajví
 10-11/43 Inger Christensenová o projektu Dánsko – Zambie

Oldskauting u nás i ve světě:

- 2/15 Oldskautské putování – Alka
 4/4 Český oldskauting – nová doba a (staré) tradice – V.Kopřiva
 4/4 Chvála českých chalup
 4/5 Jak dopadl rodinný skauting? – Luděk
 6/4 Den sesterství k roku rodiny – J.Pfeifferová
 6/4 Kmen OS v Roku rodiny 94 – Vík
 6/4 K historii rodinného skautingu u nás – E.P.
 6/5 Ideál – nebo prázdná fráze? – V.Kopřiva
 7/23 OS: Evropa – Thor
 8/5 Naplňme své ideály! – V.Kopřiva
 8/16 Doma u přátel – Pam
 8/16 Junák všude bratry má ... – J.Mladějovský
 9/16 Ještě k setkání OS v Dobřívě – Ida
 9/16 Co dělají a připravují oldskauti v Hradci Králové – J.Skácelová
 9/16 Ať se mládí vytrácí – my jsme všichni Junáci – H.Jančíková
 10-11/6 Slovo náčelníka (OS) – V.Kopřiva
 10-11/7 President IFOFSAG Paulli Martin v Praze – M.Rocmanová
 10-11/39 Setkání zpravodajů OS v Rokycanech – Thor
 10-11/39 Jak slavila OS MO Bmo svátek sv. Jiří – B.Uher
 10-11/39 Oddíl Velená Fanderlika + znak oddílu – L.Školoud
 10-11/39 Setkání oblast. a okresních zprav. OS z ČR – Áček

Vůdcům:

- 1/7 Motorová pila ve skautské praxi – Přemek
 1/8 Učme se skautsky myslet (pokr. v každém dalším čísle na str.8, v č.10-11 na str. 14, dvoustranu připravuje J.Večeřa)
 1/8-9 A přece bude oheň! Jir Čermák; Ohniště na skobě – Sir; Malý test pro vůdce – IV – V.Břicháček (pokr. 2/8); Také zakládáte nový oddíl? – E.Valentová
 2/8-9 Inspiromat: Nápady, nápady, nápady...; Memoriál Karla Hynka Máchy – VI.Stárka; Chlebník nafukovací – Sir; Výpravy do přírody – I.Janota (pokr. 3/8); Proměnlivé programy – V.Břicháček
 3/8-9 Vůdcův zápisník (pokr. 4/8); Živé obrazy dle Jára Cimrmana – VI.Stárka; Oddílové bodování trochu jinak – Kája; Experimentální stezky
 4/8-9 Znáte dobře junáckou hymnu? – VI.Bouchal; Nad naším slibem... – P.Hájek; Máte je taky? – Bobo; Kde je vzít? – J.Večeřa
 5/8-9 Inspiromat: Kimovka – nekimovka – Sir; Receptář – Jir Čermák; Polní ponomý vaňč – Sir; Pro šikovné ruce – Riki; Na stezce sebevzdělání – V.Břicháček
 5/18 Metodika vedení a funkce střediska – Jack
 6/8-9 Jak uspořádat Thinking Day – Ida; Skautské výlety a výpravy – Rolf (pokr. 7/8, 8/8, 9/8, 10-11/14); Nápady, nápady, nápady... (rádc. kurs) – M.Renc
 6/10 Zima ještě neskončila – J.Pavliček
 7/7 Stezky trochu jinak – skladačka – Káča
 7/8-9 Kuchařský den – Sam; Malá škola lesní moudrosti – M.Renc
 8/4 Heslo Povinnost – Odpovědnost – Kázeň – J.Macek

- 8/7 Rezbářem snadno, ale pomalu – Jir Čermák (pokr. 9/7 a 10-11/12)
 8/8-9 24.duben – svátek sv.Jiří – Rolf, Hry na výpravě – Rolf
 8/10 Odměny – bodování – radost – V.Břicháček
 9/4 Jak na to? Jak zlepšit docházku členů oddílu, jak navázat spolupráci s rodiči? – M.Svoboda
 9/18 Alespoň jednou v životě... – VI.Kopřiva
 10-11/14 Slavnost letního slunovratu – VI.Stárka; Skautský receptář – Jir Čermák; Mapa – Pavel; Novohradský pouťník – Riki
 10-11/16 Šnečku, šnečku, vystrč růžky (propagace) – Bobo
 10-11/17 Nástroje a nářadí na táboře – A. Socher
 10-11/19 Umíte určit svět. strany podle slunce? – Zd.Fruhbaier

Rovering R&R:

- 1/4 Ortel aneb „Zůstal jsem ...“ – J.Holík a I.Macková
 1/7 Roverská setkání – Ještěr
 2/7 International Youth Camp 93 v Dánsku – R.Franců
 2/17 Expedice Norsko 1993 – M.Svoboda
 3/4 RS expedice Polární záře 93
 3/7 Nabídka: Druhý country bal, Roverský dýchánek, 6.ročník Honby za Golemem, II.zimní setkání R&R v Měsíčním údolí 94
 3/19 Ad Ortel (Skauting 1/93) – O.Vanke
 4/18 Ad RS expedice Polární záře 93 – I.Macková, Káča
 5/5 Cesta ke Slunci – I.Macková
 5/6 Víkend R&R – Darina a Káča; Naš vztah k životnímu prostředí – D.Vystrčilová; Nabídka akcí nejen pro R&R – Ještěrka, Tom, Káča
 5/19 Ad expedice Polar Flare 93 – M.Janiš
 6/6 III.zámecké juchání – Pař; Honba za Golemem – J.Dvorský
 6/15 Pro 21.století – V.Břicháček
 7/5 Proč jsem ještě skautem? – Širda; Pohádka o Sitnianském hradě, pokladech a splněných přáních – Káča
 8/6 O životě, vzájemných vztazích, výchově dětí... – P.J.Kaňha; 8/6 Homi mým Na Říčkách – Ještěr a Sojka
 9/6 Záhrab s Jardou – Bobo; Vzniká roverská banka – Ida; Roverské cesty
 10-11/13 Dokážeš obhájit svoji roverskou šňůru? – P.Jeschke
 10-11/13 Vzpomínka na Eurofolk 93 – Ajví

Světlušky a vlčata:

- 1/6 Bratři Akélové a Matky vlčice – Odbor vlčat NChK
 2/6 Pro všední dny vlčat – P.Hájek
 4/6 Zažijeme světylko, vytváme soutěž pro světlušky a vlčata – M.Kůsová J.Kříž
 4/7 Psaní šestníkům – P.Hájek
 5/4 Co vy na to?; Připomínky k závodu vlčat a světlušek; První zpráva závodu vlčat a světlušek 1994 – Riki
 6/6 Světlušky podnikatelky – I.Kudmová; Světlušky, pojďte si hrát – VI.Macková
 6/18 Milá Káčo, milá Evo – I. Kudmová
 7/6 Druhá zpráva k závodu vlčat a světlušek – Riki
 7/7 Obrázková stezka pro mladší vlčata – Svišť
 7/23 Žluťásek – Balú
 8/20 Opravdu pro vlčata? – V.Nehasil
 9/5 Vítej mezi nás; Třetí zpráva k závodu vlčat a světlušek – Riki; Pampeliška – Pony
 10-11/10 Táboř vlčat – Jan Kříž
 10-11/11 Kde jsou? (stezky vlčat) – Jan Kříž
 10-11/11 Soubor ranních cviků pro vlčata – Jan Kříž

Vodní skauti:

- 2/17 Expedice Norsko 1993 – M.Svoboda
3/20 Navigamus
3/17 Vodácká Ohře 93 – Nemo
4/19 Sedmíčka – to není jen šťastné číslo (recenze) – Windy
4/19 Hoši na řece (recenze) – V.Nosek
4/19 Historie vodní Dvojky 1943-1993 (recenze) – M.Svoboda
5/16 Závod vodních skautů „Bohr 1993“ – M.Svoboda
6/21 Navigamus 94 – Vezír
8/3 Tortuga – mezinárodní skautské středisko Nymburk – O.Randák
9/4 Jak na to? – M.Svoboda
9/15 Zařazení vodních skautů v našem hnutí – Oskar + Jack
10-11/4 Navigamus 94 – Káča
10-11/36 Divat se také tak, bratři vodáci? – Zd.Wittmayerová

Tábory:

- 2/15 Ozvěny: Tábory – co potěší, co otráví – M.Bárta; Slzy našeho vůdce – 3.odd.Kladno; Oldskautské putování – Alka; Jak jsme potlačili táborovou vzpouru – Nemo; Meztáborové setkání – Pes
2/22 Z uprchlických táborů na tábory skautské – Vienna
3/15 Ozvěny: Táborová miss – Pedro; Lesní kursy; Holandskýma očima... – O.Vanke; Táboření ve VVP Libavá – Přemek; Esperanto na táboře – Pilot, Pašák, Čiperka;
3/17 Vodácká Ohře 93 – Nemo
8/9 Všem vedoucím letních táborů – O.Vanke, M.Mužiková; Tábory se blíží
8/15 Rodinný skauting aneb „Na táboře je to prima...“ – Hříbek
8/19 Soutěž o nejlepší junácký tábor 1970 – Riki
9/3 Inspiromat: Oprava cely – Pavel; Dobré i pro skauta – Sir (10-11/4); Krátkodobá táboření a pobyt v přírodě – J.Novák
9/9 Tábor 1994 – Rolf; Inspiromat – H.Tichá; Desatero skauta táborníka – I.Janota
10-11/10 Tábory vlčat – J.Kříž
10-11/17 Nástroje a nářadí na táboře – A.Socher
10-11/18 Táborový inspiromat – Kde hledat inspiraci?; (foto) Jak může vypadat (brána, oznamovatel) – Fr.Bobek
10-11/19 Jeden táborový den (foto) – Fr.Bobek
10-11/20 11 otázek před táborem – V.Břicháček
10-11/20 Státní vlajka a skauti – Sekula
10-11/29 Táborový inspiromat: Ještě několik nápadů na táborové stavby a doplňky... – foto Fr.Bobek; Váha – Rolf
10-11/30 Stavebnice univerzálního stolu s lavicemi pro klubovnu i táborovou jídelnu – Zd.Kratochvíl
10-11/32 Láska prochází žaludkem aneb Táborová kuchyň: Táborová kama, Potřeby pro kuchyň, Základní potraviny – Minewakan
10-11/33 Vaříme pro světlušky, vlčata a mlsné jazyky – Ida
10-11/35 Prožít také takový tábor (z deníku J.Wolkera) – E.P.
10-11/35 Skautské ohlédnutí do r. 1945 – L.Steiner
10-11/43 Z uprchlických táborů na tábory skautské II. – Viena

Vigilie – zamyšlení

- 1/10 Kolik podob má náš skauting? – L.Rusek
1/18 Tajemství zkoušky – Ad vůdcovské a čekatelské zkoušky – O.Čálek

- 2/6 Jaký by měl být skauting v roce 2000 – jež
2/10 Bylo nebylo ... – Cuyas Wapusk
3/6 Rok rodiny – V.Břicháček
4/10 Mor aneb jak hledat cesty životem v nezdravých podmínkách – V.Břicháček
4/10 Dárek dětem – M.Mihulová, M.Svoboda
5/10 Zkoumání budoucnosti aneb kdo by se Tofflera bál – V.Břicháček
6/4 Den sesterství k roku rodiny – J.Pfeifferová
6/15 Pro 21. století – V.Břicháček
7/10 Chápat smysl všeho konání – L.Rusek
8/3 Říká-li bratře, říká-li sestro – L.Rusek
8/10 Odměny – bodování – radost – V.Břicháček
8/17 Skautování je překrásná dílna – Zd.Hájek
9/10 Škoda, že nepoznaly... – Š.Petříková
9/10 Bylo nebylo – pohádka o skautské demokracii – Vlk
10-11/5 Velký skautský čin (M.Zapletal) – M.Rocmanová
10-11/20 11 otázek před táborem – V.Břicháček
10-11/20 Státní vlajka a skauti – Sekula
10-11/35 Prožít také takový tábor (z deníku J.Wolkera) – E.P.

Přátelství:

- 1/15 Skauti s velkým S – St.Veselá
1/15 Návštěva z Anglie – P.Pisková
3/21 Oznak mezinárodního přátelství – O.Vanke
4/15 Poděkování – P.Zakora
4/15 Pohádka o ... – Zd.Prančí
4/15 Lánská hučka – D.Burdová
4/16 Samozřejmost, která hřeje u srdce... – Duli
4/16 Chvála síly skautského bratrství – Mirek P.
8/16 Doma u přátel – Pam
8/16 Junák všude bratry skauty má... – J.Mladějovský
8/16 Velká pedagogická hra – Březový listek – J.Potůček
8/17 Skautování je překrásná dílna – Zd.Hájek
9/19 Moje pouť za modrým trojlístkem – Perunka Milu
10-11/5 Velký skautský čin (M.Zapletal) – M.Rocmanová
10-11/38 Vranice – přátelství bez hranic – Káča + Jenda
10-11/38 Přátelství rozrůzněných – J.Potůček
10-11/38 Všem lidem dobré vůle (sdružení Blaník)

Diskuse, názory:

- 1/15 Skaut – Junák ? (časopis) – Vl.Janík
1/15 Proč? – J.Potůček
1/16 Jak my to vidíme – čili – historie se opakuje – M.Fanderlík
2/18 Vlastní názor ?! – D.Vystrčilová
3/18 Komu dáme svou důvěru – E.Pachmann
4/16 President, skauti a pořadová příprava – Sekula
5/18 Naše hymny – Sekula
5/19 Mám já toho vůbec zapotřebí? – Bobo
6/17 Strašení kanadami, drzost – nebo něco jiného? – Edy
7/3 Zpověď jednoho skautského blázna – Riki
7/16 Proč máme rádi demokracii – Eda
7/17 Na rozcestí – Edy
7/17 O co mi jde, čemu chci prospět – Darina
8/18 Jak připravit skauty o iluze aneb Konec skautských bláznů? – Vl.Kopřiva
9/5 Pampeliška? – Pony
9/19 Od skautského hnutí ke (skautskému?) fundamentalismu – Vl.Kopřiva
10-11/16 Šnečku, šnečku, vystrč růžky (propagace) – Bobo

Ad..., Polemika, Z dopisů:

- 1/15 K příloze v č.9 – Šerif
- 1/16 ad Lustrace, 1993 – Dál ve spárech StB – Vl.Kopřiva
- 1/17 K těm vyčítaným medailím – R.Vecka
- 1/17 Četl jsem ... – M.Vosátka
- 1/17 Ad 31. ročník – K.Lešanovský
- 2/18 Jak zkoušet? – M.Vosátka
- 3/18 Ad Vlastní názor?! – Opravte si! – J.Navrátíl
- 3/18 K článku „Vlastní názor“ ve Skautingu č.2 – J.Stöhr
- 3/19 Ad Ortel (Skauting 1/93) – O.Vanke
- 3/20 Milý Jendo Potůčku – Jerry
- 3/20 Víme proč? – E.Pachmann
- 3/20 Dík a uznání časopisu Skauting! – L.Rusek
- 4/17 AD, AD... – J.Potůček
- 4/17 O co mi jde? Čemu chci prospět? – O.Kucka
- 4/18 Ad RS expedice Polární záře 93 – I.Macková, Káča
- 4/18 Ad: obsah časopisu Skauting – J.Bezchleba
- 5/18 Ulice A.B.Svojsíka – Mir.Svoboda
- 5/19 Ad expedice Polar Flare 93 – M.Janiš
- 5/19 „Preroverováno“ – Káča
- 6/18 Dotknout se hvězd, dotknout se duše ... – Vl.Kopřiva
- 6/18 Budou mít klubaři opět svůj časopis? – J.Potůček
- 6/18 Milá Káčo, milá Evo – I.Kudmová
- 7/16 Pardubičti se číní – M.Vinařová
- 7/16 5x zdravější – Ječko
- 9/19 Ad... – D.Vystrčilová
- 10-11/35 Piši o nás – Kouzlo dobrého skutku – Vl.Chač
- 10-11/36 Stínadla aneb Pražská asanace – zatracovaný i obdivovaný projekt obce pražské – Logan
- 10-11/37 Proč jsem byl a proč až do smrti zůstanu skautem! – J.Šimáně – Galén
- 10-11/44 Jsou skauti také občany? – Za občanskou společnost, demokracii a humanismus, – Demokratická tolerance, protitotalitní odpor a jejich odraz ve výchově – E.Pachmann

Závody a soutěže:

- 1/6 Zažijáme světýlko – kategorie IV – fotografie – Riki
- 1/21 Historie Svojsíkova závodu – Windy (oprava 3/10)
- 3/3 Výsledky fotosoutěže vyhlášené v Magazínu S-J č.4-5/93 a Skautingu č.10/93
- 3/10 Jaký byl Svojsíkův závod 1993 – K.Švehla
- 5/4 Připomínky k závodu vlčat a světlušek – Riki
- 5/4 První zpráva štábu závodu vlčat a světlušek 1994 – Riki
- 5/16 Závod vodních skautů BOBR 1993 – M.Svoboda
- 5/16 Věc: Závody pro Světlušky, Vlčata, Svojsíkův závod – M.Čáchová
- 5/16 Svojsíkův závod – St.Veselá
- 5/16 ...po Svojsíkově závodu – Radek
- 5/17 Hodnocení Svojsíkova závodu 1993 – O.Kucka
- 6/10 O nejhezčí skautskou klubovnu – Riki
- 7/6 Druhá zpráva k závodu vlčat a světlušek – Riki
- 7/15 Ještě Svojsíkův závod – R.Perlín, JZP, Windy; „Svojsík“ budoucnosti – Fakir
- 8/19 Soutěž o nejlepší junácký tábor 1970 – Riki
- 9/5 Třetí zpráva k závodu vlčat a světlušek – Riki
- 9/5 Pampeliška? (závod vlčat a světlušek) – J.Soběslavská-Pony
- 9/6 O nejhezčí skautskou klubovnu – Riki
- 10-11/2 Skautské písničky

Historie:

- 1/2 Výzva historické komise ÚRJ o materiály z let 1971-89
- 1/20 Vlasta Štěpánová – Koseová – Vl.Macková
- 1/21 Historie Svojsíkova závodu – Windy (oprava 3/10)
- 2/3 Jamboree Miru 1947 – 1993 – J.Švábenský
- 2/19 Bratr Elmar už nepřijede... – Fr.Petlan
- 2/20 R.Plajner: Úsvit českého junáctví (recenze) – Windy
- 3/23 Bratr Karel Langer devadesátníkem – M.Vacek
- 4/19 Historie vodní Dvojky 1943-1994 – M.Svoboda
- 4/23 Výzva historické komise 2 – Windy
- 5/18 Ulice A.B.Svojsíka – Mir. Svoboda
- 5/22 Potřeba historie? – Fr.Morkes
- 6/5 K historii rodinného skautingu u nás – E.P.
- 6/19 Lída Filipová – Vl.Macková
- 6/22 Junáci, vzhůru, volá den! – Windy
- 7/21 Historický mezník 1939 – Windy
- 8/4 Heslo Povinnost – Odpovědnost – Kázeň – Jar.Macek
- 8/19 Také máte svého okresního archiváře? + Soutěž o nejlepší junácký tábor 1970 – Riki
- 8/21 Cestou k pramenům (recenze) – Vr.Řehák
- 8/22 Československý skautský oddíl v Šanghaji – V.K.
- 9/19 Moje pouť za modrým trojlístkem – Perunka Milu
- 9/20 Kousek exilové historie – Československý skaut ve Švýcarsku – K.Kukal
- 9/22 poslední poselství světové náčelní Lady Olave B.P.
- 9/22 Skauting na Prostějovsku – L.Šin
- 10-11/35 Prožit také takový tábor (z deníku J.Wolkera) – E.P.
- 10-11/35 Skautské ohlédnutí do r. 1945 – L.Steiner
- 10-11/37 Prvý skautský oddíl na Slovensku – I.Janota
- 10-11/45 Červnová kulatá výročí – Windy

Přísně tajné

– otevíráme skautské archívy (vybírám Fr.Morkes):

- 1/21 Přísně důvěrné (Dopis brněnských činovníků ÚV KSČ 3.3.1946)
- 2/21 Zápis pracovníků Moravské LŠ 9.11.1947 v Brně
- 3/22 Dopis R.Plajnera zemským radám 18.6.1947
- 4/21 Dopis I.Kalvinského (Pionýr) nám.min.školsství Zajicovi 18.10.1952
- 5/22 Dopis vedoucím tajemníkům krajských výborů ČSM 13.1.1953
- 6/22 Osobní vyjádření Bivoj-Jedličkové o jejím vztahu k Junáku
- 7/22 Dopis G.Rudela (MLŠ) Marii Švermové (ÚV KSČ) 2.2.1946
- 8/22 Zpráva V.Hájka o Mezinárodní konferenci v Budapešti 1948
- 9/22 Dopis ústředí Junáka Pedagog. výzkum. ústavu Komenského 14.11.1946
- 10-11/4 Zpráva brněnského skaut. funkcionáře Ferd. Stopky ústř. komisi mládeže KSČ 17.8.1948

Ekologie:

- 1/10 Zelené deníky, nová příloha Skautingu (dále ve všech číslech na str. 11-14; viz samostatný obsah)
- 5/6 Víkend R&R – Dařina a Káča
- 5/7 Náš vztah k životnímu prostředí – D.Vystrčilová
- 6/14 Právě vyšel nový FONS Speciál: Člověk a příroda
- 6/15 Pro 21. století – V.Břicháček

3. Listek s příslušnými razítkem k mezinárodnímu setkání skautů a skautek - INTERCAMP 94, Stráž u Tachova 21.5.1994; 9.- kč
4. Dopisnice s příslušnými razítkem k mezinárodnímu setkání vodních skautů - NAVIGAMUS 94, Otík nad Vihavou 2.6.1994; 9.- kč
5. Pohlednice ditto 4.; 9.- kč

Látkové (tkané) odznaky 80.výročí založení spolku JUNAK - ČESKÝ SKAUT:

1. Modrý podklad; 8.- kč
2. Zeléný podklad; 8.- kč

K objednaným předmětům se připočítává poštovné.

Nabízené suvenýry si můžete objednat přímo na adrese: Ústředí Junáka - Odbor skautského sdružení, Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1.

- Windy -

Spolupráce Junáka ve prospěch dětí naší země

Vztahem k celkovému politickému, hospodářskému a společenskému vývoji naší země je velmi pravděpodobné, že problematika rodin, dětí a mládeže je zastíněna uvolněním v hospodářské a úzce politické rovině. Někdy, že se naprosto neuspokojivé dosud řešila záležitost majetku bytů, ale dosud v našem právním řádu není vytvořen odpovídající rámec pro činnost sdružení dětí a mládeže - včetně Junáka. S tím souvisí nutnost objektivní informovanosti společnosti i politických reprezentantů o reálném stavu - a to jak prostřednictvím sdělovacích prostředků, tak osobními jednáními. Stejně důležitá - zvláště do budoucna - je koordinace vystupování na mezinárodní scéně.

V zájmu řešení této vážné, dětem a mládeži naší země nepříznivé situace se Junák účastní činnosti pracovní skupiny, jejíž cíl, kompetence i způsob činnosti vyjadřuje následující prohlášení:

Ve dnech 22. - 23. 4. 1994 se sešli ve Zlíněch u Prahy představitelé sdružení dětí a mládeže na semináři o problematice v této oblasti a o možnostech jejich řešení, jehož se zúčastnili i zástupci MŠMT ČR.

Po dvoudenním diskusním účastnickém semináři k názoru, že budou řešit ve vzájemné spolupráci tyto základní okruhy:

- prosazování funkčního prostředí pro činnost občanských sdružení;

- přijatelné řešení jejich způsobů využívání majetku veřejného SSM;

- objektivní informování veřejnosti o problémech a výsledcích činnosti občanských sdružení;
- výměna informací mezi jednotlivými sdruženími a vzájemná pomoc;

- koordinace vystupování na mezinárodním fóru. Představitelé zúčastněných sdružení se shodli spolupracovat na principech:

- zachování úplné suverenity zúčastněných sdružení;
- neziskování výhod na úkor druhého;
- vzájemné informovanosti;
- prosazování společných zájmů společnými silami;
- jednání konsensem.

Dále byla přijata zásada konat podobná setkání nejméně dvakrát ročně.

Byla usazena pracovní skupina, která se bude scházet nejméně jednou za měsíc, ve složení: Jiří Zajíc (Junák) - informování veřejnosti Václav Vlček (Česká tabornická unie) - majetek SSM

Stanislav Medický (AMAVET) - funkční prostředí pro činnost SSM

Miroslav Prokeš (Duha) - zahraniční spolupráce

Jiří Smolík (Přítom) - výměna informací a vzájemná pomoc

František Synek (Folklorní sdružení)

Leo Pleš (JUVENA)

František Hrabina (TECEM)

Marcel Polák (Sdružení Bobů stopy - S.P.J.F.)

Olga Nováková (Studio volného času)

Tato pracovní skupina má za úkol:

- vytvářet pracovní týmy k jednotlivým okruhům problému a návrhy na jejich řešení;
- připravit podobné setkání na podzim tohoto roku;
- informovat další partnery o dosažených výsledcích. Je třeba zdůraznit, že

- pracovní skupina NENÍ žádným „zastřešujícím orgánem“ (Junák je plně suverénní a do žádné z zastřešující organizace s výjimkou světových útředí WOSM, WAGGGS a IFOFASG nevstupuje)

- působnost pracovní skupiny je jasně dána řešením uvedených úkolů, které je třeba řešit v zájmu všech dětí a mládeže

- účast v pracovní skupině je termínována vždy dalším setkáním zástupců dětských a mládežnických sdružení (zpravidla půlročně)

- Junák nemůže být při jednáních přehlasován, protože - jak udává jeden z principů - za stanovisko pracovní skupiny je považováno pouze to, s čím souhlasí všichni účastníci.

pracovní skupina Sdružení dětí a mládeže

JUNAK - ČESKÝ SKAUT
PRÁVĚLNÝ PŘÍLOHY
10-11

Společné zasedání NDK a NChK dne 7. května 1994

Z jednání vybíráme:

Z iniciativy obou náčelnictev byl dshodnut termín schůzky, na které budou dokončeny práce na stanovách. Již dříve (9. 4.) delego- váni bratři a sestry ze všech ústředních orgá- nů se sejdou 22. května, aby vypracovali konečnou verzi komentáře ke stanovám (vy- světlení obou variant stanov), zformulovali anketní otázky, aby všechny potřebné mate- riály mohly být rozšířeny na střediska, ORJ, MRJ a ústřední orgány do konce května.

V letošním roce uspořádá DK tři lesní školy, z toho jednu instruktorskou a jednu ekum- enickou, a sedm lesních kursů, z toho jeden ekumenický. ChK uspořádá pět lesních škol, z toho jedna je instruktorská a jedna ekumenická, a třináct lesních kursů.

Na základě informace, že by mohl přestat být Skaut-Junák vydáván Junáckou edicí ale cizí firmou, a po dlouhé diskusi o skaut- ských časopisech, náčelnictva přijala usne- sení: „Časopis Skaut-Junák a Skauting jsou součástí výchovného procesu. Obě náčel- nictva považují za nejvhodnější vydávat uve- řené časopisy pod přímým vedením Juná- ka (redakce a redakční rada).

Nové tiskopisy k činnosti zkušebním byly koncem dubna rozeslány oblastním zpravodajům a zpravodajkám LŠ. Podle potřeby si mohou výchovní zpravodajové a zpravodajky ORJ tiskopisy k čekatelským zkušebním vyzvednout u svých oblastních zpravodajů a zpravodajek LŠ. Náčelnictva upozorňují, že tiskopisy „Pověření funkce“ se bude používat až do doby přijetí nových stanov pro ty sestry a bratry, kteří jsou po-

věření vedením oddílů či tábora, jímž je svěřen oddíl či tábor.

Náčelnictva vzala na vědomí další humani- tální akci pořádanou SHAP ve spolupráci s nadací při České televizi „Člověk v nouzi“ a díky kmeni Ibirinko z Prahy 3 za rychlé a společné rozšíření materiálů na všechna střediska Junáka.

Bratr Fr. Šmajkl upozornil na eventuální problémy se zařazováním handicapova- ných dětí do hudek závodů světlušek a vi- čat v krajských kolech. V tomto směru na- píše dopis pořadatelům krajských kol.

Semináře o prevenci kriminality v ČR pořá- daným MV ČR se za náčelnictva zúčastní: A. Machová, I. Vaňková, V. Šebestová, P. Langr a J. Kubec.

Červnové zasedání náčelnictev se uskuteč- ní v rámci akce Navigamus 94 na Orliku, kam byli všichni členové ústředních orgánů pozváni HKVS.

J. Pešková Zd. Hájek

Ze zápisu NChK vybíráme:

Návrh stezky pro včítat: Bratr Jan Kríž před- ložil návrh, který byl náčelnictvem jedno- myslně odsouhlasen. Současně bylo dopo- ručeno urychlené vydání této stezky.

Ivančena 1994: Bratr Pavel Ženaty podal informaci o letošním setkání. Zároveň přil- pomenu, že 22. 4. 1995 bude 50. výročí.

Zd. Hájek

Ze zápisu NDK vybíráme:

Debatu o člárce sestry Vystřelové ve Skautingu č.7 „O co mi jde, čemu chci prospět“.

Sestra Vystřelová byla pošťována, aby své tvrzení v člárce doložila konkrétními údaji, protože jinak by zůstala její slova naprosto nepodložená a pro hnutí by byla zavádějící. Jednotlivé členky NDK se během téměř dvouhodinové rozmluvy ptaly sestry

spanish	anglicsky	clean	member	propre	spanělsky	limpio	membro m	
denial	dení	thank you	merci	jour de la pensée m	gracias	programa diario m	desinfestante m	
denial	dení	Thinking Day	daily programme	quoldien m	desinfestante m	programa diario m	desinfestante m	
denial	dení	good night! sleep	bonne nuit!	bonne fille f	pluie	muchacha f	lluvia f	
denial	dení	well!	dormes bien!	bonne fille f	pluie	muchacha f	lluvia f	
denial	dení	enjoy your meal!	bon appétit!	bonne action f	bonne action f	buena acción f	buena acción f	
denial	dení	good turn	bonne action f	bonne action f	bonne action f	buena acción f	buena acción f	
denial	dení	doctor	médicin m	médicin m	médicin m	medico m	medico m	
denial	dení	letter f	lettre f	lettre f	lettre f	carta f	carta f	
denial	dení	postcard	carte postale f	carte postale f	carte postale f	tarjeta postal f	tarjeta postal f	
denial	dení	transport	transport m	transport m	transport m	transporte m	transporte m	
denial	dení	scrub	recurer	recurer	recurer	fregar	fregar	
denial	dení	wire	fil métallique m	fil métallique m	fil métallique m	alambre m	alambre m	
denial	dení	patrole, troop (am.)	équipe (rang) f	équipe (rang) f	équipe (rang) f	patrulla f	patrulla f	
denial	dení	basin (dishes)	cuvette f	cuvette f	cuvette f	palangana f	palangana f	
denial	dení	lilwood	bois sec m	bois sec m	bois sec m	leña f	leña f	
denial	dení	jug, pitcher (am.)	pot m	pot m	pot m	cántaro m, jarra f	cántaro m, jarra f	
denial	dení	beans	haricots pl	haricots pl	judías pl			
denial	dení	gumový, gumové holinky	botas au caoutchouc pl	botas au caoutchouc pl	botas de goma pl			
denial	dení	blouse	blouse f	blouse f	blusa f			
denial	dení	blouse	blouse f	blouse f	blusa f			
denial	dení	blouse	blouse f	blouse f	blusa f			

Leimecky	liedem <i>f</i>	holandsky	leder <i>m</i>	ledare	estro	estrimo	Wichleilerin <i>f</i>	kabouterleider	minorleedare	skothelneestrimo	distrikt–prezadanto	distrikt (estro)	Osten <i>n</i>	Ausflug <i>m</i>	Verstachung <i>f</i>	verslucking <i>f</i>	wandeling <i>n</i> , trektocht	kurkenrecker <i>m</i>	korkskuv	prov	hissa flagan	hisi flagon	hissen (aizetnem)	Korzenleier <i>m</i>	Herausforderung	(Fahne) <i>f</i> , Flagge	nissen (aizetnem)	Unterhaltung <i>f</i>	ilfverdrlif <i>n</i>	underthalling	amuzo	necesajo, latrino	savazono	verboten	verboden	forbuden	malpermesia	lego	vast	landstrikor	forstribat	provizendo	anistaduno	Schurze <i>f</i>	Schort <i>n</i>	waarnemer <i>m</i>	bagage <i>f</i>	bagage <i>n</i>	Gepack <i>n</i>	Gepackettel <i>m</i>
-----------------	-----------------	-----------	----------------	--------	-------	---------	-----------------------	----------------	--------------	------------------	---------------------	------------------	----------------	------------------	----------------------	----------------------	-----------------------------------	-----------------------	----------	------	--------------	-------------	-------------------	----------------------	-----------------	---------------------------	-------------------	-----------------------	----------------------	---------------	-------	-------------------	----------	----------	----------	----------	-------------	------	------	-------------	------------	------------	------------	------------------	-----------------	--------------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------------

český	anglicky	francomsky	spanšlsky
podzrnk	badge	insigne m	insignia f
ohň	fire	ten m	luego m
oldskaut	district	région f, district m	distrito m
adult scout,	—	—	—
guild member	guild member	—	—
otomáčka	grave	sauce f, jus m	salsa f
opaleň	sunbanned	bronze(e)	bronceado
opodivň	sun bath	bain de soleil m	bano de sol
orchestr, dechovka	band	fanfare f, orchestre m	banda de música f
orientace	map reading	course d'orientation m	orientación f
OS klub	oldschool club,	—	—
otřava	Trefoil Guild (2)	intoxication f,	envenenamiento m
otvřít na konzervy	tin opener,	empoisonnement m	abrelatas m
vesnárná káše	can opener (am.),	ouvre-boîtes m	gachas de avena f
—	porridge (am.)	porridge m	—
—	oatmeal (am.)	—	—
malice	mallet	mallet m	mazo m
odávek, uzumina	saucapan	casseroles f	cacerolas f, cazo m
opásek, opasek	saucesage	saucesse f	salsicha f
penženka	purse, wallet	porté-monnaie m	monedero m
penženka	funds, money	fonds monnaie pl	fondos de la moneda
propiska	bitro (s/), pen,	stylo m	bolígrafo m
prořezně	protestedly	—	—
puška, tableta	pill, tablet	cachet m, pilule f	pildora f
řistika	whistle	sifflet m	silbato m
řit	drink	boire	beber
řlacha (lodn)	sail	voile f	vela f
řlacha (stanova)	canvas, illt	toile f	—

německy	holandsky	švédsky	esperanto
Zeltkleine <i>f</i>	scheerlijn	tältstag	tendŝnuro
Liebe <i>f</i>	liefde <i>f</i>	kärlek	amo
Erste-Hilfe-kasten <i>m</i>	first aid, EHBO-kist	nedträ	unua-help-kesto
Wald <i>m</i>	woud <i>n</i> , bos <i>n</i>	skog <i>n</i>	arbaro
Lilie <i>f</i>	lilie <i>f</i>	lilja	lilio, lilifloro
Fahrkarte <i>f</i> , Fahrschein <i>m</i>	kaartje <i>n</i>	biljett	bileto
Logbuch <i>n</i>	logboek <i>n</i>	loggbok	taglibro, tagkroniko
Boot <i>n</i>	boot <i>f</i>	båt	ŝipeto
Löffel <i>m</i>	lepel <i>m</i>	sked	kulero
(Wander-) Karte <i>f</i>	landkaart <i>f</i>	karta	mapo, landkarto
Butter <i>f</i>	boter <i>f</i>	smör	butero
Fleisch <i>n</i>	vlees <i>n</i>	kött	viando
Salbe <i>f</i>	zalf <i>f</i>	salva	ungvento
Luftmatratze <i>f</i>	matras <i>n</i> , luchtbed	gummimadrass	matraco
Mond <i>m</i>	maan <i>f</i>	måne	luno
international umrühren	internationaal roeren	internationell röra om	internacia miksi, kirli
Schüssel <i>f</i>	soepkom <i>f</i>	skål	plado, suplo
Jugendherberge <i>f</i>	Jeugherberg <i>f</i>	vandrarherm	junultranektejo
Milch <i>f</i>	melk <i>m</i>	mjölk	lakto
See <i>f</i> , Meer <i>n</i>	zee <i>f</i>	hav	maro
Messe <i>f</i>	H.Mis (<i>f.katol.</i>) <i>f</i>	måssa	sankta meso
beten	bidden	bedja	preĝi
Mehl <i>n</i>	meel <i>n</i>	miöl	faruno
Möhre <i>f</i> , Karotte <i>f</i>	wortel <i>m</i> , worteltje <i>n</i>	morot	karoto
Selle <i>f</i>	zeep <i>f</i>	tvål	sapo
spülen	afwassen	att diska	lavi uĵaron
Kelle (<i>Bundes</i>) Vorsitzender <i>m</i> , Vorsitzende <i>f</i>	pollepel <i>m</i> Groepsleider	skopa förbundssekreter (are)	ĉerpkulero ĉefskolt-o <i>m</i> , -ino <i>f</i> , ĉefestr-o <i>m</i> , -ino <i>f</i>

Bund m, Verband m, Association f	bund m	idubund	asocio
Baskenmütze f, Barre f	baret f	basker	(moia) çapo
Batterie f	batterii f	batteri	baterio, pilo
Taschenlampe f	zakanlatאר n	lickampa	elektra lanterno
Rucksack m	rugzak m	nygšakš	dorsosako
Mulleimer m	vullinšemmer n, vullinšak m	sophink	—
Sicherheit f	velliŋheid f	säkerhet	gskureco
Kopfhör n	hoofdŋin f	hnyvdark	kappdoro
Zahnweh n	tandŋin f	tandvark	dentidoro
Magenweh n	maagŋin f	magvark	štomakdoroŋ
Siebel p, Siebel sg	haarzen schoenen p	šivvhn	šjui p, botŋ p
Kartoffel f	aardappel m	pošis	terpom
Eingangstor n	toegangsport f	inkšport	pordeŋo
Bruder m	Broeder m	broder	trato
Tambour m	tamboermaltre	trumsigare	tambušto
Wecken n	revellie f	revell	veksigŋato
Alzeit bereikt	Weest paraat!	Aliti bereddi	Estu preta!
Sieb n	filter m	durštag	filtrilo
Zwiebel f	ul m	lök	bulbo
Zitrone f	citroen f	citron	citrono, limono
Zucker f	sukker f	sukcet	suketro
Ausbildung f, Übung f	training m	učibŋing	ekzercado
Tee m	the f	te	teo
Mütze f	muts n, kap f	mšssa	kepo
etibar	—	—	honesta

česky	anglicky	francouzsky	španělsky
hnutí, organizace	movement, organization, association	mouvement <i>f</i> , organisation <i>f</i>	organización <i>f</i>
hodiny, hodinky	watch	montre <i>f</i>	reloj <i>m</i>
horečka	fever	fièvre <i>f</i>	fiebre <i>f</i>
hořčice	mustard	moutarde <i>f</i>	mostaza <i>f</i>
hostitel(ka)	host(ess)	hôte(sse) <i>m (f)</i>	anfitrión(a) <i>m (f)</i>
houska, žemle	bread roll	petit pain <i>m</i>	panecillo <i>m</i>
hovězí	beef	boeuf <i>m</i>	carne de vaca <i>m</i>
hra	game	jeu <i>m</i>	juego <i>m</i>
hrách	peas	petits pois <i>m</i>	guisantes <i>pl</i>
hrnec	pot	pot <i>m</i>	olla' <i>f</i>
hrneček, šálek, konvička, pohár	cup, mug	tasse <i>f</i> , gobelet <i>m</i>	taza <i>f</i> , jarra <i>m</i>
hřeben	comb	peigne <i>m</i>	peine <i>m</i>
hřebík	nail	clou <i>m</i>	clavo <i>m</i>
hvězda	star	étoile <i>f</i>	estrella <i>f</i>
hymna	anthem	hymne <i>m</i>	himno <i>m</i>
ch			
chata	hut	chalet <i>m</i>	cabaña <i>f</i>
chlapeček	boy	garçon <i>m</i>	muchacho <i>m</i>
chléb (černý)	brown bread	pain seigle <i>m'</i>	pan moreno <i>m</i>
chléb (bílý)	white bread	pain blanc <i>m</i>	pan blanco <i>m</i>
j			
jablko	apple	pomme <i>f</i>	manzana <i>f</i>
jáma na splašky	grease pit	trou à eau grasses <i>m</i>	hoyo del agua sucia <i>m</i>
jih	south	sud <i>m</i>	sur <i>m</i>
jíst	eat	manger	comer
k			
kabát, plášť	coat	manteau <i>m</i>	abrigo <i>m</i>
kalhoty	pants (<i>am.</i>), trousers	pantalón <i>m</i>	pantalones <i>pl</i>
kámen	stone	pierre <i>f</i>	pedra <i>f</i>
kamna, sporák	stove	fourneau <i>m</i>	estufa <i>f</i> , cocina económica <i>f</i>

česky	anglicky	francouzsky	španělsky
šestník, veliká světluška	sixer	sexenlier(–e)	jefe(–a) de seisena <i>m, f</i>
šlehačka	cream	crème fraîche <i>f</i>	crema <i>m</i>
šňůra	string	ficelle <i>f</i>	cuerda <i>f</i>
šněrovaldo, tkanička	shoe lace	lacet <i>m</i>	cordón <i>m</i>
šňůrka na přístalku	lanyard	cordelieu <i>m</i> , aiguillette <i>f</i>	cordones
šňůra na prádlo	clothes line	corde à linge <i>f</i>	tendederos <i>m</i>
šortky	shorts	short <i>m</i>	shorts
špendlík (zavírací)	safety pin	épingle de nourrice <i>f</i>	imperdible
špinavý	dirty	sale	sucio
štáb	staff, service team	personnel <i>m</i>	personal <i>m</i>
šťáva	juice	jus de fruit <i>m</i> , sirup	jugo <i>m</i>
štípnutí (komáří, hmyzem)	mosquito bite	piqûre de moustique <i>f</i>	picadura de mosquito <i>f</i>
šunka	ham	jambon <i>m</i>	jamón <i>m</i>
†			
tábor, tábor stanový	camp, camping under canvas, tent camp	camp <i>m</i> , camp sous toile <i>m</i>	campamento <i>m</i> , acampar en tiendas de campaña
táboření, táborový život	camping	vie de camp <i>f</i>	camping
talíř	plate	assiette <i>f</i>	plato <i>m</i>
tanec lidový	country dance	danse folklorique <i>f</i>	bailes folklóricos
tělesně postižený skaut	handicapped scout	éclairéur „malgré tout“ <i>m</i>	handicap scout <i>m</i>
toaletní papír	toilet paper	papier hygienique <i>m</i>	papel higiénico <i>m</i>
torna	kit bag	sac de voyage <i>m</i>	saco di viaje <i>m</i>
tlumočník	interpreter	interprète <i>m, f</i>	intérprete <i>m</i>
travník	turf, ground (am.)	gazon <i>m</i>	césped <i>m</i>
trojlístek	trefoil	trèfle <i>m</i>	trébol <i>m</i>
trubač	trompeter, bugler	clairon, trompette <i>m</i>	trompetero <i>m</i>
trubka	bugle	clairon <i>m</i>	corneta <i>f</i>
tužka	pencil	crayon <i>m</i>	lápiz <i>f</i>

německy	holandsky	švédsky	esperanto
Kanu <i>n</i>	kano <i>f</i>	kanot	(pagal)kanoto
Taschentuch <i>n</i>	zakdoek <i>m</i>	nasduk	poŝtuko, naztuko
Bürste <i>f</i>	borstel <i>m</i>	borste	broso
Zahnbürste <i>f</i>	tandenborsten <i>m</i>	tandborste	dentbroseto
Kochtopf <i>m</i>	koekpan <i>f</i>	kastruil	kaserolo
Kaffee <i>m</i>	koffie <i>f</i>	kaffe	kafo
Hammer <i>m</i>	hamer <i>m</i>	slägga	martelo
Hut <i>m</i>	hoed <i>m</i>	hatt	ĉapelo
Versammlungs- raum <i>m</i>	kringlokaal <i>n</i> , troephuys	klubrum	klubejo
Gilde <i>f</i> , Stamm <i>m</i>	stam <i>m</i>	stam	bando
Priester <i>m</i>	priester <i>m</i>	präst	pastro, sacerdote
Kuchen <i>m</i>	koek <i>f</i>	kaka	kuko
Pflock <i>m</i> , Heringe <i>m</i>	tent haring <i>m</i>	pinne	tendnajlo
Kompass <i>m</i>	kompas <i>m</i>	kompass	kompasso, busolo
graben	graven	gráva	fosl
Kirche <i>f</i>	kerk <i>f</i>	kyrka	preĝejo
Hemd <i>n</i>	hemd <i>n</i>	skjorta	ĉemizo
Besen <i>m</i>	bezem <i>m</i>	kvast	balailo
Scheibe <i>f</i> , Schnitte <i>f</i>	boterham <i>f</i>	skiva	pantrancoĵo
Nasenbluten <i>n</i>	neusblo(e–ding) <i>f</i> , bloedneus <i>m</i>	blödníng	nazsangado
(Wasser–) Kessel <i>m</i> , Kochgeschirr <i>n</i>	ketel <i>m</i>	kittel	kaldroneto
Badehaube <i>f</i>	badmuts <i>f</i>	badmössa	banĉapo
Schwimmbad <i>n</i>	zwembad <i>n</i>	bassäng	banejo
Chronik <i>f</i>	kronjek	krönika	kroniko
(Hand)koffer <i>m</i>	koffer <i>m</i>	resväska	kofro
Koch <i>m</i>	kok <i>m</i>	kock	(ĉef)kuiristo
Kurs <i>m</i>	cursus <i>m</i>	kurs	kurso
Gitarre <i>f</i>	Gitaar <i>f</i>	Gitarr	gitaro
(Feld–)Flasche <i>f</i>	(veld–)fles <i>f</i>	flaska	botelo, bido
Taljeenreep <i>n</i> , Slepptau <i>n</i>	touw <i>n</i>	visseelpipsnodd	kablo, ŝnurego

německy	holandsky	švédsky	esperanto
Regenmantel <i>m</i>	regenjas <i>f</i>	regnrock, regnkappa	pluvmanĉelo
Badeanzug <i>m</i>	zwempak <i>m</i>	baddäckti	bankostumo (zenŝke)
Badehose <i>f</i>	zwembroek <i>f</i>	baddräkt	bankaŝsono
Wandschirm <i>m</i> , Schlischen Wand <i>f</i>	scherm <i>n</i>	skärm	ekrano
Schlischen	slippen	smygga	ŝovrapaj, ŝtirlin
linke Hand drücken	linkeh hand geven	inlågna	barilo
Kniestumpfe <i>pl</i>	knie sokken <i>pl</i>	knäststumppan	maldekstran manon
Bodenbelag <i>m</i>	grondzeil <i>n</i>	marksydd	planĉko
Gastreundschaff <i>f</i>	gastvirlheid <i>f</i>	gästtrifad	gastigemo
Versicherung <i>f</i>	assurantie <i>f</i>	forsäkring	asakuro
Schatzmeister <i>m</i> , Kassier(er) <i>m</i>	penningmeester <i>m</i>	skattmästare	kasisto
(Wool)decke <i>f</i> , Kasser(er) <i>m</i>	deken <i>f</i>	täcke	kovrilo
Polster(n) <i>m</i>	pooster <i>f</i>	Polsterjärnen	polusa stelo
Suppe <i>f</i>	soep <i>f</i>	soppa	supo
Faldbett <i>n</i>	veidbed <i>n</i>	fälbädd	faldebila lit
Kissen <i>n</i> , Polster <i>n</i>	kussen <i>n</i>	kudde	(kap) kuseno
Orange <i>f</i>	shasaappel <i>m</i>	äpelsin	orango
Hilfe!	hulp!	hjälp!	helpo!
Socke <i>f</i>	sock <i>f</i>	socka	ŝtrumpeto
verführt	verleiden	köks	bruvund(a)a
Asche <i>f</i>	as <i>f</i>	aska	ĉindro
Zeit aufbauen	lent opbouwen	resa ett till	konstrui tendon
Postamt <i>n</i>	postkantoor <i>f</i>	post	poŝto
Kissenbezug <i>m</i>	Kussensloop <i>f</i>	dragott	tegiĵo
grüßen	gröeten	hälsa	saluti
Achtung!	attention! aandacht	uppmärksamhet!	atenio
Bitte <i>f</i> , Anforderung <i>f</i>	etis <i>m</i>	fordring	postulo
Unterwäsche <i>f</i>	ondergoed <i>n</i>	underkläder	subrobo, subvesto

česky	anglicky	francouzsky	španělsky
plášť do deště	macintosh, raincoat	impermable <i>m</i>	gabardina <i>f</i> , impermable <i>m</i>
plavky, koupací ubor	swimsuit	maillot de bain <i>m</i>	traje de baño
plavky pánské	trunks	caleçon de bain <i>m</i>	bañador
plnění, zátěna	paravant	paravent <i>m</i>	mampara <i>f</i>
píleť se, pílezná	stak	neuf d'appöche <i>m</i>	caza al acecho
plot	fence	cöture <i>f</i>	cercado <i>m</i> , cerca <i>f</i>
podat levou ruku	shake left hands	donner la main	estrechar la mano
podkolenky	kneecocks	tapis de sol <i>m</i>	calcetines largos <i>pl</i>
podlažka, podlahová	groundsheet	carpettes long <i>pl</i>	lela impermeable <i>f</i>
poslouchlost	hospitality	hospitalité <i>f</i>	hospitalidad <i>f</i>
pojištění	insurance	assurance <i>f</i>	seguro <i>m</i>
pokladník	treasurer, cashier	trésorier <i>m</i>	tesorero <i>m</i>
pokrytka deka	blanĉet	couverture	manĉa <i>f</i> , frazada <i>f</i>
pokřik	call	ban <i>m</i> , cri	grito de animos <i>m</i>
polárka (hvezda)	pole-star	étoile polaire <i>f</i> , soupe <i>f</i>	esterella polar <i>f</i>
polévka	soup	soupe <i>f</i>	sopa <i>f</i>
polní lůžko	campbed	lit de camp <i>m</i>	carma de campaña <i>f</i>
pošleřák, poduška	cushion, pillow	coussin <i>m</i> , oreiller <i>m</i>	colin <i>m</i> , almohada <i>f</i>
pomeranĉ	orange	orange <i>f</i>	naranja <i>f</i>
pomoc!	help!	au secours!	¡oscuro!
ponožka	sock	socquette <i>f</i>	calcetín <i>m</i>
popel	scalded	ébouillante	escalado
popelňy, oparěny	scalded	céndres <i>f</i>	ceniza
postavil stan	pitch a tent	dresser (monter) une	armar una tienda
pošta	postoffice	bureau de poste	correo <i>m</i>
pošlat na poštu	pliofcasse	take d'oreiller <i>f</i>	lunda de almohada <i>f</i>
pozor!	great	saluer	saludar
požadavek	request, demand	demande <i>f</i>	demanda <i>f</i>
přídlo (spodní)	underwear	sous-vêtements	ropa interior <i>f</i>

česky	anglicky	francouzsky	španělsky
ručník	towel, handtowel	essuie-main <i>m</i>	toalla <i>f</i>
rukavice	glove	travaux manuels	trabalos manuales <i>pl</i>
rukodělné práce	handicrafts		
ryba	fish	poisson <i>m</i>	pecado <i>m</i>
ryt	spade	pelle <i>f</i>	pala <i>f</i> , laya <i>f</i>
ryže	rice	riz <i>m</i>	arroz <i>m</i>
řád	rola, kapeř, char(ām.)	liste de roulement <i>f</i>	lista de bandas <i>f</i>
řeka, potok, proud	brook, creek (ām.), stream	fleuve <i>m</i> , ruisseau <i>m</i>	arroyo <i>m</i>
S			
sádlo, omastek	lard	saindoux <i>m</i>	matenca de cerdo <i>f</i>
sešera	axe	hache <i>f</i>	hacha <i>f</i>
seštera	sister	sœur <i>f</i>	hermana <i>f</i>
sever	north	nord <i>m</i>	norte <i>m</i>
seznam výstroje	kit-list	liste de matériel <i>f</i>	lista de la indispensable <i>f</i>
shromáždění	gathering	rassemblement <i>m</i>	encuentro
schůze, schůzka	meeting	réunion <i>m</i>	reunión <i>f</i>
skaut	Boy(Scout)	éclaireur, scout	scout
skautka	(Girl)Guide, Girl Scout	éclaireuse	guía scout <i>f</i>
sklo	glass	verre <i>m</i>	vitrio <i>m</i>
stanina	bacon	lard maigre <i>m</i>	tocino <i>m</i>
stlbo	promise	promesse <i>f</i>	promesa <i>f</i>
stlbová slavnost,	Investiture, Promise ceremony	cérémonie de promesse <i>f</i>	cemononia de la promesa <i>f</i>
stlbový odznak	Promise Badge, Promise Pin (ām.)	Insigne de promesse	Insignia de la promesse
služba, konat službu	service, give s.	service <i>m</i> , entre utile	servicio <i>m</i> , prestar s.
směčka	cub pack	meule <i>f</i>	perrada <i>f</i>

esperanto	švédsky	holandsky	německy
vištuko	handduk	handdoek <i>m</i>	Handluch <i>n</i>
ganto	handske	handschoen <i>m</i>	Handschuh <i>m</i>
manlaboro, manverko	hantverk	handenarbeid <i>m</i>	Handwerk <i>n</i>
fiŝo	fisk	vis <i>m</i>	Fisch <i>m</i>
ŝpato, fosilo	spade	spade <i>m</i>	Spaten <i>m</i>
rizo	ris (gryn)	nijst <i>f</i>	Reis <i>m</i>
leĝaro, ordo	rutin	—	regelmäßige Liste <i>f</i>
rivereto	bäck, ström	beek <i>f</i> , stroom <i>m</i>	Fluß <i>m</i> , Teiler <i>m</i>

graso, grasajo	viott	vet <i>n</i>	Schmalz <i>n</i> , Fett <i>n</i>
salato, (laktuko)	saliat	salade <i>f</i>	Salat <i>m</i>
hakilo	uxa	Blij <i>f</i>	Axt <i>f</i>
fratino	syster	zuster <i>f</i>	Schwester <i>f</i>
nord	nord	noorden <i>n</i>	Norden <i>m</i>
armajlisto	utrustinglista	uitrustinglijst <i>f</i>	Ausrüstungsliste <i>f</i>
kongreso, kolektiĝo	samling	verzameling	Versammlung <i>f</i> , Ansammlung <i>f</i>
kunveno	môte	bijeenkomst <i>f</i> , vergadering <i>f</i>	Versammlung <i>n</i> , Sitzung <i>f</i>
skolto	poljkscout	padvinder <i>m</i> , verkenner <i>m</i> , scout	Pfadfinder <i>m</i>
skoltino	flickscout	padvindster <i>f</i> , glds /p.v.	Pfadfinderin <i>f</i>
vitro	glas	glas <i>n</i>	Glas <i>n</i>
lardo	bacon	spek <i>n</i>	Speck <i>m</i>
promeso	lôfte	belofte <i>f</i>	Versprechen <i>n</i>
promesfesto	upptagning	installatie <i>f</i>	Versprechensfeier <i>f</i> , (Versprechen ablegen) <i>n</i>
promesinsigno	scoutmärke	belofte insigne <i>n</i>	Versprechens-abzeichen <i>n</i>
servado, servi, servadi	tjāna, —	dienst <i>m</i> , —	Dienst <i>m</i> , jm. einen Dienst erweisen
svarmo, aro, (luparo)	flock	koppel <i>n</i>	Meute <i>f</i>

esperanto	švédsky	holandsky	německy
beŝestraro, ĉefsidejo	—	landelijk bureau <i>n</i>	Vorstand des Bundesamt <i>n</i>
aceli	shopping	winkelen, inkopen	einkaufen
diakilo, pastro	plaster	pleister <i>f</i>	Pflaster <i>n</i> , Hipflaster <i>n</i>
nacia kostumo	nationaldrakt	national costume <i>n</i> , volksdracht <i>f</i>	Nationaltracht <i>f</i> , Tracht <i>f</i>
pendalo,	anslagstavla	wandkrant <i>n</i> , pikbort <i>n</i>	Anschlagtafel <i>f</i> , anstehen
anoncibulo	upstallning på led	verkoudheid <i>f</i>	Eskaltung <i>f</i> , Schupfen <i>m</i>
maŭkarmumo, makarkaro	snuva	fatig	gevaarlijk
danĝera	kāna sig dālig	ongeval <i>n</i> , ongeluk <i>n</i>	waterdicht
akcidento	akcidento	akcidento	akcidento
akvorizista, pluvrezista	impregnerad	trād	Faden <i>m</i>
fadeno	natt	nacht <i>m</i>	Nacht <i>f</i>
nokto	knid	mes <i>n</i>	Messer <i>n</i>
trankilo	sax	Schere <i>f</i>	Wasserdricht
tondilo	kuvert	enveloppe <i>f</i>	Mittagessen
koverto	sandvico	belegte brood, lunch <i>m</i>	belegte Brot <i>n</i>
bandaĝo	forband, milieila	verband <i>m</i>	Verband <i>m</i> , (Dreiecks) Spezialabzeichen <i>n</i>
fak-insigno	interesemärken	varadigheidsinsigne	insigne
avaliĝogrup	avaliĝogrup	avaliĝogrup	avaliĝogrup
rubotruo	rubotruo	rubotruo	rubotruo

česky	anglicky	francouzsky	španělsky
náčetnictvo, ústředí	headquarters	quarter général <i>m</i>	secretaría <i>f</i>
nakupovat	go shopping	fair des courses	Ir de compras
náplast	plaster, band-aid	pansement adhésif <i>m</i>	emplasto <i>m</i>
národní kroj (lidový)	national costume	costume national <i>m</i>	traje nacional <i>f</i> , Indumentaria popular <i>f</i>
nástěnka, vývěsní tabule	notice board	panneau d' affichage <i>m</i>	tablón de anuncios <i>m</i>
nastoupit (v řadě)	fall in	serrer les rangs	cerrar las filas
nachlazení, rýma	cold	refroidissement <i>m</i> , rhume <i>m</i>	resfriado <i>m</i>
nebezpečný	dangerous	dangereux	peligroso
nečitli se dobře	feel sick	se sentir malade	tener náusea
nehoda	accident	accident <i>m</i>	accidente <i>m</i>
nepromokavý	waterproof	impermeable	impermeable
nit	thread	fil <i>m</i>	hilo <i>m</i>
noc	night	nuit <i>f</i>	noche <i>f</i>
nůž	knife	couteau <i>m</i>	cuchillo <i>m</i>
nůžky	scissors	ciseaux <i>m</i>	tijeras <i>pl</i>

O	obálka (dopisní)	envelope	enveloppe <i>f</i>	sobre <i>m</i>
oběd	lunch	déjeuner <i>m</i>	déjeuner <i>m</i>	almuerzo <i>m</i>
obložený chléb (chlebiček)	sandwich (open)	tartine <i>f</i>	canapé <i>m</i> , tapa <i>f</i>	
obvaz (trojčipý)	sling, bandage	pansement <i>m</i> , écharpe <i>f</i>	cabestrillo <i>m</i> , vendaje <i>m</i>	
odborka (odznak)	hobby badge, Interest b. (ām.), proficienty b.	insigne de capacité <i>f</i>	insignia de habilidad <i>f</i>	
oddíl (skautský)	unit, company, troop (ām.), (hook)	compagnie <i>f</i>	compañía <i>f</i>	
odpadová jáma	rubbish pit	trou à ordures <i>m</i>	hoyo de la basura <i>f</i>	
odpočívát	rest	se reposer	descansar	

čestný	cap	casquette /	the m	la m	gorra /
cal /	tea				

cedník	strainer	passoire /	colador m		
cibule	onion	oignon m	cebolla /		
citron	lemon	citron m	limón m		
cukr	sugar	sucré m	azúcar m		
cvičení, výcvik	training	entraînement	adiestramiento m		

barel	barrel	baril m	boina f		
baterie	battery	pile f	batería f		
baterka	torch	lampe de poche f	linterna f		
kapsení svítilna	flashlight (am.)				
batoh, ruksak	haversack	sac à dos m	mochila f		
bedna na odpadky	refuse bin, trash can (am.)	boîte à ordures f	cubo de la basura m		
„kontejner“	bepečt. jistota, safety	sureté f, sécurité f	seguridad f		
bohení zubů	toothache	mal à la tête	dolor de cabeza m		
bohení hlavy	headache	mal à la dents	dolor de muelas		
bohení žaludku	stomachache	mal à l'estomac	dolor de estómago m		
boty (špatné od z.)	boots	botas	botas, zapatos		
brambor	potato	potome de terre f	patata f (papa)		
bratř	brother	frère m	hermano m		
bubeník	drum major	tambour major m	tambor m		
boudleč	revellie	revell m	diana f		
Bud připraven!	Be prepared!	Sois prêt(e)!	Siempre listo!		

asociace, svaz, sdružení	association	association f	asociación f		
--------------------------	-------------	---------------	--------------	--	--

česky	anglicky	francouzsky	španělsky		
-------	----------	-------------	-----------	--	--

esperanto	švédsky	holandsky	německy		
movado, organizo	organisation	organisatie f	Bewegung f, Organisation f		

horloĝo	klocka	horloge n	Uhr f		
febros	feber	koorts f	Fieber n		
mustardo	senan	mosterd m	Senf m		
regalant-o m, -ino f	vårdinn(a) m(f)	Gastheer m, Gastvrouw f	Gastgeber(in) m(f)		
bulko	bulle	bolletje n	Brötchen n, Semmel f		
bovajo	biffkött	rundvlees n	Rindfleisch n		
ludo	lek	spel n	Spiel n		
pizo	ärtor	erwt f	Erbse f		
panna	pot m	Topf m	pote m		
poteto	mugg, kopp	kom m, mok n, beker m, kop f	Tasse f, (Trink-) Becher m, Kanne f		
kombilo	kam	kam m	Kamm m		
najlo	spiken	Spijker m	Nagel m		
stelo	stjörna	ster	Stern m		
himno	nationalsång	volkslied n	Hymne f		

kabano	stuga	hut f	Pfadihaus n, Hütte f		
knabo	poikje, yngling	jongen m	Knabe m, Junge m		
pano nigra	mörkt bröd	bruin brood n	Schwarzbröt n		
pano blanka	ljust bröd	wit brood n	Weissbröt n		

pomo	apple	appel m	Apfel m		
puto	slasketgrop	afvaikuit nat. m	Abwassergrube f		
sudo	söder	zuid	Süden m		
manĝi	ĉata	eten	essen		

mantelo	rock	jas m	Mantel m		
pantalono	byxa	bröek f	Hose f		
ŝtono	sten	steen m	Stein m		
kameno, forno	kokspis	oven m	Ofen m		

esperanto	švédsky	holandsky	německy		
malikonstruitale, lenda	sallia upp ett tält	verpfeegster	Krankenschwester f		
sanitaristino	sluksköterska	hövlich	Gemüse n		
legomo	grönsaker	beleid	Kohl m		
brasko	benbrott	Knochenbruch m	böse, schlecht		
ostrompiĝo	ont, dållig	boos, slecht	Boischaft f		
malbona	sangbok	liederboek n	Liederbuch n		
poŝtmarko	(tri) märke	postzegel m	Britmarke f		
kanlaro, kanlibro	meddelande	bericht n	Bottschaft f		
informo, mesaĝo	spiegel	spiegel m	Zahn pasta f		
denpaŝto	hittigads –	verloren – gevonden	verloren – gefunden		
perd–trovaĵoj	expedition	expedition	(fundbüro n)		
flagmastlo	flagstäng	viagemast f	Bannermast m		

česky	anglicky	francouzsky	španělsky		
-------	----------	-------------	-----------	--	--

u					
úkol	test	f epreuve f	prueba f		
umělé dýchání	artificial respiration	respiration artificielle f	respiración artificial f		
umyvadlo	basin	lavabo m	lavamanos m		
umývárna	wasch cubicles	cabinets de toilette pl	lavabos pl		
úpal	sunstroke	coup de soleil m	insolación f		
úsmev	smile	sourire m	sonrisa f		
utěrka	tea towel, dish towel (am.)	torchon m	pañó de cocina m		
utopit se	drown	se noyer	ahogarse		
uzel	knot	noeud m	nudo m		

v					
vařit	cook	faire cuire	cocinar		
vata	cotton wool	ouate f	algodón en rama		
večerka, noční kílíd	taps	taps, extinction des feux	retreta f		
vědro	bucket, pail (am.)	seau m	balde m		
vedoucí tábora (ubytovatel)	QM (quarter master)	intendant-e m, f	Intendenta f		
vejce	egg	oef m	huevo m		
venku	outdoors	en plain air	al aire libre		
vepřové maso	pork	porc m	carne de cerdo m		
vesta (víněná na zapínání)	cardigan	gilet m	rebeca f		
větrovka	anorak (jacket)	anorak m	anorak m		
vidlička	fork	fourchette f	tenedor m		
víra	belief, faith	foie f	creencia f		
vialka, družinová vialka	flag, colours (am.)	drapeau m	bandera f		
viče	cub (scout)	louveteau m	explorador m		

vložka (dámská)	tampon, sanitary towel	serviette hygienique f, rampon m	compresa higienica f, tampón m		
voda	water	eau f	aqua f		
vodní skaut, vodák	seascout	scout marin m	scout de mare m		
volný čas, volno	free time	temps libre m	tiempo libre		

česky	anglicky	francouzsky	španělsky
pravda	true	vérité <i>f</i>	—
právek na praní	washing powder	poudre à laver <i>f</i>	polvo de lavar <i>m</i>
prázdniny	vacation, holiday	vacances <i>pl</i>	vacaciones <i>pl</i>
profimadio	taxative	taxatif <i>m</i>	purgente <i>m</i>
promítní	sorry	pardon	pardon
proslím	please	s'il vous plaît	por favor
provaz	rope	corde <i>f</i>	soga <i>f</i> , cuerda <i>f</i>
průvod, předhřívka	parade	défilé <i>m</i>	desfile <i>m</i>
přátelství	friendship	amitié <i>f</i>	amistad <i>f</i>
předseda	chairman	président <i>m</i>	presidente <i>m</i>
přibor	cutlery	couvert <i>m</i>	cubiertos <i>m</i>
přispěvek (zápisné)	subscription	colisation <i>f</i>	suscripción <i>f</i>
přítel pro dopisování	penpal (<i>am.</i>)	correspondant(e) <i>m, f</i>	amigo(a) por correspondencia <i>m, f</i>
putovní tábor	hikers' tent camp	—	—
puncocha	stocking, sock (<i>am.</i>)	bas <i>m</i>	media <i>m</i>
pyzamo	pylmas	pylama <i>m</i>	pylama <i>m</i>
rada	council	conseil <i>m</i>	consejo <i>m</i>
rádce, rádčynie	Patrol Leader	chef de clan, d'équipe <i>m, f</i>	jefe (jefa) de patrulla
rádce roverů, rangers	Speaker	—	—
radost	joy	joie <i>f</i> , plaisir <i>m</i>	alegría <i>f</i>
rána, zranění	wound	blessure <i>f</i>	herida <i>f</i>
ranger (starší skautka)	ranger, senior (<i>am.</i>)	éclairceuse aînée <i>f</i>	guía mayor <i>f</i>
ro	brownie pack, b. troop (<i>am.</i>)	ronde <i>f</i>	ronda <i>f</i>
rover	rover, venture scout, pionier (<i>šv.</i>)	guide aîné <i>m</i> , scout mayor <i>m</i>	scout mayor <i>m</i>

esperanto	švédsky	holandsky	německy
matenmango	frukost	ontbijt <i>n</i>	Frühstück <i>n</i>
neĝo	snö	sneeuw <i>f</i>	Schnee <i>m</i>
konkuro	tävling	competitie <i>f</i>	Wettbewerb <i>m</i>
matraco	sängkläder	slaapmatras <i>m</i>	Unterlage <i>f</i> , isomatte <i>f</i>
dormsako	sovsäck	slaapzak <i>m</i>	Schlafsack <i>m</i>
bruligo	brönnskada	brandwond <i>f</i>	Brandwunde <i>f</i>
riparado	reparationer	reparatie <i>f</i>	Ausbefferung <i>f</i>
duŝo	dush	douche <i>f</i>	Dusche <i>f</i>
tendo	tält	tent <i>f</i>	Zelt <i>n</i>
malsanultendo	gästtält	ziekentent <i>f</i>	Krankenzelt <i>n</i>
tendfosto	tält stång	tentpaal <i>m</i>	Zeltstange <i>f</i>
konstrui	bygga	bouwen	bauen
hemlángtan	hemlångtan	helmwée <i>f</i>	Heimweh <i>n</i>
stlg	stlg	voetpad <i>n</i>	Plad <i>m</i>
spårnlng	spårnlng	spoorzoeken <i>f</i>	Spurenlesen <i>n</i>
postsekvado	—	—	Ausbildungsstufen <i>pl</i>
nutrado	livsmedelsveraus	voeding <i>m</i>	Verpflegung <i>f</i>
gardo, savinto, nagmajstro	livvakt	EHBO-er	Wache <i>f</i> , Rettungswache
grupo, skoltgrupo	förbning	troep <i>m</i>	Abteilung <i>f</i>
ŝuo	sko	Schoen <i>m</i>	Schuh <i>m</i>
lupo	kiol	rok <i>m</i>	Rock <i>m</i>
salo	sal	zout <i>n</i>	Salz <i>n</i>
biskvito	biskoi	beschuit <i>f</i>	Zwieback <i>m</i>
skoltetino	miniorscout	kabouter	Wichtel <i>f</i> , Bienli <i>f</i> (<i>šv.</i>)
ĵerzo	jersey-jacka	trui <i>f</i>	Wolljacke <i>f</i> , Pullover <i>m</i>
fromaĝo	ost	kaas <i>f</i>	Käse <i>m</i>
koltuko	halsduk	zakdoek <i>m</i>	Halstuch <i>n</i>

esperanto	ŝvedsky	holandsky	německy
insigno	marke	insigne <i>n</i>	Abzeichen <i>n</i>
ŝtaro	eid	vuur <i>n</i>	Feuer <i>n</i>
distrikto	distrikt	district <i>n</i>	Bezirk <i>m</i>
skolita plenkreskulo	—	Alpflügfinder(-in) <i>m, f</i>	Soub
sad	sås	saus <i>f</i>	Sobe <i>f</i>
sunbruniga	solbränd	verbrand	sonnenverbrannt
sunbrunigo	solbad	Zonnebad <i>n</i>	Sonnenbad <i>n</i>
orkestro	orkestra	orkest <i>n</i>	Orchester <i>n</i> , (ka-
orientingo, lokdetermino	orientering	orientering <i>f</i> , kaarttegen <i>f</i>	Orientierung <i>f</i>
gildo	—	U.S. club <i>m</i>	Gilde <i>f</i>
venenigo	venigling	(voedsel)venigling <i>f</i>	Vergiftung <i>f</i>
maĵermilo	konserveroppar	blikopener <i>m</i>	Dosenöffner <i>m</i>
avena kaco	gröt	pap <i>f</i>	Häfer-Gritze <i>f</i> , Häfervei <i>f</i>
balilo	tätklubba	tenthamer <i>f</i>	Zeiltimmer <i>m</i>
pato	panna	pan <i>f</i>	Pfanne <i>f</i>
pavursto	kora	knakworst <i>m</i>	Wurst <i>f</i> , Würstchen <i>n</i>
zono	bolle	riem <i>m</i>	Gürtel <i>m</i>
monulo, monbulo	portomona	portemonnaie <i>f</i>	Geldbörse <i>f</i>
montmedlo, financo	fonden	fondsen, geld <i>n</i>	Geldmittel <i>n</i>
plumo, skribilo	kulpena	pen <i>f</i>	Feder <i>f</i> , Kugelschreib-
pilolo	piller	pil <i>f</i>	Pille <i>f</i> , Tablette <i>f</i>
kanto	sång	lied <i>n</i>	Lied <i>n</i>
tajfilo	vissla, visselpipa	fluit <i>f</i>	Pfeife <i>f</i>
trinko	dricka	drinken	trinken
velo	seglä	zeil <i>n</i>	Segel <i>n</i>
tendutuko	—	—	Zeilenwand <i>f</i>

česky	anglicky	francouzsky	španělsky
lanko na stan	guyline	tendeur <i>m</i>	cuerda de tensar <i>f</i>
láaska	love	affection <i>f</i> , amour <i>m</i>	amor <i>m</i>
lékárníčka	first-aid kit	trousse de premiers secours <i>f</i>	botiquín <i>m</i>
les	forest	forêt <i>f</i>	bosque <i>f</i>
lille (skautská)	lily, fleur de lis	fleur de lis <i>m</i>	azucena <i>f</i>
lísteek, líždenka	ticket	billet <i>m</i>	billete <i>f</i> , boleto <i>m</i> (<i>am.</i>)
lodní deník	log book	journal <i>m</i>	diario <i>m</i>
lodka, člun	boat	bateau <i>m</i> , canot <i>m</i>	boteo <i>m</i> (<i>am.</i>)
lžice	spoon	cuillère <i>f</i>	cuchara <i>f</i>
m			
mapa	map	carte <i>f</i>	mapa <i>m</i>
máslo	butter	beurre <i>m</i>	mantequilla <i>f</i>
maso	meat	viande <i>f</i>	carne <i>f</i>
mast	ointment	onguent <i>m</i>	unguento <i>m</i>
matrace (nafukovací)	air-bed	matelas <i>m</i>	colchón de air <i>m</i>
měsíc (luna)	moon	lune <i>f</i>	luna <i>f</i>
mezinárodní	international	International	Internacional
míchat	stir	romer	agitar
mísa (polévková)	bowl	bol <i>m</i>	cuenco <i>m</i>
mládežnická noclehárna (hotel)	youth hostel	Auberge de Jeunesse <i>f</i>	albergue para jóvenes <i>m</i>
mléko	milk	lait <i>m</i>	leche <i>f</i>
moře	sea	mer <i>f</i>	mar <i>m</i>
mše	mass	messe <i>f</i>	misa <i>f</i>
modlit se	pray	prier	orar
mouka	flour	farine <i>f</i>	harina <i>f</i>
mrkev	carrot	carotte <i>f</i>	zanahoria <i>f</i>
mýdlo	soap	savon <i>m</i>	jabón <i>m</i>
mýt nádoby	wash up, do the dishes (<i>am.</i>)	laver la vaisselle	lavar los platos

n			
naběračka	ladle	louche <i>f</i>	cucharón <i>m</i>
náčelník	Chief Commissioner, President (<i>am.</i>)	(Chef) Commissaire général <i>m, f</i>	jefe (a) comisionada nacional <i>m, f</i>

Tento slovníček pro účastníky táborů v zahraničí nebo táborů s mezinárodními účastníky a doplňuje. Po návratu z tábora zašlete redakci své připomínky. Budeme vám za ně vděčni.
Jiřina Šetková, mezinárodní rada Junáka

Vysvětlivky: m mužský rod (masculinum)
f ženský rod (femininum)
n střední rod (neutrum)
pl množné číslo (plural)
koncovka rodu m/je v závorce – skaut(ka)
am. americký výraz
sv. švýcarský výraz
r. rakouský výraz
rang, rangers
z. dvůr kmen

[inak je výslovnost fonetická (jako v češtině)]

č jako c
j jako ž
š jako s
u jako v (něm.)
g jako hrčivé ch
Pozor! sch jako v češtině, ne tedy š!

Učastníky jamboree v Holandsku upozorňujeme na výslovnost.
V holandské se čte: oe jako u
oo jako o
ui jako oj (podobně jako německé eu)
ee jako e
ie jako i
ij jako aj
v jako f
u jako v (něm.)
g jako hrčivé ch
Pozor! sch jako v češtině, ne tedy š!

ČESKY – ANGLICKY – FRANCOUZSKY –
ŠPÁNĚLSKY – NĚMECKY – HOLANDSKY –
ŠVÉDSKY – ESPERANTO

PRO SKAUTY A SKAUTKY

SLOVNÍČEK

SKROVÁVACÍ

česky	anglicky	francouzsky	španělsky
kanoe	canoe	canoë m	canoë f
kapesník	handkerchief	mouchoir m	pañuelo m
kartáč	brush	brosse f	cepillo m
kartáček na zuby	toothbrush	brosse à dents f	cepillo de dientes m
kastról	saucepan	casserole f	cacerola f
káva	coffee	café m	café m
kladivo	hammer	marteau m	martillo m
klobouk	hat	chapeau m	sombrero m
klubovna	club room, meeting room	salle de réunion f	sala de reunión f
kmen (roverový, v organizaci)	clan, post (am.), unit	formation	formation
kněz	priest	prêtre m	cura m
koláč	cake	gâteau m	torta f
kolík (stanový)	tent peg	piquet de tente m	estaca f
kompas	compass	boussole f	brújula f
kopat	dig	creuser	cavar
kostel	church	église f	iglesia f
košile	shirt	chemise f	camisa f
koště	broom	balai m	escoba f
krajíc (plátek)	slice	tranche f	rodaja f, rebanada f
krvácení z nosu	nose bleed	saignement de nez m	sangra de la nariz
kotel, kotlík	kettle, dixie	chaudron m, gamella f	caldero m, olla f
koupací čepice	bathing cap	bonnet de bain m	gorro de baño m
koupaliště	swimming pool	piscine f	piscina f
kronika	chronicle	chronique f	crónica f
kufr	suitcase	valise f	maleta f
(šéf)kuchař	(Q.M. = quarter-master) cook	(Intendant), cuisinier m	(intendente), cocinero m
kurs	course	cours m	curso m
kytara	guitar	guitare f	guitarra f
láhev (polní)	bottle, canteen	bouteille f, gourde f	botella f
lano (vlečné)	lanyard	alguiette f	cordónes pl, cable de remolque m

německy	holandsky	švédsky	esperanto
Leitwolf m, Gildensprecher(-in)	speaker	minlorscout/ledare	sesestro, sesestrino
Rahm m, Sahne f	slagroom f	grädd	ŝaŝmкремаjo
Schnur f	koord n, veter m	snöre	ŝnuro
Schuhriemen m, Schnürsenkel m	schoenveter m	skosnöre	ŝulaĉo
Pfiffeschnur f	fluitekoord n	streck	falfletŝnuro
Wäscheleine f	waslijn f	klädstreck	toĵaŝŝnuro
Kniehose f	korte broek f	shorts	pantalono
Sicherheitsnadel f	velligheidsspeld f	säkerhetsnål	sekura pinglo
schmutzig	vul, smerig	smutzig	malpura
Stab m	staf m	staf	stabo
Stab m	sap n	staf	suko
Insektenstich m, Mückenstich m	muggebeet m	myggbett	kulpiko, insektipiko
Schinken m	ham f	skinke	ŝinko
Lager n, Zeltlager n	kamp m	lager, tältläger	tendaro
Lagerleben n	kamperen	lägerliv	tendarvivado
Teller m	bord n	tallrik	telero
Volksstanz m	volkdans m	folkdans	popoldanco
Behinderte m	gehandicapt	invalid	invalida skolto, tamena skolto
Klosettpapier n, Toilettenpapier n	toilettepapier n	toilettapper	neceselpapero
Tornister m	ransel n, rugzak	väska	tornistro, dorsosako
Dolmetscher m	tolk m	tolk	tradukisto
Rasenfläche f, Rasen(platz) m	grasveld n, gazon n	grosgras	herbejo
Kleeblatt n	klavertje drie n	treklöver	trifoliajo
Trompeter m, Hornist m	trompetter m, hoornblazer m	trumslager	trumpetisto
Signalhorn n, Trompete f	eentonige hoorn m	signalhorn	trumpeto
Bleistift m	potlood f	blygrspenna	krajono

10. Praha 1 12. stř. Mustang 55, smečka 215
11. Praha 2 60. stř. Lux 31, smečka 213,5

Světlušky

1. Praha 6, 10. stř. Triglav 10. roj 266 bodů
2. Praha 9, 23. stř. Újezd n/L 28. roj 272,5
3. Praha 10, 37. stř. Slezka 80. roj 268
4. Praha 8, 88. stř. Radost 101. roj 267
5. Praha 4, 7. stř. Bluník 167. roj 260
6. Praha 2, 19. stř. Tekalukvítha 130. roj 258,5
7. Benešov, 7+5. roj 255
8. Praha 3, 36. stř. Gátgájeva 23. odd. 245,5
9. Praha 7, 33. příst. VS – Zlatá kotva 33. odd. 232,5
10. Praha 5, 58. stř. Mavadin 57. roj 219,5
11. Praha 1, 5. příst. VS 5. odd. 208

Banka poštovních známek

Stav k 30. 4. 94 (1. a 2. kolo celkem)

Pofadl na prvních 10 místech:

1. Oldskautský Dornazilce 13 350 ks
2. 1. divč. a 1. chlap. odd. Lomnice / Pop. 9 680 ks
3. Sříd. „Sřídla“ Písek 8 949 ks
4. 1. a 5. roj světlušek Čáslav 8 180 ks
5. Členové Junáka okresu Frydek-Místek 7 477 ks
6. 2. divč. odd. Vodňany 5 596 ks
7. OS klub Tábor 5 268 ks
8. Sříd. Karviná 5 138 ks
9. V. Nosek, střed. „Athabaska“ 4 500 ks
10. Sříd. „Blatnice“ Protiřiv 4 300 ks

Následují další vládatelé s minimálními odstupy:

30. smečka vřát Liberec, 32., 34., 36. roj Zlín, stř. Havířov, Petr Brna, druž. Jedličkova útava Praha, 35. stř. J. Radv. 309. odd. Praha 10, stř. Týnský, Týnský/Sáz., J. Váňous, DL. Třebowitz, Ondra Vankla, světlušky 84, stř. Kaje, stř. Junáka, Jiří Krumpholtz, 52. odd. Orlami, divč. odd. Val. Meziříčí, Dr. L. Kurka, 5. roj světlušek St. Bolešlav, stř. Vrchotovy Janovice, K. Ročmanová – Skauting, Jaroslav Důdek – Věkov, Stan Žika – Praha 4, 1. stř. Hr. Králové, stř. Jihla.

V prvním kole bylo vlozeno 53 828 známek, ve druhém zatím 73 793 známek, celkem již 127 621 známek.

Pro přípravu známek používají Desatera uveřejněné v Junák hlásí č. 8 (Skauting – duben 1994).

Stan Žika

23. 6. 94 v 16 hodin bude ve Strahovské bazilice vysvěcen na jáhna duchovní rádce Praha 2 br. Gereon. Skautské hnutí mu přeje vše nejlepší a cestě pastorační i skautské.

Jestřáb čestným občanem Prahy

Spisovatel Jaroslav Foglar s profesorem Otto Wichterlem se stal 27. dubna 1994 prvními čestnými občany hlavního města České republiky Prahy (po vzniku nové republiky).

Olympia pokračuje ve vydávání sebraných spisů Jar. Foglara. Letos vyšla Tajemná Říčanovka a Těbor anůly. Chystá se ještě letos „Juslický“ skautský román Boj o první místo a snad i Modrá rokle, na které za pomoci Jirky Raby a jeho počítače Jestřáb plně pracuje. Modrá rokle netradičně vznikla nejprve jako kreslený seriál (Modrá rokle, Ztracený kamarád a Jeskyně Saturn), nyní dostává románovou podobu.

Nová skripta Lesní školy Jiráskovy oblasti

Družina Wabanaků (instruktůrů lesní školy Jiráskovy oblasti, vedená „praskautem“ bratrem Fanderlíkem, vydala knižku formátu A5, vkusně vázanou. Jsou to skripta lesní školy jako pomůcka nejen pro absolventy této OLS, ale i pro mladé vodce druhé generace. Knižka má rozsah 117 stran, je ilustrována bratrem Lubkem Školoudem a stojí 50 Kč. Pokud bude nějaký zájemce o tuto publikaci, je třeba ji objednat, ale urychleně, na adrese:

RNDr. Miroslav Pecka, CSc.

Formánkova 519,

500 11 Hradec Králové – 11

Uvádíme zkrácený obsah této publikace, vydané pouze pro vnitřní potřebu Junáka: A Historie – průvodce dílnami skautingu (br. Hanžák), historie lesních škol (br. Fanderlík) B Metodická část – Junácká myšlenka, zákon, slib (br. Čelís), skautská symbolika (br. Strnad), metodika skautské výchovy (br. Pecka), ze skautské psychologie (br. Šandera), oddíl a družina (br. Fanderlík), založení oddílu (br. Hemer), práce s výtahy (br. Pecka), rovening (br. Čisák) C Organizace – světová organizace skautů WOSM (br. Fanderlík), základní povělová technika ve skautingu (br. Vojtěšek), zásady hospodaření v oddílech a středisku (br. Štern) D Praktická část:

a/ skautské práce: skautské závody a soutěžení (br. Kovarik), junácké hry (br. Petráček), tábor

2. Náčelnictvo se dále zabývalo postupem prací na přípravě nových stanov, jmenovitě komentář k návrhu, a konstatovalo, že není plněn časový plán. Seznámilo se s návrhy komentářů a vyslovilo k nim své připomínky. Usneslo se na textu, který blíže vysvětluje postavení dospělých v hnutí, a přidává tento text k zakomponování do konečného znění komentáře.

3. Náčelnictvo projednálo některé otázky, související se členstvím v IFOFSAG (jeho poslání je totožné s posláním kmene OS, organizační zásady, otázky členských příspěvků a další). Bylo navrženo pro informaci členů OS ale i celého hnutí uveřejnit o neděle v Junák hlásí stručnou informaci o způsobu a výši placení členských příspěvků do všech mezinárodních skautských organizací, tj. WOSM, WAGGGS a IFOFSAG.

4. Z podnětu br. Ivo Slavička se náčelnictvo zabývalo otázkami přípravy 2. sněmu kmene OS v 1. čtvrtletí 1995, vč. časové rozvahy přípravy sněmu, sněmu na nižších org. stupních, náplni programu sněmu, konkrétních úkolůch zpravodajů OS a dalšími otázkami. Bylo dohodnuto, aby pracovní setkání OS na úrovni regionů, jak byla uložena zpráva daň OS k realizaci do konce roku 1994, byla zaměřena k přípravě 2. sněmu, resp. realizována již přímo jako příslušné regionální sněmy. Zároveň bylo doporučeno do střediskových a okreutních sněmů Junáka, které se budou konat v souvislosti s mimořádným sněmem Junáka v listopadu t.r., zakomponovat a projednat i záležitosti týkající se kmene OS.

Vladimír Koptíva, náčelník kmene

Z náčelnictva kmene OS:

Náčelnictvo kmene OS projednálo na své schůzi 13. 5. t.r. otázky, spojené s dalším postupem na přípravě nových stanov Junáka. Kládně hodnotilo, že se podařilo vypracovat návrh stanov (byl i s alternativami v některých bodech) za bezkonfliktního, vstřícného a důlného přístupu zástupců všech ústředních orgánů. Náčelnictvo se dále seznámilo

s návrhy komentářů ke stanovám a vyjádřilo k nim své připomínky, které byly předány příslušné pracovní komisi ÚR. Pokud se lyká poslání kmene OS a dospělých v návrhu nových stanov, usneslo se náčelnictvo na následujícím stanovisku:

„Návrh nových stanov Junáka v obou alternativách „X“ i „Y“ respektuje existenci a světelnost kmene OS v Junáku, v rámci jeho dospělých členů

Činovnici dle čl. 10, bod b. návrhu stanov, zvolení nebo jmenování (viz vysvětlení pojmu „volení“ a „jmenování“) do funkcí v ktarémkoliv kmene nebo v ústředních orgánech jsou registrováni a vykazováni v příslušném kmene nebo výchovné nebo organizační jednotce, v níž svou funkci vykonávají. Jejich úkoly i odpovědnosti jsou určovány jejich činovníckou funkcí.

Ostatní dospělí členové dle čl. 10, bod c., jsou registrováni a vykazováni buď jako členové klubu OS nebo jako členští členové (viz Řád OS, kap. I, čl. d.). Poznámka: obecně platí, že činnost OS se mohou zúčastňovat všichni dospělí členové Junáka, tedy i činovníci a členští členové. Akci, pořádaných výchovnými jednotkami chlapčského nebo dívčího kmene, se členové klubů OS – nečinovníci mohou však zúčastňovat pouze se souhlasem činovníka (činovníků) příslušné výchovné jednotky.

Začlenění klubů OS a kmene OS do organizace Junáka, vnitřní struktura kmene a ostatní zásady nejsou předmět stanov, jsou řešeny Řádem OS schváleným 1. sněmem OS a v. sněmem Junáka, příp. dalšími vnitřními řády a předpisy. Pokud jde o mezinárodní členství, příslušnou mezinárodní skautskou organizaci oldskautů a oldskautek je IFOFSAG – AIDSEGA, viz čl. VII. Řádu OS“

Seminář kmene OS

proběhl 28. 5. v Praze na téma: – IFOFSAG – jeho historie, poslání, náplň činnosti, postavení dospělých ve skautském hnutí – referoval br. Pauli Martin, prezident světového výboru IFOFSAG;

– rodniny skauting – jeho cíle a prostředky
– referovála sestra Jana Proffertová, členka NKOS.

Za účasti 22 zástupců OS z Čech a z Moravy proběhl seminář ve velmi dobré atmosféře. Referáty byly doprovázeny promítáním dokumentů, následovala rozšířená, živá a tvůrčí diskuse k oběma tématům s řadou podnětů k činnosti Klubů OS. Aktivitu účastníků velmi pozitivně hodnotil br. Paull Martin, pro něhož řada diskusních příspěvků byla přínosem pro bližší seznámení se situací a pojetím činnosti našeho oddělení.

Pro dospělé skauty a skautky (ev. s. rod. příslušníci a děti) jsme dostali pozvání na tyto akce:

Švýcarsko: „Panny Treffen“ – setkání ve Švýcarských Alpách, Jamboore – centrum Panny 22.-29. 10. 1994, Pobyt (ubytování v hotel, zajištění, poloperna, vstupné a doprava pět vyletech) za jednu osobu (podle počtu lidí) 545,- až 595,- Kč, děti do 3 let zdarma, do 11 let 20% sleva. Přihlášky do 31. července národnímu OS, ústředí Junáka, Praha.

Rakousko: „Mezi přáteli“ – setkání evropských oddělení a oddělení 14. 1. – 21. 1. 1995, Grosses in Rakouských Alpách.

Pobyt za jednu osobu od 1800,- Kč, děti 1/2 (ubytování, poloperna, vstupné na sportovní podniku). Výborné výživa a sportovní podmínky, kulturní i vzdělávací program. Bližší podmínky a přihlášky uveřejníme v zřít 1.

Sdělení všem činovníkům!

Okresní rady počátkem června obdržely materiál k návrhu nových stanov pro všechny na střediska okresu a okresní radu. Je nutno, aby ihned předaly každému středisku jedno vyhotovené návrhu stanov s charakteristikami a anketním listem. Povinností středisk je upravit střediskový snímek k volbě doporučené varianty tak, aby do 3. října 1994 vrátili vyplněný anketní listek na adresu Úř. Ústřední rada Junáka, Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1.

Rovně a rangers,

jak asi víte, na letošním zasedání náčelnictva chlapeckého kmenu byly dohodnuty změny v kompozici některých členů náčelnictva (viz JH č.6). Novým zpravoděm NCHK pro rovny se stal br. Petr Přáček z Děčína (Šakal), který se zpravodajkou NDK pro rangersovou zpravoděm z Litoměřic odpovídá sněmu, resp. náčelnictvům za činnost odborů R + R a společně zajišťují návaznost rovnin jako na výchovu skautů a skautek, tak na činnost mladých vůdců a vůdkyň.

Na základě poznatků a zkušeností z uskutečnění akcí od r. 1990 (regionální akce R&R, semináře, lesní kursy, lesní škola pro vůdkyň rangers, celorepublikový sraz RS na Orleu atd.), podle situací R + R na střediscích a ve smyslu „Výzvy pro R + R“ vás chceme seznámit s harmonogramem nejbližších akcí odborů R + R pro období zří 1994 až duben 1995 (srpen). Zveřejníme vás na 1/ sraz vůdců rovny a vůdkyň rangers (přiloha filia)

2/ Pohádky R + R (brezen)

Kdo z vůdců a vůdkyň (nejen samostatných kmenů rovny a oddílů rangers má zájem o výměnu zkušeností z vedení R + R a o hledání cesty pro naše R + R, pošle předběžnou přihlášku do 10. zří na adresu ústředí (požadavek: nejméně 17 let a česká škola zkušební věk, zdraví, kursu). Podle počtu přihlášených zvolíme místo konání srazu.

Na setkání se všemi, kdo jdou cestou rovnů a rangers se těší

Va Macková a Petr Přáček.

Formulář pro hlášení běžných úrazů

(ne pro trvalé následky)
Formulář před odesláním pojišťovně musí být potvrzen střediskem nebo ORJ a opatřen jejich razítkem, vyobrazením 1:1 je součástí tohoto Junák hlásí.

Upozornění pro vedoucí táborů!!!

Od 1. 7. 94 budou osvědčení lékařů vyžadovat i od dětí osvědčení kde jsou děti pojištěny.

Lesní škola a Lesní kursy

DK – doplňující informace:

Na LŠ ve Stálkově (7.-17. 8. 94) je ještě několik volných míst. Přihlášky v vůdkyň sestry Ludmily Širové, Křídlovická 8a, Brno, 603 00.

Pražský DLK od 19.8. do 28.8. který se koná v Měsíčním údolí u Vašímí je plně obsazen – další přihlášky nezasílejte!

Dodatečně byly ohlášeny tyto lesní kursy: Lanškroun 6.-13.8.94, pořídá oblast Jitřskova, učeno pro mladší skautky (14-15 let), Vůdkyň Zdena Šipková, Palackého 745, Lanškroun 563 05.

Lanškroun 13.-20.8.94, pořídá oblast Jitřskova, Vůdkyň: Růžena Valášková, Kodymova 123, Opocno 517 23.

Věčáký kurs – „Švýcarák 1994“

Odbor věčák NCHK ve spolupráci s ORJ Č. Budějovice pořádá ve dnech 20.-28. 8. 1994 Věčáký kurs určený pro ty, kteří pomáhají s vedením věčák, jsou ochotni předávat své zkušenosti, jiné vstřebávat, podílet se na přípravě programu kursu a připravě společné stravy a jsou starší 15 let.

Nápis kursu:

- problematika a cíle výchovy věčák
- psychologie věkové kategorie 6-11 let
- síťový z pohledu věčák
- kulturní a taneční
- hra jako hlavní výchovný prvek
- zpěv, scénky, vpravění
- rukodělné práce
- sestavení obsahu časopisu pro věčáka a světláky
- Novohránský pouťák a další překvapení
- Kde – Švýcarský dům v Terezíně údolí u Nových Hradů

Cena – 200 Kč (Doporučujeme okresním či střediskovým radám zvážit možnost finančního příspěvku).

Podrobnější informace budou zaslány přímo přihlášeným účastníkům. Termín přihlášek – co nejdříve, neboť počet účastníků je limitován lůžkovou kapacitou chaty.

Přihlášky s podpisem rodičů (u mladších zájemců) a doporučením střediska směřující na adresu: Fr. Šmágl, Mokré 63, Č. Budějovice psč 370 01

Pražská rada Junáka –

dvířecí kmen připravuje:

– 24.-25. 9. 1994 se uskuteční seminář pro vedoucí skautek. Přihlášky přijímá do 20. 8. 1994 sekretariát PRJ, Praha 1, Senovážné nám. 24, br. Padřík. Seminář vede sestra Medková.

– 12.-13. 11. 1994 se uskuteční seminář pro rangers. Přihlášky do 20. 9. 1994 rovněž na sekretariát PRJ. Seminář povede sestra Hrušková.

– Věčácké zkoušky – věčácké soustředění před zkouškami 15.-16. 10. 1994. Přísemnou práci nutno odevzdat spolu s přihláškou ke zkoušce výchovným zpravoděm ORJ nejpozději do 10. 9. 1994.

Pražské kolo Závodu učitel a světláček

V sobotu 28. května patří areál zdraví v Chuchelském háji světláčkům a učitelům. Problémem zde Pražské kolo závodu „O totem náčelníka a vládu náčelní“. Na 150 dětí, vesměs vítězů předchozích obvodních kol, předvádělo co se všechno již v Junáku naučily. Zde jsou výsledky:

Věčáka

1. Praha 10. 37. st. Slezka 80. smečka 263.5 bodů
2. Praha 6. 33. st. Bly los 315. smečka 259
3. Praha 3. 36. st. Galopava 23. odd. 249
4. Praha 4. 7. st. Blauk 20. odd. 242
5. Praha 8. 49. st. Veselá skála 49. smečka 236.5
6. Praha 5. 58. st. Mladá 319. smečka 235
7. Praha 9. 84. st. Kyje 65. smečka 231
8. Praha 7. 21. st. Tolm 66. smečka 226
9. Vlastim 2. st. 1. smečka 224.5

Nové knihy – recenze:

- 1/18 Skautské prameny (zprávy pro členy Čten. kruhu Skautingu)
1/23 Otazníky kolem nakladatelství Nibowaka
2/12 Konrad Lorenz – 8 smrtelných hříchů – V.Růžička
2/20 Skautské prameny – M.Zapletal
2/20 J.Foglar: Strach nad Bobří řekou – Windy
2/20 R.Plajner: Úsvit českého junáctví – Windy
3/12 J.Pomrít – Zachraňte Zemi – Vít Růžička
3/22 Staré pověsti skautské z Uherského Hradiště – Fera
3/22 Občasník FONS – Bobo
4/19 M.Zapletal: Sedmička – to není jen šťastné číslo – Windy
4/19 Na plus to není (V táboře pod Malinovou horou) – O.Janka
4/19 U táborového ohně v Údolí Lovce jelenů – V.Nosek
4/19 Jar.Novák: Hoši na řece – V.Nosek
4/19 Historie Vodní Dvojky 1943 – 1993 – M.Svoboda
5/13 B.Moldan: Ekologie, demokracie, trh – Vít Růžička
5/19 Zd.Kratochvíl – Giga: Čtení o noži a mačetě – Pták
6/14 Jar.Pavliček: Trosečníkem v drsné přírodě
6/14 Právě vyšel nový FONS Speciál: Člověk a příroda
6/22 Přítel lesa – Ida
6/22 Nibowaka – Rádcovský kurs nejen pro rádce 1
7/12 P.Teilhard de Charden – Vesmír a lidstvo – Vít Růžička
7/18 Modřín nad stanem – B.Mikyšková
7/18 Kalendář skauta 1994 – Polná – Windy
7/19 Další knihy edice Skautské prameny vycházejí – K.Hlaváček
7/19 Rádcovský kurs nejen pro rádce – 1.díl – Windy
7/19 Příručka mladých svišťů, Kniha džungle – Ida
8/20 Opravdu pro vlčata? – V.Nehasil
8/21 Cestou k pramenům – Vr.Řehák
8/21 Absolutní horizont? FONS – Bobo
8/21 Skauti za ostatními dráty
9/12 Zelená planeta
9/17 Přítel lesa – příručka opravdu pro skauty? – J.Čáp
9/17 Jar.Foglar: Tajemná Řásnovka – Windy
9/17 Knihy pro světlušky a vlčata (Broučci, 3.příručka mladých svišťů, Kuchařka Kačera Donalda) – Ida
10-11/5 Velký skautský čin (M.Zapletal) – M.Rocmanová
10-11/24 časopisy Sisyfos a Zpravodaj koniklece
10-11/25 Myslet jako hora
10-11/26 Prof. Zd. Veselovský: Chováme se jako zvířata? – Vít Růžička
10-11/40 Dvě příručky z Merkuru (Základy junáctví a Skautské stopařství) – Windy
10-11/40 Grizzly z Veverčích hor – Ida
10-11/41 W.Hansen: Vlk jenž nikdy nespí – Windy
10-11/41 Kniha o historii skautingu u nás (Hledání zaváté stezky) – Ropim
10-11/41 Mláďata v přírodě – Ida
10-11/41 Hrníčková kuchařka – vaříme a pečeme bez vážení – Ida
10-11/42 Petr Hájek – Balú: Tři uhliky ze starého ohně – Windy
10-11/42 Jar. Foglar: Tábor smůly – Windy
10-11/42 Básničky od srdíčka – Ida
10-11/42 Fonticulus – Ida
10-11/42 Nad Dopisy roverům – Ida

Exilový skauting:

- 8/22 Československý skautský oddíl v Šanghaji – V.K.
9/20 Kousek exilové historie – Československý skaut ve Švýcarsku – K.Kukal

Duchovní dimenze, náboženství:

- 8/5 Zprávy liliového kříže
8/21 Absolutní horizont? FONS
10-11/16 Měj v úctě každé uctívání Velkého ducha – V.Zatloukal

Humor:

- 6/16 Jak jsem po druhé plnil Tři orlí péra – Wapusk
10-11/12 Jára Cimrman – bratr spoluzakladatel – Dana a Ježek

Handicapovaní skauti:

- 5/21 Návštěva holand. sk. vůdců ... – R. Tománek
7/16 Pardubičtí se činí

Radioskauting:

- 1/19 35.jamboree on the air 1992; A jak letos? – M.Naděje

Sběratelství:

- 2/2 Bude III.setkání skautských sběratelů – Windy
4/22 Dvě události v jednom dni (Setkání skaut. sběratelů a výstava 75 let pošty českých skautů) – Káča
9/21 Znovu na sběratelskou burzu do zahraničí – Windy
9/23 Razítko roku 93 (75. výročí pošty český skautů)
10-11/47 Suvenýry z Intercampu a Navigamu; nášivka k 70. výročí spolku Junák – český skaut

Angličtina pro skauty

- vyšla v 1/7 a 4/5 (dokončení z roč.31)
10-11/Přiloha: srovnávací slovníček

Drobné zprávy a informace

(Bude..., Z redakce, Blahopřání, Výročí, Inzerce atp.) jsou ve všech číslech na stranách 2, 23

Zelené deníky / Mirko Vosátka – Grizzly:

1. Plody a semena
2. Stromy a listy
3. Stromy a les
4. Les, mechy, lišejníky
5. Stopy a stopařství
6. Pozorování zvířat a stopy
7. Ptáci
8. Plazi, žáby, čolci, mloci
9. Jaro v přírodě
- 10.-11. Měkkýši – šneci a vodní plži, pavouci, ryby. Proč pozorovat přírodu a chránit ji – jak na to.

Obsah Zelených deníků

připravovaných ekologickou skupinou Junáka

(strany 11 – 14 každého čísla 1 – 9, 21 – 29 u č. 10 – 11):

- č. 1 Úvod k cyklu roku; Zář; Nachové trávy; H.D.Thoreau – Walden aneb Život v lesích; Nika; Slovníček (ekologický); Pták roku 1993 – rehek zahradní; Cena Global 500; Výzva TIS; Šťouravé otázky
- č. 2 Podzim; Podzimní barvy; Stromy; Konrad Lorenz – 8 smrtelných hříchů; Slovníček; Vysaďte Strom svobody
- č. 3 Listopad; Karel Čapek – Kalendář; J.Porrit – Zachraňte Zemí; Slovníček; Krajem Železných hor; Čím pereme?
- č. 4 Prosinec; A.Schweitzer: Člověk k tvoru; O.Březina: Mír; Slovníček; Pozvánka do nár. přírodní rezervace Drbákov – Albertovy (Bílé) skály; Ochranná známka; Poetické odlévání stop; Ekologie
- č. 5 Kam napřeme síly v novém roce; Robinson Jeffers: Ó krásná skálo; B.Moldan: Ekologie, demokracie, trh; Slovníček; Pták roku 94; Stromy svobody – výzva TISu, Zelená stezka – Zlatý list
- č. 6 Únor; Luis Trenker: Hory a snih; K.Čapek: Kalendář; Slovníček; Ochrana přírody; Jar.Pavliček: Trosečníkem v drsné přírodě; Právě vyšel nový FONS Speciál
- č. 7 První jarní den; Fr.Halas: Já se tam vrátím, Ant.Trýb – Podběl; Otázka; P.Teilhard de Charden – Vesmír a lidstvo; Slovníček; Pták roku 1994 Co víme o čápech?
- č. 8 Duben; Člověk a příroda; Slovníček; M.Bureš: Otevírání studánek
- č. 9 Máj; E.T.Seton: Divoké husy Windygoulské; E.T.Seton: Ptáček, jenž stavi ze záliby; Zelená planeta; Slovníček; Anketa Tábory 93
- č. 10 Červen; Rabindranáth Thákur: Problémy výchovy; Lewis Thomas: Myšlenky pozdě v noci; Slovníček; Časopisy – Sysifos, Zpravodaj Koniklece; Stav životního prostředí v ČR; Myslet jako hora; Prof. Zdeněk Veselevský: Chováme se jako zvířata?; Skautský ekonomický seminář Bilina; Jaci by měli být ... (životní role v ekologii)

Přílohy 32. ročníku Skautingu

- v č. 1 Anketa Vychovatelské postoje
Stupně zdatnosti včítat
- v č. 2 Duchovní rozměr ve skautské výchově
- v č. 4 Předpis pro činovnícké zkoušky Junáka
Výtvarné práce s mladšími dětmi
- v č. 5 Pravidla závodu včítat a světlušek 1994
- v č. 6 Nápad pro R&R – jaro 1994
- v č. 7 Práce z přírodního materiálu a jednoduché loutky

- v č. 8 Stupně zdatnosti skautek a skautů
- v č. 9 Nápad pro R&R – léto 1994
Zkusme tábořit každý rok lépe
Disciplinární řád Junáka (Sbírka skaut.předpisů č.34)
- v č. 10-11 Srovnávací slovníček skaut. výrazů v osmi jazycích
Rejstřík 32. ročníku Skautingu

OBSAH PŘÍLOHY „JUNÁK HLÁSÍ“

- č. 1 Změna telefon. čísel ústředí; Zprávy NChK; Čtvrtý skaut. seminář o výchově mládeže; Návrh koncepce odborek pro chlapecký kmen: Statut Svojsíkova oddílu; Osvobození od darovací daně; Zprávy hospodářské rady; Oznámení o provedených lustracích; Sdělení zdravotní rady; Informace o dotacích na rok 1994; Nadace pro zdravotně postižené; Motorová pila – kurs obsahu
- č. 2 Společné zasedání NChK a NDK; Podzimní kongres Junáka; Lesní školy a kursy divčího kmene 1993; Telefonní čísla ústředí; Domovenky Svojsíkova oddílu; Zprávy zahraniční rady; Tábory 1993; Výsledková listina Svojsíkova závodu 1993; Výsledky závodu Napříč Prahou „Přes tři jezy“
- č. 3 Společné zasedání NChK a NDK, Z NDK, Z NChK, Zprávy zahraniční rady; R&R; Řád OS; Statut české skautské gildy; Jednání o stanovách
- č. 4 Společné zasedání NDK a NChK, Z NDK, Z NChK; Výzva okresním a střediskovým výchovným zpravodajkám; Náplň činnosti zpravodajů OS; Banka poštovních známek hlásí; SOS Sarajevo; Spolupráce s Klubem českých turistů; Seznam naučných stezek České republiky; Bývalý český slovenský exilový skauting – nyní český skauting v zahraničí; Výsledky I.ročníku soutěže včítat a světlušek Zažijáme světylo 1993
- č. 5 Zpráva NDK – odbor LŠ; Z NChK; Oznámení o provedených lustracích; Pozor! Nepřehlédněte! (nehlášené tábory na území CHKO); Oznámení hospodářské rady; Ekumenická LŠ; Kalendář akcí vodních skautů 1994
- č. 6 Společné zasedání NDK a NChK 8. 1. 94, Z jednání NDK, Lesní školy a kursy ChK 1994; Ze zasedání NChK; Z náčelnictva kmene OS; Ekumenická LŠ; Upozornění pražských sestrám; Skautský ekologický seminář; Ekoskupina zve; Oznámení zdravotní rady; Informace zahraniční rady; Upozornění k čekatelským a vůdcovským zkouškám; Ekologické projekty; Výchovný styl skautských vedoucích v roce 1993
- č. 7 Únorové zasedání náčelnictv; Schvalovací řád pro členství ve Svojsíkově oddíle; Schvalovací řád pro přiznání Čestných let Junáka; Oddílová rada SO k 1.11.93; Pojistná smlouva č.8000007818; Cestou k pramenům
- č. 8 Kongresy; Zpráva ze spol. zasedání náčelnictv a ÚR 26. 2. 94; Zpráva z jednání užšího náčelnictva kmene OS 9. 2. 94; Doplnky a prováděcí pokyny k předpisu pro činovnícké zkoušky; Lesní kursy divčího kmene; Zpráva o projednávání stanov Junáka; Stanovisko Historické komise; Banka poštovních známek – 2.kolo; Všem, kterým naše příroda není lhostejná; Anketa Jak čtu Skauting?
- č. 9 Upozornění! (nesprávné lilie a přezky); Společné zasedání ÚR a náčelnictv 9. 4. 94; 14. plenární zasedání ÚR 9. 4. 94; Z náčelnictv NDK a NChK; Ještě lesní školy a kursy
- č. 10 Společné zasedání NDK a NChK 7. 5. 94; Jednání náčelnictva OS 11. 5. 94; Z náčelnictva OS; Sdělení všem činovníkům! (k novým stanovám); Roveň a rangery; Doplnující informace DLŠ a DLK; Vičácký kurs – „Svycarok 1994“; PRJ – divčí kmen připravuje; Pražské kolo Závodu včítat a světlušek; Ústřední kolo závodu včítat a světlušek; Banka poštovních známek; Jar. Foglar Čestným občanem Prahy; Nová skripta Lesní školy Jiráskovy oblasti; Euro mini groupe – slevy na železnici; Co si můžete objednat – suvenýry; Spolupráce Junáka ve prospěch dětí naší země

POJIŠŤOVNA IB, A.S.

Prezentační razítko:

OZNÁMENÍ ÚRAZU

Číslo všech pojistek s úrazovým připojištěním:

Příjmení a jméno zraněného

OSOBNÍ ÚDAJE

Rodné číslo

Adresa zraněného

PSČ:

Telefon domů

Adresa zaměstnavatele

PSČ:

Telefon do zaměstnání

Povolání:

ÚDAJE O ÚRAZU

Kdy a kde došlo k úrazu? Dne v hod., místo

Uveďte podrobně, jak k úrazu došlo:

Která část těla byla postižena:

Byla poraněná část těla již před úrazem postižena?

Došlo k úrazu při dopravní nehodě?

Kdo úraz zavinil?

Kdo případ vyšetřoval? (adresa)

Jména a adresy svědků

Jaké sporty v současné době provozujete?

V jakých soutěžích?

Máte uzavřenou profesionální smlouvu o sportovní činnosti?

V jakém sportu?

Jméno a adresa lékaře a zařízení

které poskytlo první ošetření:

kde jste se dále léčil

Kdy?

VÝPLATA POJISTNÉHO PLNĚNÍ

Plnění poukážete na účet u peněžního ústavu:

Kód banky:

Číslo účtu:

Symbol:

nebo na adresu:

PSČ:

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem na všechny dotazy odpověděl pravdivě a úplně. Souhlasím, aby si Pojišťovna IB, a.s. vyžádala potřebnou zdravotnickou dokumentaci o mém léčení a zdravotním stavu pro potřebu šetření pojistné události.

V

Dne:

Podpis oprávněného

ZPRÁVA LÉKAŘE O ÚRAZU

Kdy došlo (podle dokumentace) k úrazu? Dne Kdy k prvnímu lékařskému ošetření? Dne

Co je uvedeno jako příčina úrazu ve zdravotní dokumentaci?

Diagnóza a podrobný popis všech tělesných poškození způsobených úrazem:

RTG:

Průběh a způsob léčení:

Došlo k prodloužení léčení v důsledku komplikací? Jakých?

Hospitalizace Kde? Od Do

Celková doba léčení Od Do

Pracovní neschopnost v důsledku úrazu od Práce neschopen do:

Práce schopen od

Pokud nebyla vystavena pracovní neschopnost, uveďte proč?

Došlo k úrazu v důsledku požití alkoholu nebo jiných návykových látek?

Jestliže ano: uveďte příznaky požití zjištěno ‰ alkoholu.

Předpokládáte, že úraz zanechá trvalé následky?

Jakého pravděpodobného druhu?

Je rozsah trvalých následků úrazu již ustálen? Kdy předpokládáte ustálení?

Byla funkce postižených orgánů omezena již před úrazem? V jakém rozsahu?

Jiné sdělení lékaře:

Potvřuji, že údaje v lékařské zprávě se týkají osoby uvedené na první straně OZNÁMENÍ ÚRAZU.

V dne

Identifikační kód lékaře:

Identifikační kód lékařského zařízení:

Razítko a podpis lékaře

Záznam pojišťovny:

na lesních cestách velké louže, můžeme v nich objevit podivného tvora připomínajícího jakéhosi moderního trilobita. Je to listonoh jamní. Ale pozor, tento podivný tvoreček se zdržuje jen ve studených vodách. Pak mizí a jeho vajíčka přecházejí měsíce na nové louže sněhové vody. V letních měsících najdeme někde v tůních obdobného tvorečka, nazvaného zoology listonoh klidný, který v klidných vodách žije až do podzimu, často ve společnosti jiného velmi vzácného tvora podivného tvaru, zvaného žábnožka letní.

Podle řazení zoologů se dostáváme k rakům. Dnes najít rači vodu je téměř zážrak. V nížinách je to skoro nemožné pro znečištění vod splachy z polí, kde se používá ona vychvalovaná chemizace, která však rakům nechutná. Ti jsou na čistotu vody velmi citliví.

U nás najdeme dva druhy, a to převážně v horských potocích a říčkách – raka říčního a raka potočního, nebo-li kameňáče.

Rak se v lidském povědomí stal tvorem, který leze jen dozadu. Pohybuje-li se nohama, pak klidně kráčí dopředu a do stran. Vesluje-li však pohyblivým zadečkem, pak pluje opravdu nazad.

Najít potok s raky je dnes velké stopařské mistrovství a rovněž chytit raka a popsat jak vyhlíží, případně co bylo odpozorováno z jeho tajemného života. Dříve se raci lovili do síťového kesíku na kousky rozkládajícího se masa, nebo se

chytili, když z večera vylezli z vody a leželi travou na břehu vodního toku. Dnes to jsou povídky „rybářské latiny“. Ale pokusit se o to můžete, jsou ještě potoky, kde raci jsou. Tož ty potoky hlídejte, aby se jejich voda neznečistila chemickými látkami a hlídejte tak životní prostředí „račích watutků“.

stěvleč potoční

mřenka

sekačec

slunka

pstruh

Při svých toulkách podél vodních toků menších rozměrů, jako jsou potůčky a potoky, můžeme stopovat život „vodních watutků“. Jedním z nich je stěvleč potoční. Naši předkové dovedli velmi výstižně krajové nazvat tuto malou rybkou svatojána, olšovička, blejsknáček, horáček. Všechna ta jména dobře vystihují buď vzhled nebo místo, kde se zdržuje. Její šupiny se lesknou jako zlaté, někdy jsou zelenožluté lesklé a doprovází pstruha do vod horských potoků a říček. Když jí hrozí nebezpečí, ukrývá se pod kameny a kořeny.

Stopaři rybek, nezapomínejte, že ryby dobře zjišťují stín vaší postavy na hladině vody a okamžitě zmizí, když něco takového zjistí. Jiný obyvatel prostorů pod kameny je vranka obecná.

Mřenka mramorová, pískoř páskový nebo sekavec písečný patří také do bratrstva našich malých známých-neznámých, které stojí za to v čistších vodách pozorovat.

Vydržel jsem někdy hodiny sedávat na mostě a dívat se hřbety celé pstruží flotily, plující nehybně proti tekoucí vodě. Ryby jako by stály na místě, jen jemné vlnění ocasu prozrazovalo, že tak čelí proudu. Stačilo však trochu zastínit jejich stanoviště třeba napřaženou rukou a rybi hejno se rozprchlo nebo spořádaně přesunulo na jiné místo. Záleželo to na šířce vodního toku. V menších potocích mizeli milí pstruzi v tmavých koutech pod kořeny a mezi kameny.

* Nejzávažnější problémy v narušení hominového prostředí jsou v těžbě uhlí a uranu. V severočeské pánvi je z 26 tisíc ha postižených těžbou rekultivováno 10 tisíc ha, objem zbytkových jam činí 3 mld. m³. V hornoslezské uhelné pánvi je přes 14 tisíc ha ovlivněno poddolováním, z toho území o rozloze 2200 ha poklesne o více než 10 m.

* Současná celková produkce odpadů je 188 mil. t za rok. Došlo k celkovému poklesu recyklace (papír a lepenka 12 %, železo 56 %, olověné akumulátory 46 %). Rozdílná konstrukce ukazatelů však nemožňuje přesné porovnání s údaji z předcházejícího období.

Ze 20 mil. t nebezpečných odpadů je provizorně skladováno 247 tis. t (z důvodu chybějící vhodné technologie) a o více než 9 mil. t těchto odpadů není známo, jak se s nimi nakládá. Na Moravě jsou připravovány dvě střediska pro jejich zneškodňování (SZNO Ostrava a S. L. O. Oslavany).

* Nadměrné čerpání nerostných surovin je podporováno snahou o jejich přímý export nebo o export ve formě výrobků s nízkým zhodnocením. Např. vývoz cementu se zvýšil od r. 1989 do r. 1992 více než 23 krát (z 102 tis. t na 2 362 tis. t).

* Celkové investice na ochranu životního prostředí stoupaly (dle údajů ČSÚ) a v běžných cenách roku 1992 byly 4,7 krát vyšší než v roce 1989. Podíl investic na ochranu životního prostředí z HDP (v běžných cenách) se zvyšoval a v roce 1992 byl více než trojnásobný v porovnání s rokem 1989.

Výdaje státního rozpočtu životního prostředí vzrostly v běžných cenách z 3,6 mld. Kčs v roce 1989 na 10,8 mld. Kčs v roce 1992. Postupně se zvyšuje i finanční podpora ze Státního fondu životního prostředí, která v roce 1992 činila cca 1,5 mld. Kčs, v roce 1993 se předpokládá ve výši 3,5 mld. Kč.

* Hlavní příčiny, proč se v uplynulých čtyřech letech nedosáhlo více, lze spatřovat zejména v těchto skutečnostech:

- nebyly dostatečně využity možnosti ekonomických nástrojů,
- nevhodně stanovené poplatky za znečištění ovzduší – stanovené zatím hluboko pod prevenčními náklady poskytují komparativní výhody těm, kteří se chovají nešetně k životnímu prostředí,
- nedokonalý informační systém a chybějící zpětná vazba,
- přežívání neefektivních průmyslových podniků s nevhodnou strukturou výroby, zastaralou technologií nespĺňující požadavky ochrany životního prostředí a přežívající management, který již není motivován k inovacím,
- nedokončená privatizace a oddalování bankrotů,
- nedostatečně vyvinuté tržní prostředí, které neeliminuje energeticky a surovinově náročné podniky.

Myslet jako hora

Kniha Myslet jako hora je souborem článků, úvah, meditací a básní, které nám mohou pomoci hledat existující

pouto, které nás spájí se Zemí. Mnoho lidí si z rozumového hlediska uvědomuje, že se nemůžeme oddělit od přírody, ale jen někteří z nás skutečně pocítují těsné spojení se Zemí. Až rozvineme naši schopnost soucítit se Zemí, až si uvědomíme, že její bolest je naší bolestí, její osud naším osudem, tehdy budeme schopni změnit konzumní způsob života a stanovit nové priority pro naše konání. V knize jsou návody, jak organizovat střetnutí všech bytostí, které připravili zkušení vedoucí a aktivisté. Základem je práce ve skupinách, tzv. dílna. Jedná

Ryby jsou zajímavé nejen pro rybáře, jakožto lovce a konzumenty ryb, ale pro stopaře.

Zdá se, že ryby mají dobrou paměť. Když jsme před dávnými léty tábořili na Staňkovském rybníku, mylo se nádoby z kuchyně v rybníční vodě. Bylo-li k obědu něco z těsta nebo rýže, kapři to vycítili a hemžili se kolem přístavního můstku. Kuchaři začali schovávat vždy ešus těsta, a mazali si je na prsty ruky, kterou pak strčili do vody. Měli radost, jak jim kapřici doslova čekali prsty a spokojeně mlaskali, když se jim podařilo s prstu stáhnout měkké těsto.

Pak už stačilo několikrát uhodit sběračkou o dno kotle, který se měl vymývat a voda se začala vlnit hřbety kaprů, kteří připluli a čekali, co dostanou.

Voda, zejména plytká a vyhřátá sluncem, je neobyčejným přírodním divadlem. Kdo si trpělivě lehne nad takovou hladinou a pozemě se dívá, bude překvapen co tam všechno leze, pluje, víří, kymácí se. Rozmanité tvary, barvy, spolčovací zákony, krátce je to podivná, která se jínde neuvídí. Ale pozor! – vyžaduje to trpělivost a snahu co nejvíce poznat a postřehnout.

**TATO A OSTATNÍ PŘÍLOHY
ČASOPISU SKAUTING
JSOU TIŠTĚNY
NA RECYKLOVANÝ
PAPÍR**

Závěrem

Čas věnovaný pozorování přírody je podle dnešních měřítek zbytečně ztracený a je to neekonomické – co z toho? Zisk osobního poznání přírody, to je v dnešní době vznikání nového tržního vztahu – věci nepotřebnou.

Je několik zelených bláznů, kteří mají obavu o přírodu a organizují akce na její záchranu, ale ekonomické to není, přiroda je ekonomická, jen když vydá rudu, vyrobí vajíčka, maso, vyrobí tolik kubiků dřeva – tím je pro tržní hospodářství zajímavá.

Takové zpozdilé názory, že je potřeba na ekologii uvolnit nějaké peníze, to je nepochopitelná neekonomická blbost. Co je modernímu ekonomovi do toho, že žábám, mlokům mizí trlíště. Moderní ekonomika se zeptá, mají trlíště akcie, dá se s nimi obchodovat? Nebo někdo přijde, že se meliorováním ničí mokřady, kde rostou vstavačovitě rostliny a žijí někteří ptáci. Ekonom položí otázku: vydává mokřad úvěrní listy? Nevydává, tak není zajímavý. Meliorovaný se stává tak zvanou „zemědělskou půdou“ ergo výrobním prostředkem, z kterého jsou peníze.

A tak to je s dnešním pohledem na přírodu. Rodiče říkají: co bys koukal na přírodu, div se na fotbal a starej se, zda naše Kotěhůlky získají bod, to je důležitější, než když nám prý smogem hynou lesy. Zatím stojí, a co bude po nás, nikoho nezajímá.

Skauting je výchova hrou, jenže dnes se pohodlněji říká skauting je hra. Prostředek se zaměňuje za cíl a to je velmi škodlivé pro skauting i každého jednotlivého skauta.

Pozorovat přírodu očima, sluchem i čichem je „podivný“ způsob přístupu k přírodě. To není ekonomické, to není tržní, ale je to něco, co vytváří lidské já. Kdo se dovede zamyslet nad tím, co právě viděl, a zažil v přírodě, počíná měnit své osobní já v postoj k tomu co nazýváme přírodou. Počíná se měnit k životu. Příroda není ono rozdělení, které si vytvořili zoologové, botanici a mineralogové. Příroda je živý organizmus. Jsou odborníci, kteří vám popíší každý článek broučích těla, každý chlup a barvu každého milimetru jeho krovek, ale o tom, jak ten brouk žije, jaké má poslání v přírodě, do jakého přírodního řetězce patří – to neví a ani se nesnaží pochopit. Jemu stačí že to má zařazeno v systému, popsáno, či dokonce uloženo ve sbírce, to uložené je však mrtvé tělo, mumie a ne živý tvor.

Někdo vám ukáže pěknou sbírku ulit rozmanitých měkkýšů, ale jak je ten tvořeček krásný, když vystrkuje oči na stopkách, nehlučně, zdánlivě bez pohybu se suně po vaší ruce, to nezná a neví. Až uvidíte, jak se z kukly vyvléká motýl, jak napíná křídla, jak je ztužuje na slunci, aby mohl odlétnout, pak pochopíte, že jsou zážitky, které se vám zapíší hluboce do toho, čemu říkáme duše a vytvoří jakýsi nový, hlubší vztah k motýlům.

se o práci skupiny vedené jedním nebo více vůdci, která může trvat několik hodin i víc dní. Dílna se skládá z různých pohybových aktivit, zpěvu, tance, úvah, hovoru, meditací.

Kniha může být zajímavou inspirací pro naši činnost. Nejbližší styčný bod je asi atmosféra u skautského táborového ohně. Některé aktivity uváděné v knize můžeme vyzkoušet při zahájení nebo ukončení táborového ohně, eventuálně je možné věnovat třeba celý táborový den nebo víkendovou akci dílně Shromáždění všech botysti.

Text doplňují ilustrace deštného pralesa od D. Pugh a básně Robinsona Jefferse ze sbírky Maják v bouři.

Seed J. a kol., *Myslet jako hora*, Abies Publishers, Prešov 1993, 144 s.

Prof. Zdeněk Veselovský: Chováme se jako zvířata?

Je to kniha, v které najdete současné poznatky o chování zvířat – etologii. K tomu, abychom si rozuměli, ale abychom porozuměli i projevům zvířat, slova nepotřebujeme. Stačí si jen pohlednout do tváře a hned poznáme, že jsme někomu udělali radost, žel, nebo ho pořádně rozzlobili. Zvířecí komunikační systémy fungují u mnohatisícových hmyzích společností naprosto dokonale a i u ryb,

obojživelníků, plazů, ptáků a savců najdeme bohatou škálu výrazových projevů, které navíc zaručují na rozdíl od naší řeči vždy pravdivou informaci. V jednotlivých kapitolách se dozvíme o historii výzkumu chování zvířat, o zákonitostech, kterými se projevy řídí, o schopnostech zvířat se učit, používat nástroje, přenášet poznatky tradicemi. Zvířata chápou i tak abstraktní pojmy, jako jsou čísla. Šimpanzice Washoe se se známými lidmi dorozumovala posunkovou řečí hluchoněmých a zapamatovala si 300 pojmů. Vnikneme i do pozoruhodného světa smyslů a naučíme se sledovat zachycené signály po jejich pouti nervovou soustavou. Dozvíme se, že mozek nejen dokonale analyzuje podněty z okolního prostředí, ale ve zlomku sekundy vydává povely jak se zachovat. Kniha obsahuje řadu poznatků o zvířecí toaletě, o orientačním smyslu, vnitřních biologických hodinách. Závěrečné kapitoly jsou věnovány námluvám, péči o mláďata, sociálním vztahům ve zvířecích společnostech, různým strategiím, které zajišťují bezpečnost, ale i úspěšnější a produktivnější sběr a lov potravy. Příbuzná zvířata si navzájem pomáhají a jejich altruistické chování vede i k sebeobětování jedince ve prospěch celé společnosti. Konečně kniha informuje i o vývoji chování, objasní nám, proč žralok a delfín jsou si podobní, proč se kohout při námluvách chová stejně jako kvočna ke kuřatům, i že náš úsměv při pozdravu se vyvinul ze slabé hrozby.

Získáme i množství dalších poznatků, které nám pomohou domluvit se se zvířaty beze slov.

Kniha vyšla v roce 1992, dnes je možné vidět ji v některých prodejnách mezi zlevněnými knihami za neuvěřitelných 80 Kč. Kniha má přes 300 obrázků (z toho 111 barevných fotografií).

Text má vysokou odbornou úroveň, přesto je dobře srozumitelný i pro laika. Autor využívá bohatých zkušeností ze svého života mezi zvířaty, kniha je oživena celou řadou veselých historek se zvířaty v hlavních rolích.

Podobně je to i u jiných složek přírody. Člověk si musí uvědomit, že platí ono „jsme jedné krve ty a já“. Moderní astronomie dokazuje, že všechny prvky, které najdeme ve všem, co je v jádru naší planety, co tvoří její povrch, to vše, co člověk řadí do biosféry, litosféry a hydrosféry je složeno ze stejných prvků, které vznikly při tak zvaném Velkém třesu, který astronomové stavi jako okamžik vzniku naší planety. Dnes se již netvrdí, že jen člověk myslí a uvažuje, každý živý tvor uvažuje, ale z jiného hlediska, a je nutné ho měnit jeho měřítkem a ne lidským. Pozorujte třeba jen domácí zvířata, kočku, psa, jak dovede porozumět člověku a jak často jeho „pán“ nechápe výraz tváře psa, či kočky, tón jejich hlasových projevů. Oni mluví jinak než lidé a podobně hmyz, ba i rostliny. Pokusy v laboratořích to stále více dokazují, jenže v člověku přetrvává pocit „člověk je pán tvorstva“ a tudíž si může dělat co chce, i když neví, k čemu to tu vše je a v jaké vzájemné návaznosti. O tom si někdy pohovoříte mezi sebou po návratu ze stopovacích stezek. Možná, že si povíte mnoho zajímavých věcí, když každý pozoroval a poznal něco jiného. Být ochráncem přírody, předpokládá tu přírodu znát, a dobře ji znát. Čím více ji budeme znát, tím ji budeme mít raději a tím nám její ochrana případně samozřejmější, ba i velice nutná, zejména dnes. Zelené deníky tímto číslem končí.

Nebyly to doslova deníky, jen výpisky, zlomky z deníků psaných po léta. Výběr z filmů, natočených do paměti v mozku-vém počítači. Kdo jednou začne natáčet, kreslit, zapisovat a dostane se všemu na kloub, bude schopen také vyprávět, líčit příběhy ze stopování, které není jen liti stop do sádry – to je jen taková klukovská zábava a „fajfinka“ těch, kteří si myslí, že jsou stopaři. A tak, než se rozloučíme, zopakujeme si trochu co a jak stopovat. Tak nejdříve stopařské vybavení. – První věcí je vůle něco poznat a trpělivost. Nebát se věnovat pozorování přírody čas bez ohledu na počasí. Ono se vše při slunečném dni nedá vypořádat. Jsou i noční hodiny za ranního rozbřesku nebo při západu slunce. – Druhá věc je mít „pracovní rajon“, který chci důkladně poznat. To vyžaduje poznat okolí, kde bydlím, vědět kde a jaký je tam les, jaká je konfigurace terénu, jaké jsou vodní toky a plochy. Jaký je geologický podklad, jaká homina, na tom záleží, co tam roste a žije z „malých bratříčků“. Jaký je les, složení druhů dřevin, zda je na svahu, štěrk, u vody, na suchém místě. K tomu je dobré si nakreslit profilový řez, nebo více řezů vašeho okolí. Vyznačíte si hominu, např. žula, bulizník, pískovec, opuka, břidlice. Vodní tok – jaký je, stav vody, jsou-li tam znečišťovatelé a čím znečišťují vodu.

Zjistíte si nadmořskou výšku několika okolních míst, zejména těch, kde máte chuť a něco vás ponouká, abyste právě tam začali se svým stopováním. – Navažte styk s místními znalci a odborníky z botaniky, zoologie, či specialisty jako jsou ornitologové, entomologové, herpetologové a ochránáři. Zjistíte si státní inspekci vod, místo kde sídlí referent životního prostředí, či nějaká skupina zabývající se ochranou přírody jako Duha, Zelení, Greenpeace. Mezi nimi najdete řadu ochotných odborníků, kteří vám pomohou ve vaší práci. Také jsou tu ještě lesáci, rybáři a myslivci. Snad i mezi nimi najdete ještě někoho, kdo má vztah k přírodě trochu jiný, než jaký se vypořádával za komunismu. Je až zarážející, kolik nesmyslů o škodlivosti dravců a jiných ptáků i zvířete koluje mezi dnešními „myslivci“. Není to známá latina starých fořtů, ale hloupost a pověra. Možná, že mne za tuto větu leckterý myslivce bude chtít odstřílet, ale přesto třicet let jsem pracoval jako ochránce přírody ve funkci konzervátora. Z praxe vím, s jakými názory jsem se setkával a čemu jsem byl nucen čelit a mohl srovnávat se znalostí bývalých myslivců, tak zvaných právodatých. – Pak je tu oblečení. Vše z látek, které nešustí, mají nenápadné šedé, hnědávě a nazelenalé odstíny. Jsou pohodlné, pevné. Nevrzavé boty tmavých barev, ne ty bílé obludy co se dnes nosí. To do

Prof. Zdeněk Veselovský patří k našim předním zoologům, dlouhou dobu byl ředitelem pražské ZOO, je uznávaným odborníkem na mezinárodní úrovni. V současné době pracuje ve Fyziologickém ústavu ČSAV. Veselovský, Z.: *Chováme se jako zvířata? Panorama, Praha 1992, 247 s.*

Skautský ekologický seminář Bilina

Seminář se konal ve dnech 15. – 17. dubna 1994 v Bilině a okolí a připravila jej Ekologická skupina Junáka spolu se skauty ze střediska v Bilině, kterým za jejich pohostinnost srdečně děkujeme. Na páteční program přijal pozvání i br. starosta Jiří Navrátil. Hlavním tématem bylo zamýšlení nad úlohou občana a jednotlivých institucí v ochraně přírody a životního prostředí. Součástí semináře byla práce ve skupinách s cílem formulovat nejzávažnější otázky a problémy životního prostředí, dále exkurze do čistíren odpadních vod v Bilině a do Elektrárny Ledvice, kde jsme se mj. seznámili s projekty ČEZ na odsíření všech severočeských elektráren. V sobotu odpoledne se konala diskuse s pozvanými hosty (mezi účastníky byli např. bývalý a současný náměstek ministra ZP Dr. Meziříček a ing. Novotný, pracovníci managementu některých severočeských podniků (Elektrárna Ledvi-

ce, Mostecká uhelná spol., Severočeské doly, První severozápadní teplárenská společnost) a zástupci měst a úřadů (město Most, Bilina, Žatec, OHS Teplice). V neděli jsme pak diskutovali nad možnostmi skautského hnutí při výchově občana, který bude zastávat různé životní role ve svém občanském životě i ve svém povolání. Konstatovali jsme, že vychováme-li dobrého skauta, bude to i dobrý občan, dobrý ředitel podniku nebo starosta města či státní úředník. Cílem ekologické výchovy ve skautingu tedy není vychovávat profesionální ekology, ale dobré skauty, kteří jsou poučení o problematice životního prostředí, kteří mají rádi přírodu a živé tvory kolem sebe a je jim samozřejmostí, že přírodu a prostředí kolem nás budou všemi silami chránit a šetřit a budou vědět, jak na to. Největším problémem celého semináře byla velmi nízká účast těch, kterým byl určen: dospělých skautů, vůdců, činovníků, roverů. O seminář jsme dvakrát informovali prostřednictvím Skautingu, psali desítky dopisů na okresní rady a na střediska, přesto se sešlo pouhých 20 účastníků z řad našeho hnutí.

Ekologická skupina Junáka

Zde jsou výsledky nedělní práce ve skupinách, aneb jací by vlastně měli být ti, kdo mají v různých rolích dobře obstát. Promítnout ony výchovné cíle do skautského programu, jsme už nestihli, a tak nám zůstává za domácí úkol. Jak je vidět, zajedno jsme v tom, že chra-

nit přírodu nevyžaduje jen mít dobré znalosti, ale že k tomu je potřeba mnohem víc. Prostě být celým člověkem.

Jací by měli být...

aneb Životní prostředí a životní role

I. OBČAN

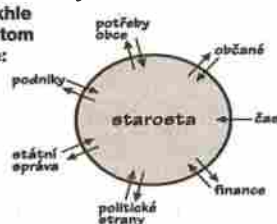
Jaký by měl být?

Měl by dávat přednost zájmům společným před zájmy vlastními, být aktivní, působit ve spolcích, výchovně působit vlastním příkladem. Co je pro něho důležité?

- Musí vědět o svých možnostech
- jak může spolupřispívat ve věcech veřejných
- mít přístup k informacím
- neustávat v sebevýchově, zejména v rozvíjení volných vlastností
- měl by chápat péči o životní prostředí jako dlouhodobý proces, jemuž je třeba přizpůsobit životní styl.

II. STAROSTA jest člověk mezi mlynáskými kameny

A takhle se v tom mele:

přírody nepatří. Kdo nosí brýle, doporučuji čepici s pořádným štítkem, která dokonale kryje brýle před dosahem slunečních paprsků. Stačí malý záblesk a je po pozorování.

– S sebou:

Nepromokavá podložka pod sebe, když ležíme v močále, na mokré půdě.

Do chlebníku dalekohled; několik měkkých, ostře ořezaných tužek; zápisník velikosti A5, kde jsou listy linkované, čtverečkované i čisté. Na kresbu nepoužívejte školní čtvrtky, jsou příliš tuhé, nejlepší je blok se spirálovým hřbetem. Papír si doma nejdříve vyzkoušejte, jak se na něm kreslí.

Pokročilejší doporučuji krabičku anilínů a láhvičku z umělé hmoty na vodu. Dva tenké štětce, jeden silnější.

Pozor! Doma vyzkoušejte, jak papír mění položenou barvu. Stává se že po týdnu, co jste si udělali barvou skici zjistíte, že některé papíry dik své „náplni“ mění barvy do jiných tónů, než byly původní.

– A potom: nebojte se kreslit! Kdo se naučí psát, naučí se i kreslit! Stopování bez kreslení není stopování, začněte

s pečlivou kresbou tvaru, ne plochy. Tedy žádné stínování, jen se pokoušet o zachycení přesného tvaru, např. květu, listu, potom jejich postavení na celé rostlině. Jak vyhlíží poupě ze předu, ze strany. Při kreslení ptáků zachytit jeho konturu, ať stojí, letí, pluje na vodě; U vodních ptáků je důležitý ponor, i podle toho se dá poznat, který pták to je. U živočichů jejich postoje při chůzi, sezení, ležení.

Kreslete klidně, rychle, při stopování zvěře a ptáků není čas na dlouhé uvažování. Nevadí, že zkazíte řadu obrázků, nakonec se to přece jen naučíte.

Doma si své úlovy roztříďte do obálek, nadepsaných jmény rostlin nebo tvorů, které jste zachytili...

– Dokumenty opatřené údaji: datum, místo, počasí, hodinu jsou cenným dokladovým materiálem pro pozdější zpracování celé obálky „kořisti“.

Některé si opatří aparaturu na lov hlasů, jiný natáčí na film či „lovi“ zvěř, ptáky pomocí teleobjektivu. Jiný natáčí mikrofilmy ze života hmyzu.

– Každý podle své „chuti“ a zájmu. Ale vždy – trpělivost, rozvahu a mysl. Doma si můžete a vlastně musíte doplňovat svoje zjištění pročítáním odborné literatury. Pak pomalu se stáváte stopařem na celý život.

Přeji vám všem bohatý obsah vašich vlastních Zelených deníků.

Mirko Vosátka

ZELENÉ DENÍKY

Mirko Vosátka – Grizzly

Dobrý starosta je dobrým starostou i v oblasti životního prostředí!

Jakou roli zastává, jaké má nejdůležitější úkoly:

- Je voleným zástupcem občanů, řeší problémy obce.
- Musí informovat občany,
- umět si je získat, umět je přesvědčit,
- zajistit tok peněz,
- vyřizovat petice.

Co k tomu potřebuje?

- Nezávislost, možnost samostatně se rozhodovat,
- kompetence,
- informace,
- plnou městskou pokladnu,
- nemusí být odborníkem, ale musí mít tým odborných poradců.

Jaký by měl být?

- Měl by mít dobré řídicí schopnosti,
- umět se samostatně rozhodovat,
- mít osobní šarm,
- být odpovědný,
- mít všeobecně dobré vlastnosti,
- být sebevědomý,
- být tvrdý, aby se nedal ovlivnit nátlakovými skupinami,
- ale současně přístupný k názorům druhých,
- být ekologicky poučený a poučitelný.

III. ŘEDITEL DOLU

Jakou roli zastává, co je jeho úkolem?

- Musí zajišťovat dostatek surovin pro energetiku,
- respektovat hornický zákon,
- postupovat při těžbě uvážlivě,

- zajistit odstranění následků těžby,
- informovat veřejnost o postupu dolů,
- mít důvěru, reprezentovat podnik.
- Má odpovědnost vůči vlastníkům, zaměstnancům, zákonům,
- měl by zajistit svým zaměstnancům perspektivu, starat se o jejich rekvalifikaci.

Jaký by měl být?

- Měl by mít dobré znalosti v oboru, vyznat se v práci,
- mít dobré organizační schopnosti,
- být rozvážný, ale rozhodný,
- být „pes s dobrým srdcem“,
- být morálně bezúhonný,
- být zapálený pro věc, věnovat ji veškeré síly.
- A měl by také mít citlivý vztah k přírodě a k lidem,
- estetické citění pro krajinu,
- mít úctu k dědictví karbonické přeslíčky.

IV. PRACOVNÍK MINISTERSTVA

Jaký by měl být?

- Měl by znát legislativu v širším pojetí,
- mít široký rozhled včetně oblasti ekonomické,
- být specialistou alespoň v jednom oboru.
- Myslet analyticky, koncepčně a samostatně,
- mít tvůrčí přístup,
- umět dobře formulovat myšlenky, ústně i písemně,
- být schopen týmové práce,
- odhodlaně se bránit vůči upadání do rutiny,

- být houževnatý, odolávat frustraci,
- být loajální vůči ministerstvu,
- být neúplatný.

Jaké by měl mít podmínky?

- Jasně vymezené kompetence,
- jasný vztah nadřízený – podřízený,
- plochou organizační strukturu – ne moc stupňů,
- přístup k informacím – musí vědět, kde je lze získat,
- perfektní informační systém.
- Musí mít zpětnou vazbu k podřízeným orgánům státní správy, k obcím a občanům.

Výsledky ankety zveřejníme ve sborníku.

Nakonec bych chtěl jménem nás všech srdečně poděkovat zástupcům všech již zmíněných podniků a úřadů.

Zvlášť velký dík patří panu místostarostovi Aubrechtovi a panu Kalousovi z bilínských radnice, kteří nás velice přátelsky přijali ve svém městě a pomohli nám zajistit všechno potřebné včetně střechy nad hlavou, a rovněž panu náměstkovu ministra životního prostředí ing. Novotnému, jakož i vedoucím katedry práva životního prostředí JUDr. Meřickému za zajímavé úvodní přednášky.

A konečně našim milým bratrům a sestram z skautského střediska v Bilině, bratru Mucinovi, sestře Velké Lampě, bratru Pekelníkovi a jeho ženě i všem ostatním, kteří se o nás po celou dobu trpělivě starali.

Darina Vystrčilová

INSPIROMAT INSPIROMAT INSPIROMAT

Ještě několik nápadů na táborové stavby a doplňky...

jidelna ů
zvláštnůstky ⇌⇌⇌
sedátka k ohni ⇌
kapitánský můstek VS ⇌⇌⇌
vor ⇌⇌
jak měřit čas? ů
Foto František Bobek – Yankee

VÁHA

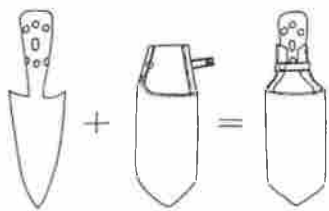
Při loňských návštěvách táborů jsem viděl mnoho různých „vymyšleností“. Utvrdilo mne to v přesvědčení, že o nápady není mezi skauty nouze. Jedním takovým bych chtěl ostatní inspirovat. Jedna z cest vedla na tábor – kouzelné „orlí“ hnízdo – 5. chlapeckého oddílu Dravců z Chotěboře, který se konal v sousedství zatopeného lomu a rybníku Váha u Lipnice nad Sázavou. Tábor byl velice útulný a navíc se zde každá návštěva dočkala zajímavého překvapení. U brány byla postavena váha zvaná decimálka a každá návštěva zde byla zvážena a obdržela v upomínku pěkný vážení lístek a navíc byla váha návštěvy zaznamenána do táborové dokumentace. Na konci tábora chotěbořští skauti všechny váhy sečetli a do kroniky přibyl zápis dokumentující, kolik kilogramů návštěv tábor zvládl. Nabízí se i možnost různých rekordů – nejlehčí a nejtěžší návštěvník, nejvíce a nejméně kilo návštěv za den a podobně. Roztomilý nápad, co říkáte?

Rolf

Dobré i pro skauta

V čísle 9 vypadl omylem obrázek k nápadu br. Sira. Omlouváme se. Red.

STAVEBNICE univerzálního STOLU S LAVICEMI pro klubovnu i táborovou jídelnu

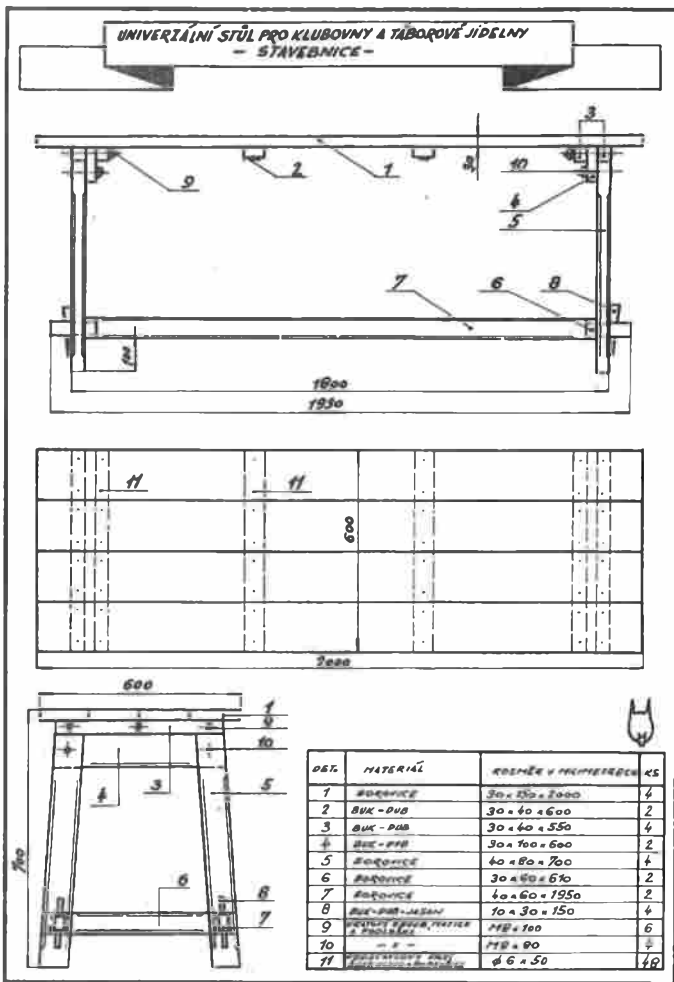
Při zřizování kluboven narážíme na neustálý problém: stoly, stolký, židle a lavice. Sháníme je všelijak a proto je tento nezbytný nábytek velice nesourodý. Máme stoly nízké, vyšší, úzké i široké a se židlemi je to obdobné. Abychom je dorovnali na nějakou přijatelnou míru, dá to mnoho starostí a výsledek se nám jeví stejně jako provizorium. Menší stolky jsou neustále rozházené, jsou lehké a při sebemenším zavádění o ně se vyšínají z řady. Židle také. Nejrůznější typy a nejrůznější výšky. A navíc, nepřijemné se jimi hrká při sedání i vstávání. Neustále musíme připomínat, aby byly při odchodu ze schůzky urovnané. Prostě se do skautských kluboven nehodí. Sem patří jediné osvědčené bytové stoly s lavicemi. A protože nám zároveň vyvstává problém se stoly a lavicemi pro táborové jídelny, navrhl jsem před časem pro naše klubovny toto „univerzální zařízení“. Jak poznáte dále, jejich pořízení se vyplácí, je snadno demontovatelné a skladné. Pokud na odvoz zařízení pro tábory sjednáváte dopravu, na voze se vždy trochu místa pro rozebrané stoly s lavicemi vyčlení.

Dřevo – prkna jsou poměrně drahá, tudíž si nemůžeme dovolit každoročně táborové jídelny vybavovat novými a stejně jen provizoriími stoly a sedačkami. Do prken se natlučou stovky hřebíků, prkna se rozstípnou a při jejich rozebírání na konci tábora se jich značná část znehodnotí. Mnohdy se nám takovýto materiál ani nechce vozit do kluboven, nemáme ho kde uskladnit a tak se obyčejně drahý materiál spálí. Na jeho zakoupení jsme vydali nemalý peníz a vlastně jenom na pár dnů. Takto nelze hospodařit a táborové jídelny jsou nutné. Na zemi sedat nelze a také je třeba dodržovat jistou kulturu stolování i na táborech!

Proč nezabít dvě mouchy jednou ranou? Proč si za jedny peníze nepořídit kloudný nábytek, který bude sloužit svému účelu nejen v klubovně, ale zároveň i na táboře? Při trochu slušném zacházení nám toto zařízení vydrží mnoho let. Jen vědět, jak na to jít!

Vyvarujte se „všelijak postloukaných“ výrobků a postavte se k dílu trochu řemeslníky! A bez zvláštního truhlářskostrojního vybavení. Potřebný materiál podle uvedených rozpisů si dáte u truhláře upravit v protahovačce, abyste se vyhnuli pracnému a stejně v našich možnostech nedokonalému hoblování dlouhých kusů.

Základem jsou fošny pro desky stolů a lavic. Nejvhodnější rozměr stůlové desky je 600 x 2000 mm, postačující je i 600 x 1800 mm. Fošny pro ně musí být ohraněny i po bocích, aby k sobě do-

sedly bez škvír. Materiál musí být vysušený, dnes každá větší truhlárna má svou vlastní sušičku. Nelze vyrábět nábytek z materiálu, na kterém ještě před měsícem zpívali ptáci. Ten by se úžasně sesychal a kroutil. Aby se desky stolů a lavic nepronašely, je třeba jejich sílu volit kolem 30 mm. Desky do uvedených rozměrů 600 x 2000 a 300 x 2000 mm se stavíte z tolika prken, jak široká budou k dispozici. Desky netřeba sesazovat „na pera“. Pokud bude materiál řádně vyschlý, postačí, když je k sobě při montáži dokonale stáhnete truhlářskými ztužidly a spojíte pomocí předem předvrtaných výztuh z tvrdého dřeva – detaily 2 a 3. Vždy po dvou podstavcových vrtech do šířky prkna, aby se později nekroutilo. Jsem přesvědčen, že nejvhodnějším materiálem pro tyto desky je borovice. Smrk je řídký, měkký. Modřín by byl nepříjemnější spolu s javorem, ale to jsou příliš drahé dřeviny.

Pro spojení desky s výztuhami použijte dostatečně silné vruty, alespoň Ø 6 mm se šestihranou hlavou, zvané „podstavcové“. Postačující délka 50 mm, ta nepřesáhne sílu obou spojovaných materiálů. Závit vrutů před vložením do předvrtaného otvoru potřeme mýdlem.

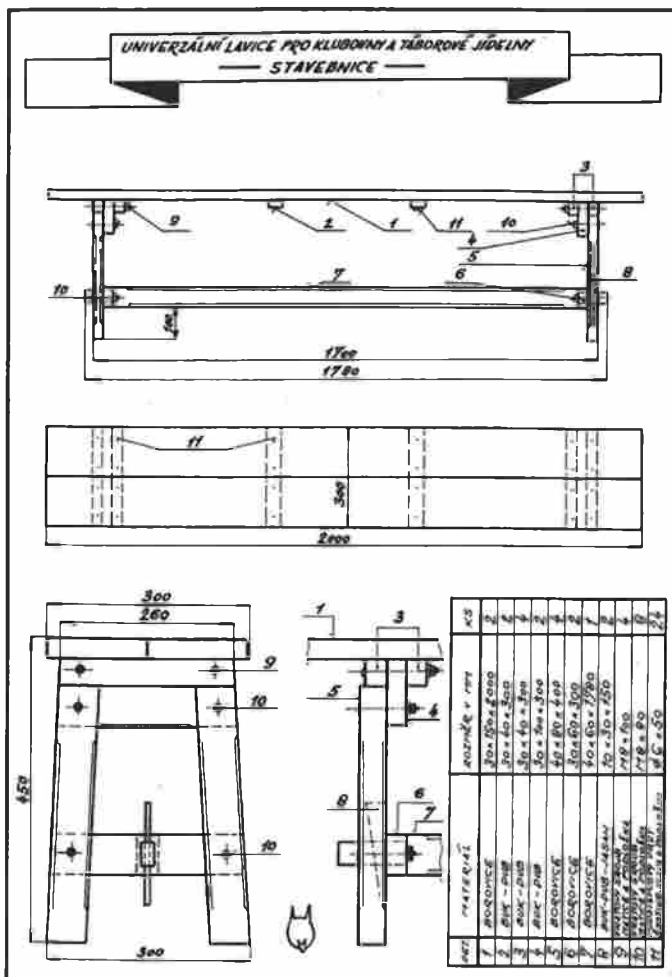
Zhotovení podstavců – noh – není nijak problematické a náročné. Z protažených a ohraněných trámů upravíme

sklony přiznutím, pořízem či hoblíkem provedené sražením hran upravíme pilníkem a vše za pomoci vratových šroubů sestavíme. Pod matici vždy vložíme podložku. Klíny jsou z tvrdého dřeva. Tmůže z borovice proto, aby se brzy neomylely, neboť si každý na ně postaví nohy v botách a šmejdí s nimi do stran. Domnívám se, že přiložené nákresy jsou dostatečně srozumitelné, aby se podle nich mohla výroba uskutečnit. Hrany okrajových fošen na lavicích jsou třeba mírně zaoblit, jak je nakresleno. Sezení je daleko příjemnější.

Pro montáž stolů i lavic budeme potřebovat rýsovací pomůcky (nepoužívejte inkoustovou tužku!), pilky, poříz, hoblík, pilníky a rašple ploché, kruhové i půlkruhové, dláta, kládítko, kolovrátek či ruční elektrickou vrtačku, vrtáky, maticové klíče včetně nástřčkového pro podstavcové vruty, dřevěnou paličku, truhlářská ztužidla, skelný papír či smírkové plátno.

Sestavené stoly s lavicemi jsou pevné, masivní, neujíždějí a jsou ideální pro klubovnou činnost. Povrchovou úpravu zvolíte podle vašeho vkusu. Původní barva dřeva s překrásnými lésy se zachová, pokud nátěr provedete bezbarvým lakem. I namoření do trmavých odstínů je proveditelné nejružnějšími mořidly, rozpuštěnými ve vodě, nebo v lihu. Odstíny

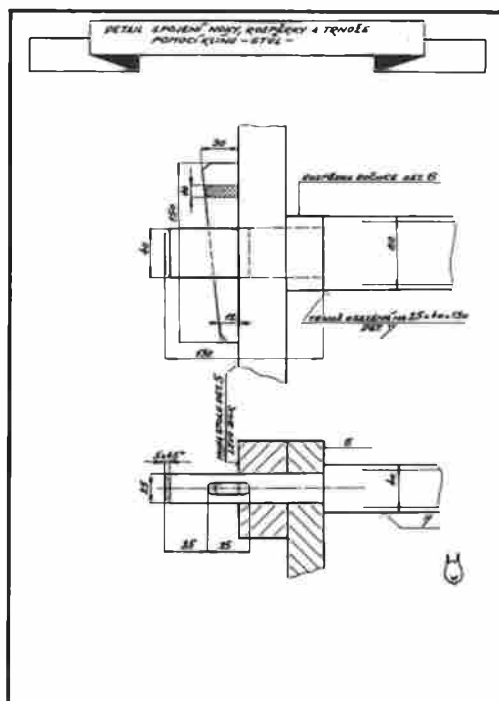
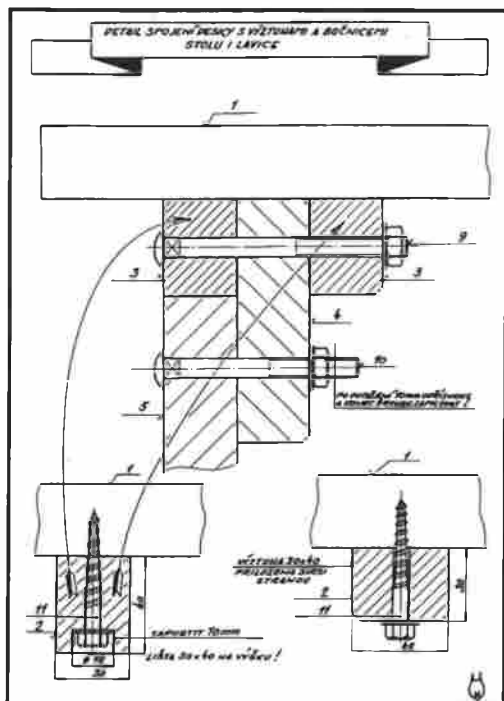
Luxolu od bezbarvého, přes ořech, kaštan, mahagon, palisandr až do úplně tmavého ebenu lze i v tomto případě s úspěchem použít. Naše lavice a stoly mají desky napuštěny bezbarvým, vše ostatní mahagonovým odstínem Luxolu. Nátěr byl proveden vždy po řádném zaschnutí tříkrát.

K rozebrání – demontáži – v kluboně a opětovně sestavě na táboře postačí maticový klíč a dřevěná palička na vyražení klínů. Desky stolů, lavic a stojiny nerozebíráme, ale označíme, která ze stojin přísluší ku příkladu k levému okraji desky číslo 1 a tak podobně. Tedy po prvním sestavení stolu a lavice označíme stejnými čísly vše, co k sobě patří. I konce tmoží a jejich klíny. Očíslování je nejvhodnější vyseknutými římskými číslicemi, což se velmi dobře podaří dlátem.

Pokud stoly s lavicemi budou na táboře v zastřešené jídelně, žádnou újmu na kráse neutrpí. Po každém jídle se jejich desky setřou, nebo na ně koupíme ubrusy z voskového plátna. Jsme lidé a nežijeme v době kamenné!

V případě, že by se desky po čase sesychaly a mezi prkny se tvořily štěrby, desky nepřesroubováváme. Je lépe desky pokryt sololitovou deskou. Naše stoly v jablonecké klubovně jsou stále pěkné, škvíry se nevytvářejí, neboť bylo použito kvalitně vyschlého materiálu. Za opracovaný materiál podle rozpisek na čtyři stoly a osm lavic jsme zaplatili truhláři něco málo přes šest tisíc korun, práci se sestavením provedl OSJ a tatínkové světlušek, pro jejichž klubovnu byly stoly s lavicemi určeny. Během tří víkendových sobot bylo opracováno cca 120 hodin. Zauvažujte o mém návrhu.

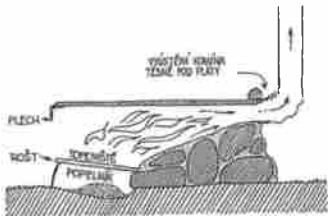
Zdeněk Kratochvíl – Giga, SO

Láska prochází žaludkem aneb TÁBOROVÁ KUCHYNĚ

Táborová kamna

Jednou z nejdůležitějších staveb na táboře je kuchyně a v ní spolehlivá kamna. Platí to zejména na táborech, které nejsou stálou základnou. Takovým nejsnazším způsobem jak získat kamna, je přivést si spolu s ostatním materiálem i kuchyňský sporák nebo kotle na vaření. Existuje však ještě další způsob, který je pracnější, ale dobrý výsledek o to více potěší. Můžeme si kamna postavit. Stavebně snadná jsou kamna typu „ROŠT“. Je to v podstatě otevřená ohniště mezi dvěma zidkami vystavenými z kamenů. Přes zidky je položen rošt, na který dáváme hrnce. Tato kamna rychleji vaří, ale jejich nevýhodou je, že svým žářem a kouřením obtěžují kuchaře a není možno je kryt nějakým přístěnkem.

Kamna plátová jsou již stavebně dokonale stavbou s uzavřeným ohništěm. Vyžadují pečlivé provedení a jestliže při jejich stavbě dodržíme určitá pravidla, není důvod k obavám.

Pro stavbu plátových kamen potřebujeme několik základních částí. Nejprve si musíme stanovit rozměr vařící plotny. Je to důležité pro nákup plátů. V železářství koupíme současně rošt, raději větších rozměrů. Je tu možnost použít i dvou a více roštů, ovšem jejich usazení do kamen je pracnější. Pro oporu roštů je vhodné použít i dvě jakékoliv železné tyče, nepřesahující šíři kamen, které se zabudují do stěn kamen.

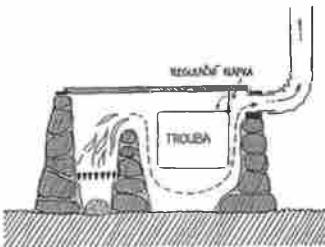
Rovněž zakoupíme 5 m kouřových trubek a k nim jedno koleno. Jejich průměr volíme podle možnosti větší.

Dále budeme ještě potřebovat nosič litinových plátů. Lze je sice dát na urovnané kameny nebo cihly, ale kameny se obtížně srovnávají do roviny. Osvědčuje se rám vyrobený svařením několika kusů silnějšího železa tvaru L. Ten se zabuduje pevně do celé stavby. Pro upevnění komínku budeme potřebovat několik metrů vázacího drátu.

Kamna musíme umístit tak, aby měla tah. To znamená, aby nejčastěji se vyskytující pohyb vzduchu byl ve směru topeniště – komín. U nás nejobvyklejší proudění je SZ, Z, JZ, ale musíme brát ohled na místní poměry.

Při stavbě je důležité, aby horní strana dvířek byla o něco níže, než dolní hrana

kouřovodu – jinak kamna kouří. Při stavbě je důležité dodržet tvar ohniště, zvláště pak rozváděcí plamenné zidky, jinak kamna nehejí. Směrem ke komínu zůstanou topeniště, až přejde v profil komína. Získáme tak dobrý tah.

V případě, že budeme budovat kamna s troubou, musíme topeniště udělat dost dlouhé, aby plameny nezasahovaly plech trouby. Žár musí být veden kolem trouby. Po dokončení zdíva osadíme litinový rošt nad popelník a uložíme na konec pláty. Posledním bodem je komín. U komína platí zásada: „Čím je delší a širší, tím lépe hoří oheň“. Jeho výška by měla být asi 4 m od vyústění kamen. Aby nám komín nepadal, je třeba ho zajistit. Ve vzdálenosti asi 30 cm od kouřové roury zarazíme pevně do země tři delší dřevěné tyče. K nim pak přivážeme vázacím drátem komínek a nahoru nasadíme „klobouk“.

Potřeby pro kuchyň

(asi pro 30 tábořících)

3 hrnce 20 l, 1 kastrol 20 l, 3 pánve, 3 konve (3 – 10 l), 4 naběračky, 4 nože, 4 vařečky, 2 prkýnka na krájení, 1 váha, 3 cedníky, 1 sítko na čaj, 2 struhadla, 2 pekáče, 1 stroj na chléb, 1 strojek na maso, 1 větší mísa na těsto, 1 vidlička na maso, 1 hrnc 40 l, který budeme používat na teplou vodu na nádobí a vyvařování utěrek, 1 livačnick, 1 kráječ na knedlíky, 1 šlehač metla, 2 paličky na maso, vývrtku, otvírač na láhve a konzervy, 1 váleček na těsto, 5 hadrů, 15 utěrek, 5 drátěnek nebo arconel, 5 taliřů, hrnečků a příborů pro návštěvy.

Základní potraviny

Čerstvě dodané brambory můžeme po důkladném omytí vařit ve slupce, příp. péci. Jsou menší ztráty! Nové brambory oskábeme a připravujeme vařené.

Mouka snadno přijímá vlhkost a cizí pachy. Skladujeme ji vždy na suchém místě na nějaké podlážce apod. Nikdy ji nestavíme na zem.

mouka hrubá – na knedlíky
mouka polohrubá – na kynutá těsta
mouka hladká – na jíšku a k zahuštění omáček

Těstoviny – vyžadují skladování v suchu podobně jako obiloviny. Netvoříme proto větší zásoby. Zavádíme vždy do většího množství vařící, osolené vody a mícháme, aby se nepřichytily ke dnu. Doba vaření je podle druhu uvedena na obalu. Uvařené propláchneme studenou vodou, dáme okapat a trochu promastíme, aby se nespěly.

Droždí – ve vlhku a na vzduchu rychle podléhá zkáze. Dá se uchovat ve skle-

ničkách, do kterých je dobře namačkáme.

Luštěniny – skladujeme v suchu podobně jako těstoviny. Před použitím je přebereme a vypereme. Vaříme jen v takovém množství vody, abychom je nemuseli dodatečně slévat. Pozor na připálení – jen mírný var! Při vaření nemícháme, vodu nesolíme! Sůl přidáváme až před dokončením vaření. Ve slané vodě se vaří dlouho.

Maso – neskladujeme. Zajistíme si dodávku vždy na jeden den, kdy je budeme potřebovat. Musíme-li však přesto uchovávat maso do druhého dne, ukládáme je na chladném, vzdušném místě. Osušíme, chráníme látkou před mouchami. Nenecháváme ve vodě, aby se nevylihovalo. Pozor na zapálení – nehodí se igelitové pytlíky. Mírný zápch odstraníme vypráním ve vodě s octem. Mletá masa si necháme připravit u řezníka za naší přítomnosti a z masa, které jsme si sami vybrali.

Uzeniny – rovněž odebíráme vždy jen v den potřeby. Musíme-li je uchovat do druhého dne, uložíme je na stinném, vzdušném, suchém místě. Nejlépe zavěšené mimo dosah jakékoliv škodné. Uzenina v proudícím vzduchu vysychá, ale nekazí se.

Mléko – nakupujeme do bezvadně čistých a vždy vypařených nádob. Neskladujeme! Abychom vyloučili sražení mléka, které je v horkých dnech časté – mléko svaříme – pozor na připálení. Nakyslé mléko již nelze svařit – podáváme jako kyselé. Sraží-li se mléko při svaření, použijeme sedliny na výrobu vlastního tvarohu, – zcezením a důkladným odkapáním sedliny přes husté čisté plátno (utěrku a pod.). Při podávání kyselého mléka postupujeme značně opatrně, hlavně zpočátku. Nemusely by nám stačit důležité táborové stavby.

Konzervy jsou pro nás často východiskem z nouze.

Cukr – skladujeme v suchu, nejlépe v šálcích z umělé hmoty. Používáme cukr krystalový, pisek, moučku nebo kostky. Pozor na mravence! Nejlépe umístíme cukr ve stolku, jehož nohy umístíme do plechovek s vodou.

Sůl – skladujeme v suchu a teple – pozor, vlhne.

Chléb – skladujeme na chladném suchém místě, nejlépe v polici v zásobním stanu. Dbáme, aby nebyl vydáván čerstvost, měkký. Způsobuje nadýmání, což v přírodě většinou není na závadu, ale špatně se krájí a jeho spotřeba je neúměrně větší.

*Převzato z Minewakanovy skautské táborové kuchařky střediska Polaris, Praha
Kráceno*

Z humoru Lubky Školouda

VAŘÍME

PRO SVĚTLUŠKY, VLČATA, a mlsné jazyky

Před odjezdem na tábor si při přípravě jídelničky musíme uvědomit, že budeme vařit pro malé děti. Vynecháme proto všechna ostrá a dráždivá jídla, nebo v receptech značně snížíme množství pepře, vynecháme pálivou papriku a chili.

Budeme vařit to, co malé děti rády.

Na snídani se jim nejlépe zavdčíme **POMAZÁNKAMI**. Tady jsou. (Poznámka: rozpočet je pro 10 osob, ale počítejme s tím, že se nám dítka na čerstvém vzduchu rozjedí, a tak je v druhé půli tábora záhodno množství zvětšit.)

Rybí pomazánka:

3 krabičky sardinek v tomátě nebo oleji, 750 g žervé nebo tvarohu, velká cibule, sůl, 1 citron

Rybíčky promícháme (i s kostičkami), přidáme žervé nebo tvaroh, sůl, velice jemně nakrájenou cibuli a citrónovou šťávu.

Všechny suroviny pečlivě promícháme a mažeme rovnou i místo másla.

Sýrová pomazánka:

500 g taveného sýra, 100 g másla nebo Ramy, 50 g cibule, 50 g hořčice, 5 g mleté papriky

Změkklé maslo utřeme se sýrem a se solí. Můžeme přidat kapku mléka. Zamícháme do toho drobně nakrájenou cibuli, mletou papriku a hořčici. Zbude-li vám po několika dnech táboření menší množství nejružnějších druhů sýrů, lze z toho vytvořit Montyho pomazánku aneb Poslední sýrový výkřik. (Ale pozor: aby se vám z toho nestala „Pomazánka s výhledem na WC“, musí ty sýry být naprosto v pořádku, tedy uchovávány v chladu.)

Montyho pomazánka:

400 g různých druhů tavených sýrů, 100 g tvrdého sýra na strouhání, 150 g Ramy, 50 g hořčice.

Salámová pomazánka:

300 g točeného salámu (nebo jiného měkkého – např. gothajský, dietní atd.) 150 g másla, 50 g hořčice, 50 g cibule, sůl

Na masovém stroju rozebereme salám (nebo nastrouháme na struhadle), přidáme maslo, cibuli (nakrájenou na jemno), hořčici a zamícháme.

Poznámka: máme-li k dispozici ledničku, je nejlépe tuto pomazánku připravit tak 2 h předtím a nechat odležet.

Tvarohová pomazánka – rozhada:

2 lžice Ramy, sůl, 500 g měkkého tvarohu, 5 lžic sladké smetany, pažitka, mletá paprika. Vše smíchá. Můžeme přidat také nadrobno nakrájenou zeleninu – ředkvičky, rajčata, papriky apod.

Játrová pomazánka:

200 g játrové paštiky (případně z konzervy), 200 g másla, nebo Ramy, 150 g cibule.

Paštiku promícháme s Ramou (máslem) a přidáme drobně nakrájenou cibulku.

Vaječná pomazánka:

10 ks vajec, 100 g másla, 50 g hořčice, sůl

Vejce uvaříme natvrdo (8 minut). Žloutky vyjeme, utřeme s máslem a solí. Přidáme na jemném struhadle nastrouhané bílky. Můžeme přidat šunku nebo na drobno nakrájenou kyselou okurku.

Velmi chutná je i **medová pomazánka**, kterou vytvoříme smícháním medu a másla (či Perly, Ramy aj. v poměru 1:1. Je to lepší než med na másle, protože pomazánka nestéká!)

Při výrobě pomazánek je vhodnější používat místo másla Perlu či Ramu kvůli snadné rozstíratelnosti.

POLÉVKY

Dopolední výprava s vařením polévky jednou nebo dvakrát nahradí svačtinu.

Nejmenší mňavci (tak do 1. a 2. třídy) mohou vařit gulášovou polévku z pytlíku a zahustit ji nakrájenými syrovými brambory, přikusovat rohlík. O něco větším dětem lze svěřit přípravu tábornické polévky (nebo okurky).

Na přání mnoha táborových kuchařů opakujeme dnes ještě jednou „Fazole à la Divoký západ“. Vemte...

Tábornická polévka:

4 l vody, 350 g uzeniny (nejlépe párky, ale i měkký salám), 100 g tuku (např. Omega), 100 g hladké mouky, 500 g brambor, 150 g cibule, sůl, mletá paprika, kmín, česnek, 2 ks masoxu, trochu pepře (málo!)

Na tuku zpěníme drobně nakrájenou cibuli, zaprášíme paprikou, vmícháme mouku. Jakmile se utvoří jíška, zalijeme vodou a za stálého míchání vše vaříme společně s brambory, masoxem, kmínem a solí. (Brambory jsou nakrájené na kostičky). Po uvaření dochutíme trochou česneku a pepře, prohřejeme v polévce tenká kolečka párků nebo nadrobno nakrájený salám.

Polévky kombinujeme podle jídla: k tučným masitým pokrmům podáváme zeleninové: bramboračku, pórkovou, vločkovou se zeleninou, kminovou s vejci, květákovou atd. Polévky z pytlíku raději ne – nejchutnější a nejlevnější jsou přece jen ty vlastnoručně vyrobené. První den tábora je ovšem vhodné přece jen využít nějakou tu polévku – bleskovku: tady použijeme ty méně kořeněné **výtvory naší Vitany**: hrachovou se slaninou dochutíme majoránkou a utřeným česnekem nebo Francouzskou polévku nebo Kulajdu. Je dobré mít k dispozici Celestýnskou polévku (vaří se 2 minuty!) coby „polévku – záchranářku“, když vypukne nějaká katastrofa (například pro zahrátí prochladlých navrátilců z výpravy nebo když vlastnoručně dětmi vyrobená polévka není k jídlu).

Velmi rychlá je i polévka risi-bisi.

risi-bisi:

4 l vody, 4 kostky drůbežního vývaru, předvařená rýže (5 min. vařit!), konzerva sterilovaného hrášku. Do vývaru z masoxu vsepeme předvařenou rýži, po 5 minutách odstavíme a vmícháme zcezený hrášek z konzervy. Je dobré to dochutit čerstvým nadrobno nakrájenou petržlí.

HLAVNÍ JÍDLA

Malé děti milují sladká jídla: rýžový náyp s ovocem, žemlovku, bavorské vdolečky, lívance, palačinky... a z těstovin pak nejvíce špagety.

Musíme ovšem začít tzv. „jídlem prvního dne“. Musí to být něco supertychlého, takže si dáme třeba:

Tábornický guláš:

Tentokrát necháme konzervy konzervami a potáhneme s sebou:

1/2 kg salámu měkkého, málo kořeněného (např. český), nebo 6 vuřtů, 3 rajčata, 3 papriky, 2 větší cibule, ztužený tuk Omega (potřebujeme 6 lžic), sůl, trochu sladké papriky a kminu, hladkou mouku (potřebujeme taky asi těch 6 lžic). Jemně rozsekanou cibuli osmahneme na tuku přidáme na kolečka nakrájené oloupané vuřty, pak koření a chvíli podusíme. Pokrm zaprášíme moukou, osmahneme a pak zředíme vodou na hustou omáčku. Přidáme nakrájené papriky; až změknou, dodáme rajčata.

Krupicová kaše:

4 l mléka, 500 g krupičky, 250 g cukru, 200 g másla.

Krupičku je dobré před vařením alespoň hodinu namočit (kaše je chutnější a lépe se vaří). **Pozor**, nestavět na oheň namočenou krupici, ale:

Do vařícího mléka se solí za stálého míchání přidáváme zvolna krupičku. Houstne-li příliš, ředíme horkou vodou nebo mlékem. Vaříme za stálého míchání tak dlouho, až je dostatečně provařená (cca 10 minut bublá), odstavíme ji a trochu osladíme.

Podáváme maštěnou máslem a sypanou cukrem smíchaným se skořicí nebo kakaem. (Pozor: rozjednější tábornické slupnou toto množství a chtějí ještě, je vhodné zvětšit množství surovin o polovici!)

Špagety po lupičsku:

1 kg špaget, 1/4 l vody, sůl, olej na směs: 500 g mletého masa, 4 cibule, Rama nebo pokrmový tuk Omega, 9 lžic kečupu, lžička majoránky, sůl, pepř, 200 g strouhaného sýra (místo mletého masa lze využít i zbytky vařeného či pečeného masa).

Cibuli nadrobno nakrájíme a necháme na tuku zpěnit. Přidáme mleté maso a opečeme je (zbytky pečeného či vařeného masa jen prohřejeme). Přimícháme kečup, trochu soli a pepře, dochutíme majoránkou nebo oreganem, pak necháme 15 minut lehce vařit – polejeme teplou vodou.

Špagety uvaříme doměkka v osolené vodě, rozdělíme na talíře a masovou směs dáme navrch. Potom posypeme sýrem. Z ostatních těstovin nejsou špatná **vařená kolínka**, promíchaná s velkou konzervou sterilovaného hrášku, s 500 g tvrdého sýra (nastrouhaného) a s půlkilem nastrouhaného šunkového salámu, vločkami másla, které se rozpustí.

Bavorské vdolečky (podle Minewakana) 115 g tuku, 3 vejce, 0,5 l mléka, 1 kg polohrubé nebo hladké mouky, 125 g cukru, 35 g droždí 500 g oleje, 250 g švestkových povidel, 250 g tvrdého tvarohu, 0,3 l šlehačky Ve vlažném mléce rozpustíme droždí, přidáme trochu cukru a mouky a necháme v misce pod utěrkou vykynout (tj. uděláme kvásek, pak dáme do mísy mouku, cukr, vejce, sůl a vykynutý kvásek a pomocí vlažného mléka a rozehrátého tuku propracujeme (v těsto). Správné těsto se pozná, když se nelepí na stěny a dělají se v něm vzduchové bubliny. Těsto necháme vykynout v teple (1 a půl hodiny) a pak utvoříme malé kuličky (dávka 50 ks), které dávkujeme na pomoučený podnos. Ty po chvíli rozpláceme v placku a uděláme prstem uprostřed důlek, kterým ho dáváme do rozpáleného oleje a zvolna smažíme. Po vychladnutí namažeme povidly, posypeme strouhaným tvarohem a lžičkou přidáme doprostřed trochu ušlehané šlehačky. (Nemůžeme-li sehnat tvrdý tvaroh, vypomůžeme si měkkým. Umícháme ho s mlékem, osladíme, napečeme do mikrotenového sáčku. Sáčku dole ustrihneme růžek... a máme zdobitko, kterým můžeme na každý vdoleček umělecky „nastříkovat“ vlnovky, puntíky kolečka atd., takže každý vdolek je jiný a vypadá tak krásně, že je skoro škoda to jíst...)

Máme-li na táboře troubu (na pečení), můžeme zkusit:

Maxibábovku pro skautské nešiky Zapomeneme na všechny ty třené nesmysly, které se nám nikdy nepovedly. Náš výrobek bude naprosto neselehávající a zkazit jej může jen naprostý ignorant. I ten největší nouma totiž dokáže: vzít 315 g Hery a utřít ji v míse se 450 g cukru a postupně přidávat vejce (počítejte si hezky do pěti). Pak to vylepšíme pytlíčkem vanilkového cukru a jemně strouhanou citrónovou kůrou (z velkého citrónu). Pak začínáme přidávat – pomalu a postupně – po částech 780 g hladké mouky a šest deci mléka. Když to nakonec vypadá jako těsto, vyděsíme se, kolik toho je a jdeme hledat ten největší pekáč, protože správně tušíme, že toho bude ještě víc. Obzvlášť když nám to začne po těch dvou pytlíčkách práskat do pečiva, co do těsta naposledy vrháme, kynout. Po vyčmúchání zvláště rozměrného pekáče jej elegantně vymázneme Herou a vysypeme hrubou moukou či strouhankou (podle osobního vkusu). Již předtím jsme domluvili troubě, aby se rozpálila (elektrická či plynová peče víc odspodu, dejte mřížku až nahoru).

Můžeme si k tomu sednout a předčítat si stylově pohádku „Hmečku, vaří!“, protože výrobek nám kyne a kyne jako vztekly. Ale rozmyslí si to, aby přetekl. Po 40 minutách vytáhneme žluťoučké nadychaný zážrak a s vsměsí si s ostatními řekneme: MNAM!! (Když jsme tam ovšem zapoměli vrhnout ten prášek do pečiva, není nám pomoci: tábomníci nas tou tuhou, hnusnou plackou umlátí!) Ale teď vážně: podaři-li se nám – zvláště v polních podmínkách v polní kuchyni – bábovku v pekáči připálit, nepropadne panice. Okrájíme prostě zpopelněně

okraje. Vnitřek se zachová ve výsoce jedlém stavu.

Vepřové maso se na táboře rychleji upravuje. Tradičním jídlem je např. **moravský vřabec** (tj. vepřová plec, kterou rozdělíme na malé vysoké kostky, potřeme česnekem se solí a prudce opečeme na sádle a pak je – mímě podlitě teplou vodou – pečeme asi 1 h dočervena (s bramborovými knedlíky a se zelím).

Hovězí maso je protivné tím, že nebývá nejkvalitnější a jeho tepelná úprava (pokud nemůžeme použít tlakový hrnec) trvá asi 3 hodiny, aby bylo k ukousnutí.

Jak mám vědět, co vařím? Vždyť to ještě není hotové!

OVOCE A ZELENINA

Snažíme se, aby děti měly denně nějaké ovoce a zeleninu. V horkých dnech je denní příděl jablek na výpravy nezbytností, k jídlu přidáváme klasické sladkokyselé saláty z okurek a rajčat. K tučnějším jídlům (francouzské brambory, egyptské brambory) se hodí syrová rajčata, k bramborákům a plackám jemně nakrouhané čínské zelí (nepálí jako obyčejné!). Kompoty lze využít do nákypu, koláčů, či je podávat jako dezert. Povídku můžeme využít do ovocných knedlíků – do nich se hodí i kompoty nebo borůvky.

Ze všech salátů mají děti snad nejraději **mrkvový salát**:

600 g syrové mrkve, 3 jablka, 6 lžic vody, 3 lžičky oleje, sůl, 3 špetky cukru, 3 lžice citrónové šťávy (olej je možno vynechat).

Očištěnou mrkev nastrouháme na jemném struhadle. Přidáme nastrouhané jablko a promícháme s vodou, olejem, solí a citrónovou šťávou.

(Místo citrónu lze použít i pomerančovou šťávu).

STRAVOVACÍ PRŮŠVIHY

NA TÁBOŘE

Na počátku pobytu na táboře je vhodné, aby vůdce smečky vyrazil se svěřenci do přírody a přitáhl odtud všechny jedovaté byliny z okolí, které by malí bráškové a sestřičky mohli eventuálně ochutnat (vrání oko atd.). Udělá z nich malou výstavku – je to dobrá prevence.

Houby lze pak sušit pro rodinu na niti v jídelním prostoru, nejdříve je však tábomčické musejí předvést dospělým! Takový podhřib žlučový když se dostane do jídla, tak je to nepoživatelné.

Stane-li se a dítě dostane na táboře průjem (a není to otrava ani nemá horečky), léčíme to bez návštěvy lékaře kromě

obvyklých léků 1. den ostrou dietou (rohlik, vařená rýže i s tou tekutinou, vařená mrkev), a hlavně musí hodně pít, aby nedošlo k dehydrataci organismu. Nejvhodnější je klasický oslazený studený čaj – např. zlatá směs nebo čínský a tzv. Dětská čajová směs, vhodná proti nadýmání. Vynecháme veškeré mléčné výrobky, 2. den si může dopřát nějaké ty vařené nudle, špagety či kolínka, vločkovou polévku nebo dušené filé s bramborem. Vhodné je podávání strouhaného (!) jablka nebo banánu nebo kombinace obou. Zvracení léčíme podáváním silného tzv. černého čaje, silně oslazeného (aby se zlikvidoval aceton v žaludku) v intervalech 2–3 minut po malých lžičkách, čaj má být studený. Nepodávat živočišné mlá, zvracení by se stupňovalo! Raději nepoužíváme kyselé mléko.

NÁPOJE

Malé děti potřebují pravidelný přísun tekutin v dostatečném množství. Ráno můžeme podávat mléko, bílou kávu, kakao, čaj, za horka je dobré mít v jídelně neustálé nádobu se šťávou, pravidelně k svačinám kupovat jablka a minerálky s příchutí.

Přípravě čaje bychom měli věnovat péči, jak náleží. Čaj pouze **spaujeme**, nevaříme, na třilitrový kotlík bychom měli použít alespoň 4 malé pytlíky čaje, a promíchávat je v něm max. 5 minut, aby se vyluhovaly spíše jen ty aromatické látky a čaj byl lahodnější. Sladíme raději krystalovým cukrem (lépe se odměňuje) a čaj pečlivě ochutnáváme. Můžeme používat klasické dosti kvalitní směsi, Zlatý šálek, jemnější a aromatictější je Ceylonský čaj. Nemůžeme-li si dopřát nejkvalitnější druhy firem Picwick a Lipton, vyhýbáme se alespoň těm nejpodřadnějším (čaje dovážené z Číny a Tchaj-wanu. Pigí čaj). Řada našich domácích čajových směsí je vhodná pro malé děti. Lipový čaj (když je venku zima), šípkový čaj.

Samozřejmě můžeme využít, „**co les a louka dává**“: listy jahodníku a maliníku, mateřídoušku. Ze zahrádky můžeme přivést listy máty.

Budeme rádi, podělíte-li se s námi o vaše vyzkoušené a osvědčené dobroty, protože co nám může být větší odměnou než spokojené dětské oči, vyjedené misky, esousy a hrnky a plná bříska na konci tábora řeči jako „moc mi to tu chutnalo!... Děti nám samozřejmě budou ve službách vždy v kuchyni pomáhat a některá jednodušší jídla zvládnou samy (ovšem za nenápadného dozoru) – jsou však ještě menší a tak hlavní osobou stále zůstáváte vy...

Podle osvědčených táborových kuchařek br. Pavla Döllingera–Minewakana, Čestmíra Tomana–Butea a Lubky Školouda vyzkoušela a doporučuje

Ida

2x ze zahraničního humoru

Říkáme právem, že prázdninový tábor je vyvrcholením celoroční činnosti našich družin a oddílů. Podstatný však je zejména „dopad“ celého táborového programu a života na „duše“ samotných táborníků.

PROŽÍT TAKY TAKOVÝ TÁBOR!

Kéž by letošní tábory většina jejich účastníků prožila tak, jak se to poštěstilo Jiřímu Wolkrovi na táboře pod Lipnicí a to ještě za velmi svízelných podmínek válečného roku 1916. Tábor vedl

sám A. B. Svojsík – „pan profesor“, jak píše šestnáctiletý Jiří ve svém deníku. K Wolkrovým, postupně se radikálně měnícím, prožitkům, počítám a zhodnocením není třeba dalšího komentáře. Jen přání, aby obdobné táborové prožitky byly výsledkem obětavého úsilí co nejvíce našich vůdků a vůdců!

1. fáze (2. a 3. den – 10. a 11. 7. 1916): „Nejkrásnější bylo, když se v noci (od půl desáté až do půl jedenácté) zažehl táborový oheň a při něm nás přivítal profesor Svojsík a pronesl k nám krátkou řeč. Bylo to úchvatné v tom lese... Znavení, nehybně seděli jsme u ohně, ale radovali jsme se, že naše mysl byla lehká a svěží, ač tělo zhrouteno a ztmáče-no.“ (s. 13)

„Celý den byl velice pemý... Káceny stromy a vůbec pracováno až do úpadu. Tak skoro se mi to omrzelo. Počasí bylo chladné a náš tábor vlhký, uprostřed bažin. Vzpomínal jsem a litoval, že nejsem doma.“ (s. 13)

2. fáze (7. a 13. den – 15. a 21. 7. 1916): „Jsem ustanoven psát deník. Vůbec mne tu pokládají za velkého literáta. Profesor Svojsík jest muž, jakých bychom my Češi potřebovali nejvíc.“ (s. 17)

„Batoch je mokry, cukr v něm skoro všecek jako máčka, poduška samá voda a všeko pokryto rosou i pod stanem. Ráno jsou naše obličejové vlhké a co to – já jsem stále zdrav a bez rýmy? Doma při sebemenším průvanu jsem kašlal a z migrény nevyvážel...“ (s. 23)

3. fáze (15. a 28. den – 23. 7. a 5. 8. 1916): „Po večeri (pečené brambory se sádlem) končil den táborovým ohněm. Nováčci skládali slib do rukou p. profesových. Slibovali jsme: 1. že budeme milovati vlast, 2. že budeme konati své povinnosti studentské, 3. že v každém případě budeme hledět přispět bližnímu. Slib byl úplné dobrovolný, přihlásili se však k němu všichni.“ (s. 26)

„V táboře mi oznámil pan profesor, že prý mohu dělat prvotřídní zkoušku... Dal

mi hned řemesnou práci. Udělat pěknou lenošku (křeslo s lenochy) z březového dříví. Udělal jsem správně a masivní křeslo. Sám jsem tomu rád. Ale pracoval jsem bez oddechu od 12 do 8 hodin. Co bych nebyl nikdy dokázal, tu to je!“ (s. 41)

Tato cesta nás dorazila...

Závěr (41. den – 18. 8. 1916):

„Dumal jsem u našeho posledního táborového ohně na poslední své táborové hliďce. Necítil jsem chladu, jen přítomnost čehosi smutného – rozloučení. Tábor přede mnou, zahalený v noční mlhu, spal. Ležela tu práce šesti neděl, výsledek namáhání, vytrvalosti a potom radostné sídlo junáctví... S úsměvem mi na rty přicházejí vzpomínky na první táborové dny. Byl jsem tehdy nezkušený a neotužilý a prvotní mé nadšení a horlivost uhasinaly, jakmile narazily na tvrdou, trvalou práci... Vůdce pracoval s námi, ale podmínek tuhých nám neulehčoval... Prvotní potíže práce pomalu mizely a vše šlo mnohem lehčeji. Cítil jsem již radost a hrdost, když mé řemeslné výrobky nabývaly křiveného tvaru. Cosi nového ze spánku sluncem probuzeno, počalo ve mně klíčit. Byla to radost z práce, láska k zdravému životu silných a otužilých. Cítil jsem v žilách novou krev...“ (s. 59 – 60)

Z táborového deníku šestnáctiletého skauta Jiřího Wolkra, (V. Petr, Praha 1949) vybral E. P.

Děláte se také tak, bratři vodáci?

Ne, není to chyba, jedná se opravdu o vodácké udělání – to je obrácení do vln s lodí, pádly, make upem, dobrou náladou, kterou vystřídá boj o plavidlo, klekačky, někdy i o život. Chci se rozepsat o tom, jaké různé podoby tohoto způsobu plavby jsem zažila. Když nám v roce '70 zakázali skautovat, stali jsme se TOMem a vydali se poprvé na Jizeru; nad řekou se rozklepalo líbezné červnové ráno – my však přehnalí náklon – a „už jsme tam šli“. Voda byla čistá, ale ledová a přísná, zastavila mi dech a já se dobývala úporně z hloubky k světlu, počítajíc vrstvy H₂O a čekajíc kdy se mi zjeví nebe. Nakonec se objevilo teplé slunce, bratři a sestry. Jak chutnalo převlečení do suchého oblečení za kupkou sena čím ještě dnes.

Laskavé ponoření do vln co hebkých peřinek jsem poznala na Doubravce – její zlatavá náruč mne přijala jak havajská laguna, ani se mi nechťelo ven. Opačný děj a sice vystřelení do vln mne potkalo na Teplé. Bůhví, kde se ta síla

vzala, ale byla jsem vržena pod vodu jak raketa.

Na Aurei v Rumunsku, když jsme začínali na divoké vodě se spoustou prahů, peřejí a válců nás – mne a mého komidelníka – čekalo první den patero udělání. Ač jsme měli gumové obleky, kamenité dno se na nás podepsalo, záda jsme měli plné modřin. Snad to byla daň za krásu kolem nás: nádherná údolí s ovocem, bílými koňmi, loukami a lesy.

Vltava pod Lenorou nás pokořila dvakrát: jednou skrze kamarády – zatarasili cestu v meandru a nám nezbylo než se koupat taký a podruhé v kanálu, který vyduoval hrabě Harrach, kdy jsme špičkou lodi zachytili tak nešťastně, že se naše Fialka – loď protočila a my Hop – do ledové vody. Byl začátek května a na trávě ráno jinovatka; dovedete si tedy představit tu lázeň.

Asi po roce jsme začali jezdit závody. Při VTJZ (jždě zdatnosti) jsme nevládli zrádnou branku a – běda – plaveme, leč není kde vyřít loď, střela pod Rabštejnem je samá skála. Na nejbližším žulvanu stál pan pořadatel a když poznal, že není vyhnutí, začal s námi strkat plavidlo na skálu. Přitom mumlal:

„To se mi jen tak nepodaří, tlačit loď na skalisko.“

Jak šel čas, koupání bylo méně a méně a dělali se jini. Tak na závodu Týnec-Pikovice jsem zažila: jede dvojice, on ji chváli (třebaže ona drží pádlo jak kvedlačku): „Vidiš, Mařenko, jak ti to jde“ – než žvej řek „švec“ kanoe se zapotácí a obrací. Hoch volá: „Co děláš, Mařko, ženská praštěná...“ Při stejném sjezdu jela skupina tří otrlých vodáků, vesele halasí, suveréně frčí, až přijde malá peřeň, která odděluje zmo od plev, jak říkal náš vodák-učitel Káka. Najednou se lekli, zamávali rukama a „už jsou tam“, plavou. Kormidelník volá nešťastně: „Kluci, říkal jsem vám – nepřemakávejte“, přehodili si totiž pádla všichni na jednu stranu a to se Sázevě nelíbilo, dopřála jim opláchnutí.

Ano, řeky jsou našimi spravedlivými soudci i kamarády. Když jsem na Ohři – po vykopnutí – vylévala vodu z holínek, pravil mi jeden mladý bratr vesele: „Copak?“ Já nato: „To ráchání mi v paddle-už nepřipadá tak vesele, jako dřív.“ Hoch pravil: „Budeš, sestro, krásnější a vůbec – od toho jsme tady, jinak by to byla nuda.“ Přemohl mne pocit svěžesti a uvědomila jsem si. Děláni

je malý peníz za to, co od řek máme: učí nás skromnosti, odvaze, vodákem umění, nesou nás v místa, která málokdo vidí, kouty tiché krásy, dopřávají vůni svých tůní a hudeb peřejí, kouzlo ohnů a zkouší sílu bratrského přátelství.

Všechno má však svůj čas, všechno končí. Vám, bratři vodáci, ale ty koupele, to splýtní s řekou moc přejí a ode mne vyřídíte:

Za všechnu řeku, za to pomoc v tísní dali jsme, řeky, vám jenom pár písní. Za noci, vlády hvězd, když spánek zvolim, stejně k vám, řeky mé, potají chodim. Za noci, prostřed tmy, když mne sen zmámí přijdete, řeky, zas a dál jsem s vámi.

Zdenka Wittmayerová
24. středisko „SEVER“
Ilustrační foto autorka

PÍŠÍ O NÁS Naše rodina 21. 4. 1994

Kouzlo dobrého skutku

Ufff! To loňské léto – to bylo ale horké léto. Ještě teď při vzpomínce na ta vedra, která panovala, mám pocit, že mi teče pot za límec v košile. Jednoho takového dne, kdy už sluníčko hrozilo proměnit asfalt na silnici v tekoucí čemou kapalinu, jsem byl nucen podstoupit ke své nevelké radosti jízdu autobusem. Během jízdy jsem pozoroval spolucestující. Většinou – unavení jízdu a horkem – pospávali. V uličce stály malé skautky. Podle jejich hovoře se zřejmě vracely z výpravy. Prožily jistě hodně roztomilých chvil. Důkazem toho byl jejich smích. V určeném prostoru byl kočárek s dítětem. Cestování pro malého občánka bylo příliš náročné a svou nelibost dával na vědomí počínajícím pláčem. Netrvalo dlouho a pláč mohutněl. Maminkou nabitá hračka zůstala bez povšimnutí. Pláč nabíral na síle a cestující jej brali na vědomí s nelibostí.

Problém začala řešit malá skautka. Uvolnila si turbánkem uvázaný šátek. Na koncích udělala jednoduché uzlíky. Do každého schovala ukazováčky a světe, div se – uzlíky ozily! Pomalu se přibližovaly k plácicím dětí. Nakláněly se napravo, nalevo, ukláněly se a promluví lidskou řečí. Poslouchal jsem já, poslochal i blíž sedící cestující. Uzlíky upoutaly pozornost dítěte. Vyprávěly o šumícím lese, o švitoření ptáčků, o poskakující veverce po větvích stromů i o prosbě studánky žadonici o odstranění spadlých větvíček. Malý občánek nemohl ještě pochopit smysl vyprávění, ale pohybující se, mluvící uzlíky splnily svůj účel. Tentam byl plác.

Po několika minutách autobus zastavil. Maminka s kočárkem byla u cíle svého cestování. Od malého již usmívajícího se klučínky jsme uslyšeli na rozloučenou „pa – pa“. Dvěře se zavřely, autobus se rozjel. Skautka rozvázala uzlíky a místo upevnění šátku turbánkem použila uzel „dobrého skutku“. Bylo to znamení, že splnila skautský příkaz, který zní: „Alespoň jeden dobrý skutek denně!“

Vlastimil Chač, Kroměříž

Skautské ohlédnutí do r. 1945

Tábor 1945 – první poválečný – vlastně ukázka jak se dokáže obnovit Junák rychle orientovat. Válka prakticky ještě neskončila a my již myslili na skautský tábor v přírodě, mezi lesy a řekou, kde se ještě ukrývali vojáci a tak zvaní „vervolové“. Ale touha byla větší než možné nebezpečí a strach.

Jelo se. Zvolili jsme místo u Horky n/Sáz. bezprostředně u lesa a řeky. Peněz bylo málo, potravin také, ale snaha spojit se s přírodou a těžit ze skautského života byla velká. Abychom si vylepšili a obohatili jídelníček, vyjednali jsme si pomoci blízkému sedlákovi v různé hospodářské práci za naturalie. Žilo se nám nádherně. Bidu a nedostatek z války odpavila řeka Sázava. Cítili jsme blahobyt a zapoměli jsme s potravinami plánovitě hospodařit a šetřit. Za devět dní našeho pobytu jsme utratili a projedli téměř všechno. Náš vůdce tábora však byl „koumák“. Vymyslel si záchranu, abychom zbývajících 5 dní přečkali bez hladu a strádání. Na březovou kůru z pokáceného stromu jsme napsali poselství veliteli kutnohorské posádky, odkud je náš oddíl, vydali poslední peníze na vlak a vypravili krojovaného člena tábora do Kutné Hory. V poselství byla tato zpráva:

Vážený pane majore (velitel posádky). Pátý oddíl kutnohorských skautů má k Vám jednu velikou prosbu. Táboříme u Horky n/Sáz. s 20 členou posádkou skautů a naše hladové krky vyčerpaly všechny zásoby i peníze a do konce tábora máme před sebou ještě 5 dní. Obracíme se na vás o pomoc, můžete-li nám poslat nějaké potraviny. Jsme ochotni tuto službu odměnit sběrem hub a lesních plodin, kterých je zde dostatek. Vylepšili bychom tak Váš jídelní listek pro posádku.

Náš vyslanec se vrátil s tím, že nám velitel v nejbližší době něco pošle. Ta nejbližší doba byla, že přijeli druhý den ráno v 7 hodin. Přivezli v nákladním autě také množství potravin, že jsme museli prodloužit tábor o jeden týden, abychom vše spotřebovali. Přijel i sám velitel. Navíc nás překvapil i další zprávou, že pro nás přijedou až budeme končit a odvezou celý tábor i se skautiky.

Tak se i stalo. Rádi vzpomínáme i dnes na tuto událost a na skvělý nápad našeho vůdce tábora.

Budete-li mít nyní takovou situaci, zkuste něco podobného uskutečnit. Dnes ve svobodném demokratickém státě to je možné i akceptovat.

L. Steiner

Stínadla aneb Pražská asanace – zatracovaný i obdivovaný projekt obce pražské

V Muzeu hlavního města Prahy se mi nedávno splnil dávný sen. Viděl jsem opravdová Stínadla! Bohužel, již jen na starých dobových fotografiích a malbách. Ta výstava, ukazující, jak vypadalo Staré Město a Josefov na sklonku minulého století i v začátcích nového, je u nás unikátní. Věci, vystavené zde, asi hned tak nikdo nebude mít možnost shlédnout. Například znak z domu rabího Löwa...

Chodil jsem mezi těmi starodávnými, ale mistrovskými fotografiemi i obrazy malovanými olejovými barvami, a očima nasával pro nás již neznámou atmosféru tehdejší staré Prahy.

S odkazem na knihu J. Foglara lze po shlédnutí expozice potvrdit, že spisovatel těch strhujících knížek si v exteriérech svých příběhů nevymýšlel. Že všechny ty úzké uličky, průchody, bludiště dvorků, plácky, točité schody, staré kostelíky, věže, tržiště s mnoha krámkami, to vše bylo ještě v době jeho mládí dosti hmatatelné, neboť dle informací z výstavy poslední asanační práce v okolí Františku byly prováděny ještě ve 30. letech našeho století.

Kolik podivných lidských osudů bylo zakleto do všech těch věkovitých zdí a budov, to už se nikdo z nás nedoví. Po definitivním rozhodnutí magistrátu hlavního města o likvidaci tohoto území mezi Vitavou, Staroměstským náměstím, Poříčím až k Těšnovu bylo to pestré lidské společenstvo rozváto po perifériích čtvrtí, vlastně ještě samostatných obcí, přimykajících se pozvolna ku Praze, jako Karlín, Žižkov, Holešovice ap. Ve vitrínách tu leží pár věcí zachráněných z význačnějších budov, které přes svou hodnotu nedostaly od demoličních čet a magistrátu šanci přežít. Domovní znamení, klepadla, mříže oken a části vrat... Na návštěvníka, hlavně dětského, zapůsobí dokonalá instalace vetešnického železářství. Dospělé zaujmou postoje tehdejší vlivné umělecké vrstvy (Vilém Mrštík a spol.) k zachráně některých ohrožených památek. Přesto nebyla mnohdy tato snaha vyslyšena.

Výstava potrvá do 4. září 1994 a neměla by utéct žádnému hledači romantiky dob minulých ani příznivcům a obdivovatelům Foglarova díla.

Věřím, že po jejím shlédnutí mi dáte za pravdu, že jste dostali možnost trochu nahlédnout do Stínadel...

Logan

Převzato ze střed. časopisu Úplněk

Ad: prvý skautský oddiel na Slovensku

(Skauting č. 8, str. 2)

Prvý skautský oddiel na Slovensku vôbec nevznikol až v roku 1919 a tobôž nie v Žiline. Pravda je takáto:

Prvý skautský oddiel na území Slovenska založil 3. 6. 1913 v Komáre profesor Alexander Karle. Ani nie o rok na to, v marci 1914 vznikol na území Slovenska ďalší skautský oddiel, a to v Rimavskej Sobote. Ešte za čias bývalej Rakúsko-Uhorskej monarchie vznikli na území Slovenska ďalšie skautské oddiely, katolícke (Regnum Marianum) ba aj židovský (Hašomer Kadimale). V období 1. svetovej vojny činnosť týchto oddielov ochabla, ale už na jeseň v roku 1918, teda krátko po vzniku ČSR, sa začala práca starších oddielov obnovovať. V marci 1919 vznikol, pričinením Jána Vančíka a Gejzu Khadeho v Žiline tak zvaný Študentský scout oddiel. V Bratislave vznikol v roku 1919 – ale možno ešte v roku 1918 – tiež skautský oddiel. Žiaľ deň jeho založenia, ani mená jeho zakladateľov nepoznáme, ale s úplnou určitosťou vieme, že členovia tohto bratislavského oddielu skladali v Bratislave na Železnej studničke Slávnostný sľub na deň sv. Juraja 1919, teda 24. apríla. Vieme i to, že sľubovali na vlastnú oddielovú zástavu. Táto skutočnosť oprávňuje teda predpokladať, ale aj tvrdiť, že oddiel musel byť založený oveľa skôr ako spomínaného 24. apríla 1918, lebo je vôbec nemyšliteľné, že by boli skauti pristupovali k sľubu bez prísľubej predchádzajúcej prípravy. Keď teda zhrnieme uvedené skutočnosti vychádza nám neklamne, že prvý skautský oddiel na území Slovenska bol založený pred 81 rokmi. Potom vznikali ďalšie oddiely. Ten Bratislavský alebo Žilinský vznikol teda oveľa neskôr, a preto v žiadnom prípade nie je možné hovoriť iba o 75 výročí vzniku skautingu na Slovensku.

Iľo Janota

Šéfredaktor „Duhové planety“ Ruprecht pichl do vosích hnízd. Vzal si na paškál skauting, vybral nejkřiklavější příklady skutečných nebo smyšlených chyb skautů na veřejnosti a vyzval čtenáře k obhajobě skautingu.

Bývalému šéfredaktorovi Skauta-Junáka Janu Šimáně-Galénovi však uveřejnil jen pár řádků vzpomínek. Bratr Galén nás požádal, abychom uveřejnili celý jeho příspěvek:

Proč jsem byl a proč až do smrti zůstanu skautem!

Měl jsem nesmírně hodnou maminku a vzdělaného tatínka. Oba byli také velmi šikovni: Venku, v kuchyni, na táboře... Ale až jako více jsem směl do aleluja zatloukat hřebíky, stavět stan, zapálit užitkový oheň, hrát hry v klubovně i v přírodě s kupou kamarádů. Miloval jsem přesný slib a zákon o lásce k vlasti, o pravdě proti lži, o vážnosti ve vztahu k přírodě, k výtvarům lidským, o přátelství k lidem a bratrství v družině a oddílu... Podobně to žádali i sokolové,

YMCA a několik málo organizací, skoro nikde nezasahujících až na vesnici. Jaroslav Foglar-Jestřáb, také skaut, mě naučil hlavně prostřednictvím časopisu Ml. hlasatel, rozšiřovat rozkoš her, plavání, táboření, večerích ohňů také mezi venkovské kluky a děvčata.

Náš KPN-Klub parta nerozlučných měl svou pobočku v Peruci, v Sepekově i jinde, kde dřív skauting a kluby neznali. Pak přišla válka a všechno bylo zakázáno. Neposlechli jsme a pokračovali jsme tajně.

Žel až „masově totální“ rozvoj her, plavání a táboření chtěl rozšířit lidový a potom socialistický stát, který k tomu měl svou Pionýrskou organizaci. Původní úmysl byl krásný a od skautingu se příliš neliší, přebarvení na rudo bylo však násilné. Přihlalo se to tak direktivně, že úroveň upadala a že ti, kteří chtěli nápravu čili reformu a zkvalitnění, byli obviněni z obnovy skautingu, pronásledováni a zavíráni do vězení. Vlastně jen pro věrnost dětství a mládí se to stalo také mně. Za mřížemi jsem se utvrdil právě v tom, že skauting byl pramenem správnosti, opravdovosti a optimální užitečnosti perspektivně pro všechny. Někteří přestáří bratři a sestry (mně většinou podobní) však pochopili pravdivost jen příliš úzce až dogmaticky a proto jsem i ve „svě knížce“ napsal, že zřejmě potřebujeme více skautských organizací, třeba i těch pravověrných ale vedle nich i méně dogmatických, spíš duhových bohatostí spekter a možnosti voleb činností a zájmů. Podle toho, co Ruprecht slyšel v r. 1989 od kmetů, se nedá usuzovat na celý skauting. Také to, že by byl polovojevský, neodpovídá pravdě. Skautský vůdce má svobodu zahánět povel z radosti hlasu a nebo být mímý, intimně tichý u táborového ohně nebo v zimě u krbu.

Až do smrti neopustím svůj 9. pražský skautský oddíl „Amities“ s mladými vůdci, zástupci a rádci. A z jeho odkazu budu pochopitelně sloužit i jiným dalším organizacím, které se připojují k filosofii a praxi „Přátelství rozrůzněných“ a váží si učení Komenského, Setona, Svojsika i Foglara a Zapletala.

Přeji všem oddílům radostná vzájemná setkání na výpravách v terénu přírody i kolem plamenů táborových ohňů, které bez nenávisti a čistě šíří zář a teplo všem bez rozdílu jako dar Slunce.

Jan Šimáně-Galén

Víc se o tom píše ve Zpravodaji č. 9 – 10 Sdružení přátel Jaroslava Foglara s názvem „Mé životní výhry“ v edici Generace. Objednat si ji jednotlivě nebo i hromadně možno u Medvěďů, čp. 486, 798 27 Němčice nad Hanou.

Ilustrační foto František Bobek

Ze zprávy o projednání stanov Junáka

Junák hlásí č. 8

Společné zasedání zástupců ústředních orgánů a stanovové komise konané ve dnech 18. – 20. 3. 1994 v Seči u Chrudimi se shodlo na následujících závěrech, které jako doporučení předkládá ústředním orgánům Junáka:

1. Zde přijaté konečné znění návrhu stanov bude spolu s ostatními materiály odesláno na střediska a ORJ, MRJ a ústřední orgány vyznačí své stanovisko k jednotlivým alternativám. Tento listek odešlou na ústředí do 2. 10. 1994 prostřednictvím ORJ, resp. MRJ. Na základě tohoto hlasování se sestaví verze stanov (již bez alternativ), kterou bude sněm 26. 11. 1994 schvalovat a ta se odešle delegátům sněmu.

Bude dosti času na projednání, definitivního návrhu nových stanov Junáka ve střediskových radách a radách okresních? Neodbyde se to někde slovy, „oni si to v Praze stejně udělají, jak budou potřebovat“? To by byl špatný postoj. Našími velkými nepřáteli, jsou lhostejnost a pohodlnost. Funkčnost ústředí českého Junáka se všemi jeho hlavami musí zajistit nové stanovky a volby na příštím sněmu a to je třeba důkladně a včas připravit a projednat na úrovni středisek i okresů. Sestry a bratři nechcete přeci, aby delegáti na sněmu se dohadovali a hlasovali o něčem o čem nebyli včas informováni a co nebylo řádně připraveno.

Sestry a bratři, potlačení kritiky znamená osobovat si právo na vševedoucnost a neomyslnost a to je osudný omyl. Každý kdo pracuje, podléhá omylům, různým vlivům a proto nutně potřebuje, aby mu druzí ukázali kde chybuje. Jestliže kolem sebe vytváříme prostředí, kde kritika je vyloučena, pak nutíme druhé k pokrytectví, lži a pokřivení charakteru. Pravdivost a kritika a intelektuální čistota musí být základními kameny demokracie ve skautingu.

„V tom, že si v jeden den sednou k jednomu stolu zástupci generací sestry i bratři a operativně budou řešit problémy hnutí. A budou je řešit komplexně, včetně finančního zabezpečení, časového harmonogramu, propagace, osobních zodpovědností a vazez na okolí. Jsem přesvědčen, že je vyřeší k všeobecné spokojenosti všech.“ Tolik „zpozdě“ jednoho skautského blázna“ s kterým se stotožňuji. (Skauting č. 7)

Šerif

Sdělení všem činovníkům!

Okresní rady počátkem června obdrží materiál k návrhu nových stanov pro všechna střediska okresu a okresní radu. Je nutné, aby ihned předaly každému středisku jedno vyhotovení návrhu stanov s charakteristikami a anketním listem. Povinností středisek je uspořádat střediskový sněm k volbě doporučené varianty tak, aby do 3. října 1994 vrátili vyplněný anketní listek na adresu ÚR:

Ústřední rada Junáka,
Senovážná nám. 24,
116 47 Praha 1.

Vranice – přátelství bez hranic

Kde končí a začínají přátelství? Kdo a s kým má kamarády? Na to se děti nikoho neptají. Když se sejde prima parta, je jedno, jestli jsi skaut nebo klubář, jestli patříš do Duhy, Sokola nebo ČTU. A tak to bylo i o víkendu 29. dubna – 1. května ve Vranicích u Litomyšle na putování „Za zlatým kalichem“.

V průběhu pátečního odpoledne a večera se na tábořiště nedaleko skalního města sjelo víc než 80 účastníků ze všech koutů České republiky. Hned večer začala, kromě jednání vedoucích a velitelů klubů, klání v určování souhvězdí a v plížení ke svíčkám v okolních kopcích. Svíčky byly obklopeny strážemi, a tak se málokomu podařilo se u svíčky podepsat. Čest své přezdívce dělal Hádě z 19. oddílu z Pardubic, který nehtal ani jeden život a dokázal se podepsat u všech světél.

Sobotu vyplnily soutěže Minivirniády, kterou připravila pro 1 – 3 členné hlinky Dangi z pardubického ŽK 510 Stopaň. Přihláškou byla náruč chrastí za každého soutěžícího. Disciplíny byly netradiční, např. lenochu hup do postele, chození na špalcích, krtkonosy a další. Kromě toho se hodnotily kroniky, deníky, časopisy, razítka, vložky. Za každou splněnou disciplínu dostala hlinka písmenka – klíč k šifrované zprávě. Ti, kdo vyluštili, šli nakonec na Růžový palouček vykopat kalich: 2. junácký oddíl Pardubice, 3. oddíl Litomyšl (psáno L03, čti lotři), a znovu 3. oddíl Pardubice.

Večer byla zapálena slavnostní hranice, a mezi písničkami byli vyhlášeni vítězové všech soutěží a hrátek. Kromě toho se udělovaly kapitánské patenty klubům a březové listky (viz Skauting č.8) jednotlivcům.

Nejzajímavějším a nejváženějším účastníkem srazu byl bratr Galén – Jan Šimáně, bývalý šéfredaktor Skauta Junáka z r. 1968, neustálý propagátor „přátelství rozrůzněných“, členářských klubů i březových listků.

V neděli už zbývalo jenom uklidit a zabalit – a začít se těšit na další podobné setkání.

Káča a Jenda

Přátelství rozrůzněných

Co to vlastně je?

Přátelství mezi oddíly a kluby, skauty a Tomiky, klubáři a woodcraftery, mezi všemi mládežnickými organizacemi naší (a nejen naší) republiky. Velice se rozšířila a napravuje spoustu chyb, které byly natropeny, když jednotlivé organizace jely „na vlastní pěst“ se sloganem „my nikoho nepotřebujeme“. Ano, je to možné, ale zkušenosti si můžou klidně předat mezi sebou trampové se skauty či woodcraftery. Můžou společně vyjet na výpravu, můžou pořádat velké srazy, VVZetky (velké výměny zkušeností), a spoustu dalších akcí.

Všichni, kdož se snaží být v kruhu přátel rozrůzněných, se slučují do jedné velké Galaktické souhry, a zde mohou jednou za rok ukázat své výsledky, neboť jednotlivá společenství (jak klubářské stovky, tak oddílové unie, kmeny apod.) se hodnotí body (5PÉ). „5Pé“ tak podobně

zákonům junáckým, ale přeci tolik jiné. V čem? – Porovnejte sami:

1. *Umět si hrát - soutěžit a chránit přírodu (i ve společnosti a spolupráci různých věkových generací!)*
2. *Být všestranní a v něčem odborníci (doma, škola, práce, volný čas!)*
3. *Tábořit a sportovat (zdraví i oslabení k užítku a rovnosti navzájem!)*
4. *Přátelit se a pomáhat starším i mladším (posilovat předchůdce i nástupce!)*
5. *Předávat (i přijímat) výsledky a zkušenosti (bez informací nežije ani počítač, natož činnorodí človiček a člověk!)*

Příklad: oddíl, který se samostatně (i když by bylo lepší společenství vic oddílů a klubů) zapojuje do GS, může obdobyt všechny své týmy.

Jsou-li např. čtyři družiny, pak jsou obdobyt třeba takto:
Jestřábi 4 body, Lysky 3,5 bodu, Vydry 3 body, Racci 4 body,
za další tým možno považovat vyspělou oddílovou radu (má-li více jak 3 členy!!!) – např. 5 bodů
celoddílový součet činí 19,5 bodu = průměr 3,9 (19,5 : 5)

Pozor! Osamělý oddíl bez přátelské vazby s někým dalším nemůže dosáhnout průměru 5,0000, protože neplní pŕpě. „předávat zkušenosti“! Samotný oddíl však nedokáže mnoho a v tabulce GS se nachází v druhé polovině. Dáváme přednost opravdovým „stovkám“ klubů a oddílů, uním a svažením oddílů. Ve městě se mohou do GS zapojit třeba střediska, kde se můžou obdobyt i střediskové rady, či další jádrová společenstva. Přitom zapojením do GS se nic nemění, pouze získáváte spojení s mnohými špičkovými bratry, kamarády a přáteli jak z Čech, Moravy i Slovenska, tak i z jiných zemí. Myšlenka GS a přátelství rozrůzněných proniká už i za hranice našich dvou států. Pro všechny týmy GS je vydáván časopisek „5Pé“, Janem Šimáněm – Galénem, který je garantem celého sdružení.

Příkladem (a vsuktu vynikajícím) nám může být severní Morava a Slezsko, která už třetím rokem vítězí, a i když je zde průměrný počet týmů, jsou zato všechny špičkové kvality (ostravská „čtyřka“ a Valašské Meziříčí).

Společenství GS dělíme do tří druhů: malá, střední a velká. Vše je limitováno počtem týmů.

do 30ti týmů = Malá pospolitost (spol., stovka, pospolitost,...)
do 60ti týmů = střední pospolitost, koalice...

nad 60 týmů = velká pospolitost buněk = družin, rodin, klubů, týmů, rad...

Nejvyšší počet týmů v jednom společenství může být 150. Při vyšším počtu je nutno pospolitost rozdělit na dvě skupiny (ovšem se systémem „ty jdi z kola ven!“). Jste-li rozhodnutí zapojit se mezi nás, galaktickou souhru a mezi rozrůzněné, pak napište na adresu Jan Šimáně-Galén, Ruská 1313/194, Praha 10, Vršovice, 100 00. Skautské oddíly zatím mezi námi dost chybí a my je zverme, aby přišli mezi nás!

Jenda Potůček

Pro příklad alespoň část výsledků za rok 93
1. Vontové, Rytůň, Artušovci = Sdruž. Žl. kvitku (Asterix Č. Buděj.) 91,307,3,37
2. Viktoria - Duha, oddíly, rodný Kmov (Čemá Bobříce, Major...) 33,146,4,42
3. Svobodná 26. stovka tří flotil klubů (V. Sobol-Filík) Karviná 42,144,3,43

4. Kluby S = Sedmihláska s převahou středočechů (Čmoulik a tým) 20,76,3,8
5. Královská stovka kl. zejm. Praha, nejen ta (Tropik a Eskalik) 22,73,3,32
6. Horácká stovka se skautskou převahou Třebíč (Burdovci, Drob) 7,66,3,88
7. Junácké oddíly Český Těšín + 1 TOM (Dan Vavrečka - Trubač) 20,58,2,4
8. Lesná YMCA Slovensko (Bratislava, Kremnica, Žilina, Nitra-Kremli) 14,56,4,0
9. Pátá a 15. stovka, Pardubice (jižní, sz. a sv. flotila Izero, Pot) 20,48,2,4
10. Vlčia Svorka Bratislava (dědici Laca, Ander a tým) 7,29,5,4,21

Všem lidem dobré vůle...

12. 11. 1993 bylo zaregistrováno nové sdružení, se zaměřením k povznesení a renesanci české kultury a vzdělanosti, rozvíjející demokratické principy našeho státu na základě aristokratismu duše i těla.

Sdružení Blaník, které chce spolupracovat se všemi lidmi dobré vůle, především pak s mladou generací, se v jednotlivých bodech ztotožňuje se základními principy skautského hnutí, a to především – rozvíjení duchovních hodnot, věrnosti své vlasti, v úctě a lásce prokazované bližnímu a přírodě a odpovědnosti za rozvoj sebe – sama.

Proto se obracíme na všechny skauty v naší republice a nabízíme jim vzájemnou spolupráci.

Cíle sdružení Blaník pro nejbližší období:

1. **Podpora české školy**
Osvětovou činností, která by prohlubovala poznatky v oblastech – historie, heraldiky, duševní hygieny, etiky, estetiky, a to formou přednášek, zájezdových exkurzí a letních táborů.

2. **Podpora české vědy, kultury a umění**
Založení klubu, kde bude dán prostor profesionální i amatérské činnosti v oblasti literatury, divadla, hudby, výtvarného umění, pomocných věd historických, filosofie, práva a rétoriky.

3. **Podpora českého talentu v rozvoji národního hospodářství**

Porádání talentových soutěží v oblasti stavebních projektů, biochemie, zemědělských projektů.

4. **Založení nadace Jana Petra Stráky z Nedabylic**, která by finančně podporovala tento program.

5. **Navázání spolupráce** v síti kulturně-vzdělávacích institucí, škol, akademie.

6. **Podpora společenských zájmů** našich členů ve sdělovacích prostředcích. To vše pro rozvoj morálního a kulturně-vyspělého českého národa, jehož základem kulturní hodnoty vycházejí z přírody a sociálně-kulturního prostředí, které ho obklopuje.

Naši zástavou nám je národní vědomí, které má svůj základ v historickém vědomí světa, v kterém žijeme.

Kontakt: Sdružení Blaník
182 00 Praha 8, Šenovská 14/139

Daniela Martinová

Setkání zpravodajů OS v Rokycanech

Je sobota 12. března 94. Předjarní slunéčko nás vítá v příjemném přírodním prostředí skautského areálu v Rokycanech. Zalesněná stráž, pod ní dvě srubové chaty a další prostorný objekt – roubenka s řadou kluboven a ostatních místností. Hygienické zařízení samozřejmě nechybí. Vše je vybudováno nově z rozebranych starých krovů a demolovaných objektů ve městě.

Kolem se to hemží skautským lidem – od těch nejmenších až po ty stříbrovlásé a každý nápoji kufi. Ve velké klubovně nás vítá přelapající oheň v krbu a přivítají hostitelé – dýchá na nás pohoda dobré skautské party.

Skautští senioři nás hrdě provázejí po společném díle rokycanských skautek a skautů. Je zde vidět obrovský kus práce – stává pozná, že je provedena s fortalem a že je v ní uloženo i kus skautského srdce.

Zahajujeme setkání okresních zpravodajů OS z celé oblasti Bílého Orla (dříve zpč. kraje). Společně s rokycanskými činovníky nás vítá i starosta města br. Beneda, člen rokycanského klubu OS.

Námětem setkání je utváření programu starší a nejstarší skautské generace ve prospěch skautského hnutí a jeho generace nejmladší.

Skautské společenství připomíná rozvětvenou rodinu, která očekává právem od svých nejstarších příslušníků pomoc a předání zkušeností. Není to vždy snadné. I přes renesanční etapy 1945 a 1968 zanechalo půlstoletí totalitních režimů v nás své nedobré dědictví. Je mnohdy obtížné povznést se nad jeho důsledky a s nadhledem hledat v nových podmínkách nová řešení. Rozhodující je ale přesvědčení, vůle a tolerance. Zdá se nám, že rokycanským tyto vlastnosti nechybí – proto se jim tak daří.

Rozprava plná nápadů a vnitřního zaujetí je protikladem prořídých šedin mnoha účastníků. Mnoho bylo vysloveno – mnohé bylo dohodnuto. Nakonec naši hostitelé dokazují, že bramboračka a guláš v Rokycanech jsou jedny z nejlepších ve střední Evropě.

Odpolední program setkání nás vede po pamětihodnostech města a do přírodní rezervace Žďár. Sledovat zasvěcené výklady kvalifikovaných odborníků – oldskautů je skutečným zážitkem.

Navečer se rozjíždíme – bylo to dobré setkání, rozhodně nebylo zbytečné. Ještě jednou díky rokycanským oldskautům a oldskautům za dobře a vtipné přivítání. Tak to má být.

... a tak zase nashledanou v květnu na Šumavě.

Thor

Jak slavila OS MO Brno svátek Sv. Jiří

Letos u nás v Brně zorganizoval „předsváteční akci“ jeden z Jiříků – Permon (Ing. Jiří Trávníček, OS). K úspěchu celé akce mu pomáhal jeho synek Permonik. Od ranního odjezdu z autobusového nádraží do Bukovinky, jsme se vydali procházkou podél toku Řičky a chůzi jsme si zpěstrovali akcemi, jako kupř. vrh

1,50 metrovou kládou, pitím vody ze studánky na čas, odstřelováním plovoucí prázdné zápalkové krabičky po bystrině prakem, překonávání vodního toku Řičky ve visu na kládě nad hladinou toku, návštěvou útulné hospůdky k uhasení žízně... Výstupem na skalnatý výsoký svah byl pochodák s pestřími disciplinami a dokonce i se zpěvem Poštorenské kapely, účastníci zdámě dokončen. Po cestě jsme se stavili také u některých mravenišť, abychom si od našich drobných a čile se majících k světu přátel mravenců nechali v upomínku navonět kapesník.

Délka pochodu byla plánovaná na 16 km, ale vyšlo nám to na dvacet.

Slunéčko nám „blankytem pilo“, vše se kolem zelenalo, na začátku pochodu na mezi svítil pěkný žampion a já jsem si, jako „trofej“ za získaných 7 bodů odnášel domů tašku kopřiv na kopřivový špenát. S dobrou náladou odvázel nás autobus od Lišeňského hřbitova domů a rozloučili jsme se s přáním mnoha úspěchů i v dalších našich dobrodružných podnicích.

Boris Uher

Oddíl Veleňa Fanderlika

Počátkem února 1994 byl založen Veleňův oddíl do kterého se mohou přihlásit všichni bývalí muklové a mukliné, taktéž skauti kteří minulého období totality prošli s naprostým čistým štítem a od minulého režimu byli persekuvováni (služba u PTP a jiné příkoří). Náš cíl je očistit skautingu od pozůstatků totality. Členství ve Veleňově oddílu je otevřeno též exilovým skautům, až žijí kdekoliv.

Kontaktní adresa:

Lubka Školoud, Polní 814
500 03 Hradec Králové 3

Znak oddílu

Meč s javorovým semenem je stylizovaná lilie. Meč je symbol (směrem nahoru) vítězného boje s rudou saní. Semeno je symbolem nového života. Tudíž božský nový lepší život.

Barvy

Na bílém podkladu šedivě oranžovaném je šedý meč s oranžovým javorovým semenem.

Historie znaku

Tento znak vznikl již v roce 1950 na táboře „rovnost“. Byl známkou oddílu v kterém byli Pavel Holý, Radek Brož, Ryša Nebeský a další. Každý člen oddílu ho obdržel vyřezaný z lipového dřeva. Vyšitý se dochoval jen jeden kus.

Doporučujeme ho nosit na levém rukávě pod domovenkou místo čísla oddílu.

Šířte kolem sebe myšlenku oddílu Veleňa Fanderlika a doporučujte do jeho řad i bratry a sestry nevězněné, kteří prošli minulou dobou temna s naprostým čistým štítem.

Informace budeme uvěřet v „Činu“ a ve „Věrní zůstali“.

Setkání oblastních a okresních zpravodajů OS

Oblastní a okresní zpravodajové OS (sestry i bratři) se sešli v Praze v sobotu 30. 4. 1994. Nejprve byla jako ukážka bohaté a úspěšné činnosti OS podána informace ze tří míst a to ze Strakonice, Západních Čech a Ostravy. V další části náčelník br. Kopřiva hovořil o postavení kmene OS v rámci hnutí.

Vytyčil tři hlavní cíle: Ti kteří prošli skautskou výchovou vracejí to co získali, přičemž pomoc skautskému hnutí se chápe jako samozřejmost, bez doporučování, iniciování ap. Druhý cíl vyplývá z hesla „Sloužím“ t.j. sobě a společnosti. Je třeba neustále hledat nové cesty našeho života a naplňovat život novými cíli. Za třetí je třeba poskytovat občanské společnosti k čemu nás skauting zavázal a vychoval. Poslední dva cíle je třeba zdůrazňovat a posilovat.

Každý klub OS by si měl vlastní činností vytvářet takovou autoritu, aby „mladí“ v nás viděli své řádce, aby se sami na nás obraceli. To znamená být velmi tolerantní vůči ostatním a velmi nároční vůči sobě. Poté br. Kopřiva informoval o procesu přípravy nových stanov, které budou předloženy mimořádnému sněmu. Naše koncepce: Kmen OS je nejdílnou součástí skautského hnutí. Pro každou věkovou vrstvu jsou specifické úkoly i metody, ale skautský životní styl trvá celý život.

Br. Tománek poskytl informace ze zdravotní rady. Br. Vráta Řehák informoval o práci historické komise a vyzval k intenzivní činnosti klubů OS k objasnění historie skautingu v místních podmínkách. Br. Nosek hovořil o právě vyšlé publikaci „Cesta k pramenům“ a dalších zajímavostech z oblasti zpracovávání historie a budování skautského archivu, pro který byly konečně získány prostory přímo na ústředí.

Sestra Jana Pfeifferová hovořila o rodném skautingu, humanitární aktivitě a ekologii. O činnosti v těchto oborech vychází řada příspěvků ve Skautingu z nichž mohou kluby OS čerpat inspiraci pro svou činnost. Svě zkušenosti i náměty sdělte náčelnictvu OS i v příspěvcích do Skautingu.

Sestra Jan Skácelová informovala o zahradnické činnosti a požádala o zodpovězení 4 otázek na místě každým z účastníků.

Dále br. Kopřiva přítomným přiblížil Mezinárodní skautské ústředí starších (dospělých, „Bývalých“ skautů) – IFOFASG. Celému kmenu OS uložil úkol: během roku na všech regionech zorganizovat setkání OS (nikoliv jen zpravodajů, ale klubů resp. jejich představitelů).

Poté promluvil br. Brych, který osvětlil situaci se stanovami z jiného pohledu a informoval o způsobu registrace. Byl předložen návrh, aby takové setkání se uskutečňovalo dvakrát za rok.

Všichni byli vyzváni, aby informace o činnosti zasílali ve stručném znění k uveřejňování v Janáku hláši, t.j. o tom co se bude kde konat a zda ostatní jsou na to zváni, nebo co se podařilo uskutečnit.

Účastníci se rozcházel s pocitem, že to bylo setkání dobré.

Vráta Řehák – Áček

JE NÁM JUN Praha DRAHÝ?

Stále se množí kritické připomínky na to, že zboží z pražského Junu je daleko dražší, než v jiných malých skautských prodejnách, zvláště na venkově.

Proč?

Bratr Karel Petrášek nám na vysvětle- nou poskytl zprávu hospodářské radě Junáka, z níž vyjímáme:

JUN-Praha je společnost s r. o., zřízená jedním zřizovatelem, t. j. Ústřední radou Junáka. V čele této obchodní společ- nosti stojí jednatel a ředitel, který za ce- lou hospodářskou činnost odpovídá „Valné hromadě“ 1 x za rok. Povinnosti společnosti je neprodělat a neuvést ob- chod do úpadku.

Je velmi jednoduché napadat společ- nost, která je plátcem daně, tedy 23 % pro stát musí hodnotit zboží + odevzda- vat 45 % svých příjmů na daně státu. Proti tomu zde stojí prodejci skautských potřeb, kteří nejsou plátcem daně z přida- né hodnoty, tím již 23 % setří, mnohdy podnikají ve vlastních prostorách, tedy neplatí nájem, el. energii platí v bytové sazbě, JUN však v sazbě obchodní, kte- rá je o 100 % vyšší atd...

JUN Praha udělal „Vánoční akci“ a vydal 1.500 ks poukazů na zlevněné krojové součásti pro sociálně slabší členy s tím, že střediska poukazy rozdělí. Řadu po- ukazů střediska vrátila, že děti nemají o tuto slevu zájem. Na krojové součásti je minimální zisk, ostatní věci, které nej- sou povinné pro skauty, je zisk vyšší, aby pokryl všechny náklady. Podotý- kám, že řada rodičů u nás konstatuje, že máme oproti sportovním obchodům vel- mi levné např.: spací pytle, stany, kari- matky, ešusy, teplé bundy, tomy a jiné. Naše krojové součásti jsou označeny novou značkou, což je záruka, že vše je podle krojového předpisu, což se o ně- kterých krojových součástech prodá- ných jinde nedá říci (např. zelené košile). V principu konstatuji: všechny eventuel. zisky, zásoby, materiál a zařízení Junu, jsou majetkem Junáka a já včetně spo- luppracovníků se snažíme tento majetek zvýšit. Z finančních uzávěrek je patmo, že jsme v průměru 4 pracovníků od ro- ku 1990 vytvořili hmotný majetek za 3.000.000,- Kč. (zásoby, vybavení kan- celáři, vybavení prodejen včetně přis- trojů)...

Při této příležitosti bych rád poděkoval všem spolupracovníkům Junu za jejich obětavou práci, zvláště pak ekonomce a účetní, sestře Evě Muzikářové, která je páteří Junu Praha. Zároveň děkuji i všem zákazníkům za jejich přízeň.

Karel Petrášek

V současné době byla snížena cena opasků v JUNu o 10 Kč, dětské krátké kalhoty byly zlevněny z 240 na 190 Kč...

Pokud víte o prodejnách skautských potřeb, napište, prosím, na adresu SIC, ústředí Junáka.

SLOVJUN hlásí

Zájemci o skautské knihy a příručky vydá- né nakladatelstvím SKAUTING Liberec, tj. Skautské prameny a také nakladatelstvím Ni- bowaka-Bmo mohou na Slovensku objednávat u prodejce bratra Jana Strmady – Havrana, Beskydská 3, 97401 Banská Bystrica, tel. 088/25938.

České skautské časopisy je možné na Slo- vensku objednat v prodejních novinových stáncích, které odebírají časopisy od firmy MEDIA PRINT KAPA. Ty jsou již v každém slovenském městě. Musíte ale najít, které stánky to jsou – PNS ne!

Sdělení všem činovníkům!

Okresní rady počátkem června obdr- žely materiál k návrhu nových stanov pro všechna střediska okresu a okres- ní radu. Je nutné, aby ihned předaly každému středisku jedno vyhotovení návrhu stanov s charakteristikami a anketním listem. Povinností stře- disek je uspořádat střediskový sněm k volbě doporučené varianty tak, aby do 3. října 1994 vrátili vyplněný anketní listek na adresu ÚR:

UR Junáka, Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1.

NOVÉ KNIHY NOVÉ KNIHY NOVÉ KNIHY NOVÉ KNIHY NOVÉ KNIHY

Dvě příručky z Merkur

merkur Praha, a.s.

Jistě nejslavnější kni- hou českého skau- tingu jsou Svojsiko- vy ZÁKLADY JU- NÁCTVÍ. Vyšla po- prvé v květnu roku 1912, tedy před více jak osmdesátí léty. Časem se tato kniha stala jakousi relikvií – „biblí českého skau- tingu“. Nikdy nikdo již nezjistil kolik skau- tek a skautů právě na tuto knihu v pohnutí před svými sestrami a bratry skládalo svůj slib věčnosti skautským ideálům. Druhé vydání z roku 1991 je vlastně přesným, do detailu kvalitně provede-

ným přetiskem, za který je skautský ná- rod nakladatelství Merkur vděčný. Na záložky přebalu a do úvodu se vlo- dilo několik nepřesností (viz Skauting č. 6/1992), ale ty nepadají na hlavu to- hoto nakladatelství.

Nakladatelství Merkur se na nás obrátilo s prosbou o pomoc při výprodeji zby- lých zásob. Nejedná se jen o Základy junáctví, ale i o další velmi dobrou skau- skou příručku vydanou tímto naklada- telstvím – **SKAUTSKÉ STOPAŘSTVÍ**, velmi fundované zpracovanou br. Karlem Dolejšem, která vám řekne vše o pozor- ování zvěře, čtení stop a jejich odlévání. Dá se předpokládat, že Základy junáctví v budoucnu již pravděpodobně nevy- joudu, využijte tedy tuto příležitost! Obě publikace jsou vázané, po technické

stránce velmi kvalitně provedené. Cena knih byla výrazně snížena:

- Základy junáctví – 725 stran (!) ze 70,- na 29,- Kč (bez DPH)
- Skautské stopařství – 290 stran ze 40,- na 9,- Kč (bez DPH)!

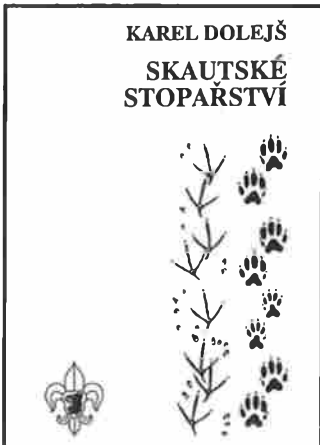
Obě knihy si můžete objednat na dobír- ku, nebo osobně koupit přímo v prode- jně nakl. Merkur, Ve Smečkách 28, Pra- ha 1, PSČ 110 00. Druhou možností je osobní odběr v SIC na ústředí Junáka na Senovážném nám. 24.

V. Nosek – Windy

Grizzly z Veverčích hor

V některých knihkupectvích se ještě ny- ní prodávají utlá knížečka, vydaná s pomocí franc. ministerstva kultury na- kladatelstvím FDT Praha v r. 1992. Kniha Marcela Lamého Grizzly z Veverčích hor je psána svěžím, čtivým a kvalitním způ- sobem a příjemně se liší od záplavy průměrné dobrodružné literatury. Pří- běh mohutného grizzlyho Lur Hoo, obá- vaného vládce Skalistých hor, milující- ho dobrodružství stejně jako jeho pro- následovatelé lovci, není klasickým bo- jem dobra a zla. Obsahuje však pouče- ní: poslechni občas toho staršího a zku- šenějšího, přílišné sebevědomí a spolé- hání na vlastní skvělé schopnosti se nevyplácí...

Tato ve Francii velmi úspěšná kniha (pro čtenáře od 10 let) z produkce prestižní- ho pařížského nakladatelství Flammarion je vhodná jako dárek do různých soutěží pro skauty (co neradi čtou delší věci...). Jen ilustrace by mohly být také nadprůměrné, ale nejsou.

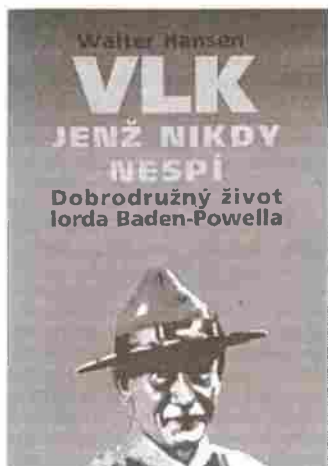

Walter Hansen: VLK, JENŽ NIKDY NESPÍ

s podtitulem **Dobrodružný život lorda Baden-Powella.**

Konečně u nás vychází životopis zakladatele skautského hnutí. Existuje sice celá řada krátkých článků, nebo kapitol v různých příručkách ze života B-P, ale ty bývají víceméně pouze popisné, chybí jim hloubka, pozadí, možnost sledování širších souvislostí.

Dosud bylo napsáno několik životopisů B-P. Velmi solidní je práce činovníka světového ústředí E. K. Wadeho *The Piper of Pax*, která vyšla již v roce 1924. Chybí tu však právě oněch posledních 17 let života B-P.

Známejším je životopis od E. E. Reynoldse, který byl dokonce Dr. Průchou a V. Letošníkem přeložen do češtiny. Tato česká verze však měla smůlu – vyšla u Kobese v roce 1948. Téměř celý náklad šel do stoupy a zachovalo se jen několik málo výtisků. Přes snahu překladatelů však nešlo o kvalitní a čtivou literaturu. Německému spisovateli písčímku pro mládež, skautu Walteru Hansenovi se podařilo napsat skutečně zajímavý životopis, plný dobrodružných příhod, ze kterých se dá skládat jak mozaika nejen vlastního života zakladatele skautingu, ale i hledat odpovědi na mnohé „proč“ o skautingu. Hansenův životopis se čte místy jako dobrodružný román, což ocení zvláště ti mladší z nás.

Vlk, jenž nikdy nespí vyšel před devíti lety. Krátce na to se dostal i do Čech, do rukou členů ilegální skupiny skautských historiků, kterou vedl br. Horký – Marabu z Příbrami a která si říkala „Archscout“. Jeden z nich, br. Štásek – Zubr se zavázal knihu přeložit. S vypětím síl překlad dokončil o vánocích 1988, krátce na to zemřel. Jeho překlad splnil svůj účel, pomáhal členům obnovené historické komise Junáka.

Čas dozrál a tak jeden z členů bývalého Archscoutu i současné historické komise, br. Havránek, se rozhodl Vlka, jenž nikdy nespí vydat také u nás. Vzhle-

dem k tomu, že Zubrův překlad byl spíše „pracovní“, knihu znovu přeložila Anna Velichová – Ida. Předmluvu napsal br. Milota Fanderlík.

Téměř 150 stránková knížka je vyzdobena množstvím Baden-Powellových kreseb a řadou zajímavých fotografií. Nechybí podrobné kalendárium, zeměpisný a jmenný rejstřík, podrobná bibliografie. Vše doporučíme do všech skautských knihovniček, všem kteří se připravují na činovnícké zkoušky i LŠ!

Vázanou knihu v omyvatelných deskách vydává nakladatelství Scoutarch (doporučená cena 67 Kč). Lze ji objednat na adrese: Scoutarch, Elišky Přemyslovny 394, 156 00 Praha 5 – Zbraslav.

W

Další kniha o historii skautingu u nás

Milan Svoboda vydává v nakladatelství LEPREZ knihu, na které pracoval mnoho let a pro kterou si vybral název romantický, ale trochu matoucí – **Hledání zaváté stezky.**

Příběh, který vypravuje, je jen málo romantický a vlastně to není příběh, ale spíš soubor nejrůznějších dokladů vydolovaných ze skautských archivů, časopisů a novin, opatřený komentářem. Nejvíce místa v něm věnuje dobám, kdy – jednou nacisté a dvakrát komunisté – nám tu naši skautskou hru zakousli a jak to bylo dál.

„Hledání zaváté stezky“ není příliš povznášejícím čtením, ale jen proto, že ani události, které autor popisuje, často nejsou příliš povznášející. Skauting se k nám

málo známou skutečností, že byly skautské vodácké oddíly, které vychovávaly budoucí závodníky a ti pak sbírali po světě zlaté medaile se samozřejmostí, o níž se nám už hodně dávno ani nesní. Cílem skautské výchovy určitě není vychovávat budoucí závodníky, ale stalo se to, nebyla to chyba, a jejich počet je udivující. Byl mezi nimi, jako jeden z prvních, také Jan Brzák, kterému na řece asi půl století říkali Felix. Jeho skautská přezdívka se dostala i na bronzový památník v Helsinkách. Vítěz Olympijských her v Berlíně roku 1936. Vítěz Olympijských her v Londýně v roce 1948. Přivezl do skautské klubovny dvě zlaté olympijské medaile a mezi nimi byl dlouhý čas dvacíti let. To je samo o sobě legenda. Čtvrt století vítězil s pádem v ruce a ta dlouhá, fantastická plavba, která vyvrcholila v Helsinkách v roce 1952, odkud si ještě přivezl stříbrnou olympijskou medaili, začíná ve skautském vodáckém oddíle.

Jeho skautský příběh je jedním z mnoha obsažených v knize Milana Svobody „Hledání zaváté stezky“.

Otto Janka – Ropim

Mláděta v přírodě

(napsal Miroslav Bochner, ilustrace L. a J. Knotkové a M. Precilíková, vyd. Artia a Granit, Praha 1994). Půvabná kniha o neznámějších ptácích a savcích našich lesů, polí a vod se bude svými obrázky mláďat i jejich starostlivých rodičů líbit hlavně světloučkám. Vázaná a pečlivě vypravená kniha ukazuje různé způsoby péče o mláďata ve zvířecím světě. Obrázky jsou skutečně roztomilé, jen text by mohl být více dětější.

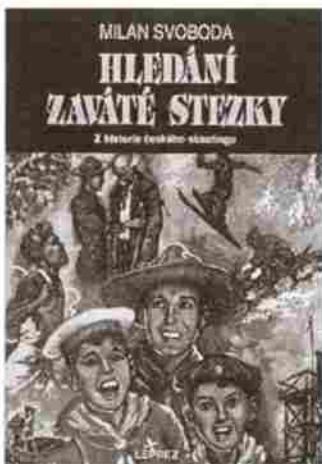
Hrníčková kuchařka (vaříme a pečeme bez vážení)

Konečně se na našich knižních pultech znovu objeví kuchařský bestseller, tentokrát ve svém druhém, rozšířeném vydání. Hrníčková kuchařka je sympatická hlavně tím (a tedy velmi potřebná při táboření), že se zde neměří na kila a gramy, ale na hrnky čtvrtlitráčky, na lžice čajové a polévkové.

Sympatický menší formát publikace skrývá mnoho receptů na polévky, omáčky (i ovocné!), nejrůznější úpravy všech druhů mas včetně ryb a vnitřností, spousty druhů knedlíků a dalších příloh, hity jako lágoše, bramboráky, pizzy a pod., saláty, pomazánky, moučniky, mraky koláčů, načež je vše završeno livanci, různými palačinkami a nepéčenými moučniky. Všechno jsou to recepty takové „normální“, nepříliš drahé a nepříliš pracné. Rozpočet je pro 4 osoby, takže si to můžete doma vyzkoušet na vlastních rodinách. Vhodné i pro kuchařky – začátečnice. Uvidíte: až si to koupíte a zalistujete, budete nad tím tise jásat a říkat si: tak tohle si uvařím....

Hrníčkovou kuchařku napsaly Jaroslava Pechová a Ivana Kratochvílová, vydala Laguna, s. r. o., Šumenská 32224, 143 00 Praha 4, stojí asi 60 Kč.

2x Ida

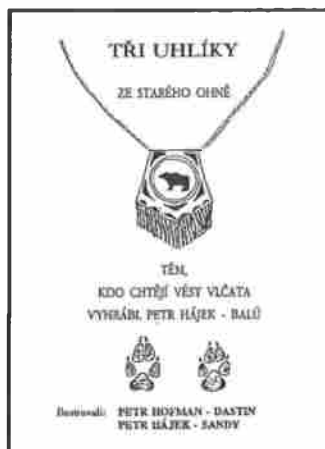
však vždycky zas vracel, jako ponomářka vždycky znovu vyplaval ze tmy tmoucí, a jako ponomářka v mnoha ilegálních oddílech trval dál, a proto i povznášejícím čtením může být.

Především nás však seznamuje s osmdesátiletou historií našeho hnutí. Měli bychom ji znát, třeba taky proto, abychom ji nemuseli znovu prožít.

Pozoruhodné jsou i kapitoly věnované historii našeho vodního skautingu. Milan Svoboda v nich dokumentuje asi

Petr Hájek – Balů: Tři uhlíky ze starého ohně

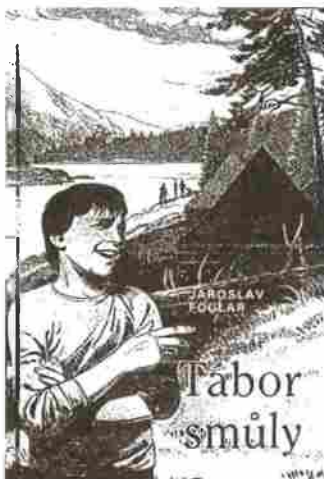
Před časem vydalo Havlíčkobrodské středisko Bobrů příručku „Oheň“, malou formátem, ale hodnotnou obsahem. Nyní připravilo již 2. vydání další kapesní brožurky „Tři uhlíky ze starého ohně“. Je určena včítatům, přesněji řečeno těm, kteří je chtějí vést. Vychází z praxe a ze skutečných prožitků. Vleje začínajícímu Akélovi sílu do žil, upevní víru, že je na správné cestě. Řekne jako jsou vlastně ta dnešní včátka. Autor, Petr Hájek – Balů, ač „dříve narozený“ dobře ví, že do dnešních oddílů přicházejí dnešní děti. Ví, že jejich problémy a myšlení jsou leckdy jiné než kdysi. Ví, že jejich problémy a myšlení jsou jiné. Ví, že nezaberou na to, co se přezilo. Ví – a umí poradit! Od prvního vydání se příliš neliší, je poopravena kapitola o zákonu a slibu, tak aby odpovídala současnému stavu hnutí. Ubylo několik ilustrací. Sešitek o 36 stranách stojí 10,- Kč + poštovné (výhodná je hromadná objednávka). Distribuci se zabývá br. Josef Hájek – Múra, Pražská II 2759, Havlíčkův Brod 580 01.

Jaroslav Foglar: Tábor smůly

– knižka plná veselých příhod chlapců jednoho skautského oddílu. Seznámíte se se Sdružením správných námořníků, přemoudrým Frédym zálesákem, porovnáte táborové zkušenosti Hudsona, Jiříčka Paukertů, Bublínka, Muvína, Skukůma, Mývala a dalších s těmi svými. Naleznete zde návod na stavbu kamen, jak jezdit na kole, jak hrát divadlo, jak si poradit s mravenci. Podíváte se i do Švýcarska. Nejen Rychlé šípky závodily na Strágu, ta se stala senzací i Tábora smůly. Nechybí ani strašidelný příběh ve sklepě pod klubovnou.

Kniha skautských taškaňic je vlastně souborem povídek, které vycházely hlavně v časopise Skaut-Junák v letech 1927–37 a také v příloze Českého slova – Slovička. Po malé úpravě a doplnění několika kapitol mohl Tábor smůly vyjít knižně u J. Kobese roku 1938. Tábor smůly

byl do „Sametové revoluce“ jednou z nejhledanějších foglarovek. Vyšel totiž pouze 2x (přičemž 2. vydání je z roku 1940).

Po padesáti letech vyšlo třetí vydání, bohužel bez ilustrací. Nyní vychází počtvrté, poprvé v Olympii, v souboru Sebraných spisů Jar. Foglara. Veselý text opět doprovází původní, neméně veselé, obrázky skautského kreslíře K. T. Neumann. S reklamním heslem prvního vydání můžeme snadno souhlasit i dnes: **Výstraha! Škodí-li smích vašemu zdraví – nečtěte Tábor smůly!**

2x Windy

Básničky od srdíčka

Každoročně si při různých těch vitáních jara, vánocích a dalších svátcích, kdy slyšíme od těch našich nejmňouškovatějších pidisvětlušek a pidivírátek říkánky, které se neustále opakují, protože jsou z pořad stejných zdrojů, myslíme: „Čtlo by to něco nového ...!“. Kniha Zuzany Kopecké Básničky od srdíčka je určena právě k tomuto účelu. Obsahuje spoustu říkánek pro děti, co se teprve pracně naučily číst. Říkánky jsou o všech ročních dobách a také jako přáníčka pro maminku. Nehleďte v tom vysokou básnickou kvalitu, ale spíše nenáročnou, milé potěšení. Knihu, hodící se pro děti předškolního věku a pro 1. a 2. třídu, plnou veselých obrázků, vydalo již ve 4. vydání nakl. Schneider, Sosnová 4, 637 00 Brno.

Fonticulus

V době kdy se zvyšujícím se počtem blahopřání, která si skautská střediska, oddíly či jednotlivci posílají k různým skautským výročím, našli přátelé občasnku FONS ve svých poštovních schránkách milý dárek. Ke svátku sv. Jiří je FONS podaroval svým mladším bratříčkům – sešitkem nazvaným Fonticulus (Pramínek). „Pro drobnou radost z krásy prózy i poezie, z údivu nad umem zachytit nezachytitelné a popsat nepopsatelné. Dárek, který se pokusí vás vytrhnout z běhu každodennosti a říci: „Udělej si chvilku pohodu a v klidu se zasni.“ ... říká o účelu tohoto mini-

dílka v předmluvě Roman Šantora-Boho. A má pravdu. Básnivá próza Milošava Nevřího Cestovní zpráva čarodějova učně, umocněná grafikou Ladislava Ruska-Samana, si vás podmaní. Autor se zde vyznává ze své lásky k přírodě i z úcty k již zemřelému známému fotografovi hmyzu Marcelu Safírovi, jemuž je dílko věnováno. (pozn.: kniha M. Safíra „Hmyz je docela jiný“ je dodnes používána učiteli na základních i středních školách). Fonticulus je krásný pramínek, nad kterým si můžeme říci to známé „guod bonum faustum felix fortunatum sit“ ... a popřít tím FONSu ještě hodně takových krásných poctení.

Nad Dopisy roverům

Nedá se říci, že bychom ve skautské literatuře posledních let postrádali téma „co je to skauting a jaká je jeho filosofie“. Články na toto téma se objevovaly a objevují pravidelně v časopisech Skauting a Čin. Byly o tom vydány i knihy; – jednak řada titulů nakladatelství Skauting Liberec (např. Skautský oddíl I. a II.), jednak různé příručky a brožury, vydávané „nakolené“ regionálně (kromě známého díla ing. Jaromíra Marka – Markýze Po stopách junáckých myšlenek, České Budějovice 1991) jmenujeme ještě Čtení pro naše činovníky a rovery Petra Hájka, Havlíčkův Brod 1991) Jenže – kromě časopiseckých článků – tato díla nejsou orientována přímo na dospělého skauta a skautku. Snaží se podat spíše návod, jak mají vůdcové či vůdkyně dětem zpřístupnit a vysvětlit skautský zákon a skautský životní styl, bývají to většinou také jakési „kuchařky“ k výchově dětí.

Dopisy roverům bratra Vosátky-Grizzlyho jsou jiné. Určeny roverům a rangers, aby se dospívající i dospělí mladí lidé dokázali vydat na správnou skautskou cestu složitým světem, útočícím na ně, světem plným protikladů, paradoxů, světem, v němž je obtížné se vyznat, mají co říci i těm, kterým bylo šestnáct již několikrát. Vždyť heslo Sloužím! podvědomě naplňují všichni, kteří se poctivě snaží v dospělém věku pracovat v Junáku či mu pomáhat. Snaha o sebevzdělání a poznání světa, snaha o poznání sebe sama, vzájemné vztahy a hodnocení svého okolí, zdravé sebevědomí, úvahy nad charakterem i směrem českého skautingu, vnímání krás přírody, a její ochrana, pravé vlastenectví a pravá lidskost, duchovní rozměr ve skautingu, vůdce a jeho autorita, vztah mladší a starší generace v Junáku, kulturní diskuse a řeči vůbec, sebezodkonalování.... to jsou témata 40 dopisů, z nichž je sestavena útlá brožurka. Myslím, že takovéto úvahy jsou vlastně i oлдskautům a také je oslovují. Nadto má celé dílko i vysokou literární úroveň a dýchá z něj vyrovnaná moudrost, nikoliv nějaké mentování a nářky. Samozřejmě že jsou v něm pasáže, týkající se pouze a jediné roveringu. Nejsou však v takové převaze, abychom si nemohli dopisy obohatit knihovnu i my, co už dávno takřkajíc „pověsili svou roverskou hůl na hřebík“.

3x Ida

Ve svém novoročním dopise popisuje Inger Christensenová svou návštěvu Zambie, kam se jeła s tajemnicí skautek YWCA podívat, jak pokračuje společný projekt dánských skautek YWCA a skautek zambijských.

Inger Christensenová o projektu

DÁNSKO – ZAMBIE

Skautky YWCA – (KFUK – Spejdeme i Danmark) jsou jednou ze čtyř organizací, které tvoří společný výbor skautského hnutí v Dánsku (Piegespejdemes Fællesråd D.). Jsou samostatnou divčicí organizací. Jejich patronkou je královna Ingrid. Mají 12 748 členek. Měsíčně vydávají časopis pro vedoucí. Časopis dětský je společný se skauty YMCA. (YWCA – Young Women Christian Association, YMCA – Young Men Christian Association)

Zambie se stala samostatnou republikou v r. 1964. V témže roce se také osamostatnila organizace skautek, dosud součást organizace skautek anglických (v bývalé Rhodesii). Program skautek kromě obvyklé skautské náplně obrací pozornost na práci pro společnost. Skautky vedou několik oddílů slepých dívek a vydávají texty tištěné Braillovým písmem. Pořádají kurzy pro negramotné mladé ženy. V Lusace a Chipata vybudovaly učňovská střediska pro žákyně, které se chtějí naučit šít. Vedou školu pro ošetřovatelky ve Ndole (Copperbelt) a sponzorují školu pro neslyšící ve vy-

chodní provincii. Organizace řídí také projekt vysazování lesů. Mají 11 477 členek.

Požádala jsem Inger, aby nám o společném projektu se skautkami ze Zambie napsala podrobněji. Zde je její příspěvek:

Po skončení projektu v Indii (1988) se skautky YWCA rozhodly najít nové pole činnosti, nejraději v Africe. Protože máme velice úzké vztahy se skautkami v Zambii (jejich náčelní byla ve stejném volebním období jako já místopředsedkyní svazového výboru), navrhly jsme jim společný projekt.

Dohodly jsme tedy snadno zásady spolupráce:

- pomoci mezinárodnímu dorozumění osobními kontakty
- posílit vědomí skautek, že jsou členkami světového hnutí
- prohloubit znalosti o způsobu života, kultuře, rodinném životě, možnostech rozvoje a vzdělání dívek v Zambii a v Dánsku
- informovat se vzájemně o divčím skautingu ve vlastní zemi
- účastnit se nějakého projektu doma, ve vlastní obci. Konkrétní práce teprve pomůže pochopit problémy a možnosti rozvoje v jiné zemi.

Náčelnictvo skautek YWCA rozhodlo ustavit „výbor pro Zambii“, který by se staral o různé aspekty celého projektu. Vypracovaly jsme programové materiály pro skautky, naplánovaly a řídily studijní cestu do Zambie, pozvaly vůdkyně ze Zambie na náš tábor atd.

Nyní je třeba říci něco o projektu samém, který nám předložily skautky ze Zambie. Je samozřejmé, že provedení projektu bude spočívat na skautkách zambijských, zatímco my se pokusíme získat peníze. Naši povinnosti bude informovat průběžně dánské skautky a vzbudit v nich zájem o problémy africké země, s níž spolupracujeme.

Projekt běží od r. 1988. Cílem je zlepšení životních podmínek žen v regionu Kapisha. Je to oblast velice chudá, s nízkou zdravotní úrovní i nízkým stupněm vzdělání.

Několik budov již stojí. Po dokončení plánu zde bude hlavní budova se dvěma

třídami a halou, dům pro hosty, který bude využíván jako výcvikové středisko pro skautky, mlýn na kukuřici, kde si lidé budou moci dát semlet svou úrodu, drůbežárna, pozemky na pěstování zeleniny a škola. Mlýn, drůbežárna, škola a pěstování zeleniny zlepši životní podmínky lidí a zároveň pomohou financovat projekt.

Ačkoliv dnes nejsou budovy ještě hotovy, přicházejí místní ženy dvakrát týdně a učí se využívat lacných místních materiálů, učí se, jak zkrášlit domov, jak opravit oděv, jak zdravě žít. Ženy chodí i do kurzů čtení a psaní. Již dnes přispívají k udržení provozu pěstování zeleniny. Později budou i přijmy z mlýna a drůbežárny (kuřata i vejce).

Kurzy probíhají s velkým úspěchem a děti, které přicházejí s matkami, vypadají mnohem zdravěji, než když po prvé přišly.

Jak jsem již napsala, finanční stránka spočívá na skautkách YWCA. Peníze jsme získaly

- sbírkami v organizaci
- z fondu Skautské pomoci (peníze sebrané každoročně ve všech dánských chlapeckých i divčích organizacích)
- z „Dánské pomoci“ (DANIDA)

Po návštěvě v Zambii, když jsem viděla, s jakým nadšením a zaujetím pracují skautské vůdkyně pro zlepšení životních podmínek svého lidu, rozhodla jsem se, že najdeme i zbývající peníze, které nám dosud chyběly.

Počítáme, že projekt bude dokončen ve druhé polovině roku 1994. Potom budou YWCA skautky hledat nový objekt pro svou pomoc v jiné části světa.

Inger Christensen
(Přeložila a poznámkami doplnila
Vlasta Macková)

Z UPRCHLICKÝCH TÁBORŮ NA TÁBORY SKAUTSKÉ II.

Táborem nic neskončilo, právě naopak. Když jsme tři bosenské chlapce, kteří s námi strávili loňský tábor, vraceli rodičům do Stráže p. Ralskem, již jsme věděli, že se s nimi neloučíme nadlouho (viz Skauting č. 2, str. 22).

Už měsíc na to jsme měli jednoho z chlapců opět mezi námi a strávil s námi pěkný víkend na lesním kursu v Jahodnici. Poté následovalo období dopisů a telefonátů a na vánoce jsme se jeli

opět za nimi podívat do Stráže. To už jsme věděli, že jeden z nich s maminkou odjel do Německa. V té době jsme domlouvali se zbývajícím dvěma účast na letošním táboře a přišel další jejich kamarád, zda bychom jej také mohli vzít. Takže máme opět tři kamarády. A to už jsme byli rozhodnutí, že je pozveme na velikonoční svátky k nám, abychom jim ukázali naše zvyky. S manželem oba vedeme oddíl a tam máme tři děti – samozřejmě se našlo místo i pro další tři.

Počasí nám přálo a tak jsme kromě plečení pomlázky, malování vajíček mohli také chlapcům ukázat krásy Českého ráje. Jeli také společně s dětmi z našich oddílů na Srandahry do Jilemnice, kam jsme byli pozváni. Zde si vedli velmi dobře. Vlastě nešlo při těchto hrách ani tak o umístění, jako spíše o zábavu, ale z jejich druhého a třetího místa jsme měli všichni radost. A o velikonočním

pondělí šli společně s našimi chlapci na koledu. Když jsme je pak odpoledne vraceli rodičům, už byla samozřejmě dohodnuta jejich účast na táboře. Takže brzy se s nimi zase uvidíme.

Jana Stolinová (Viena),
Lomnice n/Pop.

JSOU SKAUTI TAKÉ OBČANY?

Knihu *Výchova občana republiky skautováním* vydal A. B. Svojsík již v roce 1920. Píše:

„...Však pohledme na národ sám! V rozhodující chvíli (vznik samostatné republiky 1918, pozn. red.) vyburcoval všechny své nejlepší instinkty a pudy, vzepjal se nejčistším nadšením, rozhořel jeho rouchnější láskou a semknul se posvátnou svorností... a žhavé, staleté touhy jeho naplněny jsou...
Po úžasném napjetí všech národních sil nastal však odliv. Národ, slvíknou rou-

cho sváteční, objevil se nám v hávu všedním. A tu táži se nestranných pozorovatelů: Možno říci s všeobecnou platností, že národ náš je opravdu politicky uvědomělý, je skutečně na veskrz tělesně zdatný, je v celé hloubce duše své mravní, je v celé síle svých možností pracovitý? Nepadne-li tu pokaždé odpověď kladná, nedivíme se.“

Píše se rok 1994. I dnešní cesta od více než čtyřicetileté komunistické totalitní společnosti k demokracii je složitá a toto téma je stále ve Skautingu Popelkou,

i když jsme se jej již v některých příspěvcích dotkli.

Následující článek by měl být úvodem k několika dalším, které vyplynou ze závěrů konference Evropské hodnoty demokracie a výchovy po zkušenostech s komunistickou totalitou. Ta se bude konat v září 94 ve spolupráci s několika demokratickými organizacemi, mezi nimiž je i Junák.

Uvítáme, jestliže se také čtenář zúčastní rozmyšlení nad těmito problémy.

red.

Za občanskou společnost, demokracii a humanismus

Po úspěšném připomínkování návrhu zákona o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu (společně se Sokolem a Orlem) se Junák aktivně spolupodílel i na přípravě, průběhu a závěrech prvního celostátního kolokvia Za občanskou společnost, demokracii a humanismus. Bylo uspořádáno 30. září 1993 v Tyršově domě v Praze péčí desítek nevládních organizací, institucí a církvi (vedle Junáka např. péči Masarykova demokratického hnutí a Ústavu TGM, Českého helsinského výboru a Demokratického klubu, církve evangelické, husitské a ČM biskupské konference, Federace židovských obcí a Demokratického svazu Romů, YMCY, YWCY a řady dalších). Koordinací převzal Český svaz bojovníků za svobodu s Nadací Jiřího z Poděbrad a Českou obcí sokolskou. Celé jednání bylo rozvrženo do pěti sekcí: 1. politický extremismus, 2. současný antisemitismus, 3. problematika Romů v ČR, 4. Menšiny a jejich postavení v ČR a 5. Demokracie proti totalitě. Naše hnutí se na tomto kolokviu podílelo jak organizačně (zejm. br. Vanke), tak obsahově (v sekci č. 1 referátem

br. Břicháčka a v sekci č. 5 referátem br. Pachmanna se Z. Pavlíkem, předsedou Demokratického klubu). V 5. sekci pak i návrhem „Závěrů k výchovné stránce problémů sekce Demokracie proti totalitě“.

Oficiální ohlas na naši spolupráci byl vesměs velmi pozitivní. První kladné odezvy došly již i od „skautského lidu“. Dnes zveřejňujeme tu, která se týká dále publikovaných dvou dokumentů: „Děkuji za materiály z kolokvia, konaného 30. 9. v Praze. Děkuji je slabý výraz mých pocitů... Nemohl jsem se od čtení odtrhnout. Prostě, srozumitelně, nekontraverzně, ale přitom jednoznačně jste vyslovili, co mnozí z nás cítí a někdy netrpělivě prosazují, zmiňtí mezi zklamáním a záblesky naděje. Tento příspěvek (jde o příspěvek Pachmann-Pavlík), včetně Závěrů by měl číst každý skautský činovník... Je naděje na jeho rozšíření? ... Dám příspěvek na režii 1.000 Kč a pokud bude třeba, i víc...“

Je jisté možné, že jiný čtenář bude mít ke zmiňovaným dvěma dokumentům i některé připomínky. V každém případě je však obecně o všech závažných problémech důkladně hovořit. Zejména v úrovni LS a ILŠ (kde se ideově-politické, samozřejmě že nestrannické, otázky zatím opomíjejí). V současném postkomunistickém období není jiné poctivé cesty.

red. rada

Demokratická tolerance, protitotalitní odpor a jejich odraz ve výchově

(Příspěvek univerzitních profesorů E. Pachmanna a Z. Pavlíka bylo nutno – vzhledem k omezenému rozsahu našeho časopisu zkrátit zhruba na 1/3 jejich původního rozsahu.)

Celá naše společnost je po přestálých půlstoletých totalismech stále ještě vážně nemocná. Zejména po tom stalinistickém a neostalinistickém. Zatímco totiž fašistický totalismus byl jako takový všemi členy společnosti chápán, tedy jako evidentní zlo, ty druhé dva již ne tak zcela jednoznačně. To proto, že ony samy se vydávaly za společenské systémy vysoce progresivní... Oháněly se dokonce nejvyšší demokracií a humanismem ve svých záměrech cílových a neomylnou vědeckostí při řešení všech existujících problémů.

Nelidskou realitu těchto systémů na své vlastní kůži pocítila velká řada občanů. To však bylo ostatním prezentováno jako nezbytná a dočasná daň obrodné cestě kupředu... Režim, který sám sebe vyhlásil za režim nejčistšího lidství a současně přitom celá desetiletí důsledně a velmi nevybíravými způsoby – v padesátých letech i šibenici – usiloval o to, aby byl jako takový všemi občany přijat, způsobil mnoho zla. V oblasti výchovné šlo dokonce i o jakýsi zvrat hodnot, kdy zlo bylo vydáváno za dobro a naopak. To dřívější přirozené, pravdivé a relativně poctivé (byť jistě i s řadou nedostatků) bylo oficiálně vykládáno negativně a to nově, vykonstruované, lživé a zločinné bylo – v rozporu s praxí, kterou všichni nejen viděli, ale neustále i sami prožívali – oficiálně vynášeno do poloh pozitivních.... Z výchovných hnutí dětí a mládeže se k těmto problémům v celé jejich historii stavěla – a to principiálně zcela odlišně – zejména dvě: skautské a pionýrské (minéno včetně Spartakových skautů). Vyplyvá to již z těchto jejich charakteristik:

a) pionýrská organizace vznikla jako produkt úvah Lenina a jeho manželky Krupské, jak v co nejranějším věku podchytit a usměřit zájem a úsilí dětí k podpoře stranické politiky komunistů-bolševiků, zatímco skauting (československý i mezinárodní) klade důraz na to, aby mysl dětí nebyla stranickou politikou zatěžována dříve, než je schopna ji sama chápat,

hodnotit a tím se i svobodně orientovat a rozhodovat. Riziko výchovy k nekritickému fanatismu bylo tedy v prvním případě obrovské.

b) Odpovědnost skautů duchovní dimenzi Pravdy a Lásky, jak je formulována v českém skautském slibu (nyní již i výslovně), byla v pionýrské organizaci chápána zcela opačně: šlo o „pravdu“ marxismu leninismu, tedy dnes již historicky prokázanou lež a o „lásku“ uvnitř jedné strany, tedy o třídní nenávisť, boj.

c) Skautské filosofické principy humanity, demokracie, kladný vztah k přírodě a světovému bratrství lidí („dobré vůle“ byly v pionýrské výchově – pod zorným úhlem konkrétních činů KSC jako samozvané vůdčí síly – rovněž pošlapávány. Československý skauting to sám na sobě pocítil jak po komunistickém puči 1948, tak po stalinistické okupaci 1968....

Ve všech čtyřech kritických obdobích českého a československého skautingu, kdy byl tento ohrožen vnější totalitní mocí a ve třech posledních z nich dokonce jako organizace likvidován, obstál však jako hnutí. Ani legálně zvolení představitelé – vrcholné legitimní orgány – se ke spolupráci s totalitními režimy nepropůjčili. Zatímco fašistický totalismus vzal tuto skutečnost na vědomí, stalinistický a neostalinistický již nikoliv a orgány legitimní nahradil nelegitimními, s nimiž se mu již „lépe spolupracovalo“. V roce 1948 tak byl vytvořen Akční výbor ústředí Junáka a v roce 1970 „transformovaná“ ústřední rada (transformace spočívala v tom, že KSC nevstřícní činovníci byli nahrazeni vstřícnými, byť sněmem – nejvyšším orgánem hnutí – nevolenými)...

I československý (český) skauting je však dnes – stejně jako celá naše společnost – po překonání čtyřicetiletého stalinismu a neostalinismu stále ještě nemocný. „Tlustou čáru“ za minulostí totiž nelze udělat dříve, než bude poctivě zhodnocena, aby neodhalené a omlouvané zlo nemohlo působit další zla (jak kdysi trefně řekl již Ferdinand Peroutka).... Přestože ve skautských sférách vesměs nešlo o aktivní spolupráci s totalismem... vnější tlaky KSC na přeměnu skautské výchovy v pionýrskou ohrožily řadu oddílů a někde i celých středisek. – Mezi nimi je tedy třeba diferencovat (měli by si to uvědomit a posoudit především sami členové těchto útvarů):

a) Ty oddíly a střediska, jejichž vedení se omezovalo jen na vnější pokyn náčelníka, týkající se neopouštění našich dětí (v r. 1970)

a nezabývalo se již jeho navazujícím vymezením podmínek činnosti, slučitelné se skautskými principy, prožily neostalinistické období poměrně problémově. I pokud se však dostaly pod hlavičku pionýrské organizace a dodatečně si své skautské povinnosti plně uvědomily, mohly jim poměrně dostát. Svědčí pro to např. konání tajných skautských slibů starších členů, ilegální tiskoviny i oficiální sborníky (a obvykle i pozdější přechody do TOMů aj.)

b) Ta střediska či oddíly, jejichž vedení (obvykle komunistické) přešlo na pionýrskou výchovu bez korekcí, skautskou rodinu tím zradily. Pokud se nyní do její pospolitosti opět vrátily, musí o tom, co a proč se stalo, důkladně hovořit, podstoupit fázi „pokání“ a tak se očistit – nikoliv pro venek, ale pro opětné vytvoření opravdového skautského klimatu, bez něhož (bez skutečně čistého štítu vedoucích a plné důvěry členů) není efektivní výchovná činnost myslitelná. Těchto oddílů naštěstí nebylo mnoho.

c) Většina oddílů a středisek, které převod do PO oprávněně chápaly jako zradu skautských ideálů od počátku a proto pracovaly ilegálně, exilově anebo pod různými krycími firmami (TOM, Svazarm, ochranná aj.) se zachovala nepocitvěji. – Právě z vůdců těchto útvarů by se měli zrodit příští vedoucí pracovníci celého hnutí....

Obdobné vztahy k totalitní moci – kolaborující, odporující anebo (patrně většinou) jakýsi směšný „lavinující“ – si vytvořili i všichni ostatní občané – nekomunisté (u komunistů je třeba předpokládat aktivní podílení se na totalitní moci, ať již více či méně, ať již z přesvědčení anebo z prospěchářství).

Protože z morálních hledisek lze jako pozitivní hodnotit jen postoje totalismu odporující (a ty z lavírujících, které svou „spoluprací na oko“ opravdu kryly vlastní činnost protitotalitního odporu), je zřejmé, že skutečných výchovných vzorů – morálních autorit – nemáme na rozdávání. Přitom by mělo být rovněž zřejmé, že jak málo přijatelné je podílení se stalinisty a jejich přísluhovačů na vedoucích místech současné státní správy, tím méně přijatelné je podílení se těchto lidí na výchově nové generace – ať již při výchově školní či mimoškolní. Tyto důsledky ovšem nevyplývají ani z nově přijatého zákona o protikomunistickém odporu. Promítají se však do duší všech vnímavých dětí a mládeže. Má-li – nejen ve skautské výchově – i nadále platit, že „pojdte“, nikoliv „jděte“ je předpokladem úspěšné výchovy, pak ono „pojdte“ musí říkat ten, kdo sám vychovaný již opravdu je a svým dosavadním životem to již prokázal. Každou nepoctivost, hranost, předstírání – to tzv. převlékání kabátů – je třeba důrazně odmítnout.

Eduard Pachmann

Oznak svazový jest všeskauská lilie, vhodně spojená s odznakem junáků: psi hlavou (čas. Junák, č. 9–10, 1919)

ČERVNOVÁ KULATÁ VÝROČÍ

15. června 1994 oslaví skautský národ 80. výročí založení spolku „Junák – český skaut“.

Snad se někomu z vás zdá, že těch výročí máme nějak mnoho. Poštovní známka s portrétem A. B. Svojsíka (1991) připomínala rovněž 80. výročí čs. skautingu. Zcela správně, protože počátky (první pokusy) sahají až do roku 1911. Již v následujícím roce 1912 začíná organizovaný skauting. Všichni víme, že nás zakladatel A. B. Svojsík chtěl původně obohatit skautingem výchovu sokolského dorostu. Když Sokol o skauting neprojevil zájem, a protože již vznikaly první oddíly našich junáků, Svojsík musel hledat náhradní řešení. Tak vznikl u Svazu českých spolků pro tělesnou výchovu **Skautský odbor**. Zdůrazňují slovo odbor, tedy v podstatě nižší organizační formu, i když je třeba uvést, že tento odbor měl značnou samostatnost a zmiňovaný Svaz skautskému odboru poskytoval právě jen ta „ochranná křídla“.

Když se skautský odbor rozšířil do více míst, získal nejen na kvantitě, ale po prvních zkušenostech i na kvalitě, mohl teprve dojít k založení již úplně samostatného spolku s názvem **Junák – český skaut**. Stalo se tak **15. června 1914**, měsíc před vypuknutím 1. světové války. K ustavení došlo o 7 hodině večerní v zasedací síni Umělecké bese-

dy na Jungmannově třídě č.39 (dnes již ona budova neexistuje).

Naše první stanovy byly předloženy c.k. ministru školství 18. května. Podívejme se na několik jejich hlav, článků a vět: **I. Spolek slove „Junák – český skaut“... zřízen jest na zavádění, řízení, prohlubování a studium i propagaci junácké výchovy české mládeže obojího pohlaví ve stáří od 10 let do 18 let.**

(– je důležité dnes zvýraznit fakt, že název „**Junák**“ byl již použit u naší první organizace. Proto nechápu, proč dnes lze zaslechnout, že slovo Junák – junáctví je třeba vymazat a používat pouze slovo skaut. Dalším bodem je ono „obojího pohlaví“. Divčí skauting u nás datujeme až od ledna následujícího roku, ale je vidět, že stanovy s tím již počítaly. Důležité je i „české mládeže“, je třeba si uvědomit, že ještě neexistovala Československá republika, ale Rakousko-Uhersko. Zajímavé je i věkové rozmezí. Včítala, roveři a oldskauti vstoupili do dějin až později).

Zajímavá je i hlava III. odst. 2: **dožadovati se podpor z prostředků veřejných** (tedy i naši dávní předchůdci počítali s dotacemi, měli to dokonce ve stanovách).

Členství nad 18 let bylo možné jako: **člen činný (činnovník), člen přispívající, člen zakládající, nebo člen čestný.**

Správu spolku vedl výbor, který se sestával ze starosty a jeho dvou náměstků, vrchního vůdce a jeho zástupce + 10 dalších volených členů (jednatel, zapisovatel, pokladník, hospodář, knihovník, dozorců oddílů a družin). Část těchto funkcí tvořilo předsednictvo spolku. X. hlava pojednává o Valné hromadě (dnes říkáme sněmem):

Výroční Valnou hromadu svolává výbor v měsíci listopadu. Valná hromada volí: 1. na dvě léta předsedu, jeho dva zástupce, vrchního vůdce a jeho zástupce, 10 členů výboru, z nichž 6 musí býti ze sboru vůdcovského, 4 náhradníky, 2 přehlázkové účtu a jmění inventárního a také předsedu čestné rady.

2. stanoví výši příspěvků

4. schvaluje vydání nad 500 k

6. rozhoduje o odvolání, nebo stížnostech členů vůči usnesení výborovému

7. vykládá smysl stanov.

Stanovy byly schváleny již 30. května 1914.

Prvním starostou byl zvolen MUDr. Čeněk Klika a vrchním vůdcem samozřejmě A. B. Svojsík. Není bez zajímavosti, že ve výboru nového spolku byla většina (9) pedagogů z povolání. Tento fakt jednoznačně ovlivnil vývoj českého skautingu a dal mu jeho specifický ráz. Je důležité si to připomenout, protože v řadě okolních států se stal skauting víceméně doménou spíše vojenských kruhů. Jak rádi bychom dnes, po osmdesáti letech, viděli ve vedení oddílů více pedagogů! Kancelář spolku byla na městském fyzikátě (dnes bychom řekli „hygienické stanici“) na Staré rhytě v Rytiřské ulici. **Symbolem spolku Junák – český skaut se stal štítek s hlavou chodského psa** a heslem „**Buď připraven**“, jak jej junákům již v roce 1912 nakreslil Mikoláš Aleš a kterou od té doby používal předešlý skautský odbor. První junácký odznak měl tvar rovnoramenného trojúhelníku jako stylizovaný hrot šípů. Postava zdatného jinocha – junáka se soklem u boku symbolizovala nejen krásu a sílu mláde, ale také onu Svojsíkovu snahu o sepejti se Soklem.

K dalšímu významnému mezníku v dějinách našeho skautingu došlo o pět let později, přesně **7. června 1919**. V ten den byl ustaven **„Svaz junáků – skautů RČS“**. Proč vlastně vznikl před 3/4 stoletím dodnes Soklův Svaz?

Konec 1. světové války znamenal i vznik nového státu v srdci Evropy – Československa. Jak jsme již několikrát připomněli, skauti stáli u jeho zrodu. Vlastně ani ne tak stáli, jako čiperně běhali. Vytoužená svoboda přinesla mnoho vznuchu do celé naší společnosti. Vznikla řada politických stran i mnoho nepolitických spolků. Skauting nikdy nemůže stát odtržen od společnosti a prožívá

s ní rušně i klidnější časy. Proto logicky se kvas přelomu roku 1918/19 přenášel i do junáctví.

Výše zmíněný Junák – český skaut (dále JČS) nebyl v této době jedinou skautskou organizací v Českých zemích, i když jeho postavení bylo výrazné. Blíže k Setonovu woodcraftu stála Čsl. obec Psohlavců (Seifert, Maixner, Müller). Boh. Halaburda začínal zavádět skauting mezi učňovskou mládež, říkali si zkráj Skauti učňovských besídek a o něco později honosněji Spojené sbory junáků – skautů. Skauting se přeci jen zachytil u některých sokolských jednot. Od JČS se začínali štěpit Baden-Powellovi skauti. Psohlavci si začali říkat Děti svobody.

A. B. Svojsík se opět pokusil o sepjetí se Sokolem (také proto byly napsány Základové skautingu), ale opět neúspěšně. Také věděl, že se v Londýně připravuje založení mezinárodního skautského ústředí v němž má být z každého státu zastoupena jen jedna „representativní“ organizace. Také chtěl (po anglickém vzoru) získat pro čsl. skauting patronát prezidenta republiky. Oba důvody předpokládaly jednu (jednotnou) skautskou organizaci. Upřímně a samozřejmě byly i snahy vůdců skautských oddílů v místech kde působilo více organizací a tím docházelo k třštění sil jak dětí, tak dospělých, jakož i prostředků. Právo na vytvoření jakéhosi svazu si osoboval právě JČS – vzdýl to měl dokonce už ve svých stanovách z roku 1914:

„XIX. Junák – český skaut má povinnost starati se o jednotnost celého českého skautingu ve všech podstatných rysech a svolává za tím účelem nejméně jednou do roka schůzi zástupců všech českých korporací ...“.

Za celých pět let však taková schůze svolána nebyla, ale od února do května 1919 jich bylo několik za účasti JČS,

Děti svobody a Besídkových skautů. Se zněním připravovaných stanov bylo mnoho nepříjemností a starostí.

Důležitým krokem vpřed byl manifestní večer „Za český skauting“, který organizoval JČS ve Smetanově siní Obecního domu pražského 14. 4. 1919. Hlavním bodem večera byl Svojsíkův projev „Skauting výchovou občana republiky“ (o rok později vyšel s podobným názvem jako samostatná brožurka tiskem). Následovaly týdny nabitě přednáškami a propagací, zakládáním nových oddílů, řádnou registrací a evidencí.

7. června 1919 pak došlo k víceméně formálnímu ustavení **Svazu junáků – skautů republiky Československé** (dále SJS RČS). Do čela Svazu byla zvolena ústřední rada: starosta J. Rössler-Ořovský, místostarosta Dr. J. Guth-Jarkovský (v té době ceremoniál T. G. Masaryka), dále náčelnictvo: A. B. Svojsík, jeho zástupci – M. Seifert a M. Novotný, náčelní E. Milčicová. Mezi činovníky náčelnictva byli i zástupci dalších organizací: mimo Seiferta také Hořejší, Halaburda a další.

O vzniku Svazu byla informována mezinárodní kancelář, která ihned uznala **SJS RČS za jediného představitele skautingu v Československu** (A. B. Svojsík za Chief Scout v ČSR) a zároveň Svaz pozvala na 1. světové jamboree v následujícím roce. Také prezident T. G. Masaryk koncem roku 1919 souhlasil s protektorstvím. Projevil sobě vlastní smysl pro demokracii, prosadil totiž, aby členové Hlavního stanu SJS RČS (představitel ústřední rady a náčelnictva) byli voleni valným sjezdem a nikoli jmenování, jak tomu bylo u anglické organizace, kde hlavní stan (sice po doporučení Baden-Powelllem) jmenoval sám král!

Svaz junáků – skautů RČS, právě s ohledem na své napojení na mezinárodní

skautské hnutí **doplnil dosavadní znak své nejočtetnější organizace JČS (štítek s hlavou chodského psa) „všesvětovou“ lilií**. Tak se vlastně poprvé u nás objevila skautská lilie. Zavedl se odznak „Za čin junácký“. Po anglickém vzoru byl navržen statut Stříbrného vlka (líliš se dosti podstatně od dnešního) a Svas-tiky (onoho „hákového“ kříže s lilií) jako odznak díků. Zaváděly se čestná léta služby a další krojová značení.

Počet členů rostl, koncem roku 1919 bylo již 250 oddílů a do roku bylo v republice na 10 000 skautů a skautek. Skauting se šířil do dalších míst, započalť kořeny na Slovensku a pak i v Podkarpatské Rusi (která byla součástí Československé rep. – pozn. pro ty nejmladší). Bylo nutné prakticky zavést řádnou organizační strukturu – vznikaly sbory (dnešní střediska), okresy atd.

Historie však není pohádka a tak ani tento článek nekončí příliš šťastně. Svaz sice vznikl, ale na několik let se celý československý skauting ztímal v problémech. Do půl roku po vzniku Svazu některé organizace z něho vystoupily, takže ve SJS RČS vlastně zůstal jen původní Junák – český skaut a i z něj se odtrhli BiPi skauti a založili svoji vlastní organizaci. Začal bujet skauting u politických stran. V prosinci 1919 dokonce vznikla Federace československých skautů – směsice všech odpůrců Svojsíkovského skautingu. Svaz mohl tvrdit a nesmlouvavě bojovat o své místo na slunci. Stál však na dobrých základech, prošel ohněm zkoušek, rostl jak v počtu členů, tak hlavně v kvalitě. Svojsíkovský skauting třicátých let je dodnes legendou, byť někdy nekriticky přeceňovanou, ale s jistotou lze říci, že československému skautingu udělal „dobré jméno“ na mnoho let a tak trochu z něj těžíme i dnes.

Windy

OTEVÍRÁME ARCHÍV

(10. pokračování)

V bývalém archivu ÚV KSČ, který je nyní začleněn ve Státním ústředním archivu, se dochovala zpráva brněnského junáckého funkcionáře Ferdinanda Stopky, kterou zaslal 17. června 1948 ústřední komisi mládeže KSČ. Její text je následující:

„Soudruzi, v době od 6. června do 13. června jsem vedl v Jinošově kurs pro junácké vedoucí. O jeho průběhu a výsledcích vám podávám zprávu.

Z přihlášených účastníků se dostavilo do kursu 41 soudruhů. Někteří z nich nebyli uvedeni v seznamu přihlášek, který jsem obdržel od ústředního sekretariátu. Jmenný seznam všech účastníků připojuji pro vaši informaci.

Jako instruktoři působili na kursu mimo mě tyto soudruzi: Stanislav Paseka (Prostějov), Miloš Kunka (Oslavany), Ing. Jos. Štefan, Josef Solař, Václav Hauser, Mir. Nešpůrek, Ladislav Nosál, Jos. Švagera, Gustav Riedel a B. Pšir, vesměs z Bma. Zahájení kursu se zúčastnil soudr. Fr. Obst, kraj. tajemník mládeže z KV v Brně.

Jak se ukázalo, většina účastníků pracuje již v Junáku a bylo proto třeba věnovat větší pozornost ideovému a politicky-výchovnému školení než jsme původně plánovali. Ostatně i soudruzi nejúnak vykazovali dost povážlivé nedostatky v politických znalostech. Tuto přeměnu programového zaměření nám umožnil pečlivý výběr instruktorů, z nichž někteří jsou zkušenými referenty strany.

Kurs měl dobrý průběh, podařilo se díky pestrému střídání teoretického programu s junáckou praxí v přírodě soustředit pozornost velké většiny účastníků až do konce školení. Něko-

lik málo jedinců, kteří nejevili dost zájmu o vážnou práci a rychlé pracovní tempo, zůstalo celkem osamoceno.

Krátká doba nám znemožnila poznati a posouditi jednotlivé schopnosti a kvality účastníků. Abychom se však mohli alespoň zhruba vysloviti o jednotlivých soudruzích, použili jsme několika měřítek. Především jsme prohlédli postupně zápisky účastníků, z nichž lze zpravidla usuzovati jednak na vztah k té které věci, jednak vůbec na zájem. Dalším kritériem byla účast soudruhů na diskusích, kterou jsme zvlášť sledovali. Všichni účastníci se podrobili testu, který obsahoval tři otázky (ideovou, programovou a technickou). Dobrým měřítkem byla také anketa na konci kursu, kde se všichni mohli vysloviti o celém průběhu školení a pronést svůj posudek.

Jsem přesvědčen, že kurs splnil svůj úkol přesto, že jsme byli nuceni přizpůsobit program složení účastníků. Laiků v junácké výchově, pro které bylo vlastně školení určeno, zde bylo mizivě málo.

Nedostatek vedoucích se pocíťuje dost tíživě a proto bude nutno ještě letos uspořádat jeden nebo dva kursy (týdenní) pro soudruhy z SČM, kteří mají o junáctví zájem a chybí jim znalosti. Nejlépe by se na to hodilo září nebo začátek října, dokud není ještě trvale deštivé počasí a lze konat cvičení v junácké praxi venku. Nábor do těchto kursů ovšem nemohou provádět junáci, zájemci o práci v Junáku se musí hledat mimo jejich okruh. To ovšem naše okresy tentokrát nepochopily.

Vracím vám zároveň přihlášky pro jinošovský kurs. Kraje, resp. okresy by se měly upozornit na soudruhy, kteří tento kurs absolvovali. Nechtě sledují, jak se soudruzi začlenili do práce v Junáku zejména tam, kde dosud nepracovali.

Se soudružským pozdravem
Ferdinand Stopka“

K tisku připravil František Morkes

BUDE...

Středisko Děčín oslaví 24. září t. r. 70. výročí založení skautingu v tomto městě společným pochodem okolní přírodou a slavnostním táborovým ohněm. V době od 26. 9. do 30. 9. bude pro veřejnost otevřena výstava o historii i současnosti skautingu v Děčíně.

Pro mimoděčínské zájemce blíže podrobnosti na adr.:

Milan Renc – Racek, Liliová 6, 405 01 Děčín II

Středisko Junáka Vatra ve Štítně nad Vláří uspořádá dne 1. 10. 1994 „SCUK“ – setkání roverů a rangers. Na programu bude II. ročník Nočního závodu roverů pro tříletné hličky a po závodech posezení R+R při disko hudbě, spojené se zábavnými soutěžení a tombolou. Na repertoáru budou country skladby, ale i klasické disco.

Pro účastníky bude zabezpečený nocleh s vlastními spacáky a lehátky. Zájemci z řad R&R o účast v NZR nebo jen na posezení, napište na kontaktní adresu:

Ing. Pavel Šurán, Jestrábi 81, p. 763 33 Štítná nad Vláří. Vážným zájemcům pošleme v srpnu informační leták s přihláškou. Čekáme Vás, R+R z Čech, Moravy a Slovenska.

Za střediskovou radu Bobr

Junácká Štítná je název srazu skautů a skauetek z obou stran hranic mezi ČR a SR, který se konal již počtvrté, tentokrát 7. 5. 1994. Sešlo se zde na sto bratrů a sester.

Zveme na 3. ročník ORLOVY 94
* Pravděpodobně v sobotu 17. září 1994

* Sraz Světla n/Sáz. Lipnice – Orlovské lesy (tábořiště, hájovna)
* Setkání skautů a skauetek posazují a okolí všech generací
* Dosud maximální účast 120 členů z 10 středisek

* Organizuje středisko Světla n/Sáz. – br. Josef Kopecký, U stro-mečku 642, Světla n/Sáz. spolu s klubem OS č. 442 Kutná Hora – br. Olda Majer, Uhelná 597, Kutná Hora.

Středisko P. Bezruč v Kostelci na Hané zve na výstavu Skautská stezka k 75. výročí skautingu na prostějovsku. Výstava se koná od 18. 6. v městském kulturním středisku.

Osmý obnovený ročník závodu **Napříč Prahou přes tři jezy a I. mistrovství ČR skautů a skauetek** na vícemístních lodích se koná 1. 10. 1994. Startovné 40 Kč, pro registrované skauty a včas přihlášené sle-va. Informace a přihlášky

Milan Svoboda, Čechova 5, 170 00 Praha 7

V rámci 75. výročí skautingu v Pisku byla vysazena lipa.

Foto Antonín Kabát

Memoriál bratrů Pavla, Šindeláře, Záleského, našich letců v Anglii (RAF), uspořádalo 3. středisko v Plzni Doubavce. Memoriál začal 30. 4. v 18 hod. táborákem, 1. 5. v 9 hod. pokračovaly oficiální oslavy a poté následoval závod tříletných hliček.

Středisko Athabaska v Praze 9 – Čakovicích vyprovodilo 9.4.94 na poslední cestě svého čestného vůdce **bratra Rudolfa Vecka**. Ruda byl z první generace čakovických skautů a skautskou stezku již nikdy neopustil – ani v posledních hodinách svého obětavého života. Člen Svojsíkova oddílu, nositel několika skautských vyznamenání, v loňském roce absolvent Ekumenické lesní školy na Červeném hrádku. Smuteční oznámení říká, že zemřel po krátké těžké nemoci ve věku 70 let. Athabaska tomu nevěří, protože ví, že Ruda bude chodit s námi na výpravy, jezdit na tábory, žít prostě skautským životem i dále. Kdo byl milován, žije v srdcích těch kteří ho milovali. Rudo – jsi stále s námi.

– Wy –

Zemřel bratr Josef Káňa z Návojně

V smutku zahalené, opuštěné sruby Měsíčního údolí, plačící Jeleni zřídlo u velkého dubu, osířelé stezky Skalních orlů, vydávají svědectví o velkém smutku, který postihl všechny skauty našeho zlínského okresu.

Odešla navždy legenda, bratr Josef Káňa z Návojně, který od útlého mládí až do své smrti věnoval činnosti své ve skautském hnutí na Valašsku, propagaci jeho idejí, tvůrčí výtvarné a psané tvorbě, a to i v dobách, kdy byl skauting násilně potlačován.

Bratr Káňa vybudoval ojedinelé skautské muzeum Valaška ve vlastním domku, které odkázal všem skautům. Vychoval pokračovatele hnutí, nositele nových skautských pochodů.

Zemřel tragickou smrtí ve věku 65 let při restaurátorských pracích, které vykonával se svým synem Petrem na obnově Božího stánku – interiéru kapličky v Kaňovicích, když jeho noha nešťastně uklouzla na přičce žebříku.

Rímskokatolický kostel v Nedašově byl 18. dubna 1994 naplněn k prasknutí. Nechtěli chybět ani přátelé z Broumova-Býlnice, ze Štítně nad Vláří, z Val. Klobouk a dalšího blízkého okolí. U rakve, na které zářila pozlacená skautská lilie jako symbol všeho ryziho a čistého, stáli čestnou stráž místní skauti.

Skauti a skautky valašských středisek a oddílů, zapalte první ohně letních skautských táborů jako vzpomínku na zesnulého bratra – Šedého vlka.

PhDr. J. Hubáček – Lesan
člen 1. OS klubu – Zlín

O víkend 3.-5. června pořádá klub W nedaleko Golčova Jeníkova první **Mistrovství republiky v lasování a prás-kání bičem.**

Vítězem se stal člen 4. oddílu z Pardubic, rover Jaroslav Jičínský – Netopýr. Gratulujeme! Bratra Netopýra a jeho kousky s lasem znají nepochybně účastníci loňského countrybálu R&R, letošního Intercampu i oslav výročí skautingu v Pardubicích.

Podzimní MIMORÁDNÝ SNĚM JUNÁKA, který má schválit nové stanovy, se koná 26. listopadu 1994 v OLOMOUCI.

Pořadatelé Intercampu a Navigamu nabízejí sběratelům skautské suvenýry. Seznam a ceny najdete v Junák hláši.

Náčelnictvo Slovenského skautingu a zástupci ústředních orgánů Junáka se sešli 11. června v Brně, aby si předali zájemné informace o sněmu Slov. skautingu, Navigamu a Intercampu, a dohodli se o spolupráci na ob-sazování LŠ a LK – vždy do konce března je třeba předat požadavky a podmínky na léto.

Pokračování Hobita pro R&R na motivy knihy Pán prstenů se odehrálo 10. – 12. 6. na hradech Helfštýně. Pořadatelem bylo středisko P. Wintra Přerov a kluby J. R. R. Tolkiena. Náročných soutěží se zúčastnilo 40 družstev – sjelo se na 380 účastníků.

Děkujeme beouronskému středisku za zapůjčení klubovny.
4. oddíl skautů Říčany

SKAUTING

měsíčník pro skautskou výchovu

vydává Junácká edice pro Junák a Slovenský Skauting
šéfredaktor a grafická úprava – Michala Rocmanová
Adresa redakce:

Skauting, Sokolovská 44, 186 00 Praha 8

Cena výtisku pro předplatitele 9,60 Kč

Předplatné na celý rok včetně poštovního 105,- Kč

Bankovní spojení: ČS Praha 1, č. ú. 5013050-018/0800

Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou

pošt – Střední Čechy v Praze, č. j. P/FiS-1865/1992

Zaslané rukopisy, kresby a fotografie se archivují a vrací se na vyžádání odesílatele.

Uzávěrka 10. čísla byla 1. 4. 1994

Uzávěrka 1. čísla příštího ročníku je: 29. 7. 1994

Odbor skautského sběratelství připravil pro 80. výročí založení spolku **Junák – český skaut** (viz str. 45 tohoto čísla) **tkaný příležitostný odznak**. Odznak existuje ve dvou variantách – zelené a modré. Cena 8 Kč/ kus. Zájemci jej mohou získat v SČU na ústředí, nebo objednat na adrese: **Odbor skautského sběra-**

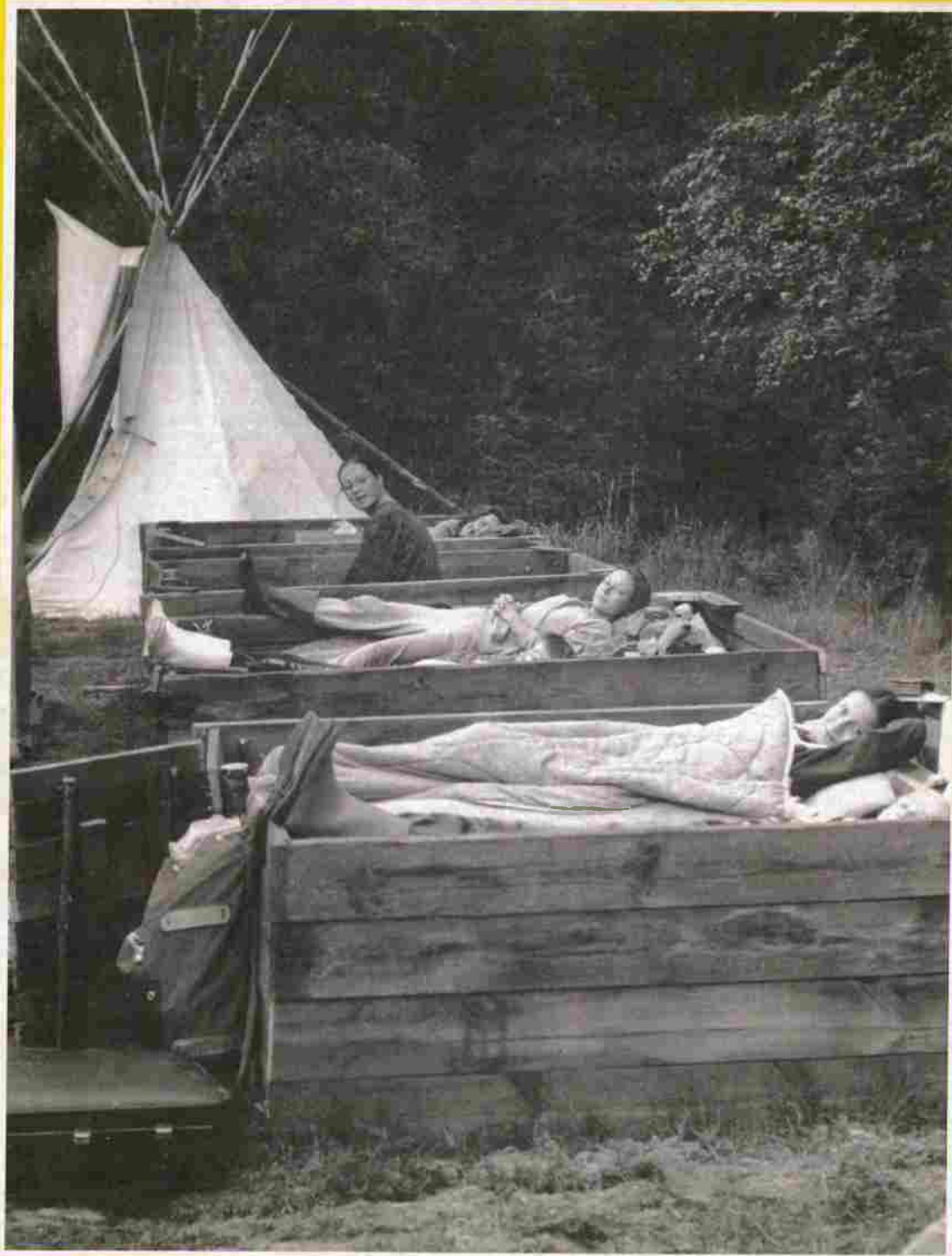
telství Junáka, Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1
Odznak lze do konce roku 1994 nosit na kroji nad pravou kapsou (místo pro příležitostné odznaky).

Wy

Táborové odznaky

Víte, že naši zahraniční skauti ve Švýcarsku pravidelně vydávají různé kovové odznaky? Tím nejnovějším je „Skautské tábory 1994“. Všechny tyto odznaky si můžete v ČR objednat u sestry Pilulky (Miluše Havlová, 1. máje 174, Běloves, 547 01 Náchod.)
Old Kiwi (Švýcarsko)

SKAUTING 10-11